

Paul Goma

BASARABIA

roman

11 decembrie 2001

Această carte nu a fost scrisă...

Nu : Cartea de față nu va fi scrisă...

Corectez : această carte nu va fi încheiată nicicând.

Paris, 11 iunie 2001

Victor mi-a sugerat să scriu O Zi din Viața unui Afgan din Basarabia.

Nu. Altfel : când Victor mi-a propus...

Nici așa : Așa :

Când Victor a rostit un nume și m-a întrebat dacă îmi spune ceva, am răspuns că nu.

Mai aproape de adevăr : Victor a pronunțat un nume, apoi m-a întrebat dacă acela mi-e cunoscut. Am spus, pe dată : Nu. Aveam o bună memorie, în general, în special una excelentă, a numelor. Chiar dacă am mai și greșit...

Mi-o aduc aminte pe cea din urmă gafă ?, greșală ? A avut ca decor saloanele Senatului Franței, în februarie 1990 :

Debarcaseră la Paris, venind de la București, o mulțime de viteji revoluționari post-festumnici, de te întrebai cum de supraviețuise Ceaușescu atâția amar de ani, 24, ba, cu o săptămână înainte de a fi împușcat dimpreună cu Împreună-sa, de Gelu Împușcan-Clytorescu-Sturdza, masele largi de români feroci opozanți ai Farului-Cârmaci îl aclamaseră îndelung pe Tiran, urîndu-i să tirănească în veci...

Și, Doamne, cât de umflați în pene erau scriito'...

Iertare, corectez : cât de umflați în pene erau autorii-de-cărți români, eroi fără voie (ba chiar împotriva dorinței lor de... “antico-muniști” declarați ca N. Manolescu, de “antisecuriști” vestiți ca A. Buzura) ai unui eveniment pe care nu-l pregătiseră, nu investiseră în el, necum să fi consimțit la vreun sacrificiu întru netezirea drumului cauzei bune. Acum însă, că tot le căzuse în cap eticheta : “revoluționar” odată cu cartea de istorie, de ce n-ar fi profitat de cucuiul eveniment-țial? - doar nu ei începuseră a se lăuda, ei rămăseseră umili și retrași (nu se știe niciodată ce dandana mai iese din istorie...), ci Francezii în frunte cu Frédéric Mitterrand, jurnalist-de-televiziune și Laurent Fabius, prim-ministru : ei prefăcuseră niște gloabe și niște potăi în eroi cel puțin continentali, dacă nu de-a dreptul planetari ;

Și, Doamne, dar cum nu-și mai încăpeau în piele - nici în nume (nici în prenume) Românașii, lașii, pitulații, tremurații, ambușcații (de veacuri) pe sub paturi, dezertorii, turnătorii, profitorii de pâănă mai adineauri ai ceaușismului, “rezistenții prin cultură” (cultură comunistă, cum altfel, dacă ieșea la lumina oficială cu bilet de voie de la Partid?): Nicolae Manolescu, Augustin Buzura, Șt. Aug. Doinaș, Gabriel Liiceanu, Andrei Pleșu, Marin Sorescu, Sorin Mărculescu, Ana Blandiana, Dan Hăulică, Andrei Pippidi, Mircea Martin...

...Așadar : la recepția de la Senat aproape toți prietenii-și-colegii dînd mîna cu mine, își rosteau răspicat, nu doar numele, ci și prenumele (arătau a fi gata să-mi comunice și bibliografia - selectivă...), de parcă atunci ne-am fi văzut pentru prima oară...

Mărturisesc : m-a surprins atitudinea ciudată a primilor (însă numai a primilor): bineînțeles că îi cunoșteam, doar erau colegii și prietenii mei, nu ? Îi știam și pe mai tinerii afirmați (în aceeași cultură curată cu voie de la Comitetul Central al Cenzurii) după plecarea noastră în exil, doar le urmărisem, în presa din țară, *viața* alcătuită din “contribuțiile” în periodice, nu doar *opera* - adunată în volume... Ceilalți, ne-tinerii, cât timp eu eram în țară, interzis de Cenzură, hărțuit de Securitate, fără mijloace de subzistență (nici soția, nici socrul nu aveau drept să facă traduceri) - mă ocoleau ; încetaseră relațiile cu mine - înțelepțește, desigur ; evitau să mă întâlnească, fie și întâmplător, pe stradă, însă... (nu există un adevărat român fără *însă*) îmi transmiteau prin vreun cumnat ori vecin că ei mă iubesc foarte tare, că ei mă stimează nespus, că ei (ba chiar și nevestele lor) se află cu inima alături de mine și sunt de acord cu “lupta împotriva comunismului” pe care o duc eu, ca un adevărat erou, dar... [pauză de respirație] să nu mă supăr prea tare că, deocamdată, ei nu mai sunt “disponibili” (or să-mi explice altădată și atunci o să le dau dreptate ! - există oare un român adevărat care să nu promită explicații, *altădată* ?). În continuarea logică : în ședințele Uniunii Scriitorilor mă înfierau ca pe un dușman al... - trecuse moda stalinistă a “dușmanilor poporului”, venise moda ceaușistă a “dușmanilor patriei/-nației române” la care ei operau adaptarea : “...[dușman] al literaturii bune, ins asocial, veleitar, scandaliu - ca să compenseze lipsa vădită de talent (în plus, provocator : ce o fi trimiterea manuscriselor în Occident, dacă nu provocare curată, pusă la cale de Securitate) și care numai necazuri ne aduce, nouă, veritabililor, adevăraților scriitori...” - cuvinte-cuvinte-cuvinte, fie de demascare, în ședințe publice, fie între ei, la un pahar, la Restaurantul

Casei Scriitorilor, fie direct, fără rușine, mie : «Doar te cunosc bine, eram sigur că n-ai să te superi prea tare fiindcă m-am apărat de Cel Rău cu ce am avut la îndemână...- că tu tot nu mai ai ce pierde...»

După ce m-am exilat, venind ei la Paris “prin Uniune”, cu, adică pașaport de serviciu (altfel, cum ?), însă fără bani, își înfrângeau spaima de spionii Securității și mă vizitau... Au un nemaipomenit talent al disimulării (sincere), simpatioții : privindu-i în adâncul privirii lor limpede, ai fi jurat că gura nu le pute (nici cât un bob de muștar) a căcatul mâncat, și pe cont propriu laudând partidul cel drag, în frunte cu Ceaușescul și mai îndrăgit, dar și spunând ce spusese despre mine - fiindcă eu tot nu mai aveam ce pierde...

Atunci când vreunul din acești “colegi de breaslă” cum se alintau ei (despre unii știam că mă de-a dreptul turnaseră la Securitate, doar în aprilie-mai 1977, re-re-arestat fiind, îmi văzusem dosarul, deci le citisem o bună parte din opera-scrisă...) îmi suna la ușă, la Paris, cu obrazul scaldat de sudoare - el pretinzând că i-i frică de Securitate, eu pretinzând, în gând, că de frica mea : acum-acum o să-i arunc în față ce știam și o să-l trimit în mă-sa, cu un picior în cur, pe scări... - îl primeam. Și el știa că o să-l primesc, doar eram dobitocul de serviciu, nu ?

De obicei, stătea la noi - o zi, o săptămână, o lună - eu mergeam de dimineață la lucru, pe schele, la zugrăveli exterioare, iar după amiază îl conduceam pe confrate, recomandându-l pe la diferite fundații - mai puțin pentru cărți («Vrei să car pe tren atâtea zeci de kilograme?», mă urechea el că nu înțeleg atâta lucru), cât “pentru o bursulică”... O, dar seara ce/cum recita el în hexametri despre sine, combatant “din prima linie a frontului”! Istorisind cum se bătuse cu Cenzura “pe viață și pe moarte”!; cum se luptase cu politica partidului: “nu i-am lăsat o palmă de teren!” - ai fi putut să-l confunzi, dacă nu cu Sfântul Gheorghe în persoană, atunci cu vreun scriitor... ; cum organizase, ori, modest, doar participase la un “front al refuzului” de a scrie omagii la adresa Cuplului Ceaușal. Într-adevăr : nu întâlnisem în presa scrisă, limbămintele semnate de el, însă Europa liberă de la München îmi trimitea transcripțiile după Radio București. Or în virtutea convingerii că *verba volant*, anticomuniștii de-acas’ ne serveau dureroase surprize, ca cele semnate: “Marin Sorescu”. Văicărelile, plângerile, imprecaziile la adresa Clanului Ceaușesc’ se încheiau, invariabil cu un gest și cu o zisă - din gură cuvântă : «Ce știi tu !», din mână, întărea zisa, în sensul de : «...Nici n-o să știi vreodată, fiindcă tu ești aici, la adăpost,

eu trebuie să mă întorc pe baricade...» Iar pentru că eu nu răspundeam la stimul (altfel, extrem de subtil...), deci nu îl îndemnam să “rămână” și el, să ceară și el azil politic - fiindcă, nu-i așa, de masă-casă pentru el mă ocup eu, iar familia o să i-o recuperăm noi, cu drepturile-omului - se mânia : uita că se el afla în casa mea, nu eu într-a lui ; că el dormea în patul meu (eu lăfăindu-mă pe jos, pe o saltea), reciproca nefiind valabilă... și îmi reproșa amar că în atâta timp de când suntem împreună (!), nu-l invitaseam o singură dată la un restaurant, de să afle și el cum mănâncă Franțujii ; că nu i-am dat, de la mine, două-trei-patru mii de franci (pe care, transformați în lei, o să-i dea el i-me-di-at socrului meu, la București), să procure, de la Paris niște cadouașe pentru nevastă, pentru cumnată - “niște Chanel-uri, ceva...” și pentru copii, ceva jucării...

Din oricare categorie (fabricată abuziv, de mine) ar fi făcut parte: a “degajaților” - de altfel ei înșiși spuneau : «Domnule, eu, în orice împrejurare, sunt un degajat - de ce să pun la inimă fleacurile cu politică !» ori din a “îndureraților” - potrivit credo-ului poetic : «Mă dor toate durerile lumii...», după două-trei zile (ori săptămâni, așa, cam în ajunul întoarcerii la București) prietenul, colegul “de breaslă” scuipa autocălușul. Și devenea, fulgerător, *altul*.

Uluitoare era similitudinea discursurilor-imprescație a tuturor turiștilor culturali la adresa noastră, a celor ce alesesem exilul (și, găzduirea și ghidarea prin Paris a celor ce nu îl aleseseră...- adaug eu, meschin bătrân și libidinos), fie că erau prozatori, critici literari, poeți ori dramaturgi ; de vârsta mea ori cu douăzeci de ani mai tineri ; buni ori mediocri ori de-a dreptul de necitit - și poate fi rezumat astfel :

«Adevărații rezistenți suntem noi, cei rămași pe baricade, în patrie, nu voi, care ați dezertat și ați fugit aici, în Occident, la trai bun! Ne tot certați că nu facem nimic, că nu ne dăm foc în fața Comitetului Central, că nu înfundăm pușcăriile - dar ce are să rămână după voi, care doar vă agitați, care nu știți decât să gesticulați ? Scuză-mă, dar : nimic ! Pe când noi, acolo, în tranșee, rezistăm, domnule ! Noi facem cultură, dragă - care va rămâne, orice-ați zice voi, fugarii, voi, radicalii exilului, care cereți mesaj, cereți social, cereți politic, cereți etic - exact, dar exact ca activiștii comuniști ! Nu, domnule ! Noi suntem adevărații scriitori și adevărații anticomuniști ! Noi facem adevărata cultură ! Prin ea rezistăm noi !»

Fără greș venea “mica întrebare” - cu o nonă mai jos și în pianissimo :

«Și-acum n-o să mă dai afară, de să dorm în gară, fiindcă ți-am spus adevărul-adevărat în față...- c-așa-s eu : sincer !»

Nu, nu-l dădeam afară / de să doarmă-n gară...- pe sincerul care-mi aruncase în față adevărul-mincinos. Ba, intuind ce-mi va spune colegul amândurora, următorul scriitor român rezistent și turist cultural cu pașaport de serviciu - și tot în ajunul plecării la București - nu îi refuzam rugămintea inaugurală : «Primește-mi la tine valiza asta, pentru o oră-două, până-mi găsesc un hotel modest și central, de să pot vedea Luvrul...»- cunoșteam anecdota : “Cuiul lui Pepelea”. Și cum sânt sadic, aleg să apar în prima parte ca masochist...

M-aș fi putut lecui de dor-de-țară prin Autorul-de-cărți-român, cel supus, și fără coloană vertebrală, altfel culturalizator prin rezistență, sau chiar și viceversa... Dar pe atunci mai eram (încă) băiat-bun.

Și, uite-i, “după Revoluție” pe lașii, pe dezertorii nației, pe rezistenții patrioți în genunchi (am fost gentil, trebuia să spun : demnii rezistenți în patru labe), unii... - dar cum Dumnezeu va fi putînd fi chiar și un autor-de-cărți : turnător?- iată-i pe acești viermi veninoși prezentîndu-se la Paris ca... învingători ai Fiarei Comuniste! Că ei suferiseră, că ei se sacrificaseră, că ei se bătuseră cu Cenzura, cu Securitatea...

Se bătuseră ! Ei, singuri-singurei, ca niște băieți-mari !! Cum se bătuseră cu Cenzura, când, până în vara lui 77 *se auto-cenzuraseră ?*, după acea dată se și *între-cenzuraseră?*

Cu Securitatea, într-adevăr, se bătuseră, în cruce, pe epoleți, ca romancierul transilvan Buzura.

Victor mi-a propus să scriu O Zi din Viața unui Afgan basarabean.

Nu. Altfel : atunci când Victor mi-a sugerat să scriu...

Nici așa : Așa : Când Victor a rostit un nume și m-a întrebat dacă îmi spune ceva, am răspuns că nu.

Mai aproape de adevăr : Victor a pronunțat un nume, apoi m-a întrebat dacă acela mi-e cunoscut. Am spus, pe dată : Nu.

Am înțeles că în întreg Palatul Senatului Francez eram singurul încurcă-lume, unicul strică-chef. De unde până atunci compatrioții mei erau, nu doar bine-dispuși, ci triumfalnici (nu le mulțumise Fabius, profund cunoscător, prin Petre Roman, al bolșevismului..., în numele Franței, pentru... liberarea României ? - iar ei crezuseră, vițeii !), de

cum dădeau ochii cu mine - aflat lângă o ușă, în stricta vecinătate a unui stâlp -, cum se schimbau : ai fi zis că-și pierduseră nădragii... Încercau să mă evite, însă vedeau că și alții văzuseră că-i văzusem... Cine știe ce vor fi crezut ei că aș fi, că aș reprezenta, că aș putea, eu (să le fac - mai degrabă un rău)... Citeam prin cele cinci straturi de slănină mentală (și morală) ale personalității lor de “ingineri ai sufletului omenesc” - autostatuie modelată de mânuța lor, nu născută : se întrebau cu mânie, cu venin, cu ură : de ce dracu, la ultima arestare a mea, din 77, nu mă ucisese în bătaie Pleșiță, ministrul Securității ?; și de ce dracu bomba din cartea primită, aici la Paris, nu mi-a explodat mie în obraz, să mă pulverizeze pe mine, cu tot cu reproșurile-mi - nu să rupă degetele unui nevinovat : Calisti, șeful artificierilor parizieni?

Dar, uite, eram încă viu ; și, culmea : nevătămat ; și “Moș Reproș”, cum bine mă poreclise Cristina...

Își luau inima în dinți și, pieziș, cu zâmbet lătărețit, se apropiau...

Victor mi-a sugerat să scriu O Zi din Viața unui Afgan din Basarabia.

Nu. Altfel : când Victor mi-a sugerat să scriu...

Nici așa : Așa :

Când Victor a rostit un nume și m-a întrebat dacă îmi spune ceva, am răspuns că nu.

...Am început a mă simți vinovat, eu : trebuia, eu, să-i asigur că îi cunosc, că le cunosc nu doar numele, ci și cărțile (deci faptele). Dar îi simțeam, vedeam prin ei : le-ar fi făcut o nesfârșită plăcere să dea de înțeles că, în ciuda liniștitoarelor mele asigurări, îi uitasem cu tot cu nume, ori niciodată nu li-l știusem : fiindcă așa era omenește ; fiindcă așa ar fi făcut ei...

Din gură și din zâmbet pretindeam contrariul, dar ia să mă fi pus să li-l, să li le rostesc, numele, titlurile cărților... Că, uite, nici ei nu mai știu de unde să mă ia și unde să mă “situeze”...

“Căci uitarea...”, vorba românei cu același titlu...

Uitarea avînd, vorba lor, “partea ei” (bună). Măcar pentru confortul lor : dînd cu ochii de mine, nu s-ar mai fi simțit încălțați în pantofi mai mici cu trei numere - și inversați...

În toiul acelei dobitoace, crescînde, autocritice, aproape masochiste iritări, s-au apropiat ne-diagonal, în ne-stilul scriitorilor români veniți la Paris ca să fie felicitați de primul ministru al Franței

(pentru ducerea la bun sfârșit a Marii Revoluții Române) - de Ana Maria și de mine trei tineri : pe unul îl știam, era Andrei, fiul lui Mihai, cameraman la Antenne 2, schimbasem cu el câteva cuvinte după o emisiune. El m-a întrebat dacă îl mai țin minte pe... Chiar așa a zis-întrebat, arătînd spre tânărul însoțitor :

«Îl mai țineți minte pe Popov?» - și a adăugat : «V-a scos din țară un manuscris, pentru Gallimard...»

Nu mă simțeam în încurcătură, mă gândeam numai și numai la juna atârnată de brațul lui Popov și care, cu siguranță nu merita afrontul la care, din clipă în clipă, aveam să mă dedau, în dauna - soțului?, a logodnicului?, amantului? De aceea am amânat răspunsul care nu putea fi decât un «Nu» categoric : Popov-ul arăta prea frumușel, prea îmbrăcățel, prea tinerel ca să-mi fi scos un manuscris din România, în urmă cu... Dacă plecasem de 12 ani ; dacă trimisese în Franța ultimul manuscris - în 15 felii, după numărul capitolelor - atunci acela fusese expedit în 1975, deci în urmă cu 15 ani. Or Popov nu părea să aibă mai mult de 30, iar eu - și de asta eram sigur - nu încredințasem manuscrise-de-scos unor minori ! Apoi, dacă acea persoană mi-ar fi scos un manuscris, ar fi tăcut atâta timp ?, doar avusese destule ocazii, în atâția ani, să mă abordeze, aici, la Paris - la lansări de carte, la manifestații, la telefon - doar sînt cioară albă printre Români-la-Paris : figurez în Anuar, nu m-am înscris pe lista roșie - desigur, din pricina culorii...

Într-un târziu am mormăit :

«Regret, însă...» - și am înălțat din umeri.

Am simțit cum așa care ținea măregele corpurilor din fața mea, trei, se rupe, cedează, iar elementele-componentele se depun, sonor, în grămăjoare. Dădeam din buze, încercînd să repar gafa cu o minciună, însă nu-mi ieșea nici un sunet... Cei trei s-au îndepărtat, s-au pierdut prin...- ce spun eu : mulțimea, corect ar fi : totalimea intelectualistei anticomuniste române aflată în saloanele Senatului, pentru a primi, cu modestie specific-națională, felicitările Francezilor și ale ne-Francezilor ne-români invitați la o asemenea, pardon, chermază.

Am mai strâns-atins câteva zeci de mâini, am mai rostit câteva zeci de formule de politețe - însă nu-mi puteam desprinde gândul (dulce și vinovăția - amară) de Popov ; mai degrabă de la Popova : peste ochii săi frumoși (și atât de tineri, atât de umezi) se lăsase un văl de doliu, ai fi zis că, îndepărtîndu-se (învestmîntată în negru), în urmă lăsase un mormânt proaspăt la care ea nu va mai veni vreodată, din

pricina răspunsului, că nu-mi aduc aminte ca Popov-ul ei iubit să-mi fi scos un manuscris din România, pentru Gallimard...

M-am consultat cu Ana Maria...Nu, nici ei nu-i spusese nimic numele, în fine, cuvântul : Popov. Dar a avansat o ipoteză : ca să o epateze pe fetică, băiețică se lăudase cu o ispravă pe care vârsta-i fragedă nu i-o îngăduia : o călătorie în România, acum cel puțin 15 ani și scoaterea, ilegală, a unui manuscris pentru Gallimard... M-a anunțat că ea îl caută pe Andrei, pentru detalii. După o vreme s-a întors cu el. Râdeau. Ea a rezumat :

«Popov e de vină. S-a recomandat : “Popov”, or noi îl cunoscusem ca “Popescu-sau-Popa”...»

«Aaaa!», m-am bătut peste frunte. «“Popescu-sau-Popa”, cel cu plete până la omoplați, cu barbă până la buric - dar bine-nțeleș că lui i-am dat un manuscris pentru Gallimard, în toamna lui 73, noua variantă a **Gherlei**! Dar de ce n-a spus că acum poartă alt nume ? Și că nu mai are barbă și plete ?», l-am întrebat pe Andrei, apoi i-am propus: «Să-l căutăm, să-i cer scuze...»

Andrei a ridicat din umeri și m-a anunțat că Popa-Popescu plecase după logodnica-i supărată. Întrevăzusem drama puternică provocată de mine. L-am rugat pe Andrei să-i transmită lui Popov, alias Popa-Popescu (Ana Maria avansase un al treilea nume, tot conspirativ: Popper) că l-aș fi recunoscut pe dată, dacă mi-ar fi spus acel(e)ași pseudonume sub care, la București, îl cunoscusem ; și dacă m-ar fi avertizat că atunci purta părul lung, peste tot...Andrei a promis, dar n-am căpătat semn că Popescu-Popov-Popa-Popper l-ar fi primit.

Am povestit întâmplarea de mai sus, ca să explic : rar un nume auzit sau citit care să nu-mi rămână. “Uit” numele unor ticăloși - fie securiști, fie prieteni trădători - o maniera ca oricare alta de a-i pedepsi, potrivit blestemului :

«Uita-ți-s-ar numele !»

Am deraiat, derapat, nimerind în altă carte ? Deloc. Cărțile pe care le-am comis, toate sunt părți, fragmente, capitole din una și aceeași. Cea de față adună, reordonează ce am mai scris. N-am s-o pot rotunji, termina vreodată și nimeni de după mine nu o va încheia.

Alunecarea la Popa-Popov-Popper-Popescu (de ce nu și : Pop?, Popovici?, Pap?, Popowski?, Pope?) nu este o rătăcire, o paranteză, un

accident, o eroare, ci un firesc demers ; și important.

Cred că eu ar fi trebuit să mă nasc evreu ; presupun că eu ar fi trebuit să fiu evreu și nu Evreii care ignoră, nu doar un precept religios, scris în Cartea lor, ci natura adevărată, profundă a omului, cea care nu acceptă decât un singur nume, întâiul, cel pe care îl faci tu, purtător, ți-l ajustezi, potrivești după chipul și asemănarea ta ; nume care te modelează, el, purtat, după chipul și rostirea și scrierea lui. “Celelalte” (printre ele : pseudonimele artiștilor, ale scriitorilor) pot fi cămăși, ciorapi, izmene - schimbabile, dar nu pielea. Pielea, ca și numele-prim, nu se schimbă : în ea te naști, cu ea de gât mori.

Deci, când Victor a... - iată-mă, întors.

Când Victor a spus despre *cine* era vorba, am înțeles că îmi rămăsese în memoria viscerelor, nu “soarta unui om” (m-am trimis pe loc la nuvela lui Șolohov, ecranizată de Bondarciuk, unul din primele filme adevărate, deși sovietice, văzute în România), ci soarta soră-si : o resimțeam, eu, ca pe o secure care-mi crăpase capul și nu se mai dezînfipse de-acolo, fierul îi ruginise, lemnul cozii putrezise, așchii-le moi de lemn, de fier se amestecaseră cu pământul, cu iarba, cu țândări din țeasta mea - prin bocet.

Femeia aceea tânără își bocea fratele regăsit la distanță de atâția ani, atâția ani, după ce îi făcuse slujbă de înmormântare pentru toate mormintele goale cu o cruce la răsărit.

Bocetul. Era, nu de-mort, ci de-bocitoare. Era bocit, nu bocitul, care tot nu mai simțea nimic, ci bocitoarea. Așa mi se părea, deci așa era. Toate bocetele adunate în măruntaiele auzului meu așa sunau, asta ziceau : că mortul acela are să fie îngropat într-un ceas, într-un minut și gata. Dar noi, care rămânem pe buza gropii, întristați, însingurați pe pământul nerotund, ne-bun, ne-frumos - pe noi, viii, cine să ne bocească ? Decât tot noi, când prindem un prilej ca acesta.

Atunci... Câți ani să fi trecut de-atunci : zece? doisprezece? mai mult? Să fi fost “înainte de 1989” sau “după”? Războiul continua în Afganistan...

Când Victor mi-a proiectat, aici, la Paris, ceea ce filmase în Pantchir, în tabăra comandantului Massud, fusesem impresionat foarte de soldatul basarabean încorporat în brava Armată Roșie, tras-împins să lupte cu “dușmanul” afgan, luat prizonier de o bună bucată de timp - dacă avusese când să treacă la islam... Omul - mai bine îi spun : tânărul - în film - arăta calm, părea senin, dădea de știre că fusese

cuprins de acea pace care precede, fie urcarea în sinucidere, fie căderea în sfințenie.

Atunci fusesem atins de “soarta unui om”. Însă când, în partea a doua a reportajului, cea filmată la Chișinău, unde Victor îi chemase pe cei din familia prizonierului, dintr-un sat de pe lângă Hâncești (Rușii botezaseră târgul : Kotovsk, după numele unui tâlhar care, uneori, din ce jefuia, ceda o parte “cauzei revoluției” - ca și Djugașvili/Stalin) și i-a arătat surorii, pe un monitor, în film, fratele - cu chipileauca afgană aducând mai degrabă a aureolă pleoștită decât a coroană de spini, cu obrazul acela prea senin ca să nu fie adânc neliniștitor...

Și când s-a pornit, dincoace, bocetul...

Și ce importanță că *bocet* vine de la *voce(t)*. Așa îi vor fi spus Romanii la ceea ce vedeau-auzeau că făceau și femeile din Dacia, îngropându-și bărbații uciși de ei, cuceritorii : ele *voceau*, așa cum... boceau mamele și surorile și vecinele lor, de pe unde vor fi fost ei de loc, din Galia și din Palestina, din Numidia și din Iberia și din Makedonia, *voce(t)* numit cu un cuvânt învățat la-armată... Cuvânt și Armată care nu erau ale satului, ale târgului, ale neamului lor - ci ale Stăpânului : Romanul. Iar Stăpânul îi luase la-armată cu de-a sila, ori se angajaseră ei, pe plată și de multă vreme nu mai vorbiseră limba mamelor decât pe furiș, în șoaptă, cu vreunul de-al lor, mai des : în vis, altfel ajunseseră să și gândească în limba Stăpânului ; deci femeile neamului acesta, de curând supus și prin sabia lor își plâneau morții cum fac toate femeile lumii, iar în limba-de-armată a bărbaților se zice: v/bocet.

Femeia-soră a Afganului basarabean era tânără, dacă avea 20 ani (atunci, prin 1987-88), înseamnă că se va fi născut cel mai devreme în 1965; deci frate-său prin 1960. Părinții lor vor fi deschis ochii în plină cascadă de catastrofe :

O ocupație rusească mai rea decât o năvală tătarască, în iunie 1940, urmată de ceea ce știau oamenii noștri din Basarabia de la oame-nii - tot ai noștri - români de dincolo de Nistru, din Transnistria, răzbătuți, noaptea, înot, câți mai scăpaseră de gloanțele grănicerilor sovietici, dar nu credeau că are să cadă și pe capul lor Sfârșitul Lumii : întâi cu intrare obligatorie în colhozuri ; apoi cu închidere de biserici ; cu impunerea limbii ruse și a alfabetului chirilic în locul celui “moșieresco-fascisto-românesc” ; arderea cărților tipărite cu “litere burgheze” ; arestări, împușcări pe loc, deportări ; în iunie 1941: venirea Românilor, dezrobirea de bolșevici, o mișcare de front spre răsărit ; în martie

1944: mișcare inversă, către apus ; în vară : revenirea bolșevicilor și re-începerea re-deportărilor, a re-arestărilor, a execuțiilor “colaboratorilor cu dușmanii patriei sovietice” ; apoi cumplita foamete, mai puțin cea naturală, pricinuită de seceta bântuind și în Moldova românească și în Ucraina de sud, cât hotărâtă la Kremlin, îndeplinirea ei supravegheată, desigur, tot de la Kremlin - și, în ciuda rapoartelor autorităților de ocupație, rusești (sanitare, de partid, de NKVD), menținute încă un an - tot de/la Kremlin - într-un “pedepsirea Moldovenilor colaboratori ai Românilor”, prin doi ani și ceva de foame-și-canibalism-sovietic (“cel mai mare canibalism din lume”)-planificat-pus-în-practică-supravegheat...- mereu de/la Kremlin.

Se va crede că am pierdut firul.

N-am pierdut nici un fir, doar am fixat cadrul ; am amânat. Amânarea, armă folosită de fiecare dintre noi când povestim o întâmplare cumplită, înfricoșătoare, de care fugim cu amintirea, măcar amânând întâlnirea - la mine a devenit chiar metodă literară, folosită cu oarecari rezultate în **Gherla...**

12 iunie

Nu sânt sigur că fac bine, făcînd - și nu : *ce*, (în privința asta nu există îndoială), ci făcînd *cum* am început a face.

Întrebarea - pusă în numele altora, nu în al meu - este :

«Poate un povestitor să povestească povestea-vieții-unui-om, altul decât sine, povestind (pentru a câta oară ?) povestea vieții sale ?»

Răspuns :

«Fără îndoială. Autorul se povestește pe sine. Altul, celălalt, adevăratul eroul al cărții este un pretext, un agent transportor».

Mi s-a sugerat să scriu o carte rezemată pe mărturia *Afgan*-ului basarabean. Nu numai că am acceptat imediat, dar am venit în întâmpinare : Victor abia rostise numele prizonierului la Afgani, că l-am, nu întrerupt, ci anticipat, completat. De-acolo-ncolo conversația trebuie să fi arătat ca o partidă de bancuri la un azil, unde oamenii într-atât s-au obișnuit unii cu alții - și toți cu certitudinea că nu vor mai ieși de acolo - încât au numerotat bancurile ; când unul strigă : «Douăzeci și trei !» cu toții izbucnesc în rîs - însă nu atît de plin, rîsul ca, de pildă la bancul «Șapte !» Alcătuită de jumătăți, treimi, sferturi de (intenție de) replică, la care celălalt intervine - tot cu o jumătate ori cu o cincime...

Pe scurt : Victor îmi propusese să scriu “soarta unui om”, basarabean în Afganistan, liberat după opt?, nouă?, ani, întors acasă, în satul lui, agresat de trecători și nu doar de rusofoni, în târg, la Chișinău, tratat de trădător - adevărat, nu și bătut ca alți veterani, dintre care unii invalizi...- iar după alți ani eșuat la Paris...

Meritul meu? Nici unul. Oricare scriitor sare pe (aproape) fiecare bună ocazie. Atît că povestea rezumată de Victor nu era pentru mine doar un subiect-bun, ba chiar foarte bun subiect-de-carte, ci era...

Ce era - pentru mine - povestea vieții flăcăului basarabean luat de Ruși la armată și trimis în Afganistan ?

Ei, bine, era... - dacă nu și povestea mea, prin forța cronologiei (eu fiind mai vîrstnic decît el cu un sfert de secol), atunci, sigur, prin aceeași cronologie, povestea bunicului meu dinspre tată : Chiril Goma: și el basarabean - fiind născut în secolul XIX, Rușii nu-i spuneau “moldovean”, ci “basarabean”, și el luat la armată (tot rusească, atunci chemîndu-se : țaristă), și el pus să lupte cu un *dușman* (termen

venit în română prin turcă, însă persan, deci și afgan-dari-farsi) despre care nu știa nimic - și nu știa nimic despre cel din față, pentru simplul motiv că nu cunoștea limba celor de alături, a camarazilor, a comandanților, limba țării în care trăia : limba rusă! Ceea ce nu l-a împiedecat să moară pentru-Rusia (ucis de un obuz german la 27 decembrie 1917, pe stil nou, iar pe vechi prin 10 ianuarie 1918) ; și să fie îngropat în cimitirul militar din satul Cut, județul Pinsk, regiunea Minsk...

...Sânt eu sigur că Afgan ’ul nu știa rusește - ca bunicu-meu ? Nu sânt sigur. Chiril Goma nu ieșise din satul natal, Ciocâlteni, pe Răut, mai sus de Orhei, decât pentru armată - și pentru moarte. Pe vremea lui nu existau radio, televiziune, filme, reviste-cărți de citit în rusește, deci limba ocupantului nu i se vârise cu de-a sila în urechi, în ochi, în suflet. Cele câteva cuvinte rusești fuseseră învățate de nevoie, la armată, după ureche. În timp ce Afgan ’ul... De când deschisese ochii și urechile, fusese întâmpinat “pe cale cultă” : radio, presă, manuale școlare - de limba rusă (dacă Românii sub țariști rămâneau în satele lor, în analfabetism, rus, și în oralitate - românească -, de acolo vedeau orașul ca expresie a ocupantului rusesc ; sub sovietici, colhoznicii priveau orașul și limba rusă ca loc și mijloc de promoție socială); la școala elementară fusese obligat să învețe rusa, fiindcă cei mai mulți dintre învățători erau ruși, se exprimau numai în rusește, cum îi șade bine unui Stăpân(itor), unui colonizator, unui “kulturnî” (care-și închipuie că dacă el vorbește “limba lui Lenin și a lui Tolstoi”, e gata-superior oricui nu o vorbește, deci se “exprimă”... ne-uman) - bineînțeles, asta fiind o excelentă metodă de a-i învăța pe ocupați limba ocupanților...

[Marea-problemă a Rușilor în vara aceasta : dacă să permită ori ba organizarea unei... corride ! Întrebați, unii tineri s-au exprimat pentru ; toți adulții : împotriva. Un general în uniformă avînd pe deasupra o tunică de zale bokasso-rusească, alcătuită din vreo sută cincizeci și opt de decorații, explica, mai degrabă cu mâinile și cu holbatura sticloasă a ochilor - fiind el, ca tot Rusul, beat-cui - că Ei-Rușii, sunt un popor umanist, că ei l-au dat pe Pușkin!; că Ei-Rușii, din umanism specific rusesc, nu permit uciderea în public a unor biete animale. Ei nu permit, mă-nțelegi, martirizarea animalelor - dar a oamenilor ? Nu doar a Balticilor, Basarabenilor, Polonezilor, Tătarilor, Afganilor, Cecenilor, masacrați - ci și a Rușilor în perioada bolșevismului triumfător - iar în ultima vreme umanismul rusesc față de nefericiții de la Cernobîl ori de pe submarinul Kursk...]

Rușii se laudă că ei au dat alfabet unor popoare - care nu aveau...

Limbile türce : kazakă, turkmenă, uzbekă, kirghiză, tadjică - se exprimaseră înainte de ocupația rusească (1860) în cadrul marilor, vechilor culturi persană și arabă, apoi în uzbekă, toate scrise cu caractere arabe. Pe vremea când Rușii nici nu bănuiau că există *scrisul*, un tadjik, Ibn Sinna (Avicena) comenta, în *farsi*, Aristotel și Platon ; un versificator - și el tadjik - scria **Șah-namè (Cartea Regilor)** și semna: Ferdowsi (Firdusi). Au năvălit Rușii peste aceste comunități înalt cultivate și le-au impus, pe lângă sistemul politico-polițienesc țarist-sovietic, alfabetul chirilic, incapabil să materializeze grafic sonoritatea acelor limbi și să dea seama de istoria locutorilor ei.

Există, totuși, țări, culturi, comunități ocupate de Ruși cărora ocupantul nu le-a impus chirilicul.

Țările Baltice (trei), Armenia și Georgia au în comun faptul că *au fost înghițite în totalitate* (Armenia : în majoritate); că nu au rămas pe dinafară, “părți”; că nu există, în afara granițelor Imperiului Rus, un pol... magnetic ;

Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța reprezintă doar o parte din aria limbii române (cam o șeptime), centrul românității aflându-se la București, nu la Chișinău ; la fel comunitățile din Asia Centrală : limba lor de cultură era persana (farsi, dari), exprimată prin alfabetul arab iar centrul arabității (persianității) nu se afla în interiorul Imperiului Sovietic. De aceea Kremlinul a hotărât să taie legătura, atracția, să rupă cordonul ombilical constituit din caracterul scrisului limbilor lor : **alfabetul**.

Nu cunosc uzbeca, nici tadjica, dar stăpânesc acceptabil limba română, deci știu : alfabetul chirilic, adaptare a alfabetului grecesc realizată de Grecii Chiril și Metodie - altfel aromâni din Thessalia...), impus de Sovietici Românilor ocupați este unul pentru limbile rusă, bulgară, sârbă (și “macedoneană”) - nici măcar pentru toate slavele, fiindcă poloneza, ceha, slovacă, croata, slovena se scriu cu caractere latine. În niciun caz pentru limba română.

[De obicei o mare putere, cucerind un nou teritoriu, impune comunității robite, nu doar legile pământești, ci și pe cele cerești. Adică religia. Rusia - în forma ei creștină, ortodoxă, pravoslavnică - dacă nu a putut face să treacă la creștinism populații musulmane, a pricinuit (fără voie !) trecerea inversă (de la creștinism la islam) a Cecenilor.

Cecenii s-au creștinat devreme - nu chiar ca Armenii, la sfârșitul secolului IV - dar sigur ca Georgienii, cu care sunt strâns înrudiți. Când Rusia le-a cucerit pământul, printre ostașii cotropitori numărându-se și Lermontov, autor al unui poem despre Căpcăunul Cecen, Lev Tolstoi, în Povestiri din Caucaz - după îndelungate și sângeroase lupte, Cecenii au crezut că, dacă vor trece la mahomedanism, Turcia îi va apăra de Ruși. Calcul, din păcate, greșit. Cecenii au rămas... păgâni din punctul de vedere al Rușilor (cei care încă mai umblau în patru labe prin mlaștinile Pinskului), pe când "Păgânii" erau creștini, aveau un alfabet, aveau știre de cultura Eladei...

Francezii în general, Bascii în special ar trebui să se intereseze mai de aproape de Ceceni :

Dacă Cecenii sunt înrudiți cu Georgienii - și prin sânge și prin limbă - înseamnă că ar putea fi și ei rude îndepărtate ale Bascilor. Desigur, nu se va da răspuns întrebării : cine a migrat, de unde, unde. Însă dacă Armenii s-au mutat din Thracia în Caucaz, atunci este posibil ca și Georgienii (deci și Cecenii - și Ingușii...) să fi migrat din Pirinei în Caucaz sau/și : Bascii să fi migrat din Caucaz în Pirinei - nu strică să se re-amintească : Georgia se numește, în georgiană (de fapt, în kartveli) : *Sakartvelo* ; străinii îi mai spun : Gruzia și *Iviria* - sub această denumire era cunoscută în Țările Românești. Or *Iviria* este... *Iberia*, oarecum altfel rostit...]

Afgan'ul va fi știind binișor rusește. Dar bunicu-meu, Chiril ? - iată, nu pot spune dacă știa carte sau nu ; dacă da, ce fel : moldovinească ? rusască?

...Povestea-unui-om, a Afgan'ului, era și povestea tatii : și lui îi făcuse mama mormânt-gol în țintirimul din Mana, cu cruce spre Soare-Răsare, cu slujbă de înmormântare, cu parastase... Adevărat, tata nu era soldat - ca tată-său, Chiril Goma, la 1914 (și ca Afgan'ul în 1981) - ci deținut, *zek* ; arestat în ianuarie 1941, dispărut în Siberia cea înghețată. Nici el nu cunoștea limba țării al cărei cetățean era, cu de-a sila : rusa...

Iată, s-au stabilit (mai aproape : au ieșit la iveală) câteva legături strânse între soarta-unui-om și soarta-altui-om (întâmplător scriitor) - iar acum vorbesc de mine. Dar mai sunt, mai sunt legături între Afgan' și mine, în legătură cu țara-țările ne-avute... Doar întâmplător, ciocnindu-mă în treacă de Afgan', am început a vibra...

De ce am pornit a scrie această carte, înainte de a fi schimbat o singură vorbă cu omul?; înainte de a-l fi ascultat, înregistrat, transcris, selectat ? Înainte de a fi confruntat povestea vieții lui cu povestea vieții mele ? De ce - mai mult (mai rău...), din clipa în care am înțeles despre ce era vorba, am început a scrie cartea mea, povestea vieții mele, deși am șovăit, am așteptat momentul întâlnirii, am așteptat cuvintele lui, din gura lui, despre viața lui ?

Numai că... Ce să fac eu cu materialul furnizat de alții, când n-am epuizat nici o sutime (bine, treacă de la mine : o zecime) din al meu? Nu am nevoie de al altora, eu nu plec la vânătoare de subiecte, fac ce fac cu ceea ce am adunat eu, în mine, din mine, cu mine. Să mă apuc acum, la bătrânețe, să scriu... obiectiv? O voi fi făcut la începuturi, când eram atât de tânăr (ca mentalitate, nu ca vârstă) și atât de educat-condiționat de realismul socialist (pe care, altfel, când îi auzeam numele, îl băgam în mă-sa, fără să-mi dau seama că băgatul mi se băgase în măruntaie, în oase!), încât credeam că un bun prozator este acela care scrie numai despre alții - la persoana a treia ; că nu este necesar ca autorul să pună de la el materie, ci doar să introducă oleacă de ordine în construcție (neapărat trinară : introducere-dezvoltare-dez-nodământ) și, de dorit, ceva semne de punctuație...

Atâtea cuvinte ca să spun că nu este nevoie să-mi furnizeze altcineva material. Dealtfel, din câte am înțeles de la Victor (mai degrabă : dedus ; și mai-degrabă : doresc să...), Afgan'ul nu prea vrea să i se divulge numele ; și nu prea vrea să-și povestească prizonieratul... Și n-ar prea vrea să... La urma urmei, n-aș fi deloc mirat (ba chiar ușurat!), aflînd că nu-prea-vrea-deloc să i-o scrie altul, ar-cam-vrea să-și aștearnă pe hârtie povestea, el, singur-singurel, ca un băiat mare. Mai știi : îi va fi spus Victor că "biograful" scrie în românește, deci va fi nevoie de o traducere în franceză - cu totul dar cu totul altceva ar fi dacă originalul ar fi în rusește : traducători din rusă găsești o mulțime și cu toții foarte-foarte buni, pe când traducători din română... Unde mai pui prestigiul, în Franța, a oricine e rus, a orice e rusesc. Când aveam colecție la Hachette, apoi la Albin Michel, trebuia să insist, să revin, să reargumentez publicarea unui foarte bun scriitor român, însă când am avansat numele unei Basarabence cu nume rusificat și care scria în rusește, prezentîndu-se ca sovietică, Francezul editor a acceptat-o numaidecât ! Și a publicat-o - iar Românii au rămas tot în țarcul limbii române...

Nu, nu a fost necesar să-l văd, să-l aud pe biografiat, ca să-*mi* încep biografia. Eu nu sânt biograful nimănui altuia, sânt doar ceea ce este ultimul dintre scriitori : un autobiograf.

Motiv pentru care mi-a fost suficientă consunarea ; convibrarea. Din momentul în care ne-am ciocnit (mai bine ar fi : atins, fiindcă un clopot se trezește și începe a mișca, se pornește pe cântat doar dacă-l atingi ușurel cu un deget ori cu o suflare), cartea, în fine : acest capitol al unicei cărți - începuse a se scrie. Nu spun : a prins a se scrie singură, fiindcă n-ar fi adevărat. Eventual: a început a mă scrie ea pe mine.

...Ca un clopot... Aici am gândit - totuși - în proză. Când am vrut să fac și eu - de sărbători - oleacă de poezie, l-am diminutivat și l-am văzut ca ornament, ca podoabă a unei femei ; și nu mare și nu singur : ciorchini de clopote, de clopoței ; struguri, buchetțele de clopoțele - ca florile (de preferință : campanule).

L-am auzit pe un *cantaor* (hai să-i zic : *flamenco*) blestemînd o *mujer* necredincioasă (și se înțelegea : arzoaie, futeșă, *gitana*), adresîndu-i-se cam așa: “Ești ca un clopot (facu-ți și dregu-ți !) : oricine trece pe lângă tine, te face să suni... (așa și pe dincolo, de-ce-ești-tu)” - ceea ce era nesfârșit de poetic, îmi aducea aminte mai degrabă de adaptările lui M.R. Parascivescu decât de original : Garcia Lorca... Trecînd peste semnificația din acea *letras* a *cantaor*-ului și deplasînd ușor termenii, aș putea (pentru ca) să zic : orice femeie care trece pe lângă mine mă face să mă sun (facu-mi și dregu-mi)... Apoi, coborînd la firul ierbii : Orice întâmplare basarabeană mă face să intru în rezonanță și mă pornește la vibrare, chiar înainte ca acea întâmplare sau purtătorul ei uman să ajungă în dreptul meu.

Facu-mi-aș și drege-ți-aș.

O asemenea carte, la un scriitor de vârsta mea și cu experiența adunată - deci rămânînd la cantitate - “iese” ca un al doisprezecelea copil, din sânul mamei, la Facere. Destul de lesne, pe calea bine bătătorită. Mai departe : fără o mamă care să-l nască, n-ar exista nici copil (o clipă, încă n-am isprăvit banalitatea) și dacă vreme de un an-doi-trei copilul nu se poate dispensa de mamă, după ce învață să meargă, să alerge, se autonomizează, până la a face contrariul dorinței și cerinței mamei. Oarecum așa stau treburile și cu scriitorul de proză: el poartă sarcina în pînțelele capului, el naște cartea, el o duce de mână o vreme (cale de zece-douăzeci de pagini) și, de la o altă vreme,

personajele încep a deveni persoane și o pornesc înaintea autorului, descoperind ele singure peisaje, ceruri, stări - și mai ales femei - pe care autorul le va cunoaște mult mai apoi... Cam așa cumva.

Fiindcă tot am comparat cartea cu copilul... Fără a pretinde că ceea ce se întâmplă cu mine este de natură sacră, susțin că, puțin-putintel, țin de miracol : așa cum copilul Isus a fost născut de o femeie fecioară și dintr-un tată neodrăslitor, tot așa ar putea ieși această carte: fără cauză vizibilă, pipăibilă, naturală, fără materie (“obiectivă”), fără... bază. Doar prin contaminare cu o presupusă poveste a vieții unui om.

Singurul punct pe care nu-l realizez, nu-l simt la Afgan’: trecerea la islam. Nu gândesc din punctul de vedere al creștinului, convins că turcirea este un mare păcat (păcat pe care l-au comis de voie, de nevoie, când Turcul îi dădea să aleagă ce anume să-i taie : capul sau /pre/puța, din interes, atâția balcanici : albanezi, slavi de sud, rezultând bosniacii, kosovarii) ; ci din al celui care... n-a trecut niciodată.

Se vede că nu am organ pentru religie.

Nici pentru trecere.

13 iunie

Victor mi-a sugerat să scriu O Zi din Viața unui Afgan din Basarabia.

Nu. Altfel : când Victor mi-a sugerat să scriu...

Nici așa : Așa :

Când Victor a rostit un nume și m-a întrebat dacă îmi spune ceva, am răspuns că nu.

Presupunând că această carte va apărea și în franceză, în Franța, e necesar să le fac eventualilor cititori un desen - eh, dacă aş putea o adevărată hartă... În lipsa ei, o desenez din cuvinte - și încep așa :

În urmă cu peste 2000 ani, la nord-est de Marea Neagră...

Nu. O iau dinainte ca Neagra să fi devenit Mare :

...Acum câteva zeci de mii de ani exista un mare lac - cam cât Caspicul - în vecinătatea mării numită, acum, Mediterana. Probabil în urma erupției-explozie a unui vulcan din Ciclade, crescând brusc nivelul mării, s-a produs un *raz-de-marée*, sau un *tsunami*. Dacă efectele s-au făcut simțite în sud-est până la gurile Nilului (provocând pârția în apele Mării Roșii prin care au fugit Evreii din robia egipteană - în realitate nu era o mare, ci un lac deltaic ; nu era Roșie, traducătorii confundaseră cuvântul “Stuf/Pipirig” cu “Roșu” - ceea ce a trimis la Marea... Roșie), ar fi putut pricinui, la nord, debordarea pământului care separa Marea de Lac : apele mării se vor fi revărsat în Lac, al cărui nivel era cu câțiva buni metri, poate zeci, mai “jos”. Astfel tot ce a fost suflare de viață pe malurile lui a fost înecată, cetățile înghițite, supraviețuitorii căutându-și salvarea pe muntele din apropiere : Ararat, cel pe care a eșuat Arca lui Noe.

Acea catastrofă ar fi putut să fie Potopul.

Continuu harta de cuvinte, revenind, în timp, la Anul Zero al românității, din primul mileniu înainte de Cristos :

Pe o arie avînd la Est Marea Neagră (Pontus Euxinus) și Bugul (Hipanis); la nord : actuala Cehie și actuala regiune Lvov ; la vest : Tisa (Tissia) ; la sud: Dunărea (Istru, Ister, Dunaris, Danubius) - iar pe mijloc străbătută șerpuit de curbura Carpaților, trăiau Geții (așa le spuneau Grecii), sau Dacii (după romani), descriși de Herodot ca “cei mai viteji și mai drepți dintre Thraci”. Câteva secole de înflorire, de întărire militară - consecință : extinderea geografică - au făcut ca Regatul Dac

să intre în conflict cu Imperiul Roman. Victoriile, oricum : ne-înfrângerile repetate ale Dacilor îl determinaseră pe Iuliu Cezar să pregătească o campanie “decisivă” împotriva lor, în anul 44 î. C. - însă a fost asasinat. La scurt timp a fost ucis și inamicul său Burebista, Regele Dacilor. Abia după un secol și jumătate - timp în care Marii Romani, ajunseseră a fi siliți să plătească Micilor Daci “subsidiu” (pentru a nu-i mai hărțui) - în anul 106 d. C. Împăratul Traian l-a înfrânt pe Regele Decebal (care s-a sinucis). Cea mai mare parte țării a fost cucerită, colonizată, rebotezată “Dacia Traiană”, apoi “Dacia Felix”.

În 271, sub presiunea barbarilor (goți, gepizi, heruli, bastarni), armata și administrația romană s-au retras la sud de Dunăre. Din ceea ce fusese Dacia Romană au rămas castre, drumuri, temple, terme, arene, monumente funerare ; acestea toate au dispărut sub stratul gros de nămol și de cenușă al Slavilor, ce au năboit peninsula balcanică începând din secolul VI și au sătenizat civilizația polis-urilor, au strivit sub șenilele tălpilor lor desculțe akademii și monedă, religii și filosofie, dezbateri în agora, teatru, știință de carte - și *scrisuri*.

Au supraviețuit revărsărilor pornite din mlaștinile Mazuriei de azi doar comunitățile originare de la (sau care au avut inteligența să urce la...) munte. Dintre urmașii Thracilor : Dacoromanii și Aromanii; dintre ai Illyrilor : Albanezii. În fine, Grecii : cei care nu au urcat sus-la-munte s-au refugiat în Sudul Peninsulei Italice, în Sicilia, în Africa - și la Massilia, colonie ionică - astfel salvându-și nu doar limba, ci și scrisul ; Albanezii, Dacoromanii, Aromanii “retrăgându-se în sus”, și-au păstrat, sub Slavi și în ciuda lor, sufletul și limba.

Se poate spune că în fața tăvălugului nimicitor al civilizației rurale slave, doar civilizațiile pastorale au supraviețuit...

...Și limbile : greaca, albaneza, aromâna, dacoromâna. Autohtonii din Tracia, din Dalmația, din Illyria (cu excepția Albanezilor și a Istroromânilor) au fost asimilați (lingvistic) de Slavi.

Slavii au fost alungați din Grecia după două secole, dar ce performanță în materie de distrugere : izbutiseră să analfabetizeze Elada ! Din contra : în actuala arie românească năvălitorii stabili(za)ți: Slavii, Cumanii, Pecenegii - au fost, ei, asimilați lingvistic de dacoromani.

Perenitatea limbii dacilor latinizați față de ale năvălitorilor succesivi, simultani - deveniți și stăpâni - să constituie un mister istoric ?; să fie oare o revanșă, peste timp, a celui supus, prin violență, altădată ? Se poate vorbi de o contemporană revanșă a sclavului african și a robului

țigan - și nu doar una muzicală ? Românii nu intră în această categorie.

Limba (română) a conferit, în spațiul unei “geopolitici” în perpetuă modificare, o uluitoare unitate trăitorilor numiți de străini : *blac, blach, blas, balak, (olachi)-romani, oláh, vlah, valah, valachên, voloh, boloh, vloh, ungro-vlah, ulak, ulaki, valaque, walat, walach* - toți termenii semnificând : “roman” (Francezii vor fi știind acest lucru: termenul *gaulois* (sub forma : *galois*) vine din francicul *walhisk* = “roman”...).

În secolul XIV existau trei importante unități geografico-statale, populate de acești “latini orientali” :

La nord-vest : **Transilvania** ; locuită în proporție de 80% de “Blaci”. Ungurii, sub presiunea Pecenegilor care-i alungaseră din Etelköz, mitic loc de popas, situat, probabil în Basarabia de azi, urcaseră întâi spre Nord, făcuseră o haltă în “Țara Rutenilor” (Podolia - devenită, două secole mai târziu **Țara B/Volohovenilor** = a Vlahilor), apoi pe la anul 900 coborâseră în Panonia, unde îi învinseseră pe Blaci și pe Slavi. Din Panonia s-au îndreptat spre Est : “dincolo de păduri” era un ținut minunat, numit de cronicarii lor : “*Ultrasylvania*” (sau *Transsylvania*), unde ființau formații statale puternice : voievodatele sau ducatele purtând numele șefilor : Gelu (“*Gelou, dux Blachorum*”), Glad, Menumorut, Kean (!) și Țări (de la *terra*): a Maramureșului, a Oașului, a Hațegului, a Oltului. Cucerirea lor a durat câteva decenii ;

- La sud : **Țara (Terra) Românească** sau **Muntenia (Valahia)** ; a luat ființă în 1310, când **Basarab I**-ul a unificat cnezatele și voievodatele din dreapta și din stânga afluentului nordic al Dunării, râul Olt (Alutus, Aluta) ;

- La est : **Țara (Terra) Moldovei**. Voievodul Maramureșului (nordul Transilvaniei) **Bogdan** a refuzat de a mai recunoaște autoritatea regelui Ungariei (1342), iar în 1359 a trecut Carpații spre Est și s-a declarat suveran al “Moldovei”;

De unde numele **Moldova**?

De la râul cu același nume, izvorînd din Carpații de Nord (al munților venind de la cel al unui trib dac : *Carpii*).

După terminație, **Moldova** pare a fi un toponim slav, ca **Bistrița**, tot un afluent al Siretului (Hyerasus, Seretus). Smetana celebrează muzical râul “**Moldau**” în poemul simfonic “Patria mea”. Numai că “**Moldau**” este numele german (**Mold** = pământ, în *böhmisch*) al

râului pe care Slavii (Cehii) îl numesc : **Vltava**. Este limpede că Germanii nu au avut cum boteza un râu din nordul ariei românești (decât dacă admitem că toponimia lăsată de Bastarni - care trecuseră și ei pe acolo - a supraviețuit peste un mileniu...); limpede și faptul că Slavii, ocupând văile și câmpiile, au slavizat toponimele “joase” de la câmpie, din văi (dar nu și ale munților!) - vezi și **Dâmbovița, Ialomîța, Prahova**, în România, dar vezi și în Grecia : **Mândra, Levadia, Arahova, Grivena, Tyrnavos** etc...

S-ar putea ca **Moldova** să nu fie (doar) termen slav :

1. În baladele populare despre “Descălecatul Țării Moldovei” este vorba de o cățea, **Molda**, fruntașa haitei de câini de vânătoare a Domnului : urmărind un cerb, a trecut munții spre Răsărit, trăgându-i după ea și pe vânători : aceștia s-au trezit pe un pământ minunat, străbătut de un râu cristalin... În cinstea cățelei, râul (și pământul din jur) a/u primit numele : **Moldova**...;

2. Limba Dacilor (din care s-au păstrat cam 160 termeni siguri) face parte din grupul indo-european, subdiviziunea *satem* - ca sanscrita, iraniana, lituaniana, letona, prussiana, slava, illyra și armeană (latina : din *centum*). Au rămas în limba română termeni esențiali din limba dacă : *vatră* (foyer - ca în franceză, cu triplu, cvadruplu sens), *căciulă* (bonet de fourure - termenul se găsește și în albaneza contemporană) *țarină* (câmp, ogor), *codru* (forêt), *copac* (arbre), *baci* (șef al ciobanilor, proprietar al turmei), *brânză* (fromage), *balaur* (dragon), *moș* (bărbat în vârstă, bătrân/ înțelept)/*moșie* (proprietate, pământ) *moștenire*, *moștenitor* ; părți ale corpului : *buză* (lèvre), *grumaz* (cou), *ceafă* (nuque) ; familie : *băiat* (garçon), *copil* (enfant), *prunc* (nouveau né) ; apoi *strugure* (raisin), *butuc* (cep de vigne, bûche), *curpen* (sarment) (Dacii ajunseseră, în sec I î. C., atât de... nesobri, încât Marele Preot, Deceneu, i-a obligat să zmulgă toate viile...).

În toponimie Dacii foloseau și sufixul *-dava* : *Argedava* (capitala Regatului Dac, sub Burebista), *Buridava*, *Sucidava*, *Capidava*, *Petrodava*, etc. Deci nu este deloc improbabil ca actualul râu Moldova să se fi numit, pe timpul Dacilor : **Moldava**...

[Termenii : *baci*, *brânză* (și *doina*) sunt din substrat. Că fac parte din fondul lingvistic al unei comunități care s-a salvat (cât s-a salvat...) prin urcarea la munte, unde a practicat păstoria o dovedește trecerea acestora în limbile comunităților mult mai târziu așezate :

În cehă și slovacă acea *brânză* făcută numai de Vlahi este desemnată și azi prin cuvântul... vlah : *brindza* ; iar termenul *baci* a trecut în slovacă și în cehă ca nume de persoană : fabricantul de încălțăminte populară **Bata**, cunoscut și în Franța, grafiat și pronunțat aproximativ: “Batkja” vine de la un Vlah (mai mult ca sigur : Ar/o/mân).

În maghiară numele de persoană *Bács* vine de la profesia *baci* și de la numele românesc *Baciu/I/*.

Rămâne enigma cuvântului care desemnează organul sexual al femeii : *pizda*. Același există în toate limbile slave - concluzie (provizorie, ca toate definitivele) :

a) femeile dace, apoi daco-romane, nu vor fi posedat organul în chestiune - câte enigme ascunde istoria omenirii...;

b) femeile dace nu numeau organul acela cu acel cuvânt din limbile lor - de rușine...

Se poate explica, istoric, psihologic de ce, în românește, cel masculin este numit latinește : *pula*, cu multiplele și poeticele sale accepții : fiindcă *bărbatul* (=bărbosul) astfel își numea atributul.

Ca și în chestiunea cuvântului *Moldova* rămâne de aflat dacă termenul *pizda* nu este cumva și... oarecum dac - după sonoritate...-vezi: *a zburda, mânz, barză, viezure, zgardă*, mai ales : *bâzdîc...*]

Firește, de la numele țării (**Moldova**), cel al locuitorilor : **Moldoveni** - de care aveau să-și aducă aminte, nu ocupanții ruși țariști, ci bolșevicii...

Tot din cuvinte, desenată harta Țării Moldovei :

La vest era despărțită de Transilvania prin lanțul Carpaților Orientali ; la sud, de Țara Românească, prin râul Milcov și prin un fragment al râului Siret, apoi de Dunărea Inferioară, partea ei deltaică, până la Marea Neagră. De acolo încă 120 km spre est : litoralul, până la Limanul (Laguna) Nistrului. Unde exista - există și azi, re-re-făcută - ca o bornă de hotar între Europa și Asia cetatea ioniană Tyras (întâiul nume grecesc cunoscut al fluviului Nistru), ridicată în sec. VI î. C., devenită, succesiv: Asprocastron, Moncastro; Cetatea Albă, în românește ; prin traducere în turcește : Ackerman, apoi în rusește : Belgorod Dnestrovski.

La est hotarul romanității a fost de totdeauna fluviul Nistru (Tyras, Danastius, Nistros) - [și nu Niprul (Borystenes), cum confundă Occidentalii - din pricină că rușii au pus proteza **D** și a rezultat : **DN**ep, **DN**estr - de ce nu și **DN**eva ? ; sau **DN**il, sau **DN**iemen ? -

mister-slav], iar Bugul (Hipanis) a fost hotarul oriental al... dacității. Hotar natural, Nistrul al cărui mal drept (interior, european), a fost fortificat începând de la 1400, sub Alexandru cel Bun, domnul Țării Moldovei ; atunci au fost construite noi cetăți, iar cea grecească, de la mare, renovată. Astfel, de la nord la sud (numai pe malul drept al Nistrului, pe pământ românesc), au vegheat multe secole - și au rămas și azi cetățile : Hotin, Soroca, (Orhei), Tighina, Cetatea Albă...

Am pus între paranteze Orhei : spre deosebire de celelalte, Cetatea Orhei nu a mai rămas în picioare. Numele : *Orhei* pare a veni de la maghiarul *Varhély*, care semnifică : fortificație, cetate. Să dateze de pe când Maghiarii, alungați de Mongoli, poposiseră, pe actualul teritoriu al Basarabiei (aici să fi fost legendara **Etelküz /Atelcuz?**). Oricum, la vreo 10 km de Nistru, pe afluentul său Răut a existat o cetate mongolă (tătară) ridicată după bătălia de la Kalka (1223, când au fost nimicite knezatele rusești), probabil în timpul Marii Invazii din 1241. Fortăreața era rudimentară însă, judecând după rămășițele domestice, acolo s-a bătut monedă și părea destinată a deveni capitala (și civilă) cea mai occidentală a Imperiului Mongol. Mult mai târziu - la 1469 - este semnalată “cetatea Orhei, în jurul căreia s-a constituit târgul Orhei”, sub Ștefan cel Mare - însă așezarea medievală (și actuală...) se află la 30 km de Nistru, tot pe Răut, deci nu a fost ridicată în jurul cetății mongole (locul numit azi : “Orheiul Vechi” - poartă încă ruine vizibile).

În antichitate teritoriul aflat de-a dreapta și de-a stânga Nistrului (Tyras) era numit de Greci, prin Herodot : **Tyrageția**. Era locuit, după cum spune numele, de Geți. Sub presiunea Sciților, aceștia se retrăseseră spre nord-vest și sud-vest, în secolul V î. C., dar în secolul IV, Celții împingându-i de la vest, Geții - sub Dromichaite, apoi sub Burebista - revin, atingând iarăși Bugul (Hipanis). Odată cu ocupația romană (sec. II d. C.), este romanizată și Tyrageția (atât că puținele descoperiri arheologice făcute pe acest teritoriu, cele mai importante : la Olbia - pe malul drept al estuarului Bugului - au fost oculte de țariști, trecute la “informații secrete” de bolșevici, pentru a contesta thraco-dacitatea-romanitatea actualii Ucraine de Sud-Vest).

La nord granița era terestră, deci mișcătoare : Țara Moldovei se afla în contact direct cu Voievodatul B/Volohovenilor, cu statele kievene, cu Polonia, cu Lituania (care, la un moment dat se întindea până la Marea Neagră, deci devenise “vecina de la răsărit”) ; apoi cu Imperiul Austro-Ungar - care ocupase Galiția și nordul Țării

Moldovei, botezându-l : **Bukovina**; în fine cu Imperiul Rusesc, cel venit, ca toate marile plăgi ale istoriei Europei (Hunii, Avarii, Ungurii, Tătarii) dinspre est, atingând Nistrul abia sub Caterina a II-a, la 1792.

Douăzeci de ani mai târziu, în 1812, aceeași Rusie a mai făcut un pas în Europa, răpind jumătate din Țara Moldovei, botezând-o cu un cuvânt românesc : **Basarabia**, însă modificat à la française : *Bessarabie*, stabilind - deocamdată - frontiera pe râul interior, aproape paralel cu Nistrul : Prut (Pyretus, Porata).

Îmi imaginez că eventualul cititor francez are să înghită atâtea fleacuri, atâtea amănunte, atâtea “istorice” câte înșir eu aici ? Dar pe el nu-l interesează nici fleacurile istorice privind Dulcea Franță.

Da, îmi imaginez. Imaginația : ce lucru minunat, domnilor !

14 iunie

Victor mi-a sugerat să scriu O Zi din Viața unui Afgan din Basarabia.

Nu. Altfel : când Victor mi-a propus...

Nici așa : Așa :

Când Victor a rostit un nume și m-a întrebat dacă îmi spune ceva, am răspuns că nu....

Iar eu, într-un articol din 28 februarie 2001 m-am războit cu “istoricii” români :

LEXICONUL HUMANITAS

*După grosolanul fals istoric constituit de **Addenda** la traducerea românească a **Cărții negre a comunismului**, în 1998, editura condusă de Gabriel Liiceanu, cel mai (veșnic) tânăr filosof la români - nu voi osteni să-l citez pe Virgil Ierunca - oferă cititorului român analfabetizat de directorii de inconștiință încă o înghețată fiartă purtând titlul: **Lexiconul negru** - subtitlu : **Unelte ale represiunii comuniste**.*

*Alcătuitoria este una și aceeași cu șefesa colecției “Procesul comunismului” și cu iscălitorea volumului **Această dragoste care ne leagă** (1998). În acela s-a ocupat, declarat, de soarta tragică a Ecaterinei Bălăcioiu, văduva lui E. Lovinescu, dar, după lupte seculare de vizită ghidată prin arhivele “fostei Securități”, cum îi zice însăși tovarășa în chestie, nu a adus nimic nou față de ceea ce știa Monica Lovinescu despre mama sa înainte de decembrie 1989. În schimb (sic) a bucătărit un capitol : “Stelian Diaconescu (Ion Caraion)”, model strălucit de nelaobiectivism, de neștiism, de habarnamism, totul în slujba calomnierii poetului care nu se mai putea apăra. Am scris despre această murdară diversiune, în 1998, cinci texte, arătând, cu probe, nu doar ilimitata incapacitate a iscălitoresei volumului de a deosebi informația de dezinformație, dar am denunțat spiritul de turmă al cremei nației : Liiceanu, Manolescu, Adameșteanu, Grigurcu, Matei Călinescu, Cistelean, Buduca, Alexandru George, Mihăieș, I.T. Morar, D.C. Mihăilescu, Pruteanu, Pleșu, Iorgulescu, Alexandru Niculescu ș.a., luați ca oile după berbecul “document tip Humanitas”, în campania condusă, nu chiar din umbră, de Monica Lovinescu.*

S-a dovedit:

a. "izvoarele" de informație erau :

1) jandarmul securist Eugen Barbu (o știam) și
2) securistul drăgănist Mihai Pelin, autor de manuale de dezinformare intitulate : **Cărți Albe** ale Ministerului Adevărului orwellian, în scopul nobil de a-i zăpăci pe și așa zăpăciții dușmani ai poporului... ;

b. deducția lui N. Manolescu - fost critic literar, devenit doctrinolog, iliescolog, pelinistolog, chiar grafolog ! (vezi-i opera "Dosarul Caraion", România literară 7-10 aprilie 1999) în chestiunea "Virgil" s-a dovedit a fi o vulgară-strălucită falsă lecțiune...

Numai că autorul-de-cărți român, chiar dacă, strâns cu ușa, acceptă că, în cutare împrejurare se înșelase și îi înșelase pe cititori, nu și recunoaște public eroarea, idioțenia, ticăloșia, iresponsabilitatea - oricâte Apeluri pentru votarea lui Iliescu ar semna el !

Peștele de la... titlu se împute : **Lexicon** înseamnă până și în limba română : dicționar, vocabular, lucrare însumând cuvinte. Or filoloaga en titre a lui Liiceanu improvizează un catalog de nume proprii - n-ar fi fost mai onest : Dicționar de... (personaje)? Mai simplu, mai corect, mai... actual : Nomenclator ? În schimb (?) **Lexiconul** humanitastic este, cum altfel : negru - aceeași "culoare" avea și **Cartea comunismului** în a cărei **Addenda** localizată istoria României contemporane era falsificată fără tresărire de cvadriga Liiceanu-Blandiana-Rusan-Onișor. Apoi : cere mai puțin efort - și mai puțin curaj post-revoluționar căutarea, găsirea culorii adecvate : roșu.

Voi începe obiecțiile pornind de la bibliografie. Și zic : este inadmisibil ca o editură ca Humanitas să imprime o lucrare de istorie a universului penitenciar românesc fără a aminti memorialiști și memorii precum:

1 - Bacu, Dumitru, **Pitești, centru de reeducare studentească**, Madrid, 1963 (lucrare clasică, de neocolit, a cunoscut și o ediție la București, cu prefața lui Gh. Calciu) ; cel fel de "discuții clarificatoare" pretinde alcătuitoarea **Lexiconului** a fi avut cu Monica Lovinescu și cu Virgil Ierunca, dacă eseul acestuia **Pitești** pornește - declarat - de la mărturia lui Bacu?;

2 - Chioreanu, Nistor, **Morminte vii**, (Inst. European, 1992) - una din prea-puținele mărturii scrise înainte de decembrie 89, cu mari riscuri, de altfel i-a și fost confiscată;

3 - Dima, Nicolae, **Amintiri din închisoare**, Biblioteca asociației

Culturale Române, Hamilton, 1974 - cu certitudine a cunoscut și ediții românești, în România;

4 - Mazilu, Gheorghe, **În ghiarele Securității**, Coresi, Freiburg, 1983;

5 - Merișcă, Costin, **Tărâmul Gheenei**, Porto-Franco, 1992, cu prefața autorului acestor rânduri - și această mărturie a fost parțial scrisă înainte de decembrie 89, în România;

6 - Dumitrescu, Grigore, **Demascarea**, Editura Autorului, 1978. - prima mărturie despre Pitești scrisă de un "piteștean" ;

7 - Dumitrescu, Constantin, **Cetatea totală** : prima ediție a eseului a fost în franceză, la Seuil, în 1979, cu o postfață de autorul rândurilor de față; a avut ediții în românește la Jon Dumitru, la Humanitas;

8 - Mircescu, Dumitru, **Transhimeria**, Eminescu, 1991 - și această mărturie a fost scrisă înainte de decembrie 89 ; autorul reușise să călătorească la Paris prin 1987, dealtfel l-am cunoscut în casa Monicăi Lovinescu - în "discuțiile clarificatoare" nu a venit deloc vorba de acest ins ieșit din comun ?;

9 - Novacovici, Doru, **În România, după gratii**, Jon Dumitru Verlag, München, 1982 (a cunoscut și o ediție în franceză, prefațată de autorul acestor rânduri);

10 - Ioan D. Sîrbu - după răul obicei al citiților băieți humanitașioți, la bibliografie întâlnim (fără necesitate) nume ca : Hannah Arendt, Tvetan Todorov - de ce nu și Julia Kristeva și Kadare și Kundera și Petru Dumitriu, că tot sântem noi rezistenți prin cultură ? - dar nu al lui Ioan D. Sîrbu, imens scriitor și extraordinar martor-mărturisitor (pleonasm necesar: Românii sunt în stare să pretindă că ei au mărturisit... în gând - sau prin mijlocirea cumnaților lor). Sertarul său era plin în decembrie 89 - nu ca al Blandianei, nu ca al lui Manolescu, nu ca al Adameșteanei nu ca al celorlalți clasici- înviață...);

[La "literatura de sertar" trebuie amintită Elvira Iliescu, din Constanța - o cunoaște bine inventatoarea "Lexiconului". Prin 1987, avînd șansa de a călători la Paris, încurajată de cele auzite la emisiunea Europei libere Teze și Antiteze, Elvira Iliescu s-a prezentat la Monica Lovinescu, încredințându-i spre publicare **Râsul**, roman- pamflet (vizîndu-i pe Ceaușești), scos peste graniță cu știute riscuri. Din păcate Monica Lovinescu nu avea editură ; din păcate Elvira Iliescu, chiar dacă era primul scriitor român (cunoscut până acum, fiindcă după

război multe blandiane s-arată) care să fi scris, în România și să fi scos în Occident un text, nu doar nepublicabil, ci de-a dreptul periculos politico-polițienește - nefiind cunoscută ca scriitor nu a fost menționată printre cei pe care Momentul Decembrie 89 îi prinsese cu câte ceva - “dușmănos” - în sertar];

11 - Urwich, Johann (Ferry), **Fără pașaport prin URSS**, 3 volume: 1976, 1977, 1978, în ediția autorului, München. Absența acestui de neprețuit martor-și-memorialist din bibliografia gulagoloagelor româncuțe este încă o probă de ne-vocație, de ne-profesionism - chiar după zece ani de exersare a “meseriei”. În ciuda numelui german, a sângelui și unguesc, “Ferry” Urwich se simțise român - chiar și la München, unde a fost vecin (și contemporan) cu Ion Ioanid. Din puținii bani câștigați ca muncitor necalificat, “Neamțul” Urwich a tipărit povestea vieții sale și a camarazilor săi de suferință ; Românul Ion Ioanid, lefegiu la Europa liberă, a scris și el povestea vieții sale (titlul i-a fost dat de Geta Dimisianu care l-a ciupit din/de la cartea mea **Ușa noastră cea de toate zilele** care-i trecuse prin mână în martie 1970), însă nu a publicat-o, deși avea bani să o scoată în ediție de autor ; a depus manuscrisul la Biblioteca română din Freiburg, iar dacă nu dădea și peste el “revoluția la români”, documentul ar fi rămas necunoscut și în ziua de azi. Motivul bolnavei prudențe carpatine : să nu-i sufere familia, în România.

[Cu Ion Ioanid am avut o “încotrare” la sediul Europei libere, prin 1984 : aflînd că eu sînt autorul unor texte pe care le citise la microfon, ca un crainic salariat ce era, mi-a reproșat, cu glas tare, față de alți colegi de-ai săi, că... prea îl critic cu violență și pentru orice pe Ceaușescu, care a făcut și lucruri pozitive... (Același discurs - cu citate din Titus Popovici și din Virgil Cîndea - mi-a ținut, surpriză!, Annely Ute Gabany - a fost și ultimul). I-am comunicat lui Ioanid : dacă găsește că textele mele sunt “anticeaușiste”, el, ca cetățean-indignat (pe banii americanilor), să nu le citească la microfon, simplu! A mormăit, românește: «Ce știi d-ta...» și s-a îndepărtat.]

Este uriaș numărul “uneltelor represiunii comuniste” repertoriare: “peste 1700”. În același timp : nu neapărat prea-puțin(e), ceea ce ar vorbi tot despre cantitate, ci calitativ nesatisfăcător. Cum nu am fost consultat de alcătuitoareasă (fără modestie, mă întreb : să nu fi meritat?, sau, dacă voi fi meritat ca întâiul, cronologic, care a măr-turisit în scris, el aflîndu-se în România, trebuia să rămân și în această treabă “contestat”, potrivit consemnului lansat de Monica Lovinescu în 1998, după

intervenițiile mele în legă-tură cu calomnierea lui Caraion în **Această dragoste...**?); cum din cărțile mele - publicate în România și la Humanitas - nu au fost repertoriați toți ticăloșii, îmi îngădui să-i reamintesc aici pe securiștii "uitați" de liiceni:

- **Achim (Mircea?)** - locotenent în 1965, când m-a luat în primire, de cum re-venisem la facultate. Atunci, în 1965, "se ocupa" de Universitatea București. Până în 1967, când am abandonat re-studiile, acest Achim m-a chinuit, convocându-mă la "sediile" lor : Academia Comercială (clădirea veche), din Piața Romană, "biroul" se afla imediat în dreapta intrării principale ; Facultatea de Chimie, undeva, într-un birou din care se vedea, pe geam, Cheiul Dâmboviței. În aceste "întâlniri" conducea ancheta un superior al său : **Munteanu (?)**, mic, acru, bolnav de ficat. Nu am fost bătut, însă înjurat, amenințat, da. Scopul : să mă facă turnător. Nu au ezitat să mă șantajeze cu alungarea mamei din spital (bolnavă de scleroză în plăci). Dacă nu au reușit, asta s-a datorat mai ales Anei Maria Năvodaru (cu care încă nu eram căsătorit). La fiecare "întâlnire" programată cu o zi-două înainte ea mă urmărea de departe: la Academia Comercială se posta pe trotuar, cu ochii mereu la fereastra indicată de mine; la Facultatea de Chimie se plimba pe Chei, tot cu ochii la ferestre. Ca să scurtez "ședințele", spuneam achimilor :

«Dacă nu ies în cinci minute, nevastă-mea dă alarma!»

Oricât de mari și de tari erau (și erau, porcii !), securiștii se speriau și mă lăseau să plec - prefăcându-se că, nu-i așa, ei mă dau afar'... Ultima intrevvedere cu Achim a fost în vara anului 1968 : îmi fixase "întâlnire provizorie" în fața magazinului Eva, din centrul orașului. De acea dată Ana Maria a insistat - iar eu am acceptat - să fie și ea prezentă. La ora fixată l-am văzut pe Achim : constatând că sânt însoțit, nu s-a apropiat, s-a prefăcut că pe altcineva așteaptă el... După vreun sfert de oră în care Achim a tot aruncat încoace priviri nerăbdătoare, arătându-și ceasul, Ana Maria a pornit drept spre el și a prins a-l apostrofa cu glas tare, încât trecătorii (întâmplător multe femei) s-au oprit :

«Nu ți-e rușine, măgarule, să faci treaba asta împuțită ? Te ții de curul oamenilor ? Ai făcut Politehnica la Timișoara - de ce mă-ta nu lucrezi cinstit, ca inginer, puturosule, leneșule ?!»

După primele cuvinte, Achim a început a privi în jur, că adică nu lui i se adresa "nebuna", apoi a dat să se îndepărteze - însă "nebuna" i-a aținut calea, strigând din ce în ce mai tare :

«Nu ți-a plăcut munca, de asta ai intrat la Securitate : să

urmărești oamenii, să te ții după ei, să încerci să-i faci turnători, nenorocitele!»

Achim, nemaiputând face pe “indiferentul”, a început să se apere, zicând că nu înțelege de ce se leagă de el, că el nu are nici o treabă cu persoana care-l apostrofa... Era atât de zăpăcit - și de înfricoșat (cunoșteam spaima securiștilor încolțiți - într-o celulă de 200 oameni, în care ușa s-a închis, izbită de curent, în urma lor...), încât la un moment dat, uitînd că... nu ne cunoșteam, mi s-a adresat :

«Dom' Goma, vă rog să interveniți ! Potoliți-o pe doamna...»

Eu am ridicat din umeri, că nu mă bag (îmi convenea...). Atunci s-a petrecut un miracol : trecătoarele, nu numai că s-au oprit și au ascultat ce zicea fetișcana aceea, dar au început și ele să-l ia la trei păzește pe “civilul” Achim, acuzîndu-l că “se ține după oameni, să-i chinuie, ca pe timpuri (sic), în loc să meargă la șaibă și la lopată”. Constatînd că masele-largi-de-trecători îi erau nefavorabile, chiar ostile - Achim a șters-o, curajos-securește. De atunci nu m-a mai “contactat” nici un “organ” până la 1 aprilie 1977, când am fost re-arestat. Pe Achim l-am revăzut - la Uniunea Scriitorilor, la Casa Scriitorilor : avansase în grad (era căpitan) și în funcție : nu se mai ocupa de studenți, ci de scriitori... L-am întrevăzut la Rahova, pe coridorul central, “intrat în alarmă” la (cond)ducerea mea spre un birou de anchetă...

Absența lui **Achim** din *Lexicon* este tulburătoare. Să fi lucrat - nu Cenzura Securității ci Autocenzura Securizatului ?

- **Buzescu**, maior, comandant al Securității Mediaș, în 1949. Îngrozitor de brutal, i-a rupt în bătai pe țărani din comuna Buia, Târnava Mare, arestați și cărați cu camioanele în vederea colectivizării triumfale. L-a torturat pe tata, a bătut-o pe mama.

- **Paszty (Pasti ?)** - locotenent de securitate la Mediaș, sadic-rece (*Buzescu fiind un furios*). L-a bătut pe tata, a bătut-o pe mama.

Informațiile acestea (**Achim**, **Buzescu**, **Paszty**) se aflau în *Culoarea curcubeului*, în *Gherla*, în *Soldatul câinelui* - editate de *Humanitas*; apoi în *Arta refugii*, în *Astra*, în *Sabina*, în *Roman intim...* - volume editate în România, deci aflate la dispoziția “cercetătorilor”.

Mai departe : dacă în *Lexicon* figurează **Pacepa**, de ce nu :

- **Caraman (Mihai) ?**, celebrul spion român în serviciul sovieticilor? Cel care a provocat pagube imense în dispozitivul NATO, drept care a fost expulzat din Franța, iar pe aeroportul Băneasa (Otopeni nu era în serviciu) a trecut direct din avionul de Paris în avio-

nul pentru Moscova - dovadă strălucită de “independență” a lui Ceaușescu și a Securității față de KGB... Reamintesc : “pensionarul Caraman” a fost reactivat în decembrie 1989 de **Petre Roman** și de **Brucean** (**Măgureanu** l-a bine-consiliat pe **Iliescu** ; apoi, firesc, pe **Constantinescu**).

Iar dacă figurează **Caraman**, drept este să nu lipsească :

- **Mitran (Costel)**, diplomat-securist, care, la Viena, i-a înmânat lui **Gustav Pordea** (agent al Securității în Franța și deputat european pe lista lui Le Pen) 500.000 dolari. A vuit presa franceză în 1984 de “Cazul Pordea” (apărat la București în Săptămîna de **V.C. Tudor**).

Mai semnalez, dintre gardienii de la Jilava :

- **Olaru** (poreclit Bășică), sergent în 1957-58, o creatură scundă, blondă, cu ochi albaștri ; bătea fără motiv ; oligofren notoriu, incapabil să numere mai departe de 7 (“Kilenț” de la Aiud era muuult mai evoluat : ajungea chiar până la 8, abia la 9 cădea, fulgerat);

- **Borș**, sergent, înalt, osos, posomorît. Bătea și el - rău.

- La **Trâmbițașu** (corect : **Trâmbițaș**) alcătuitoarea scrie : “căpitan de Securitate, comandant al închisorii Făgăraș, de lângă Brașov” (subl. m., P.G.). “Închisoarea Făgăraș” s-a aflat în centrul orașului Făgăraș (în Cetate), și nu “lângă Brașov” (acolo era închisoarea Codlea - care nu e chiar Făgăraș...); nu se poate spune nici : “Făgăraș, de lângă Brașov”.

Fiindcă sântem la bibliografia cu găuri, am să vorbesc și de mine. Este adevărat, sânt citat la multe “capitole-personaje”, însă extrasele numai din **Gherla** și din **Culoarea Curcubeului 77**, **Cutremurul oamenilor**, ambele editate la Humanitas, în 1990. Conced : ar fi fost prea mult să pretind alcătuitoarei **Lexiconului** apărut la editura lui Liiceanu să consemneze adevărul potrivit căruia volumul **Culoarea** (nu **Culorile...**, cum greșit a tipărit Humanitas) **curcubeului** a fost imprimat, dat pe piață și numaidecât (înainte de Prima Mineriadă, cea din iunie 1990), retras, depozitat, apoi în 1993 trimis la topit la fabrica de hârtie Bușteni. Nu-i nimic, repet pentru a suta oară, am să re-repet : acesta a fost motivul supărării mele pe Liiceanu - în 1993, când am aflat din presă trimiterea la topit a unui volum de mărturie, nedistribuit; acesta a fost motivul rupturii defîni-tive de prietenii **Monica Lovinescu** și **Virgil Ierunca** : pentru că întâi au negat isprava editorului, apoi au acceptat că da, așa a fost - dar au găsit-o “fără importanță”; pentru că apoi au organizat o echipă de “pedepsitori ai calomniatorului Goma”, alcătuită din **Adameșteanu**, **C. D. Mihăilescu**, **Manolescu**, **Blandiana**,

Paler, Ed. Reichmann, Andrei Cornea, Gabriel Andreescu, Grigurcu, Damian Necula, Mircea Martin, Bianca Marcu-Balotă, Al. Ștefănescu, Dimisianu și alți indignați de “insultele” mele la adresa marelui și curatului editor Liiceanu.

*Dar nu e prea mult să atrag atenția, în general, cititorilor, nu semnatărilor de cărți de istorie : am publicat la Humanitas, în 1991, încă un volum de mărturii : **Soldatul câinelui** - nici el pomenit.*

În acești zece ani am constatat : dacă nu amintești, tu, autor; dacă nu re-re-re-amintești, tu, faptele tale, rezistenții prin cultura soiei fabricanții istoriei contemporane, în funcție de (non) biografia lor de dezertori, de amnezici programatici, de colaboraționiști cu conducătorii - omit, încearcă să ștergă și urmele tale, ale celui care făcuseși câte ceva - în comparație cu ei, inactivii, inerti, estetizanții - până la 22 decembrie 89. Drept care, fără jenă, (față de cine, jena : față de castratul moral Manolescu ?, față de jefuitorii de cadavre Liiceanu, Blandiana, Adameșteanu ? - nici nu-i mai iau în seamă) - așadar, riscând să mă repet, am să consemnez și aici adevărurile care, într-o comunitate normală, alcătuită din persoane normale ar fi trebuit să fie cunoscute - după o viață de activitate anticomunistă : Vor, nu vor confecționatorii de “adevăruri istorice” bucureștinoși: am fost primul scriitor care a citit în public texte anticomuniste :

- la 13 noiembrie 1956, la Universitatea București - motiv pentru care am și fost arestat și condamnat ;

*- în prima parte a anului 1969, când la îndemnul lui Miron Radu Paraschivescu, am citit la Cenaclul de la Casa Scriitorilor fragmente “penitenciare” din romanul (trimis în Occident) **Ostinato** - drept care s-au ridicat și au plecat (ca să nu care cumva să creadă Securitatea că ei, bieții nevinovați, îmi scriseseră dușmănoasa carte...) prietenii și colegii de pușcărie Nicolae Balotă, Ovidiu Cotruș, Marcel Petrișor.*

*Pomenitul roman **Ostinato** (curajosul I.T. Morar de la Academia Cațavencu, i-a zis, de curând, cu un umor curat-dinescian - dar fără a semna: **Prostinato**) a fost scris în 1966 și a apărut în 1971, simultan în germană (Suhrkamp), franceză (Gallimard), italiană (Rizolli - tradus, tirajul cumpărat de Ceaușescu), iar după un an, în neerlandeză (Bruna). Chiar de n-ar fi avut valoare estetică - de altfel, la apariția în românește, în 1992, România literară a lui Manolescu și-a intitulat o cronică: “Cenzura scrie cărți” - totuși, i-ar fi putut interesa pe alcătuitoarii unui “Lexicon” ca cel discutat, măcar pentru că în el erau călcate toate tabu-urile comuniste : răpirea Basarabiei și a Bucovinei de Nord,*

colectivizarea, deportarea “titoiștilor”, jaful rusesc ; apoi : Securitatea, închisorile - și re-educarea de la Pitești. Acest catalog al ororilor comuniste din România, a apărut pentru prima oară într-o limbă de circulație, în Occident (încă o dată, și pentru Doina Cornea: în 1971) - pe când eu, autor, mă aflam în România.

Însă **Ostinato** a fost prima carte refuzată în Orient și apărută în Occident în 1971 (în română : după 20 ani):

În anul următor, în 1972: **Ușa noastră cea de toate zilele** - și aceasta “cu probleme”, printre care colectivizarea forțată ;

Gherla - al treilea volum al meu publicat în Occident (în franceză și în suedeză); a fost - pomenit de “Lexicon”, însă după obiceiul fabricanților de istorie cu voie de la Brucan, nu este pomenită data scrierii cărții : 1972 ; se face trimitere doar la ediția românească din 1990 (18 ani mai târziu) și nu se amintesc nici de frică “amănuntele”:

1. În ediția franceză (Gallimard, 1976) nu numai că erau scrise negru pe alb, în text, numele tuturor celor răi - începînd cu **Groza** și cu **Gheorghiu-Dej, Ana Pauker, Teohari, Drăghici, Kișinevski**, trecînd la călăi ca **Enoiu, Goiciu**, la gardienii **Somlea și Iamandi** - dar, începînd din octombrie același an, Europa liberă a transmis largi fragmente în lectura autorului aflat, repet, în România, la cheremul Securității - ceea ce a provocat trimiterea de emisari-scriitori în Occident : **Ivasiuc și Breban** la München și la Paris, **Toiu și Bălăiță** la Stockholm, cu misia de a explica imperialiștilor că Goma nu are pic de talent - acesta fiind unicul motiv al supărării Organului Poporului...;

2. În aceeași ediție (franceză) există o postfață de exact 30 (treizeci) de pagini, intitulată “Le phénomène concentrationnaire en Roumanie”, semnată : “Virgil Ierunca”. Așadar, în 1976 Virgil Ierunca a publicat pentru întâia oară în viața sa un text politic în altă limbă decât româna - mai spun o dată: text (politic) apărut în volumul meu **Gherla**. În acel eseu-postfață a existat, în sfârșit, într-o limbă de circulație, analiza, atât a universului concentraționar românesc - după cum indică titlul - cât mai ales a fenomenului Pitești.

În cerc : scrisă în România (1970-1971), publicată la Gallimard în 1977, la București : în 1995. În cele 500 de pagini (motiv pentru care Alex. Ștefănescu a opinat /sic/ - în România literară a lui Manolescu - că autorul posedă “arta exasperării cititorului”) este vorba, din nou, despre colectivizarea forțată, despre deportările în Bărăgan - dar și despre mișcările de partizani din Munții Făgărașului. Cartea nu este pomenită măcar cu titlul în bibliografie.

Gardă inversă este a cincea și ultima carte scrisă în România și editată în Occident (tot la Gallimard). Nici aceasta nu este citată de “istoriografia” de la Humanitas.

De cum am ajuns în Franța (noiembrie 1977), am scris volumul de mărturie **Culoarea curcubeului**, apărut la Seuil, în 1979 sub titlul **Le Tremblement des hommes**.

A doua carte scrisă în exil : **Patimile după Pitești** (1978-80). Varianta franceză (**Les Chiens de mort ou La Passion selon Pitești**) a fost editată la Hachette, în 1981. Tot în 1981 a apărut în românește (editura autorului : *Limite*) **Pitești** de Virgil Ierunca. Textul autonom era dezvoltarea, atât a capitolului din Postfața la cartea mea **Gherla** (Gallimard) 1976 cât mai ales a Postfeței (9 pagini) ediției franceze a **Patimilor după Pitești** - care postfață avea să existe și în varianta neerlandeză (**Het Vierkante ei [Oul cubic]**, Elsevier, 1982) însă nu și în cea germană (**Die rote Messe**, Thule, Köln, 1985).

Atâtea detalii ca să repet ce s-a știut - și s-a uitat cu metodă: între Virgil Ierunca și mine nu a existat “concurență” în chestiunea consemnării tragediei de la Pitești. Aveam fiecare cartea lui Bacu (“Biblia”); eu povestisem - în mai multe rânduri - ceea ce știam din gura “piteștenilor” cunoscuți în închisoare, în deportare (Ștefan Davidescu, Mircea Șoltuz, Romul Pop-Bimbo); ei îmi încredințaseră, în vederea scrierii... **Piteștiului meu** - transcrierea unei mărturii făcută la Paris, de “cineva care nu a fost la Pitești, dar știe de la piteșteni” (identitatea acestuia mi-a rămas necunoscută până după moartea lui... Ovidiu Cotruș). O primă variantă fusese o tentativă de eseu-istoric - de care nu am fost mulțumit, am încercat “pătrunderea în adevăr prin ficțiune”. Virgil Ierunca și eu ne consultam în permanență - sub ochiul vigilant al Monicăi Lovinescu. Dovada altruismului: invitația mea adresată lui Ierunca de a se folosi de vehicolul carte-în-franceză (**Gherla, Les Chiens de mort**), pentru a-și face cunoscut - fie și parțial - textul său despre Pitești. Iar când fragmente din **Patimile...** au fost transmise la Europa liberă (în lectura mea) acestea au fost găzduite în emisiunea sa “Pagini uitate, pagini cen-zurate...” și prezentate de el însuși. Încă o dată : în nici un moment - înainte de decembrie 1989 - nu a existat între noi vreo animozitate... piteștială, din contra, am simțit în permanență complicitatea în solidaritate a lui Virgil și a Monicăi. Ce s-a întâmplat după aceea (începând din ianuarie 1990) este o chestiune căzând în responsabilitatea lor și numai a lor.

Oricum, *Lexiconul humanitastic* nu amintește cartea mea (care, în România, a cunoscut două ediții) **Patimile după Pitești**, nici postfețele lui Ierunca (publicate în 1976, în 1981, în 1982 în franceză și neerlandeză) purtate de volumele mele **Gherla** și **Les Chiens de mort**.

Dacă alcătuitoarea va invoca faptul că **Patimile după Pitești** este o carte de ficțiune, o voi îndrepta, atât spre **Gherla** mea, cât și spre **Pe Muntele Ebal** de Theodor Mihadaș ; spre **Ia-ți boarfele și mișcă** de Oana Orlea și spre **Fortul nr. 13** de Marcel Petrișor - volume care, și ele, în haina "ficțiunii", constituie mărturii (și au fost citate ca atare).

Alcătuitoarea lexiconului ne asigură, în Cuvântul Autorului, că a purtat "discuții clarificatoare" cu Monica Lovinescu și cu Virgil Ierunca. Nu cred că a avut astfel de discuții despre Pitești - dovadă : modul în care este alcătuit *Lexiconul*, punând în aceeași oală - deci pe același plan - călăi și victime devenite, prin constrângere, torționari ai colegilor de suferință.

Ca de fiecare dată când improvizații istorici treziți la 22 decembrie 89 fix încearcă sinteze sau analize ale unor fenomene - ca de pildă Piteștiul - este vădită incapacitatea lor de a judeca corect - iar "corect", în istorie (mai ales în istoria teribilă a teribilului secol al douăzecilea) înseamnă a avea și inimă, nu doar cap ; a dovedi și compasiune (ei, da : o valoare morală !), față de cei care doar "aparent" sunt călăi - în fond, tragice victime - ca studenții de la Pitești.

Această nesimțire etică (egalată doar de o perfectă incapacitate profesională, dublată de o slugărnicie dintre cele mai băloase față de "fosta Securitate", față de marea favoare făcută de securiști ca Măgureanu și față de turnători îmbătrâniți în rele ca epigramistul MAI Quintus) am întâlnit-o pentru întâia oară la autorii volumului intitulat **Memorialul Ororii** editat de *Vremea*. Mi-am spus opinia despre acest monstru editorial, textul a fost inclus și în volumul **Scrisuri**, Nemira, 1999. Degeaba. Acum înțeleg, resemnat, că, așa cum nu li se cere mușilor să recite din Eminescu, surzilor să audă muzica lui Lipatti, nici orbilor să se bucure de luminile tablourilor lui Țuculescu, tot așa nu li se poate cere să scrie istorie unor indivizi care nu știu ce e cronologia și cu ce se mănâncă ea, imaginându-și că un purcoi de documente constituie o sinteză căreia îi lipsește doar semnătura autorului...

Atâta timp cât despre **reeducare** în general, despre cea de la Pitești în special "sintetizatorii" vor îngrămădi documente, fără discernământ, fără dorința de a pătrunde fenomenul - nimic bun, nimic corect, nimic drept nu se va scrie, în nefericita **România, comunitate fără hârtii**. Din

acest punct de vedere - al neprofesionismului strigător la cer și al nepăsării etice - **Lexiconul** de la Humanitas, din 2001 nu se deosebește de **Memorialul Ororii** de la Vremea, din 1995.

Orice încercare (eseu) despre universul penitenciar comunist și despre tortură (fie ea doar a trupului) este obligată a face, dintru început, deosebirea dintre victimă și călău ; obligată să definească victima ca acea persoană supusă persecuțiilor, torturilor, tentativelor de a fi zdrobită sufletește, de a fi “întoarsă” (prefăcută din victimă călău al propriilor camarazi de suferință - ca la Pitești, ca la Gherla, ca la Aiud în 1961-64) ; să fie definit călăul ca acela care, uzînd, abuzînd de ilimitata putere politico-polițienească deținută într-un regim dictatorial teroristo-comunist, a persecutat, a umilit, a înfometat, a privat de asistență sanitară și medicală, a torturat, a “reeducat” (aici în sensul de a fi mînjit, de a fi maculat victima, de a-i fi interzis “statutul de martir”) - toate acestea, nu doar din sadism înnăscut și câștigat - ci și pentru profit material. La urma urmei, deosebirea dintre victimă și călău este operată de **plată** ; de **salariul** pe care securistul - fie anchetator, fie gardian - îl primea : pentru a persecuta, a umili, a tortura, a ucide.

Este de neînțeles, de neadmis că persoane instruite, citite, sensibile, bine-crescute, în fața unui “fenomen” ca **reeducarea** se dovedesc neîn stare de o evaluare normală (a anormalului) ; de o percepere morală a violent-amoralului ; că sunt lipsite de necesara lărgime de spirit care să îngăduie apropierea de monstruozițiile de la Pitești și cu - am mai spus, repet : compasiune. Să aduni, într-un **Catalog al Răului, al Răilor, de-a valma, atît călăi, criminali născuți ori făcuți - oricum, pentru asta plătiți - cât și victime care, tocmai, pentru că au fost victime peste marginile omenescului, în cele din urmă au cedat și și-au torturat colegii - dovedește completă afonie etică, absolută incapacitate profesională.**

Este adevărat : nefericiți ca - în ordine alfabetică : Bogdănescu, Calciu (care nu este menționat), Diaca, Leonida Titus, Livinski, Mărtinuş, Nuti Pătrășcanu, Păvăloaie, Popescu Aristotel, Popescu Gheorghe, Popovici Cornel, Romanescu, Sobolevski, Stoian, Șerbănescu, Voin - au făcut rău, au umilit, au torturat - au ucis. Dar :

1. De ce au făcut ceea ce au făcut ? : din plăcere ? - NU : din (teribilă) constrângere - pornită de la, supravegheată de Securitate ;

2. Ce recompense au primit “torționarii” (apud Humanitas), în afară de încetarea, nu definitivă, a torturilor îndurate de ei înșiși) : cumva salariu de securist, de 5-10 ori mai mare decît a unui profesor

universitar?; apartament confortabil la oraș?, slujbă grasă și pentru nevestă, școli bune pentru copii?, decorații pentru “Apărarea Orânduirii de Stat”?

Dintre nefericiții pomeniți mai sus mulți au fost executați - de ce?- aceasta trebuie să fie întrebarea primă a cercetătorului. Cu excepția lui Țurcanu (el nu fusese torturat înainte de a tortura), cu toții trecuseră prin chinurile iadului-pe-pământ. Unii “rezistaseră”, murind; alții cedând - în diferite “grade”. De ce nu a fost executat nici un securist dintre cei care imaginaseră, puseseră la cale, supravegheaseră reeducarea: Nikolski, Teohari, Drăghici, Sepeanu ? Între-bare retorică. Dar de ce a fost executat Cobâlaș - care nu a reeducat, nu a fost reeducat - nici n-a călcat prin Pitești ? - iată a doua între-bare, la care trebuie să răspundă, nu “fosta” - ci : Securitatea.

Judecarea monstruoșităților “reeducării” să plece de la postulatul:

Vinovat de teroarea exercitată asupra românilor începând de la 23 august 1944 este (și rămâne) comunismul rusesc impus în România - prin unealta ei, Securitatea - punct.

Nu-i este îngăduit nimănui (fie acela cercetător, fie doar amator curios) să se apropie de fenomenul reeducării cu “obiectivitate științifică”. Nu există, în materie de monstruoșitate a represiunii securiste, nici răceală-științifică, nici privire obiectivă - cum adică :

a) să-mi ceară mie, urmașii lui Buzescu de la Mediaș să judec “obiectiv” faptul că tatăl lor l-a torturat pe tatăl meu ?, că a bătut-o pe mama mea (împreună cu Paszty) ? ;

b) să fiu, eu “obiectiv” (ca Pleșu, ca Breban - care știu ei ce știu când cer, de peste un deceniu, reconciliere-națională...), față de Ion Iliescu ?- cel care “mie-personal” nu mi-a făcut vreun rău : în 1956-58, când el activa puternic în Echipa Morții și exmatricula studenți, eu eram deja... la adăpost, citește : arestat ; nici în decembrie 89, nici în ianuarie, nici în martie, nici în 13-15 iunie 1990 nu am suferit (personal...) de pe urma acțiunilor lui (fiindcă nu mă aflam în România) - însă nimeni nu are dreptul să “ierte” pe cineva pentru răul făcut altcuiva (să-l ierte Dracu' !). Datoria, obligația noastră : să nu uităm!

De “materia Pitești” este, nu doar indecent, dar blasfematoriu să te apropie (întru studiere științifică...) precum ciungul etic Ștefan Borbély (cel care cerea foștilor deținuți să-i producă lui mărturii scrise “la fața locului” și nu... după ce ieșiseră din închisori !); precum colhoznicile de la ed. Vremea, comițătoare ale volumului **Memorialul**

ororii ; precum individa care a pornit să scrie despre mama Monicăi Lovinescu și s-a trezit făcînd din Caraion un turnător ordinar (alimentată de veninul Monicăi Lovinescu și rezemată pe “informațiile” peliniste), iar după trei ani recidivează, intrînd cu gumarii ei de găinăreasă-frunțașă în Catedrala Suferinței Românilor : Pitești.

De Pitești nu ne este îngăduit să ne atingem, decât după ce ne-am cutremurat :

«Și dacă, Doamne-fereste, aș fi fost și eu la Pitești?...»

Pentru absența din **Lexicon** a lui Calciu Gheorghe - reeducat la Pitești și reeducator temut, mai ales la Gherla, unde era supranumit “Copilul lui Goiciu” (vezi mărturiile unor victime, precum și a lui D. Bacu - dar numai în prima ediție) să răspundă alcătuitoareasa și editura liiceană. Ca și pentru tăcerea suspectă în legătură cu **Gelu Voican Voiculescu-Sturdza** - chiar așa: sunt prezenți Chițac, Domșa, Macri, Vlad și alți bandiți - nu și criminalul Voican-Sturdza, autor a numeroase asasinate?

Dacă lipsește Calciu, este repertoriat Leonida Titus și greșit înregistrat astfel : “foștii camarazi cred că a pierit odată cu Țurcanu”... Sînt în măsură să corectez : Leonida Titus trăia, în 1991, în Iași: mi-a adresat o scrisoare indignată, protestînd împotriva “calomniilor” proferate împotriva lui “în așa-zisa carte **Patimile după Pitești**”. Scrisoarea a apărut, cu prezentarea și cu titlul dat de V.C. Tudor, în foaia securistă România Mare. [În aceeași perioadă și în același periodic oligofreneticul VCT îi lua apărarea turnătorului notoriu Anton Barbu (Panaghia) - care apare în volumul **Gherla**].

Față de erorile și de calomniile din **Această dragoste...** (îl acuza-se de conivență cu Securitatea pe Ion Caraion), alcătuitoareasa **Lexiconului** adoptă, acum, tăcerea... La **Merce Ilie** notează, mironosițoasă :

“Se ocupa de scriitori. În legătură cu acest specific al muncii lui, a fost intens mediatizat în perioada postrevoluționară ca agentul care a distrus reputația lui Ion Caraion. Instrumentînd în februarie 1982 publicarea în revista Săptămîna a dubioaselor colaje de însemnări personale, extrase din procese verbale de anchetă, denunțuri și alte documente greu de identificat (s. m.) după plecarea din țară a poetului fost deținut politic, Ilie Merce l-a împiedecat pe acesta să se alătore grupului de ziariști de la Europa liberă”.

Se observă, pe de o parte, nerușinarea cu care, acum, calomniatoarea-șefă a lui Ion Caraion nu pomenește de rolul său odios, ca ins-

trument al Monicăi Lovinescu în declanșarea monstruoasei campanii de ură și de minciuni, în 1998 - atunci izvorul informativ era, nu **Merce Ilie** (nici măcar pomenit), ci **Pelin Mihai**, deloc amintit în **Lexicon** - din el (din *Pelin...*) s-au adăpat orbește Manolescu, Liiceanu, Adameșteanu, Matei Călinescu, Alexandru Niculescu, Cistelecan, Grigurcu ; pe de altă parte sare în ochi (și în urechi) limba de lemn “mânuită” de filoloaga humanitasnică.

Dacă în legătură cu Caraion doar “nuanțează”, în același Cuvânt al Autorului, autoreasa perseverează în eroare :

În 1998 (în *Cotidianul* din 29 septembrie, dar și în România literară din 7-13 octombrie), protestase împotriva *Scrisorii mele deschise* adresată lui Gh. Grigurcu în chestiunea calomniilor la adresa lui Caraion - atunci, printre alte cretinii, expectora :

“Vorbesc de Monica Lovinescu, amintindu-vă că a fost bătută până aproape de mutilare, pentru vina de a vă fi scos din ghearele securității mult mai devreme decât v-ar fi scos norocul (...)”

La aceste acuzații idioate îi răspundeam, totuși (vezi **Jurnal de apocrif**, *Dacia* 1999, pp 426-429) : Monica Lovinescu fusese agresată de doi palestinieni, la Paris, în 18 noiembrie 1977, pentru vina de a fi atacat Familia Ceaușescu, nu pentru aceea de a mă fi scos pe mine din ghearele securității ; apoi : eu, scosul-din-ghearele... aveam să ajung în Franța două zile mai târziu, în 20 noiembrie... - deci după...

Dar neamul rău nu piere, relele obișnuințe nu dispar - iată ce scrie aceeași humanitasioată (nu doar legitimată, ci încurajată să persevereze în erori, de îndatorării lui Liiceanu și ai Monicăi Lovinescu), în 2001, pag. 7 din “Cuvântul autorului”:

“...după expulzarea opozantului Paul Goma, după ce-i promisese acestuia un semn că «brațul înarmat al poporului e lung» Securitatea a trimis un comando s-o bată până în pragul morții...”

O singură frază, mai multe neadevăruri :

1. “Opozantul” în chestie nu a fost expulzat - a scris-o, a re-scris-o, însă la *Humanitas* cărțile nu se citesc, doar se imprimă - iar cele care nu plac tovarășilor Brucan, Petre Roman, și banditului Sturdza-Voican sunt topite ;

2. Ce spuneam de incapacitatea românilor de a se descurca normal în cronologie? - nu **după** (subl., mea, P.G.)... fie și “expulzare”, (a mea) a fost bătută Monica Lovinescu, ci, ca să zic așa : din contra - așa cum scrisesem limpede în 1998 : înainte - mai scriu o dată, pentru cititorii dezinformați consecvent de informatorii de

la Humanitas.

*P. S. Vai de românii care au făcut istorie ! Dacă au supraviețuit gloanțelor, bătelor, răngilor de fier, înfometării, neîngrijirii - au constatat că nu pentru “revoluția din decembrie 89” își sacrificaseră tinerețe, sănătate, familie ; de la o vreme au nefericirea de a afla că faptele lor sunt consemnate cu neînțelegere, cu nesimțire, ba chiar cu dispreț de către profitorii-de-război, de rezistenții-prin-cultură Blandiana, Adameșteanu, Liiceanu, Rusan și ai săi “istorici” care de care mai onișor și mai iscălitoreasă ; tovarășele colectiviste de la Vremea, ca și semnătoreasa “Lexiconului”, nu au învățat nimic din erorile trecute, au recidivat cu volumul **Reeducarea de la Aiud**. Bietul Petre Pandrea : ca Blaga, ca Arghezi și el a fost bătut de Dumnezeu cu mâna fiicei iubite!*

Sânt eu sigur că îi va interesa pe cititorii francezi un text ca cel de mai sus, împănat cu informații “locale”, românești ?

Nu, nu sânt deloc sigur.

Dacă aș fi fost sigur - n-aș fi scris această carte.

15 iunie

Să nu fiu întrerupt, să nu mi se atragă atenția că m-am rătăcit, că despre soarta-unui-singur-om trebuie să scriu eu : despre prizonierul sovietic la Afgani - și nu despre soarta-unui-scriitor-exilat-în-Franța.

De acord : prizonier-la-Afgani a fost sovieticul ostaș al Armatei Roșii. Întrebare : De unde, din care țară cotropită de Ruși, ocupată de Ruși, martirizată de Ruși provenea acel soldat-sovietic ?

Răspuns : Din “Republica Socialistă Sovietică Moldovenească”.

Întrebare : Ce o fi, în realitate, această “Sovietică Republică” și cine o va fi locuit, din, cum se spune “negura veacurilor” ?

Răspuns : Sovietica în chestie este jumătatea estică a Țării Moldovei - unitate politică datînd de aproape jumătate de mileniu - răpită de Ruși, la 1812 ; provincia românească Basarabia, zmulă de Sovietici în 1940.

Toate aceste “amănunte” sunt absolut necesare înțelegerii. Dacă cititorul nu este interesat de această “chestiune” - să arunce cartea, nu o merită.

Ajuns aici, câteva cuvinte despre cuvinte :

Rușii care au dat mari, uriași prozatori (și poeți, însă aceștia pierd mult dacă sunt scoși din limba lor), au fost de totdeauna și temuți mînuitori de cuvinte mincinoase, destinate a-l înșela pe “celălalt” în permanentul război de des(în)cercuire pe care îl duc de când se știu. Numai în ultimele decenii Rușii au lansat în Occident trei “cuvinte”, toate trei în mod deliberat fals traduse - de Ruși, în ne-rusă - în scopul intoxicării dușmanului : *glasnosti* - care **nu** semnifică “transparență”, cum li s-a explicat occidentalilor - iar ei, politicoși, au acceptat echivalarea ; *perestroika* - care **nu** înseamnă doar “re-construcție”; și *refuznik* - care **nu** se traduce cum s-a pretins : “cel **care refuză sistemul sovietic**”, ci : “cel **căruia i s-a refuzat viza de emigrare spre Israel**”.

În categoria “strămoașelor” lingvistico-politice folosite de Expansionismul Rus intră cuvîntul *Bessarabia* - cu 2 s, sunînd... franțuzește, pentru a da impresia că Ivan nu este în nici un chip amestecat în această înșelătorie, deci nu trage nici un profit din ea.

Istoria adevărată :

La 1350 domnul Țării Românești, Nicolae Alexandru **Basarab** (fiul lui **Basarab** I-ul), după o campanie împotriva Tătarilor, pe care i-a bătut și i-a alungat dincolo de Nistru, a consemnat în documente scrise și desenate (hărți) un teritoriu, de circa 4.500 km.p. aflat între nordul gurilor Dunării și afluentul său, Prut (Pyretus), ca “**Basarabia**”- firește, de la numele dinastiei sale. În unele hărți din sec. XVI apare : “**Bassarabia (Pars)**”, și tot în unghiul format de râul Prut și Dunăre.

Caterina II-a a Rusiei (am sărit peste o jumătate de mileniu...) era “protectoarea” lui Voltaire, a lui Diderot ; contra multor favoruri

pecuniare a primit la rându-i favorurile acestor “directori de conștiință” cum se zice azi. Pe calea deschisă de prestigioșii călători, după Revoluția Franceză din 1889 mulți nobili, militari, ingineri ori doar aventurieri (și) francezi au căutat adăpost și au făcut carieră în Rusia cea ducând lipsă de specialiști în modernizarea imperiului - acțiune începută de Petru I. Printre aceștia a fost și ducele de Richelieu (Armand Emmanuel de Plessis), fugit de Revoluție, ajuns în Rusia în același an, 1789. Țarina i-a încredințat administrarea guberniei sud-vestice recent cucerită de la Tătari (Edissan, 1792). Pe locul unui sat de pescari, Hagi-Bei, după planurile lui Richelieu și ale echipei sale de specialiști francezi (printre care De Rubas și Langeron) a fost ridicat cel mai important port meridional al Rusiei. Francezii în slujba Rusiei Eterne aveau o solidă cultură clasică, drept care au botezat noua așezare : *Odessa* - “de la antica cetate elină *Odessus*”. Ce contează că *Odessus* fusese, într-adevăr, o colonie ioniană, însă nu acolo unde o indicau Francezii, ci departe, la peste 400 km. în linie dreaptă, spre sud, în Bulgaria de azi, pe locul numit : Obzor, între Varna și Burgas - Rușii nu țin seama de adevărul istoric, ei se bucură (în tăcere) de profitul geopolitic.

Ducele de Richelieu s-a întors în Franța abia după Restaurație (1815), deci se afla și în slujba țarului Alexandru I, cel care, la 1812 (!), profitând de situația critică a lui Napoleon, a răpit pur și simplu jumătatea estică a Țării Moldovei (am mai spus-o?- am s-o mai spun!), cu ajutorul generalului Langeron, cel care a manevrat din umbră tratativele de la Giurgiu cu Turcii în calitatea sa de aghiotant și consilier al lui Kutuzov.

[Alte surse pretind că ducele de Richelieu, departe de a fi fost slugă supusă și falsificator-șef al Imperialismului agresiv rusesc, l-ar fi consiliat pe Alexandru I (“omul cu podul” - îl cunosc și îl admiră parizienii) să nu-i nedreptățească pe bieții Moldoveni, care sunt... latini ; că ar fi invocat Tratatul de la Luck din 1711, încheiat între strămoșul lui Alexandru, Petru cel Mare și domnul Moldovei, Dimitrie Cantemir, prin care Rușii “garantau pe veci”, nu doar suveranitatea Moldovei ca stat, dar domnia ereditară și autoritatea absolută a domnului...

Futèze ! - ca să o tragem pe franțuzeasca moldavă. Richelieu se afla în serviciul Rusiei, nu în al “adevărului istoric”, cu atât mai puțin în al dreptului popoarelor de a nu fi înghițite de Monstrul Rus].

Urmarea se cunoaște : noua frontieră dintre Moldova și Rusia

“s-a mutat” mai la vest, pe râul interior Prut, cel care, topografic, împarte țara pe o linie nord-sud. Firește, raptul celei mai bogate părți a Moldovei nu a fost un accident, ci o constantă tactico-strategică rusească : peste un secol și aproape jumătate, în iunie 1940, la fel : profitând de situația, nu doar critică, ci catastrofală a proteoarelui României, Franța, ce capitulase în fața Germaniei, Rusia (sovietică, ceea ce n-o împiedeca de a fi, în continuare, aceeași putere imperia-listă) a re-răpit Basarabia și în același preț, Bucovina de Nord și ținutul Herța... (Țările Baltice au fost înghițite, “înglobate”, vorba istoriogra-fiei sovietice - în totalitate, deci, în marea lor nefericire, măcar și-au putut păstra identitatea - teorie contestată, pe bună dreptate, de Baltici).

Tot după planurile ducelui de Richelieu Rușii au imaginat-trasat viitoarea capitală a recent-răpitului pământ românesc, prefăcută în oblaste (provincie) imperială. În centrul geografic al ei, pe locul vechiului târg moldovenesc Chișinău, menționat prima oară la 1436. Așa cum botezaseră Estul Țării Moldovei : “Bessarabia” așa au rusificat românescul *Chișinău* (toponim semnificând : “(locul cu) izvor țâșnitor”, artezian, jet - rădăcina fiind : *chiș* (pron : quich’), palatali-zare a lui *piș=pisse* în... **Kișiniov** !

[Toți cuceritorii transformă toponimele teritoriilor cucerite, deci și Rușii s-au dedat cu jubilație la această treabă : pe unele le-au... tra-dus, astfel *Adâncata* (derivată de la latinul *aduncus*) a fost “echiva-lată” : **Glubokaia** (cu aceeași semnificație); *Cetatea Albă* a devenit - în traducere : **Belgorod**. Pe altele le-au rusificat, lipindu-le slavul **-ev, -ov** : **Kișiniov**, **Or(g)heiev**, etc. Pe altele le-au botezat cu denumirea... turcă : **Bender**, nu din iubire față de turci, dar ca să dispară româneasca *Tighina*... Pe altele le-au ajustat, în același scop : să facă să dispară identitatea locului - și a locuitorilor : târgul *Secureni* (de la latinul *seculis*) a devenit : **Sokirani** (care ar vrea să “păstreze” caracterul românesc - dar tot falsificat rămâne); localitatea *Noua-Suliță*, deși *suliță* este termen slav (lance), a fost tradus-modificat : **Novaia-Selița** - care duce la cu totul altceva : **selo**= sat...

Pentru că am ajuns la rusificarea numelor de persoană :

Rușii impun ne-rușilor două modificări :

a) prin introducerea patronimului (onomastica românească nu îl cunoaște) ;

b) prin rusificarea, atât a prenumelui, cât și a numelui (acesta prin

adăugarea **ov**-ului, **ev**-ului - vezi mai ales la musulmanii purtând nume tragicomice precum **Ahmetov**, **Salamalekov**, **Alahakbarov**, **Alibeiev**, **Gubaidulina** - aici intervenind și feminizarea numelui, etc...).

Potrivit acestor norme numele meu, trecut în certificatul de naștere românesc : *Paul Goma* devine, rusescul : **Pavel Efimovici Goma** - “echivalat” fiind nu doar prenumele meu : *Paul*=**Pavel**, ci și al tatei : *Eufimie*=**Efim**...

Cu tata - devenit “cetățean sovietic” în iunie 1940, *zek* în ianuarie 1941 - rusificarea numelui a fost și mai nostimă. După arestare, la sediul NKVD de la Orhei, “funcționarul” care i-a făcut dosarul l-a botezat... din cap până în picioare : Românul **Eufimie Goma** a devenit, Sovieticul (Rusul) : **Efim Kirillovici Gomma**. De acord : **Efim** - de la *Eufimie* ; **Kirillovici** - patronimul format de la prenumele tatălui său, *Chiril* - dar **Gomma** (cu doi **m**), de unde ? Când tata (care în șapte luni învățase, totuși, alfabetul chirilic) a atras atenția că i s-a scris greșit numele, NKVD-istul de la Orhei i-a răspuns - în românește :

«Nu mă-nvăța tu pe mine, naționalistule, cum se scriu numele italienești !»

Așa că tata a purtat, prin zăpezile Siberiei, un nume... italian (dacă avea doi **m** !).

Însă aventura onomastică nu a rămas doar la italianitate :

Rușii au mari dificultăți cu *H*-ul urmat de o vocală din numele proprii, pronunțându-l : **G** (**Gofman** pentru *Hoffmann*, **Gari** pentru *Harri/y*, **Naigaus** pentru *Neuhauss*, **Ghilels** pentru *Hillels*, **Gheine** pentru *Heine*, **Geghel** pentru *Hegel*, **Golban** pentru *Holban*, - cel mai celebru exemplu : **Ghitler** pentru *Hitler*). Ucrainenii însă “fac pe dos” : pronunță *G* urmat de o vocală : **H** - începând cu marele lor scriitor *Gogol*, pe care îl pronunță : **Hohol** - și care semnifică : “ucrainean”... Așadar, tata când avea de a face cu un gardian, cu un ofițer ucrainean (avusese timp să deosebească ruseasca unui rus de ruseasca unui ucrainean), când i se cerea să-și decline numele, răspundea :

«**Homa** !»

Homa există - tot la ucraineni - ca prenume. Dacă Ucraineanul supraveghetor privea hârtiile, vedea că numele era scris cu doi **m** :

«Ce nume-i ăsta ?» întreba.

«Latin...» răspundea tata, modest nevoie mare...

Rușii ca și Nemții - nu degeaba sunt ei frați-dușmani - au un nemărginit respect pentru limba și cultura latină (desigur : mai degrabă

pentru imperialismul Romanilor...). Tata, fiind sigur că individul admirator al latinismului nu știa latină, turuia :

«Homo homini lupus ! Ecce homo ! Homo sapiens !»

«Ce înseamnă numele tău ?», mai întreba caraliul sovietic.

«**Celovek** !», explica tata.

«Un om pe care să-l cheme “Omul” ?» se mira acela.

Tata ridica din umeri, că asta-i situația, el nu are nici o vină...

După această “conversație”, colegii ruși de detenție începuseră a-l respecta pe tata - însă nu și pe un deținut neamț purtând numele Mann... Va fi fost și acela om - însă om-neamț, nu om-latin, ca tata...]

Presupun că ducele de Richelieu, guvernator al provinciei Odessa sub trei țari: Caterina a II-a, Pavel I, Alexandru I și strategii-cartografi-dezinformatori-diversioniști țariști, francezi aflați sub conducerea sa, lucrând la reprezentarea (topo)grafică a **viitoarelor teritorii rusești**, încă înainte de 1812 !, a(u) găsit în documente denumirea **Basarabia** (cea de la 1350) - de multă vreme ieșită din uz - și a(u) operat două falsuri :

- un **fals toponimic** : din denumirea românească : **Basarabia** (de la numele de persoană **Basarab**) a făcut... **Bessarabie** (dublarea **s**-ului și **e**-ul final : marca indelebilă franceză), denumire care, “la o adică” ar fi fost tradusă (din rusă, firește !) : “Fără Arabi”... Traficare grosolană, însă adânc profitabilă rușilor : “fără” ar fi trebuit grafiat : “bez”, nu “bes” ; cât despre “Arabi”... nicicând nu le-au spus Rușii Turcilor - nici Tătarilor : “Arabi”. Această manipulare a **cuvântului** avea să fie repetată în anii lui Gorbaciov, mai ales prin termenul “glasnosti” ajuns în Occident gata-tradus de ruși : “transparentă” (de unde... transparentă ? de la *Glas*, care, în limbile german/ic/e se traduce prin... *sticlă*? - când în rusă, *glas* semnifică : **voce**!); astfel o semnificație onestă în rusește, anume : (starea) de a da, de a căpăta glas, voce, cuvânt, rostire (cui/cine? firește, cei/cei care nu au... - deci : libertate de expresie) a fost prezentată ca... “transparentă”;

- un **fals topografic** : teritoriul numit în secolul al XIV-lea **Basarabia** se întindea pe o suprafață de cca 4.500 km. pătrați - și se afla în sudul Țării Moldovei - deci, pe hartă, denumirea lui era scrisă... orizontal ; pe harta confecționată de cartografii francezi în slujba Imperiului Rus, aflați sub conducerea ducelui de Richelieu : **Bessarabie** (numele **viitoare**ii oblasti apoi, din 1825 : gubernie) rusească a fost grafiată/trasată pe o linie pornind de la nord spre sud,

cu o ușoară curbură, urmărind forma ținutului - care, acum, măsura **de zece ori** mai mult decât **Basarabia**: 45.000 km. pătrați.

În legătură cu orientarea nord-sud a acestei unități geopolitice :

Niciodată Țara Moldovei nu a fost străbătută de frontiere interne verticale, orientate nord-sud, deși cursurile de apă, în majoritate, urmează această direcție. Moldova avea încă din secolul XIV, o Țară de Sus (la nord), o Țară de Mijloc și o Țară de Jos, în sud. Se vorbea despre Moldovenii de la Nistru (în schimb : “Moldovenii de dincolo de Nistru” - da), însă niciodată nu s-a spus și nu s-a scris : “Moldova de la Nistru”; rar de tot: “Moldova *dintre* Prut și Nistru”. Râul interior Prut, curgînd de la nord spre sud nu separase vreodată unități administrative mici (plase), nici mijlocii - județe - pe ambele maluri ale sale existînd, călare, cel puțin treizeci de așezări.

[Fiindcă se vorbește atîta, azi, de “Republica Macedonia” :

“Macedonia” (capitală : Pella) exista în sec. VIII î. C. în nord-vestul Greciei, acoperind sudul Thraciei. În timpul războaielor cu Perșii, Macedonia făcea parte din Grecia - apoi, de la Filip II și mai ales de la Alexandru cel Mare (Macedon), a devenit Centrul Lumii... Sub Romani a fost o provincie imperială - una din Legiunile stabilite în Dacia Felix se numea *a V-a, Macedonica* (pentru că vorbim de recrutarea ostașilor romani din țările cucerite : sub Hadrian a existat - printre altele - o *Cohors I Aelia Dacorum*, trimisă în Britania, să-i supună pe Picți - în ciuda unor istorici francezi care pretind că legiunile romane erau alcătuite, în exclusivitate, din Germani...). În Imperiul Bizantin, apoi în cel Otoman Macedonia arăta pe hartă ca o unitate (istorico-administrativă). Întâia sfârtecare s-a semnalat în 1878, când Bulgaria care-și câștigase independența și-a atribuit partea de nord-est, iar în 1908 a fost definitiv împărțită între Grecia, Serbia, Albania - și, desigur, Bulgaria.

Astăzi există o “Republică Macedonia”, însă o “limbă macedoneană”... doar pentru “lingviștii” de la **Larousse** : dacă Macedonenii lui Alexandru cel Mare vorbeau greaca (unificatoare), cei de azi vorbesc-scriu serbo-croata, varianta sârbă, grafiată cu caractere chirilice.

Ca și Kurzii - popor fără patrie - Aromânii (corect : Armânii - **A** fiind proteză - ca **E** din *Espană*, nu negație) au locuit din timpuri imemorabile o “geografie” în care ei au constituit o minoritate importantă, făcînd parte din constelația Vlahilor semnați în Thessalia - alcătuiind “Valahia Mare”, în Epir (“Valahia de Sus”) și în Etolia, la vest de

Atena : “Valahia Mică”. Revărsarea Slavilor în secolul VI-lea i-a înecat, i-a acoperit, i-a înghițit și pe Vlahii din văi și din câmpii, iar supraviețuitorii - de la munte - s-au trezit izolați. Supralimba Armânilor a fost greaca. Din pricina persecuțiilor crâncene, ba chiar a masacrelor organizate la care au fost supuși, atât Albanzii (“Arvaniții”, fie catolici, fie ortodocși, fie musulmani), cât și Vlahii (ortodocși !), în secolul XIX de către Grecii abia liberați de jugul otoman (nici o noutate : să fie observați Ucrainenii : de cum au încetat de a mai fi călăriți de Ruși, cum i-au încălecat, ei, pe minoritarii polonezi, maghiari, români, cu o ferocitate de nebănuț la o comunitate pretins civilizată, pretins europeană), un mare număr dintre acești vorbitori de o limbă romanică - aromâna sau macedoromâna - de confesiune ortodoxă, păstori dar și negocianți (și negociatori...) extrem de avizați, s-au refugiat în mai multe valuri în Principatele Române. După împărțirea Macedoniei, deși relativ apropiate între ele, centrele tradiționale aromâne au fost izolate prin instituirea de frontiere naționale - de pildă : Bitolia, Ohrid, Tetovo au “căzut” în Serbia (azi Republica Macedonia), Korçe în Albania iar Florina, Veria, Avdela, Ianina, Pella - în Grecia.

Deși provenind din mai multe locuri, văi, munți, clanuri, Aromânii “urcați” în România au fost cu toții numiți *Macedoneni* sau *Macedoromâni*, în sensul de : originari din Macedonia istorică. Aici au fost incluși din comoditate și alți Vlahi “repatriați” : *Meglenoromânii* (sau *Vlașii*), ca și *Istroromânii* (*Morlacii*).

“Macedonenii” au dat culturii române un mare număr de intelectuali - numai dintre scriitorii de primă mărime, la întâia, la a doua generație am numărat doisprezece : Ion Barbu, Blaga, Bolintineanu, Dosoftei, Eftimiu, Goga, Macedonski, Maiorescu, Marino, Murnu, Gellu Naum, Stere...

În conflictele etnice care au zguduit recent Peninsula Balcanică - mai precis : în fosta Iugoslavie - nu s-a auzit glasul minoritarilor români, Vlahii (mult mai mai numeroși decât Ungurii și total lipsiți de drepturi) ; nici al Macedoromânilor.

De ce ? Acesta să fie unul din “misterele” rasei noastre ?]

Sau poate din pricina modului în care am devenit creștini ?

Dacii erau monoteiști, credeau că viața începe după moarte și îl venerau pe Zalmoxes (sau Gebeleizis), care ar fi avut existență reală, ar fost sclav al lui Pitagora, iar despre faptele sale (de astronomie, de medicină) vorbea Platon, în *Charmide* ; despre înțelepciunea sa și a

ucenicilor săi scria istoricul Iosif Flavius, în *Antichități iudaice*.

În timpul și după războiul din 106 (d. C.), bărbații daci valizi au fost uciși în luptă, s-au sinucis, rămașii au fost luați în sclavie (să fie privită Columna din Forul lui Traian de la Roma ca o BD în marmură povestind cele două campanii romane în Dacia ; să fie privite statuile sclavilor daci...). Femeile autohtone au căutat protecție și alinare pe lângă legionarii romani (proveniți din toate colțurile Imperiului, dar vorbind o singură limbă : latina). În majoritatea lor veteranii liberați de obligațiile militare se stabileau pe loc (unde să se fi dus, după 20-25 ani de ostășie ?), se însoțeau cu femei dace. De aceea termenul românesc: *bătrân* (ca și francezul *vieux*) derivă din latinul *veteranus*...

Se spune că în oricare comunitate femeia este păstrătoarea tradițiilor. Adevărat - dar nu în Dacia... Felix. Fiindcă, pentru ea bărbatul nu mai era, ca înainte de înfrângere, doar cel-puternic-în general, ci Puternicul în special, ca Ocupant - adevărat : nu și ca stăpân (de sclavi). Astfel se va fi explicând faptul că începând cu a doua generație Dacii au devenit politeiști - după tații lor, latini(zați). Se vede că politeismul dacilor romanizați nu era destul de înrădăcinat atunci când a apărut nouă religie monoteistă : creștinismul.

Pătrunderea lui s-a făcut relativ repede, progresiv, prin difuzie, prin consimțământ individual, familial, de grup - nu prin decret, ca la toate popoarele învecinate : Bulgari, Sârbi, Ruși, Polonezi, Unguri - în fine, Lituanieni.

Poziția excentrică a Daciei a favorizat creștinarea timpurie a populației daco-romane. Aflată departe de Centru, provincia romană nu putea fi controlată cu severitatea (sic) obișnuită față de creștinii din Galia de pildă, dați pradă fiarelor, în arene. Apoi faptul că loviturile externe cele mai violente veneau din nord-estul Imperiului - dinspre Goți, Gepizi, Heruli, Bastarni și, firește din partea Dacilor liberi : Carpii - obliga Roma, dacă nu la o mai mare toleranță religioasă, atunci sigur la o mai accentuată... neglijență administrativă. În fine, să nu se uite că una din legiunile stabilite în Dacia, *Gemina* era alcătuită din ostași recrutați în Palestina, deci, dintr-un loc al unor oameni deja "contaminați" de noua religie. Aproape aceiași "tară" aveau cei din legiunea *Macedonica* proveniți din vecinătatea grecească.

Un alt cuvânt-cheie al românității : *păgân*, vine din latinul *paganus* : sătean, locuitor la țară (ca și în franceză, are aceeași istorie și aceeași semnificație). Numai că Dacia romană, provincie aflată în prima linie a Imperiului, era apărată de câteva sute de mii de

legionari. Și chiar dacă nu toți *veteranii* romani au devenit *bătrâni* dacoromani, se poate deduce că viața (civilă) din jurul castrelor era importantă, animată, populația nu mai era întru totul rurală, ci... suburbanizată. Or creștinismul a fost difuzat întâi și mai lesne printre orașeni (adus de negustori, de călători, de legionari transferați, de misionari) - lumea satului, cea din creerii munților, rămânând încă *păgână*...

Rezumat : Dacia a fost transformată în provincie romană sub Traian, în anul 106 d.C. ; după 170 ani, în anul 275, sub Aurelian, a fost părăsită : armata și administrația s-a retras la sud de Dunăre...

Cele vreo cinci generații de dacoromani rămase pe loc nu vor fi așteptat Edictul de la Milano (313), pentru a practica în pace creștinismul (dealtfel nici nu avea cum să aibă efect asupra unei populații ieșită de sub autoritatea, deci interdicțiile Romei, de aproape jumătate de secol).

Că (în)creștinarea începuse, foarte devreme - adică în plină... latinitate a Daciei, o dovedește tot *limba română* :

În care termenii esențiali sunt latini : *Dumnezeu* (Dominus Deus), *cruce* (cruce), *botezare* (baptizare), *creștin* (christianus), *biserică* (basilica), *cuminecare* (communicare), *păcat* (peccatum), *rugăciune* (rogationem)...

În terminologia religioasă la Români stratul cel mai vechi este latin ; apoi grecesc ; abia după cel grecesc, stratul slavon.

Sinteza dă limbii române o nesfârșită bogăție poetică : pentru nevoile... pământești se pot folosi latinul *corp și* slavul *trup* ; pentru cele sufletești : slavul *duh și* latinul *spirit*...

Modul neviolent în care ne-am creștinat ar putea explica absența de martiri din Calendarul Românilor. De-a lungul Evului Mediu, domnii, mănăstirile, cetățile, orașele românești au cumpărat (cu aur curat) moaște ale unor sfinți - cu toții neromâni : greci, ruși, armeni, bulgari, lipoveni...

Veche, dureroasă dezbatere : *martor* - din grecescul *martus*, *marturos* - (témoin) semnifică și *martir* (martyr).

Or Români nu au "vocația sfințeniei" - deci nici a martirajului.

Deci, prozaic : nici a mărturiei.

Faptul că nu m-am introdus pe lista scriitorilor români de origine

“macedoneană” nu se datorează (numai) modestiei mele legendare.
Ci și purei superstiții : aș fi fost al treisprezecelea...

16 iunie

Victor mi-a sugerat să scriu O Zi din Viața unui Afgan Basarabean.

Nu. Altfel : când Victor mi-a propus...

Nici așa : Când Victor a rostit un nume și m-a întrebat dacă îmi spune ceva, am răspuns că nu.

Rana de la 1812 nu s-a cicatrizat iar în 1940 avea să se deschidă o alta, mult mai dureroasă, fiind vorba de noua frontieră terestră, trasată de Molotov, Ribbentrop-ul lui Stalin (cu un creion de culoare albastră, gros, bont) și care nu ținea seama de oameni, ci de geografie cum o înțeleg Rușii : planetară - bine : doar continentală... Urmarea : zeci de localități din Bucovina și din Moldova propriu zisă (ținutul Herța), au fost pur și simplu *tăiate de gardul de sârmă ghimpată rusesc* - “potrivit hărții”...

Atunci (în iunie 1940) se vor fi antrenat Rușii cu creionul pe hartă în vederea altor *tăieri*, nu doar de-geografie, ci de-istorie, ci de-familii, ci de-culturi - *Zidul Rusesc* a tăiat Germania (și Berlinul) : Coreea, Vietnamul, Yemenul... Metodă pe care eu o văd pornită de la cel mai supus, cel mai viclean, cel mai imoral - deci eficace - slujitor al Imperialismului Rusesc : “cartograful” - altfel duce - de Richelieu.

Am suferit *de Basarabia* din clipa în care am aflat și am ținut minte ce e durerea (umblînd desculț, mi-am “dezbârnat”, într-un colț de piatră, o unghie). Pentru că întâmplarea cu unghia s-a produs după liberarea noastră de bolșevici - prin iulie 1941 - am ținut-o minte. Vorbesc de durere : atât de cumplită, încât mă făcea să râd ; și să plâng.

Așa a început să-mi fie, a continuat de-atunci, durerea (specială) *de Basarabia* ; cum se spune : cu un ochi rîzînd, cu celălalt plîngînd.

Oamenii au dureri de cap, de spate, de pînțece, de inimă. Eu - printre alții - am durere *de Basarabie*.

Dacă atunci când am căpătat memorie cursivă (în iunie 1941, la vârsta de cinci ani și opt luni) m-ar fi întrebat cineva ce anume simt, cum simt ce simt, n-aș fi putut răspunde. Aveam nevoie de cuvinte. Or cuvintele - rostite, scrise - vin unul după altul, pe rînd, în șir, nu dintr-odată. Chiar dacă de-acum aveam memorie curgătoare, imaginile îmi erau fixe : una aici, alta dincoace, încă alta : dincolo...

Durerea *de Basarabia* îmi era oarecum astfel :

Aici era bucuria - că scăpasem de Ruși ;

Dincoace era ne-bucuria - că tata nu scăpase de Ruși.

Amîndouă : în față, dar cum spune la Scriptură : una era și mai în față - citește : drept dinaintea privirii și simțirii mele.

Cea cu ne-bucuria.

Falsificarea toponimică din 1812, invenția rusească: *Bessarabia* numind jumătatea orientală a Țării Moldovii, răpită, s-a repetat în 1924 (fatalitate : tot prin geniul unui ne-rus : Bulgarul Christian Rakovski). Prin Rakovski, Rusia și-a negat propria invenție : *Bessarabia* căzută în desuetudine și a fabricat alta, nou-nouță : *Republica Socialistă Sovietică Autonomă... Moldovenească* !

În 1918 Imperiul Țarist explodase, se dezagregase și țări întregi : Finlanda, Estonia, Letonia, Lituania, părți din altele - ca cea ocupată de Ruși a Poloniei, cea ocupată de Ruși a României (Basarabia) - și-au recăpătat libertatea. Basarabia s-a unit cu România la 27 martie 1918 și a fost urmată de Bucovina la 27 octombrie, de Transilvania la 1 decembrie. Însă chiar și sub numele conspirativ): "URSS", imperialismul rusesc nu a renunțat la teritoriile anterior răpite, recent pierdute, considerându-le : "vremelnice ocupate".

Amintitul Rakovski era bulgar prin naștere, român prin cetățenie, socialist prin... meserie (a fost, dealtfel, inițiatorul mișcării socialiste din România și mentor al lui Panait Istrati). Rusofob notoriu (bibliografia lui spune multe și... mult), în timpul războiului fusese demascată ca agent german, plătit, dovedit prin "Lista Günther"- drept care autoritățile române îl arestaseră și îi fixaseră domiciliu obligatoriu "pe cuvânt de onoare" la Iași. Cum frontul ruso-român se afla în Moldova; cum revoluția bolșevică pornise, nu doar de la Petersburg, ci și de pe frontul din Carpați (unde militarii ruși părăsiseră pozițiile și se dedaseră la jefuirea localnicilor, la violarea localnicilor, la băut rusește, până la moarte, prin înecare în pivnițele în care "împușcaseră" butoaiele), o ceată de ruși beți l-a luat pe sus pe Rakovski, l-a urcat pe soclul statuii lui Alexandru Ioan Cuza din Iași și l-a pus să declare... abolirea monarhiei și instaurarea "Republicii Socialiste Sovietice România". Etilnicii revoluționari au fost alungați în următoarea jumătate de oră, dispărând cu tot cu agentul german, înrăitul antibolșevic/ proaspătul bolșevic Rakovski...

...Care avea să apară ca președinte al Sovietului Comisarilor Poporului din Ucraina, prilej cu care a și condus câteva expediții de "recuperare a Bessarabiei, pământ, de veacuri, rusesc".

Fără succes. Însă înainte de a fi trimis de Lenin ambasador al URSS la Paris (unde l-a precedat pe Ilia Ehrenburg, celebrissimul sergent-recrutor); înainte de a fi acuzat el însuși de trotskism și înainte a fi deportat la Astrahan (unde l-a găsit ucenicul său Panait

Istrati - și înainte de a-i fi acuzat, în *Pravda*, pe foștii săi tovarăși bolșevici de... spionaj în favoarea Germaniei - nu se înșela, totdeauna, Stalin... - și înainte de a fi împușcat, chiar și el, fidelul întru trădări), Rakovski a imaginat un scenariu de geniu :

Fiindcă Rusia (de-acum iscăbind cu pseudonimul “URSS”) ținea să re-răpească jumătatea din Moldova furată în 1812 - el și ai săi tovarăși de internaționalism proletar de la Odessa, recrutați din cartierul rău famat purtând numele “Moldovanka”, au inventat o... Moldovă pe malul stâng al Nistrului, în Ucraina ! Un cârlig de undiță în care au pus ca momeală peștișorul “Republica Autonomă Socialistă Sovietică Moldovenească”, sperînd să prindă peștele mărișor : Moldova istorică (cuprinzînd și partea ei orientală, devenită provincia românească Basarabia) - de ce nu peștele-cel-mare: România întreagă?

Așezări românești existaseră din timpuri imemorabile dincolo de Nistru, dincolo de Bug, dincolo de Nipru, dincolo de Don, până în Caucaz, până la Volga, până la Caspica, dincolo de ea... Dintre sedentare-agricole, erau cele mai vechi. Elementul românesc, mai corect : dac romanizat (și nu doar moldovenesc) a jucat rolul de pionier încă înainte de năvala mongolă din secolul XIII, iar în toiul ei a mers în sens contrar : spre Răsărit. Era alcătuit din localnici supraviețuitori ai anticei Tyrageții, apoi din stabiliți de bună voie la est de Nistru, apoi din “coloniști de nevoie” (nu doar moldoveni, dar și munteni, luați cu de-a sila de armatele rusești în retragere și, începînd de la domnia Caterinei a II-a “împământenii” între Nistru și Bug) ; deasemeni dintre păstorii originari din Carpați, din Transilvania și nu din puțini armâni - ca ramura paternă a mea purtînd numele “macedonean” : Goma. Ei au dat *primii sedentari rurali și continentali* în “Tartarie Pars” (orașele de pe litoral fiind locuite de greci, de armeni, de evrei și de armâni - drumul spre Est al negustorilor și al aventurierilor urmărind îndeaproape malul Mării Negre).

Țăranii se mutau - din diferite motive - de aici, dincolo. Sedentari fuseseră, sedentari rămâneau, oriunde și oricât s-ar fi deplasat ;

Pe când păstorii călătoreau cu turmele ; sau cum se spune : mergeau după oaie (care se lua după berbece...).

Nomadismul păstoresc al carpatinilor și al pindaricilor (aici : nu de la poetul Pindar, ci de la munții Pind din Macedonia, unde ar fi vatra Armânilor), era, în fapt, un sedentarism-pe-roate. Din pricina imensei distanțe, transhumanța nu mai era anuală, ci de la cincinală în sus - până la eternă. Fiecare *turmă* (termen latin) numărînd zeci de mii de

capete - și nu doar oi, ci și vite albe și cai) era păzită, pe un anume loc (*stână*, termen din substrat), de către zeci de oameni, alcătuind o familie lărgită. Păștorii-mergători-împotriva-istoriei (și a geografiei...) aveau căruțe supradimensionate, coviltirate, etajate, adevărate case pe roate, deplasabile numai pe timp secetos și pe pământ înghețat, cu câte patru-șase perechi de boi fiecare - după ce o pășune era epuizată ; aveau mori de vânt (făină pentru pâinea oamenilor, uruială pentru animale) cu aripi de pânză - pliabile, transportabile ; biserici pe roate - adevărat, fără turle, clopotele fiind montate pe un cadru de lemn - și el prevăzut cu roate... Ustensilele, cazanele de fiert laptele, uriașe, gălețile de muls, instrumentele de dulgherie, de fierărie, cojocărie, de căldărărie etc. erau transportate separat... Uneori - adeseori - o *stână* pleca mai departe, cu oile, pe loc rămâneau câțiva... nomazi semisedentari : își făceau case adevărate, casele alcătuiau un cătun, apoi un sat, apoi un târg - oricum, acea nouă așezare era dotată cu depozite pentru brânză, lână, piei, pastramă (carne uscată la vânt), și juca rolul de popas pentru alte turme venite din Apus, cât și pentru caravane, în ambe sensuri. Și noii sedentari creșteau animale - însă turmele fiind mult mai... puțin foarte-mari, erau pășunate prin jurul satului (adică pe o rază de 50 kilometri...), în restul timpului făceau agricultură : cultivau ceva cereale, mai cu seamă legume, sădeau pomi fructiferi și viță de vie - chiar și perdele de pădure destinate să apere satul de Crivăț...-semintele, puietii, butașii fiind aduși de-acasă...

Însă nu la perpetuarea și la întărirea românității se gândiseră bolșevicii (deși ideea, ticăloasă, fusese deturnată de câțiva români din Transnistria), ci la faptul că : “Republica Moldovenească ar putea juca rolul politico-propagandistic pe care-l joacă Republica Bielorusă față de problema Poloniei și Karelia față de Finlanda” - acesta a fost un citat dintr-o directivă cu caracter intern (și secret), bolșevică. Prin urmare la Harkov, **în Ucraina**, la data de 12 octombrie 1924, **Rușii** au hotărât crearea Republicii Autonome Sovietice Socialiste “**Moldovenești**” **pe solul Ucrainei, pe malul stâng al Nistrului**. Măsura 7.500 km. p. și număra 550.000 locuitori.

Câți dintre aceștia erau “moldoveni”? Nu mai rămăseseră nici măcar 30 % ! Fuseseră dispersați, alungați, arestați și deportați de noua putere : bolșevică, încă mai rusifi’/răufă’cătoare decât cea țaristă.

Existau zeci, poate sute de așezări “la Răsărit”, însă, pe de o parte, acelea nu îi îndreptăteau pe așezați să afirme că se află în țara lor ; pe de alta păștorii puteau purta turmele până în China (dacă erau

bărbați...), însă știau: nu străbăteau țara lor - ci a tuturor. Ei cu Tătarii tratau, lor le plăteau bir, taxă de trecere, de pășunat... După constituirea statului feudal Țara Moldovei, oamenii spuneau : «Nistrul desparte, nu doar două ținuturi, nu două țări, ci două lumi ; pe malul stâng (al Nistrului) este *altceva* decât este pe dreptul» - nu doar din punct de vedere etnic, geografic - ci și din punct de vedere geologic... O singură dată (1941) un conducător de oști românești (Ion Antonescu) a trecut Nistrul. Eroare, nu doar militară. Deși țara se afla în stare de război cu URSS, deși Mareșalul instituisese o dictatură militară, mulți generali și ofițeri superiori au protestat : ei își făcuseră datoria de a libera pământul românesc ***până la Nistru*** - dincolo de fluviu începea, nu altă țară, ci altă (i)realitate. Și-au dat demisia, au fost degradați, arestați... Cu acel prilej Iuliu Maniu a spus cam așa : desigur, sunt mulți români dincolo de Nistru (atunci era vorba de Transnistria), însă noi nu ni-i putem alipi cu armele - doar cu votul, într-o democrație...

Pura diversiune rusească din 1924 s-a întors, în primul moment, împotriva inițiatorilor : RASSM, înainte de a juca rolul “politico-propagandistic” față de România, a devenit o structură oficială protectoare a “moldovenității” amenințată de rusificare, de ucrainizare... Acolo (adică pe malul stâng al Nistrului, în Ucraina), în primii ani de existență a RASSM, s-a creat o “identitate”, o “cultură” - chiar limba-care-nu-există : “limba moldovenească” ! Acolo și atunci Rușii au renunțat treptat la denumirea - pe care tot ei o reactivaseră și o impuseseră, după 1812 : *Bessarabia*, înlocuind-o cu *Moldavia*... (Stalin însă, nemulțumit de “rezultate”, i-a împușcat pe toți “moldovenii” din organismele de conducere...).

Iar după 26 iunie 1940, când Rușii au re-ocupat provincia românească, au interzis folosirea “denumirii dușmănoase, reacționare” : *Basarabia* și au impus : *Moldova* (de aici : *cultură moldovenească*, *identitate moldovenească* și inevitabila invenție rusească : *limbă moldovenească*...) - pentru acea jumătate din Moldova istorică.

Firește, nu există o “limbă moldovenească” (cum nu există o limbă... yvelineză). O știe oricine are noțiuni de lingvistică generală. **Limbi surori** ale *dacoromânei* : *macedoromâna* (*aromâna*), *meglenoromâna*, *istroromâna* (ultimele două în curs de dispariție); există și graiuri. În ciuda agresiunilor, a năvălirilor, a ocupațiilor, a influențelor, a împrumuturilor masive, populația a practicat *limba română*, uluitor de unitară, locutorii din oricare colț de țară și de peste hotarele României istorice înțelegându-se între ei, diferențele constând în ușoare deosebi-

ri de pronunție - și în profuziunea de sinonime.

“Limba moldovenească” este tot o invenție rusească din categoria radio-ului - cel inventat de Nikita Vissarionovici Marconov ; a mașinii cu aburi născocită de Leonid Arturovici Wattov ; a cinematografului, pus la punct de Frații Ilf și Petrov Lumièreovski - în fine, a metroului, datorat șarm(ant)ului slav Boris Viaceslavovici Metrov, cel care, în tinerețea-i fericită, descoperise - printre altele - chiar și metrul cub.

Crezi că ai să-i poți determina pe cititorii francezi să uite (oleacă) Stalingradul și să-și împrăpăteze (nu mult : atâtica) Borodino? Speri că ai să-i determini să nu mai fie atât de orbește filoruși, atât de prosteste vrăjiți de “șarmul slav” al lor ?

Nu, nu sper.

17 iunie

Să spun repede-repede ce am de spus, înainte de a interveni în spunere Afgan’ul. Poate că n-ar fi rău dacă mi-aș face (cu mâinile mele) un alt afgan’, unul numai al meu - pe care să-l conduc după plac.

Sub unguri, vreme de un mileniu, Românii din Transilvania au avut parte de suferințe cumplite, printre nedreptăți fiind nerecunoașterea lor, autohtoni, ca națiune, alături de ocupanți (Ungurii, Secuii) și de coloniști (Sașii, Șvabii). Însă în 1918, când s-au unit cu Patria Mamă, Românii transilvăneni puteau să scrie și să citească, aveau o identitate, știau cine sunt și de unde se trag, ba îi învățaseră carte și conștiință de sine pe Românii din Principatele, totuși, libere ;

Prin comparație : sub ruși, numai în 106 ani, Basarabeni au fost striviți, analfabetizați, desnaționalizați, desidentizați.

Să fi fost Moldovenii dintre Prut și Nistru mai puțin bravi?, mai inerti?, mai înclinați spre supușenie decât Transilvănenii ?

Istoria ca și literatura, cu osebite "ficțiunile reale" semnate de Mihail Sadoveanu, spun contrariul :

De pe la 1400, când puterea mongolă a diminuat, ținuturile devastate din răsărit au prins a fi repopulate. Sub Alexandru cel Bun, domn al Moldovei, s-a început construirea-reconstruirea fortificațiilor de la granița naturală dintre Europa și Asia : Nistrul. Cetățile de pază aveau nevoie de **oameni liberi** ca străjeri. Astfel a început istoria Moldovenilor de la Nistru, Grănicerii de la Răsărit, avînd statut asemănător celor din interiorul arcului carpatic : Făgărășenii, Năsăudenii...

Agricultori, crescători de vite (mai cu seamă de cai), neguțători în timpul liber, oșteni în... tot celălalt, slujeau pe câte un domnitor, dar și pe ei înșiși - de unde frecventele răzvrătiri împotriva puterii centrale de la Suceava, de la Iași, pentru impunerea unui "domnișor" de-al lor, de regulă un impostor - întreprindere în care excelau cei din județul meu, Orhei. Nu se sfiau să dea și câte o raită peste Nistru, "La Cazaci" (nu o seminție, ci o adunătură de mercenari : ruși, polonezi, lituanieni, ucraineni, moldoveni, numele venindu-le, nu de la ucraineanul *cozac*, ci de la tătarescul : *ca'zac* : călăreț rătăcitor, vagabond - Ecaterina II-a i-a prefăcut în jandarmi-călări); "La Tătari" - în scop, cinstit, de jaf (mai corect, cu polonismul: *jac*, Leșii constituind majoritatea).

Însă oricât de turbulenți erau în interior, când se profila primejdia străină, căpătau un singur domn-dumnezeu : Moldova.

Moldovenii de la Nistru (sau : dintre Prut și Nistru), oameni liberi, războinici, întrețineau cu Tătarii, deveniți auxiliari ai Turcilor, stabiliți (?) în Bugeac, pe litoralul Mării Negre, relații originale, nemaiîntâlnite la răsărit de Nistru ; necunoscute "la apus de Prut" Valahilor, Ungurilor ; nici Poleacilor, nici Nemților. Apocalipticul

“Vin Tătarii !” se trăgea de la Marea Invazie din 1241 și avea efect fulgerător, traumatizant, asupra tuturor ne-Tătarilor...

...dar nu și asupra Moldovenilor de la Nistru.

Dintre toate victimele “mongolilor”, de la Caspica la Adriatica, “Nistrenii” nu se temeau de Tătari - de ce? Fiindcă și ei “dialogau” din sa, cu sabia, cu sulița, cu arcul - predilect, cu *ghioaga*, cu *toroipanul* (termeni, probabil, din substrat); și ei, ca și Tătarii erau călăreți-ușori. Năvălitorii veniți călare erau obișnuiți să întâlnească, fie o împotrivire armată pedestră (deci inferioară cu cel puțin un metru, *înălțimea* constituind **și** un important avantaj psihologic), fie o cavalerie grea, greoaie, lesne de evitat și ușor de înfrânt de viespile mongole. Și Cazacii (de la Pragurile Niprului) “discutau” pe picior de egalitate cu Tătarii, adeseori înfrângându-i. Da, ei erau buni (și interesați) luptători, însă nu aveau de apărut un pământ al lor, o patrie, să-i zicem: “Cazacia”. Moldovenii, da : **Moldova**. Trăind-pe-cal, Moldovenii de la Nistru îi înfruntau de la egal la egal (“de la același nivel”) pe Tătarii născuți-pe-cal. Să fie citit romanul **Neamul Șoimăreștilor** de Mihail Sadoveanu și ca un document ce este, nu doar ca o superbă ficțiune ; să fie citit Dimitrie Cantemir (prin dubla sa origine, aflat în deplină cunoștință de cauză...), cu a sa **Descriere a Moldovei** ; să fie recitiți memorialiștii basarabeni D. C. Moruzi, Matei Donici, Leon Donici, Gh. V. Madan : curioșii vor fi surprinși să afle “istorioare” de genul (citez din memorie) :

S-a întâmplat ca într-o vreme, în împrejurimile Hânceștiului, să moară aproape toate femeile, după ce nășteau (probabil de febră puerperală). S-a ținut sfat : oamenii au hotărât să saie pe cai și să deie iama-n tătarime, în Bugeac.

Așa au făcut : s-au dus, s-au întors :

După ce-au tăiat, pe la brâu, toată partea bărbătească, au luat toți caii, toate vitele, toate sculele de preț, precum și ceva țatarce, de să aibe cine le spăla izmenele... (s. mea.)

Astfel s-a plămădit bravul norod moldovinesc dintre Prut și Nistru..., trag eu o concluzie pripită, însă nu neapărat falsă. Că afirmația este verosimilă o probează toponimia tătarască (frecventă, nu doar în Sud, unde câteva secole au locuit - în fine : pe-acolo, prin partea aceea, își aveau iurtele, în aul-uri). Dar mai vârtos : onomastica.

Există nume de familie (provenind din porecle), indicând neamul: **Rusu, Bulgaru, Turcu, Sârbu, Grecu, Neamțu, Paleacu** - și, desigur..., **Tătaru**. Nume arătând că purtătorul se trage dintr-un Tătar; alte

nume informează despre “trecerea” la religia creștină : frecven- tele azi **Botez, Botezat**, spun că un necreștin : turc, tătar, evreu, lituanian/litvan (înainte de 1400) “trecuse” la creștinism, ca dovadă, fusese *botezat* ; nume devenite neaoș-basarabene : **Ciachir, Iachir, Celac, Burlac, Batal, Bulat, Uzun, Cabac, Huzum, (H)Amza, Baidan, Buiuc, Murafa...** sunt de origine tătară. Probabil și **Hâncu**, chiar dacă lingvistul Iorgu Iordan s-a străduit să-l (ex)tragă din slava bulgară, tot de la türco-tătarul *han* vine, sub forma : *khan* - ceea ce a dat în limba română: **Cantemir** (Han-Temir), dar și: **Temircan** (Temir-Han)...

[Dimitrie **Cantemir** a fost, nu doar domnul Moldovei, nu doar nefericitul aliat al țarului Petru cel Mare (și întâiul, cronologic mare-înșelat de Rus: niciunul, dar nici un punct din prevederile Tratatului încheiat între ei la 1711 nu a fost respectat de “protectorul creștină-tății”), ci și un savant, în corespondență cu contemporanii cei mai luminați, membru al Academiei din Berlin, istoric prestigios (**Istoria Imperiului Otoman și Descriptio Moldaviae**, scrise în latină, au făcut dată, fiind traduse și în engleză, germană, franceză) ; un istoric al religiilor (**Sistema religiilor muhammedane**), compozitor, muzicolog (printre altele, autor al unui **Tratat de muzică turcească** și inventator al unei metode de notație a muzicii turco-arabe), etnolog, lingvist, comparatist, “un Lorenzo de Medici al Moldovei”, cum îl numise Leibniz.

Și un imens scriitor de... “ficțiune-reală”, prin **Istoria hiero- gli- fică...** scrisă în românește.

Fiul său, Antioh, socotit părinte al poeziei clasice ruse, a fost ambasador la Londra și a îndeplinit misiuni diplomatice în Franța - dealtfel a murit la Paris, în 11 aprilie 1744].

Acestea - și încă altele - pentru a spune că nu firea mai slabă a Românilor dintre Prut și Nistru a fost de vină în strivirea lor, doar în 106 ani; și nu firea mai tare a românilor din Arcul Carpat, suferind un mileniu, i-a făcut să iasă cvasi-teferi din robia ungurească.

Ci natura ocupantului.

Ungurul, brutal, crud, disprețuitor, nu i-a considerat pe indigenii găsiți în interiorul Arcului Carpat alcătuitori ai unei națiuni - le-a îngăduit însă practicarea religiei (ortodoxă, după Marea Schismă, 1054), apoi greco-catolică, după 1700 ; a tolerat (acesta fiind termenul) ca Valahul (Oláh), deși fără drepturi civice, să aibă tipografii, publicații, școli - în limba sa ;

Rusul - bun, să-l pui pe rană !- doar la câțiva ani de la ocuparea Moldovei de Răsărit, în 1812, a suprimat autonomia culturală promisă (pe hârtie), teritoriul și locuitorii au fost rusificați cu ferocitate, de parcă Inamicul Nr. 1 al Pravoslavnicismului Rusesc ar fi fost Românul.

De aceea au fost aduși, instalați, cu zecile de mii, coloniști (orice ar fi fost : germani, elvețieni, francezi, bulgari, evrei, ucraineni, ruși, găgăuzi erau, sau urmau să fie, vorbitori de rusă, nu de română) ; diviziile - parcă sună cunoscut termenul, dintr-o anecdotă cu Stalin și Vaticanul... - de slujbași țariști, care, înainte de a se pensiona și a se fixa pe loc făceau să le vină în Basarabia, pământ meridional, cu multă lumină (ce să mai vorbim de hrană : carne, lapte, fructe, legume, vin, miere, vânat, pește...), din cine știe ce fund al înghețatei, al mohorâtei Rusii frați, cumnați, bunici, veri, vecini - cu “prime de instalare” și proprietăți dăruite de generosul Țar al Tuturor Rusiilor.

Metodă mult perfecționată după re-ocuparea Basarabiei, în 1944.

Dealtfel țării roșii, pe când erau ei doar țarevici (secretari-generalii ai PC al RSS Moldovenească), se antrenaseră, de pe tronul de la Chișinău, pe spinarea românilor basarabeni - persecutându-i, deportându-i, dislocuindu-i, negându-le identitatea, alta decât a lor, ocupații - un porc-de-câine ca Hrușciiov, un câine-de-porc ca Brejnev, un gagarisit-din-fragedă-copilărie ca Cernenko, un crocodil kaghebit numit : Andropov, “pacificator” al Ungurilor, în 1956...- toți aceștia au fost mai întâi “guvernatori” la Chișinău.

Cum se va fi făcând că primii trei erau și ucraineni ? Doar Ucrainenii se declaraseră totdeauna nu numai antiruși, ci mai ales : anticomuniști, nu ? A, da : antirusismul și anticomunismul Ucrainenilor sunt folosibile numai de către ucraineni, nu și de alte nații : baltici, caucazieni, “moldoveni...”

Oricum - și iarăși - mă citez : “Românii s-au ocupat ei înșiși”.

Dovadă: Aparatul Represiv copiat după NKVD a devenit, mai ales după 1956: Securitatea Românească. Nu mai feroce, nu mai ticăloasă decât sora ei mai mare, rusească, ci pur și simplu răul-absolut.

18 iunie

Am scris - la 11 februarie 2001 - un articol cu acest titlu :

Răul Absolut - Securitatea

La vârsta de 13 ani și jumătate (în ianuarie 1949) am cunoscut pe pielea mea de copil Securitatea proaspăt înființată ; dar mai înainte, la 9 ani (după 12 septembrie 1944), mă frecașem de jandarmeria... burghezo-regalistă, iar și mai înainte, prin tata (există o memorie a generilor), la vârsta de 5 ani (în ianuarie 1940) făcusem cunoștință, în Basarabia cedată, cu Mama Securității românești : NKVD. Ceea ce înseamnă că din cei 65 câți am, de la naștere, în restul de 60 ani am avut vreme să mă “documentez”- de-a lungul, de-a latul, de-a adâncul Spurcatei Organe. Deși avusesem de a face cu ea de atâtea ori, fusem, fie prea tânăr - drept care Dumnezeu și data nașterii (1935) mă scutiseră de Reeducarea din 1949-52, fie prea mărunț, pentru a intra în “vederile” Reeducării a doua (1961-64). Dealtfel nici nu mă mai aflam în închisoare, ci în domiciliu obligatoriu, din 1958. Iar în 1977 Mașina MAI nu m-a definitiv zdrobit pentru că, profitând de nesfârșita ei putere și inerție (deci : slăbiciune), apucasem să mă fac cunoscut în Occident - aceasta mi-a fost “umbrelă” iar platoșă mi-am făcut din netăcere: am zbierat, am amenințat că, “de mă voi scula, pre mulți am să scriu eu”, negru pe alb - și nu am avut soarta lui Gheorghe Ursu.

Repetiția : mama inutilității

Ei, da : am împuiat capul eventualului cititor cu atâtea biografisme, atâtea amănunte, atâtea fleacuri “care, acum, în noul deceniu, în noul secol, în noul mileniu și-au pierdut importanța”;

Ei, da : îi comunic prin scris lucruri străine lui, ba chiar dăunător-cauzatoare, fiindcă el nu-vrea-să-știe-nimic, fiindcă lui i-i frică, de moare (dacă-și amintește?), el vrea să trăiască, fie și amnezic, nu să piară dacă, doamne-fereste deschide gura (model de trăitoare-cu-orice-preț : Gabriela Adameșteanu, până la 22 decembrie 89 fix), vrea să-și re-facă viața, să și-o facă altfel decât îi fusese sub comuniști. Or asta nu se poate realiza fără a șterge din memorie tot-tot-tot, și ultimii din cei câțiva stropi strecurați prin frunzișul monstruos de compact al arborilor din Pădurea Fricii ; fără a accepta că am fost cu toții (“mai mult sau mai puțin vinovați”- varianta Breban), “deci nevino-vați suntem cu toții” (după cum bine ne-a învățat domnul Pleșu, strălucit și reprezentativ premiant la român) - și fără a ne reconcilia - național, cum altfel! - cu cine se întâmplă să ne iasă în cale...

Ei, da : (pe) acestea toate le-am spus, le-am re-spus, re-re-re-respus (în scris). Ei și ? Tot n-au fost înregistrate de compatriotul meu, și el vorbitor-cititor de limbă română - mă gândesc la cel care a citit o jumătate de pagină din scrisurile mele în sfârșit publicate după douăzeci de ani de interdicție. Ultima probă (m-aș fi lipsit cu dragă inimă de ea) mi-a venit dinspre - cine ar fi crezut ?, eu nu - Doina Cornea : răspunzând textului "Să fie interzis electoratul!" [vezi-l mai încolo], mi-a reproșat... citez și aici, să rămână: "Dar ați părăsit România când represaliile s-au abătut și asupra familiei Dumnea-voastră" - și : "Securitatea mi-a dat și mie un pașaport pentru a scăpa de mine. Eu m-am întors și mi-am continuat lupta..." Surpriză cu atât mai violentă, cu cât Doina Cornea afirmase, în scris, cu multe prilejuri că chiar înainte de a-și manifesta disidența (adică înainte de 1983), la Universitatea Cluj, unde era lector, propunea studenților fragmente din cărțile mele traduse în franceză. Iată însă că nici chiar cei care citiseră nu mai țineau minte ce vor fi citit. Acesta fiind motivul pentru care îmi iau dreptul de a repeta, de a repeta, de a repeta (vai, doar pe hârtie, multiplicată în 20 exemplare, trimise prin poștă, or este știut faptul că hârtia, chiar tipărită este acceptată numai dacă omul consimte la actul lecturii, și nu dă peste el, nu îl agresează, nu îl violează ca radioul, ca televiziunea). Căci Românul, așa-i el : nu are ținare de minte - vorbesc de cel care a știut cândva, ceva, cumva (și nu mai știe). Capul lui nu suportă atâtea informații fără interes imediat și încă privindu-l pe altul... Și ce dacă acela a făcut și a dres, cândva ? Să fie sănătos, să mai facă dacă-l țin curelele, pe el să-l lase cu treburile, cu problemele, cu necazurile lui, cu (ne)ținerea de minte a lui.

Odiosul Organ

Acestea toate, ca să pot (re)zice : Securitatea este Răul Absolut. Nu fac decât să repet titlul unui text scris în vara lui 1995, când Securitatea, încercând să-mi torpileze candidatura (dealtfel, provocatoare) la alegerile prezidențiale din noiembrie 1996, publicase în Adevărul-Scînteii, sub iscălitura unui căprar (de atunci a fost înaintat în grad, azi e sublocotenent plin și prieten la cataramă cu N. Manolescu și cu Dorin Tudoran) răspunzând la apelul: «C.T. Popescu!» marea-demascare-a-impostorului-Goma, zis Gomora, cel care, în 1977, pupa gumarii lui Ceaușescu. De notat : operațiunea MAI fusese precedată-anunțată de promptele și indignatele declarații de

presă ale lui C. Coposu, care mă acuza de sabotare a “adevăratei candidaturi”, a adunătorului de cotizații PCR la Universitatea București (în tandru tandem cu Zoia Petre): Emil Constantinescu, creație a sa și a Blandienei, după rețeta Măgurenității.

Acestea toate ca să mai pot zice : “Spune-mi în ce raporturi te afli cu Securitatea, ca să-ți spun cine ești”.

S-a observat că, vorbind despre Securitate, chiar și acum în anul 2001, folosesc indicativul prezent. Nu este deloc necesar ca X să povestească în amănunt raporturile sale cu Securitatea, ci doar să sonorizeze ori/și să grafieze, în indiferent care context: “fosta Securitate”, pentru a oferi cheia : X-ul în chestie conține (chiar fără să-și dea seama) ceva turbure, răumiroșitor.

După opinia mea - nu sânt singurul, însă deocamdată izolat în acest demers - nu poate fi luată în discuție societatea românească, nici doar cultura românească și nici psihologia românului (de la 23 august 1944 încoace - și cine știe câte alte generații de acum încolo) dacă nu se raportează la Odioasa Instituție. Cea care ne-a terorizat, ne-a chinuit, ne-a schilodit, ne-a mutat (proces de pe urma căruia rezultă : mutantul). Încă de pe când scriam cartea **Patimile după Pitești** (1978-79) îmi mărturisisem teama că, după 1964 (momentul Decretului de amnistie), mulțumiți de rezultatele celor două campanii de reeducare în închisori, 1949-1952 și 1961-1964, comuniștii au trecut la reeducarea la scară națională - prin crearea de lipsuri alimentare, prin interdicția, pentru femei, de a avorta, prin confiscarea valorilor patriotice, prin distrugerea sistematică a patrimoniului național. Firește, toate aceste intruziuni, agresiuni, violuri ale demnității omului au fost făcute prin aceeași omniprezentă, omnipotentă - blestemată Securitate. Și iată cum, după două decenii, reeducarea-generală a dat un popor... mineral : o nație de pietre, pietroaie, pietricele, o comunitate geografico-lingvistică alcătuită din lucruri, nu ființe. “Psihologia” indivizilor sare în ochii și în urechile avertizate atunci când ei spun/scriu apelativul “Domnule” adresat de ei, reacționari notorii și pușcăriași vechi (Ciuceanu, Quintus, Diaconescu, Petrișor, Paleologu) unor bandiți bolșevici, și ei notorii : Iliescu, Brucan, Roman, Măgureanu, Verdeț, colonelul Crăciun (C. Coposu mergînd și mai departe: în intimitate îi spunea lui Măgureanu : “Virgil”); sau când îl folosesc, chiar atunci când vorbesc/scriu despre morți: “domnul Gheorghiu-Dej”, “domnul Alexandru Drăghici” culminînd cu : “domnul Nikolski”.

Sânt nevoit să mă citez iar și tot cu neplăcere: în **Jurnal I-II-III** notam: începînd din 1984, simțisem la prietenii, la cunoscuții veniți din țară o neliniștitoare schimbare. Era de parcă arbitrarul - și literarul - prag propus de Orwell într-o carte la urma urmei, de ficțiune : 1984, ar fi căpătat carne, ar fi devenit insuportabil de real. M-am tot întrebat: ce eveniment va fi determinat o asemenea schimbare în comportamentul, altfel insensibililor la istorie compatrioți ai mei ? Nu am găsit atunci, în 1984 ; nici în 1989, față cu un text scris (**Patria furată** de V. Duda). Abia după alegerile din 20 mai 1990 (când, în ciuda măsluirilor-de-stat-și-de-partid, a devenit limpede : majoritatea românilor îl făcea președinte al țării pe un tâlhar de drumul mare, pe un criminal avînd încă proaspăt pe mâini sângele împuşcaților din decembrie 89 - și care încă nu-și dăduse întreaga aramă pe față, Mineriada Primă avea să fie peste trei săptămâni - iar N. Manolescu, cu prosopul-pe-braț avea să-l legitimizeze pe vinovat, luîndu-i un interviu și numindu-l “Om cu o mare”). Atunci m-am întrebat dacă nu cumva această prăbușire a spiritului la român este pricinuită, nu de un eveniment anume, ci de acumularea, în timp, a unor “mici” catastrofe. La urma urmei, răspunsul era/este ingineresc și ține de... rezistența materialelor : “Materialul” nu mai rezistase atîtor și atît de violente încercări.

Instituție teroristă, doctrină a terorii

Numărînd pe degete anii pînă la 1984 - măcar din 1944, dacă nu, ca pentru noi, basarabeni și bucovineni : din 1940 - ajungeam la 40 ; patru decenii de suferințe neîntrerupte, de speranțe spulberate (în legătură cu ne-venirea Americanilor), de încredere înșelată : fie de “românul” Ceaușescu, dovedit a fi tiran comunist, întru nimic mai grijuliu cu oamenii acestui pămînt decât Gheorghiu-Dej, fie de “modelele naționale” Gyr, Crainic, Noica, Stăniloae, Țuțea, fie de colegi, prieteni, frați, veri, unchi, fii - nu doar cedînd presiunilor și îndoindu-se “sub vremi” - ci, vai, adeseori rupîndu-se și vânzîndu-și fratele...

Raportate la Monstrul Securitate există mai multe categorii de români:

- cei care au intrat între fălcile NKVD-ului, pentru “crime de război” - ei au cunoscut soarta învinșilor de totdeauna: au fost duși la Sublima Poartă (a Kremlinului), anchetați, “judecați” de învingător, condamnați tot de el, însă de formă repatriați și au avut parte de

mascarada botezată “proces popular”; unii au fost executați (tot pe sol românesc, tot de către români), alții au putrezit în celulele Aiudului, Sighetului, Jilavei, Râmnicului Sărat ;

- cei care au fost arestați-condamnați pentru stări, nu pentru fapte: funcționari, politicieni, magistrați, preoți, industriași, chiaburi;

- cei care aparținuseră/aparțineau unor mișcări, partide politice, nu doar anticomuniste, dar și comuniști care “deviau”, fie în raport cu “linia”, fie cu liniatorul : Stalin, sus ; jos : Gheorghiu-Dej, Ana Pauker, Groza ;

- cei care făcuseră, nu doar fuseseră (pentru a-l contrazice pe Noica) : mai ales militari, dar și civili, mulți studenți și elevi : alcătuitori de organizații (art. 209);

- “partizanii”: depindea de regiune : în Făgăraș, majoritatea dacă nu totalitatea alcătuită din legionari scăpați prin ochiurile plasei întinsă de Siguranță în luna mai 1949 ; în Banat și în Argeș militari nesupuși (nu acceptaseră să lupte pe frontul de Vest - nu pentru că ar fi fost pro-germani, ci pentru că erau antirusi), ofițeri și studenți, elevi și țărani ce refuzaseră, întâi cotele, apoi întovărășirile, apoi colhozurile - în Maramureș, Moldova de Sus, Vrancea, legionari macedoneni în Dobrogea.

În legătură cu această formă de rezistență, după un deceniu de libertate de mărturisire, de documentare și de scriere, faptele lor de arme vor trebui revizuite, așezate la locul lor, adevărul restabilit ; să nu mai fie vorba (ca înainte de 1989, când se vorbea în șoaptă și se scria - cât se scria și numai în Occident - după legende și mai ales după... dorință) de suferința lor, în pasivitate (mai mult, mai atroce au suferit cei închiși la Aiud, la Pitești, la Gherla, la Jilava - ca să nu mai vorbim de pasivii de la Sighet - decât partizanii din Făgăraș, de pildă), ci de acțiune; spre deosebire de mișcările de partizani din Polonia, din Ucraina, din Bulgaria, din Iugoslavia (mihailoviștii antitoiști) cei din România nu au întreprins acțiuni conjugate și ofensive; puțini dintre partizanii români aveau intenția de a-i combate pe ruși și pe uneltele lor din România, ei “urcaseră la munte” pentru a se sustrage arestării. Cei mai numeroși dintre ei nici nu erau ceea ce se înțelege prin “partizani”, adică : luptători din umbră, ascunși deocamdată în vederea refacerii, ci mai degrabă ascunși, în așteptarea ocaziei de a trece frontierei spre Occident (unii au încercat, unii dintre unii au reușit, ceilalți fie au fost împușcați pe graniță, fie au pierit în închisorile sârbești). Se poate însă vorbi cu îndreptățire și cu durere de suferințele miilor - oare

numai atât? - de "favorizatori". Ei au fost victimele tragice ale terorismului instituționalizat exercitat de puterea comunistă indigenă aflată în totalitate sub ordinele ocupantului rus. Bănuiesc Securitatea de a fi exagerat importanța și pericolul reprezentat, pentru Putere, de... "teroriști", cum le zicea partizanilor, pentru a avea încă un pretext de terorizare (instituționalizată și la scară națională) a populației. Cine are îndoieli asupra acestei ipoteze, să privească la Cecenia contemporană : aceeași tactică diversionistă elaborată la Moscova (nu contează dacă șef vizibil este Elțin ori Putin), aceeași deviație lingvistică: terorismul de stat și de partid îi tratează de "teroriști" pe cei ce i se opun. Pentru documentare, mai vezi și ce se petrece în Israel : acest stat născut, nu doar din drepturi legitime, dar și prin pur terorism - antibritanic - din clipa oficializării (1948), a practicat terorismul-de-stat, prin alungarea palestinienilor de pe pământul și al lor, prin distrugerea satelor, a târgurilor, a caselor, a livezilor - și, printr-o răsturnare lingvistică : tratarea celor care se opun acestei violențări din partea fostului violentat de... "teroriști";

- aproape două decenii au fost terorizați instituțional și cei care spuseseră NU : cotelor, intrării în întovărășiri, apoi în colhozuri - refuzul lor economic a fost clasat și pedepsit politic - câte sute de mii de țărani au fost asasinați sau "doar" arestați?; dar câți au fost membrii familiilor lor, declassați profesional și social, interzicându-li-se, "pe bază de dosar", de a face studii superioare, de a ocupa anume posturi?;

- tot victime ale terorismului instituționalizat au fost zecile de mii de "agitatori" (art. 327) - cei care pentru cuvinte rostite ori pentru acuzația, denunțul potrivit căruia ar fi rostit cuvinte "împotriva regimului de democrație populară" au fost arestați și au umplut închisorile, lagărele de muncă, satele-noi, unde li s-a fixat domiciliu obligatoriu [autorul acestor rânduri a fost condamnat pentru "agitație publică" la 2 ani, dar a făcut și 5 ani de d.o.].

Acestea ar fi - în mare - categoriile victimelor Securității. Dacă prin forța împrejurărilor : uzură, boală, mizerie materială, inimă-rea, după "liberare" cei mai mulți dintre supraviețuitori au dispărut, nu există, în prezent, un singur român, care să nu aibă în familie măcar un arestat ; măcar un asasinat în anchetă ori în închisoare ; un martirizat - pentru cote și pentru partizanat ; pentru agitație publică și pentru crimă-de-organizare; pentru "neaderare" (la colhoz) și tentativă de trecere de frontieră ; pentru "crima" de a fi locuit pe granița cu Iugoslavia și pentru păcatul de a se fi născut în Basarabia, în Bucovina de Nord...

Și totuși, în cvasitotalitate, urmașii martirizaților de comunism și de brațul ei, Securitatea, au uitat și puținul știut de la părinții lor, supraviețuitori ne-fricoși, iar de la “revoluțiune” încoace, de parcă aceasta ar fi urgența clipei și misia lor, s-au așternut pe uitare-iertare!

Să-i ierte Dumnezeu - eu nu-i uit

Trebuie să știe acești creștini de trei lulele că îndemnurile lor la uitare și la împăcare cu Diavolul sună tot atât de pre limba Securității ca și celebrul îndemn al lui Buzura în primele zile ale lunii ianuarie 1990 : «Fără violență !»; să știe setoșii de “reconciliere națională” - îi numesc pe cei mai intelectuali dintre thraci : Pleșu, Buzura, Breban (iar din noiembrie 2000 Doina Cornea, cea care, îndemnându-i pe români să-l voteze pe Iliescu a făcut, la distanță de 10 ani, ceea ce făcuse alt intelectual strălucit - coincidentă? și el ardelean! : N. Manolescu, acela carele, imediat după întâia mineriadă i-a luat criminalului ațățător la război civil un interviu, adresându-se “Omului cu o mare” [despre Iliescu este vorba - am mai spus-o ?, ei și ?, am s-o mai spun) - urmez : să știe descurcăreții pe centimetru pătrat că oricâte “adeziuni” ar avea ei din partea maselor largi de analfabe-tizați (de către ei înșiși), de imbecilizați de comunism, nu vor fi uitați, nu vor scăpa de consemnarea faptelor lor de directori-de-conștiință demisionari, trădători. Să știe : prea gălăgios pledează ei pentru “reconcilierea” cu criminalii securiști, ca să nu fie suspecti de conivență cu Securitatea eternă.

Ce vor fi vrînd Întunecătorii Nației : să fie lăsați în pace ticăloșii care ne-au chinuit trupurile și sufletele ? : să nu fie pedepsiți nici măcar printr-o defilare prin fața tribunalului ? ; printr-un act-de-acuzare publicat într-un periodic - altfel, “încrâncenații”, “procurorii” vor fi acuzați de vânătoare de vrăjitoare ? Situația ar fi nostimă dacă nu ar fi tragică: vasăzică pe evrei nu îndrăznește nimeni să-i acuze că s-ar deda, de jumătate de secol, la “vânătoare de vrăjitoare”, dar un Evreu ca Z. Ornea zbiară ca din gură de șarpe de fiecare dată când un Gheorghe Grigurcu, de pildă, îi pomenește și pe Evreii care au martirizat cultura română : Kișinevski, Roller, Răutu, Moraru, Sorin Toma, Vitner, Mândra, Crohmălniceanu, Paul Cornea, Radu Florian, Tertulian, Maria Banuș, Nina Cassian ?

Securistul care nu a dat în viața lui o palmă...

Auzi pe câte un ticălos de securist pretinzând că el nu violentase, nu torturase pe nimeni în viața lui de “lucrător MAI”. Că el “nu dăduse măcar o palmă”. Dacă lucrase la contabilitate, la bucătărie, la magazie, fără contact direct cu reținuții și deținuții - într-adevăr, nu avusese acest “prilej”... Însă vinovăția unui securist nu se măsoară cu cantitatea de palme, pumni, lovituri de picior, de bătă, de baston de cauciuc, de rangă de fier administrată unui “bandit”, cum ne considerau ei, tovarășii. Când am fost re-re-rearestat în aprilie 1977, comandant al Direcției Anchetelor Penale cu sediul pe Calea Rahovei era colonelul Vasile Gheorghe (sau viceversa, nici el nu știa) care, după “tratamentul” aplicat de ministrul Securității, Pleșiță (prieten al lui Breban), mi se lăudase că el folosește “alte metode”, că nu a dat în viața lui o palmă, “nici în ‘56, când cu «Contra’voluția» (așa-i zi-ceau ei Revoluției Maghiare), de-ați vrut să ne spânzurați de felinare” Îmi aduceam aminte : în decembrie 1956, la Interne, vreo trei zile mă anchetase un locotenent, Gheorghe Vasile (și invers), fără să mă bată; când intrau în birou alții și mă cotonogeau, el, băiat sensibil, ieșea pe coridor - și revenea, mirat foarte că... “îți dete borșu, din senin...”

Dacă mă rezum, egoist, numai la familia mea :

*- pe mine el mă anchetase în 1956, el scrisese cu mâna și cu ortografia (sic) lui procesele-verbale, în care răspunsurile mele erau date de el : “recunosc cinstit că, în mod dușmănos, am...” - făcut și am dres, eu nu voiam să semnez declarații ce nu-mi aparțineau, el... ieșea nițel din birou, fiindcă, nu-i așa, nu dădea măcar o palmă; ce se întâmplase după 20 ani, în 1977, am povestit în **Culoarea curcubeului** - volum tipărit, nedistribuit, dar trimis la topit de filosoful Liiceanu ;*

- pe socru-meu tot el îl anchetase - îmi povestise, când le intrase morcovul scandalului internațional provocat de aflarea arestării mele: Năvodaru fusese acuzat de “explozia centrului de calcul”, deși nu mai avea nimic de a face cu Centrul acela - cu cinci-șapte ani în urmă tratase cumpărarea “utilajelor”, atât. Însă tot lui “Grenadă” îi scăpase : vina lui Năvodaru : nu-i ceruse, nu o obligase pe fiică-sa să divorțeze de banditul Goma - așa cum îi trasase partidul sarcină...;

- în fine, numitul colonel Gheorghe-Vasile-Gheorghe o chinuise pe soția mea (și, fatal, pe copil, în vârstă de un an și patru luni), convocând-o mereu, mereu la ei, pe Calea Rahovei.

Nu : securistul Vasile Gheorghe (de pildă) nu mi-a dat o singură palmă - dar ne-a terorizat el, ca un securist ce era ? Dacă da - să

plătească !

Alți securiști pretind că ei nu au “lucrat” la anchete, ci doar la... supraveghere, la adunare de informații... Că nu au agresat fizic, în birourile de anchetă - dar îi “vizitau” ei pe oameni? Le fixau întâl- niri “conspirative”? Le propuneau “să ajute organele”, dând “o mică informație” despre un coleg, despre un vecin, despre un unchi ? Iar dacă acela se codea, nu trecea securistul (care nu dăduse o palmă în viața lui) la amenințări?, la șantaj ? - promițind “unele avantaje” - dacă acela este “român adevărat și om de înțeles”? Obosit, terorizat, omul accepta în cele din urmă să dea “mica informație” - care era găsită... prea mică, drept care securistul trecea la violențe, nu doar verbale, și îl acuza pe nefericit că își bate joc de organe, de partid - “chiar de tricolor”, că e mincinos (!), necinstit (!!), că vrea ca Ungurii să răpească Ardealul, că abia așteaptă să intre Rușii în România (de parcă n-ar fi fost intrați, în continuare, din 26 iunie 1940, când ne-au furat Basarabia, Bucovina de Nord, Herța)! Un asemenea “lucrător MAI” este tot atât de adânc vinovat ca și bruta care îi snopea în bătaii pe arestați, pe deținuți. Fiindcă și el atenta la ceva - la urma urmelor mai prețios : sufletul omului. Un torționar îți rupea dinții, îți frângea oasele, îți exploda ficatul - uneori te lăsa invalid pe viață ; cestălalt, “nedătătorul unei singure palme” atenta la demnitate. Un schilodit în bătaie (dacă are noroc...) scapă cu viață, cu sufletul intact. Dar un, și el, nevinovat, însă pe care securistul “nonviolent” l-a terorizat, l-a amenințat, l-a șantajat, l-a momit cu mărgelile de sticlă din dotarea MAI și l-a obligat să devină turnător ? Acela nu se mai vindecă în veac - din pricina cui ?

*Un singur răspuns : din a Securității, ea este **Răul Absolut**.*

19 iunie

Victor mi-a sugerat să scriu O Zi din Viața unui Afgan din Basarabia.

Nu. Altfel : când Victor mi-a sugerat să scriu...

Nici așa : Așa :

Când Victor a rostit un nume și m-a întrebat dacă îmi spune ceva, am răspuns.

Dintre provinciile înstrăinate, Basarabia a fost prima care s-a unit cu Patria Mamă (**la 27 martie 1918 [stil vechi], în urmă cu 80 ani**) ; a

doua : Bucovina : la 28 noiembrie [stil nou]; în fine, la 1 decembrie 1918 s-a unit și Transilvania...

Două decenii de pace au cunoscut aceste provincii românești : în 1940 Basarabia și Bucovina de Nord, urmare a ultimatumului sovietic din 26 iunie, au fost cedate fără împotrivire - deci abandonate...

Este foarte adevărat : la 22 iunie 1941 Armata Română a trecut Prutul și ne-a liberat de bolșevici.

De unde să știm noi, bieți supraviețuitori ai primelor masacre, ai primelor deportări în Siberia (aveau să mai vină - și să nu se mai termine) că motivul adevărat și ascuns al războiului în Est - și consecința fericită pentru noi, ocupații : dezrobirea Basarabiei și a Bucovinei de Nord - era, în fapt, un viitor război în Vest - pentru recuperarea Transilvaniei de Nord... Chiar de am fi știut, nu ne-am fi împotrivit : pentru noi, Basarabienii și Bucovinenii, România este una, de neconceput fără (fie și o parte din) Transilvania.

Ceea ce însă nu am știut - iar după ce am aflat pe proprie piele, n-am acceptat : pentru Transilvăneni, România însemna **doar** Transilvania. În ochii (și în inima) lor n-aveau decât să fie pierdute, cedate, abandonate, oferite oricui toate celelalte provincii (pe lângă Basarabia și Bucovina!) : Moldova, Dobrogea, Oltenia, Banatul, chiar și Muntenia cu tot cu “țigani” ei bucureșteni - de parcă nu Transilvăneanul Ioan Budai Deleanu ar fi cântat primul Țigănia Ardeleană, în superbu-i poem **Țiganiada** - atâta vreme cât există Ardealul, viețuiește România...

Pentru recuperarea, apoi pentru păstrarea Transilvaniei, dintr-un antimaghiarism orb, negândit, cum spun ei înșiși, Transilvănenii au fost în stare, după 23 august 1944, să devină, împotriva naturii : pro-ruși, pro-comuniști ; înfocații patrioți și ultranaționaliștii legionari transilvăneni au “trecut”, fără tresărire, la internaționalismul asiatic bolșevic (vezi doar clanul teologal Cîndea din Sibiu), prin Frontul Plugarilor al celui mai mare trădător al Românilor de când se știe Românii români : Petru Groza ; chiar rămașii democrați (de-o pildă național-țărăniștii) care conduceau treburile administrative în județele ardeleni după ocuparea țării de Ruși, au lucrat cu credință pentru cestălalt drăguț-împărat, Stalin, atunci când și-au dat silința, întâi să-i vâneze prin păduri, prin peșteri pe Românii refugiați din Basarabia și din Bucovina de Nord, la ei, în Transilvania ; apoi să-i interneze ; apoi să-i “convingă să se repatrieze” - în Siberia...

Între 23 august 1944, când a început vânătoarea de refugiați,

considerați de Ruși “cetățeni sovietici” și până la sfârșitul anului 1947 ne-au chinuit, ne-au hăituit, ne-au denunțat **autorităților românești** ne-au vânat, ne-au prins, ne-au internat în lagăre, ne-au trimis în “țara noastră” («Marea Uniune Sovietică»), nu Rușii ocupanți, nu uneltele lor, comuniștii, nu Țiganii, nici Ungurii, nici Evreii, nici Bulgarii - cum ar veni : “alogenii” - ci Românii ardeleni, de regulă național-țărăniști, ei fiind atunci înalți funcționari la prefecturi și, spre dezonoarea lor, purtându-se cu noi mai rău decât ofițerii sovietici din Comisiile de repatriere.

[Francezilor le vine greu să accepte că, în timpul Ocupației germane, arestările masive ale Evreilor erau îndeplinite de jandarmii francezi din ordinul autorităților franceze - numai turnătorii francezi turnau... voluntar, de amorul artei. Si nouă, Basarabenilor și Bucovinenilor **victime**, nu... cititori de cărți mai mult sau mai puțin confidentiale, ne vine greu să acceptăm, după o jumătate de secol, evidența - anume : ca în *Miorița*, balada emblemă a românismului, ciobanul ardelean l-a omorât pe cel moldovean, ca să-i ia oile... Rar să întâlnești o asemenea sinteză : mitul lui Cain și mitul lui Iuda].

Acest, nu neapărat dispreț, dar sigur : nesimțire ardelenescă față de existența altor unități constitutive ale națiunii române a devenit evidentă după evenimentele din decembrie 1989, întâi prin întrebarea iritată, chiar ultragiată, prin care a “răspuns” Corneliu Coposu (martir de pușcărie, fruntaș al partidului național-țărănist) delegației Basarabenilor și Bucovinenilor veniți la București să ceară fireasca, visata de jumătate de secol re-unire : «Cine sunt *ăștia*, cu pretențiile lor ?», cât și prin refuzul net, de la o înălțime pe care nu o avea și de la o postură morală pe care o pierduse, făcând pactul cu Securitatea (eu știam acest lucru încă din primăvara anului 1977) :

«Nu avem nevoie de încă patru milioane de *minoritari* !».

Acesta a fost răspunsul dat Basarabenilor și Bucovinenilor doritori de a se uni cu România - și care credeau că toții ardelenii sunt ca Onisifor Ghibu, cel din 1917... De astă dată Ardealul vorbea în numele României (și în al Securității) - și nu mai voia *încă patru milioane de minoritari*...

Așadar Românii basarabeni și bucovineni erau “minoritari” - majoritari în România (mai exact : în partidul Național-Țărănist controlat de Ardeleni - încă nediluat până la neutralizare de Securitate prin adăusul : “Creștin-Democrat”) fiind ticăloșii de activiști, boii de milițieni, criminalii de securiști, viperele diversioniste (ca poetul de

curte al Ceaușescului, Ioan Alexandru, ca “diplomatul cu epoletii” Petrina, ca șeful Securității Măgureanu !). Cuvinte rostite în primele zile după “revoluție”, în 1990, de Corneliu Coposu, martir de pușcărie, devenit marionetă a martirizatorilor...

Șase ani mai târziu, sub președinția lui Emil Constantinescu - și el pion al Securității, recomandat, preparat de Coposu - deci și el pur produs al ardelenismului obtuz, primitiv, întunecat, patruped, egoist, filorus și securist de tip (încă o dată :) Coposu-Blandiana-Măgureanu-Cornea, s-a re-dovedit prin încheierea criminalului Tratat cu Ucraina.

Despre acest **act de trădare națională** am mai scris, am să mai scriu. Până atunci, să ne aducem aminte : În 27 martie 1918 Basarabia se unea cu Patria Mamă - acum optzeci și doi de ani - din care șaiszeci (din iunie 1940) de sudoare, de lacrimi, de sânge. Și de moarte : **cel puțin o treime din populația românească a teritoriilor ocupate de ruși a fost lichidată și înlocuită cu coloniști-colonizatori ne-români.**

Dacă țărănismul de ambe sexe a hotărât că ziua de 1 decembrie să fie Sărbătoare Națională, eu **propun ca Ziua de 27 martie să fie Zi de Doliu Național.**

Am suferit *de Basarabia* din clipa în care am aflat - și am ținut minte - ce e durerea (umblînd desculț, mi-am “dezbârnat” într-un colț de piatră, o unghie). Pentru că întâmplarea cu unghia s-a produs după liberarea noastră de bolșevici - prin iulie 1941 - am ținut-o minte. Vorbesc de durere : atât de cumplită, încât mă făcea să râd ; și să plâng.

Așa a început să-mi fie, a continuat de-atunci, durerea (specială) *de Basarabia* ; cum se spune : cu un ochi rîzînd, cu celălalt plîngînd.

Oamenii au dureri de cap, de spate, de burtă, de inimă. Eu - printre alții - am durere *de Basarabie*.

Dacă atunci când am căpătat memorie cursivă (în iunie 1941, la vârsta de cinci ani și opt luni) m-ar fi întrebat cineva ce anume simt, cum anume simt ceea ce simt, n-aș fi putut răspunde. Nu aveam cuvinte. Cuvintele - rostite, scrise - vin unul după altul, pe rînd, în șir, nu grămadă. Chiar dacă de-acum aveam memorie curgătoare, imaginile îmi erau fixe : una aici, alta dincoace, încă alta : dincolo...

Durerea *de* Basarabia îmi era oarecum astfel :
Aici era bucuria - că scăpasem de Ruși ;
Dincoace era ne-bucuria - că tata nu scăpase de Ruși.
Amândouă : în față, dar cum spune la Scriptură : una era și mai în față - citește : drept dinaintea privirii și simțirii mele.
Cea cu ne-bucuria.

20 iunie

Să mă grăbesc, să spun repede ce am eu de spus - și să rămână, aici, fiindcă după întâlnirea cu Afgan'ul, va avea cuvântul doar (sau : mai cu seamă) el.

La 1812, Imperiul Rusesc, cel nemărginit, s-a bucurat la un petic de pământ (45.000 km), cam jumătate din Țara Moldovei (adevărat : partea cea mai bogată în cereale, vite, vin, miere, fructe uscate, pește) și la cei vreo 300.000 de locuitori (circa 200.000 fugiseră în restul Moldovei, de "binele" Rușilor) - sub denumirea, extinsă, de

“Bessarabia”. Dacă în rest, Rusului nu-i pasă de timp, când fură câte ceva, se grăbește să ascundă, să machieze, să re-vopsească furtul (de aici zicala românească : “a umbla cu cioara vopsită - ca Rusul” ...).

În 1813 Rușii s-au așternut pe rusificarea noii oblasti - prin introducerea limbii ruse în administrație, în școală, în biserică...

[...În Moldova - cronologic, după Țara Românească - de peste un secol se trecuse la slujba în limba română (până atunci se făcea în slavonă, iar și mai înainte în greacă).

Domnul Țării Românești Constantin Brâncoveanu, om al Renașterii, în 1690, făcuse să vină de la Constantinopol un sclav de origine georgiană, priceput în meseria de tipograf. La București Georgianul Andrei a fost liberat, s-a călugărit, luînd numele Antim, a învățat limba română, a condus Tipografia Mitropoliei (dealtfel a ajuns el însuși mitropolit). A întemeiat, la mănăstirea Snagov, lângă București, un foarte important centru internațional tipografic, unde întâi a imprimat cărți de cult în greacă, turcă, arabă, slavonă apoi în română - multe chiar de el traduse în românește, versificate, împodobite. A desenat, a creat și a turnat el însuși litere de imprimare și, pe cheltuiala lui Brâncoveanu, a înființat o serie de tipografii în lumea creștină, începînd cu Georgia natală. Antim Ivireanul (de la cealaltă denumire a patriei sale : Iviria...) a introdus în ortodoxia românească predica orală, liberă, de la amvon în locul Cazaniei citită la strană. A rămas în literatura română prin **Didahii** (predici), de o mare poezie, de o neînduplecată rectitudine morală, de o uluitoare invenție lexicală. A fost o figură de lumină acest apărător al românismului, educator al clerului ortodox, analfabet : Antim, zis Ivireanul].

Ziceam că în 1813 Rușii s-au așternut pe rusificarea noii oblasti - prin introducerea limbii ruse în administrație, în școală, în biserică, pretinzînd că ne... creștinează (ei, care deveniseră, prin ukaz, creștini cu șase secole mai târziu decât noi). În fapt, intenția lor era de a ne pravoslavniciza, de a rusifica ortodoxia noastră.

[În 1627 fusese ales ca arhimandrit al Lavrei Pecerska din Kiev (cel mai însemnat focar de cultură de expresie ruso-ucraineană) Petru Movilă, fiul lui Simion Movilă, domn al Țării Românești, apoi al Țării Moldovei, frate a doi alți domni ai Moldovei : Gavril și Moise Movilă. După moartea tatălui, mama, Margareta se refugiase în Polonia. Acolo își făcuse Petru studiile sub îndrumarea tutorilor săi, Cancelarul

Stanislas Jolkiewski apoi a hatmanulul Karol Chodkiewicz. Ca arhimandrit al Lavrei Pecerska, Petru Movilă a creat școli (printre care celebrul Colegiu al Lavrei), a dezvoltat și înființat tipografii, înzestrându-le cu litere latine, pentru a putea imprima și opere umaniste occidentale. În 1633 devine mitropolit de Liov (Lwov) și sub conducerea sa începe în Biserica Ortodoxă o reformă cultural-religioasă : fără a abandona tradiția bizantino-slavă, se amorsează o orientare spre Luminile Occidentului. Petru Movilă este autor a numeroase opuri teologice, polemice, filosofice, istorice, versuri (traduceri versificate din Biblie), scrise în latină, greacă, slavonă, poloneză, română. Cea mai reprezentativă lucrare teologică a sa : **Orthodoxa Confessio Fidei Catholica et Ap[osto]lica Ecclesiae Orientalis** - cunoscută sub titlul: **Mărturisirea ortodoxă** - trebuia să constituie baza de discuții și Concluzia unui sinod ecumenic început la Kiev și încheiat la Iași. Originalul - în latină - a fost pierdut, s-a păstrat o traducere în greaca modernă ; după aceasta s-a făcut și o... traducere în latină (citată și de port-royalistul Antoine Arnaud, în disputele dintre catolici și protestanți, inclusă în colecția **La Perpétuité de la Foy de l'Eglise Catholique touchant l'Eucharistie**)

Prin instaurarea sistemului țarist de guvernare - deși pe hârtie oamenilor pământului li se asigura păstrarea limbii naționale, a legilor, a obiceiurilor locului - Rușii au atentat la identitatea Românilor din Basarabia. În 1828 a fost lichidată autonomia, acel animal care nu existase decât în promisiuni.

Nu a îndrăznit să introducă și în Basarabia recent anexată șerbia (cum făcuse Caterina a II-a în 1783, în Ucraina ocupată), de teamă că fuga-pestes-Prut se va întehi - două cincimi din populație o și făcuseră, după 1812 - însă a impus legislația rusească : colonială, antinațională, de-a dreptul dușmănoasă față de indigeni și nepăsătoare față de demnitatea omului. Un exemplu din multe altele : în echivalarea rangurilor nobiliare, membrii păturii “boernașilor” (proveniți din cei care câteva secole fuseseră Grănicerii Nistrului) au căpătat de la ocupanți favoarea scrisă de a nu fi bătuți cu knutul în cazul unor abateri de la legile rusești... - ceea ce spune multe despre gradul de civilizație al Rușilor, împărțind omenirea în *kulturnîi* (ei) și *netkulturnîi* (ceilalți).

Doar la o lună după “actul” prin care răpea jumătatea estică a Moldovei (23 iunie 1812), guvernul țarist a promulgat un *Statut Special de Colonizare*. În virtutea acestuia, **Bulgarii** care, în nenumăratele războaie balcanice (5, 7, 12, 18 ani pe teritoriul Țărilor

Române), deveniți auxiliari ai Rușilor, de frica represiunilor turcești plecau împreună cu ei ; **Găgăuzii** (turci creștini locuind în Bulgaria de azi) ; **Evreii** din Galiția, din Ucraina - unde erau supuși pogromurilor ritmice - precum și **Germanii** din partea ocupată de Imperiul Rus a Poloniei au fost poftiți să se mute în noul teritoriu rusesc “Bessarabia” - unde căpătau pe loc cetățenia rusă, scutire de serviciul militar, scutire de impozite, chiar beneficiau de “prime de instalare”. Pe lângă ei au fost invitați **Germani** din Saxonia Superioară și din Württemberg, **Elvețieni** din Vaud, **Francezi** din Champagne-Ardenne: Brienne, Fère-Champenoise, Arcis-sur-Aube.

În 1812, din 300.000 locuitori, băștinașii reprezentau peste 95%; Rușii - 0,5%, Evreii - 0,7% ; după un secol, la ultimul recensământ țarist din 1912: Românii scăzuseră la 48% din totalul de 2,5 milioane. Recensământul românesc din 1918 dădea : din 2.725.000 locuitori, Români: 66%, Ruși: 12%, Evrei: 10%, Bulgari-Găgăuți: 7,7%...

În recent răpitul teritoriu **Evreii** se bucurau de un statut-și-mai-special. În restul Rusiei nu aveau voie să locuiască în orașe, nu aveau voie să practice agricultura - în Basarabia : da. Țarul Nicolae I-ul (cunoscut sub porecla “jandarmul Europei” : strivise revoluția Polonezilor, în 1830-31, pe cea maghiaro-română, în 1849 - altfel fusese un “foarte bun țar...”) a dat un ucaz prin care Evreii din Rusia erau poftiți “să se mute” în Basarabia, “unde clima e foarte clementă și vor fi scutiți de impozite timp de 5 ani”. În afară de aceasta, li s-a dăruit pământ pentru alcătuirea de “colonii agricole”. S-au înregistrat 16 - în, sau pe lângă 16 așezări românești, al căror pământ a fost parțial expropriat și încredințat coloniștilor - cuprinzând 1.100 gospodării (familii) cu 10.500 de persoane.

Tentativa de a-i orienta spre agricultură pe Evrei nu era nouă : Habsburgii, prin împăratul Iosif al II-lea, încercaseră același lucru, după ocuparea nordului Țării Moldovei (1775), botezat cu un termen slav inexistent în istoria, în geografia, în limba localnicilor : “**Bucovina**” (de la slavul *buk*, ceea ce în românește se numește : *fag*, de la latinul *fagus* / hêtre). Un timp, Evreii împrumătăriți au dat în arendă pământul primit gratuit de la Austrieci - după ce fusese confiscat Românilor băștinași de către aceiași Austrieci ; apoi l-au vândut aceluiași Români spoliați ; apoi, de frica autorităților, Evreii au părăsit Bucovina austriacizată și au trecut în Moldova - încă neciuntită și de Ruși. În Basarabia experiența a dat aceleași rezultate : Evreii împrumătăriți cu pământul zmulș de Ruși de la Români l-au dat cu

arendă, o vreme apoi l-au... vândut indigenilor jefuiți de pământul strămoșesc, după care au dispărut în altă țară : în Principatele Române (până la 1859), România - după acea dată...

O soartă ciudată au avut coloniștii **germani** în general, în special cei proveniți din regiunea Varșoviei (zonă ocupată de Ruși, după ultima împărțire a Poloniei) : în 1814 fuseseră instalați în Sudul Basarabiei, pe pământul de pe care cazacii-jandarmi îi alungaseră pe locuitorii români dând foc satelor “de colonizat”, căsăpindu-i de pe cal pe “aborigenii” care nu fugeau destul de iute - și înființaseră “pe locul netocmit și gol”, cum scrie în Cartea Facerii - localitățile Borodino (!), Leipzig, Varșovia... Dacă erau întrebați (în vara-toamna anului 1940): ce găsiseră strămoșii lor pe pământurile acestea, când sosiseră?, Germanii coloniști răspundeau cu seninătate:

«Nimic - doar niște ziduri afumate...»

Nu i-a bătut Dumnezeu pentru minciuna, pentru nerușinarea de a pune alături, în aceeași propozițiune, “nimic” și “ziduri afumate”...

...Nici măcar în iulie 1940, după tragedia provocată de ocupația sovietică a Țărilor Baltice și a României (Polonia o cunoscuse în anul precedent): după invadarea Basarabiei de către Armata Roșie, când populația românească era terorizată de bolșevici, arestată, deportată, ucisă - potrivit Pactului Stalin-Hitler din 23 august 1939, coloniștii germani au fost repatriați în condiții civilizate, atât că nu au avut dreptul să ia cu ei și pământul, cum se plângea, într-un film documentar de epocă, o femeie... - din ale cărei cuvinte citez :

«Am lăsat totul-totul... Am pierdut casă [nota mea : adevărat, casa era făcută de ei, de coloniști], școală, biserică, fabrică, băi [și acestea fuseseră făcute de mâinile lor, ale coloniștilor] și pământul... Când mă gândesc că am pierdut un pământ atât de gras, de roditor...»

Pe acea femeie care plângea “pierderea pământului” (cel gras și roditor), Dumnezeu a bătut-o pentru minciună. Dacă școlile, casele, fabricile erau rodul muncii lor, pământul nu ; pământul era al celor de la care fusese zmulș cu violență, pentru a fi oferit lor, coloniștilor.

Odată ajunși în Germania, coloniștii germani recuperați de pe teritoriile nou-sovietice au fost internați în centre de așteptare : bineînțeles, bărbații fuseseră încorporați încă de la trecerea frontierei spre *Vaterland*, însă restul familiei a trebuit să... colonizeze alte “noi teritorii” - unde ? În regiunea Varșoviei ! Taman acolo de unde strămoșii lor plecaseră în urmă cu 130 ani ; au fost re-instalați în casele și pe pământurile băștinașilor : Polonezii - alungați, expropriați,

arestați, internați în lagăre de exterminare, executați pe loc... Aceeași femeie care deplângea neputința de a fi luat cu ea, “în refugiu” și pământul Basarabiei, explica :

«Nu puteam refuza să intrăm în casa și pe pământul Polonezilor : ordinul era ordin, trebuia executat !»

Acestea se petreceau în vara-toamna anului 1940 - după înfrângerea Franței și cu un an înainte de izbucnirea războiului în Est.

Și cu aproape doi ani după ce Polonia încetase să existe (pentru a căta oară ?), sfâșiata între cei doi câini turbați : Hitler și Stalin.

Nu-mi plac coloniștii. Nu mi-au plăcut nici Nemții, nici Evreii, nici Francezii - în Basarabia. Au fost harnici, întreprinzători - chiar “civilizatori” - dar nu-mi plac (în prezent) nici de frică. Fiindcă i-am constatat: orbitor de egoiști, scânteietor de orbi, nesfârșit de nesimțitori - iar la scadență (fiindcă nu se poate să nu vină și scadența aceea, fie și după două secole) : amnezici. Fiindcă sunt, vorba prietenului meu : autocronici, crezând că Istoria Omenirii începe cu istorioara persoanei lor și a grupului lor.

Și nu-mi plac - deloc, deloc, deloc - coloniștii evrei în Palestina... Și din pricină că ei nu iubesc vegetația.

Colonizatorii arabi în Spania au introdus cultura terasării, știința irigației, arta grădinilor și a havuzurilor ; colonizatorii francezi în Algeria au introdus cultura viței de vie ; colonizatorii evrei în Palestina au distrus fără milă vegetația, în general, în special *Măslinul*, dovedind că nu sunt oameni ai rodului pământului (în ciuda performanțelor industriei agronomice). Oamenii care nu se leagă de pământul pe care-l calcă rămân străini aceluia pământ.

De ce mă încăpățânez să scriu “numai despre Basarabia” ?

Dar nu scriu *numai* despre Basarabia !

Scriu *și* despre Basarabia - e normal, nu ?

Pe Octavian Goga îl va fi întrebat cineva-cândva de ce scrie “numai” despre Ardeal ? Sau pe Lucian Blaga ? Și doar și ei, oricât de ardeleni au fost, erau, ca și mine “de origine aromână”, cum atât de cu delicatețe lexicografică observă biolexicografologii...

Cei mai bruți, mai berbeci, mai violenți dintre “Macedoneni” au aderat politicește la extreme : la legionari, majoritatea - o minoritate atrasă fiind de imaginea lor, în oglindă : comuniștii ; cei mai reținuți, mai măsurăți, mai cugetați s-au mulțumit cu “românismul” în general,

în special cu patriotismul provincial. Așa cum “Macedonenii” stabiliți în Ardeal au devenit ardenti ardelenofili, ardelenolatri ; așa cum cei ce au găsit adăpost în Cadrilater (Dobrogea de Sud) - pe care, la Cedare, în 1940, au fost siliți să-l părăsească și oriunde s-ar fi re-stabilit, au rămas Portughejii carpato-danubieni (judecând după nostalgia pământului pierdut) - de ce nu ar fi și Macedonenii ajunși în Basarabia ca Stere, de pildă ; ca de pildă, eu - eterni evocatori ai patriei pierdute?

La urma urmei, eu nu am altă țară decât Basarabia cea care nu mai există decât în cărțile mele.

Din Basarabia am fugit de răul Rușilor ; din România am fost silit să plec de răul Românilor ; în Franța nu am cerut naturalizarea (acum o săptămână mi s-a prelungit Certificatul de refugiat - până în anul 2006...), așadar mă mulțumesc cu ce am și cu ceea ce nu-mi mai poate nimeni lua : limba română ;

Și cu ceea ce fac eu cu mâinile mele, ca Dumnezeu Însuși, ori ca mine, copil, când cu formula magică : «Ziceam că...» făceam lumea și lumina și florile. Și mai ales fetele.

Cum să nu simt dimpreună cu Basarabienii mei, cum să nu pun la inimă greul lor și urâtul lor și scârba încercată de ei, mereu, mereu, de la 1812 încoace - cu o scurtă pauză între 1918 și 1940 ?

Și cum să trec sub tăcere crima de omor la care s-au dat Rușii împotriva neamului meu, a neamurilor mele - deci împotriva mea? Cum să tac și să uit foamea organizată de ei în 1946, cu urmările ei, ne-europenești, neomenești ?

Și cum să uit...?

Și cum aș putea uita și...?

Nu am uitat nimic.

Desigur : rusiștii, sovietiștii, comuniștii, vor spune că sânt răzbnători ; că sânt fascist - ba chiar antisemit. Să spună !

Eu știu un lucru : țara mea, concetățenii mei, membrii familiei mele (ai clanului meu) au fost, din iunie 1940, umiliți, hăituiți, înfomețați, torturați, deportați, lichidați. De către cine ? De către cei enumerați mai sus. Cu sovietiștii - ca și cu securiștii (de orice sex ar fi) nu intru în dialog - dealtfel ei nu știu ce-i aceea “dezbatere”.

Însă Evreilor care mă acuză de antisemitism, le-o întorc :

«Dacă eu sânt anti-*semit*, atunci voi sunteți rasiști - ca anti-*goi* !»

Iar compatriotului “creștin” (născut gata-ortodox... înainte de Cristos) care mă tratează de “jidovit” - pentru că am fost primul român

liber care a scris negru pe alb că, în timpul Războiului Sfânt, Antonescu nu a avut nimic sfânt când a hotărât - și pus în aplicare - lichidarea a două etnii : Evreii și Țigani - îi răspund astfel :

«Dacă eu sânt jidovit, tu ești un miorit - și mioaie ai să mori !»

Dovadă că acest blestem nu are în vedere doar viitorul, ci, vai, un prezent care amenință să se perpetueze : starea, halul gândirii “gânditorilor nației”, lipsa de conștiință civică a “conștiințelor nației”, dezorientarea structurală a... directorilor (tot ai nației).

De aceea am scris textul care urmează :

“Să fie interzis electoratul !”

Pe hârtie, pe unde, pe ecrane, pe internet se întretaie până la vacarm - păstrînd totuși aerul de cor - gemetele, vaietele, văicărelile celor ce se cred purtătorii de cuvânt ai acestui neam nefericit. După ce se lamentează (acest se vrea să indice că ei, autorii Eremiadelor, doar ei și cumnatele lor sunt demni de compătimire - chiar susceptibili de despăgubire pentru daunele suferite), mintoșii directori de conștiință carpatodanubieni trec la “analiza dezastrului”. Concluzia cogitațiunii lor profunde :

“Electoratul este de vină”.

Cum să nu fie electoratul de vină că a fost re-cocoțat la putere bolșevicul, criminalul Iliescu ? Doar el cu mâna lui l-a votat! Formulînd această acuzație, Opațiile României, Văpaițele Carpatului, Scriitorii Curați cu voie de la Primărie (nume de cod: Rezistenții prin Cultură) s-au arătat în splendoarea lor de membri-plini ai comunității primitivizate de comunism, ai nației analfabetizate de ceaușism - cu ajutorul activ, prin pasivitate, al dezertorilor noștri intelectuali (altfel, cu toții străluciți, chiar geniali!). Până mai ieri “de vină” (de toate nefericirile) erau, totdeauna, alții : Americanii, Ungurii, Rușii, Evreii, Bulgarii ; Moldovenii (dacă vorbea un ardelean), Ardelenii în ochii regătenilor, Regătenii în ai moldovenilor... - aceasta fiind judecata necăjită a unor necăjiți care nu ridicaseră în viața lor privirea mai sus de bocancii celui din față. Iată însă că și smântâna-patriei-române, gândește și arată cu degetul ca un școler puturos și pârâcios - pe altul. Numai că din bibliografia literaturoșilor noștri manufactori de opinie (!) a dispărut o referință : Bertolt Brecht. De ce : pentru că odiosul fusese sluga comunismului kominformist (dar Brucan?, dar Crohmălniceanu?, dar Paul Cornea ?, dar Pavel Cîmpeanu ?), ci din... jenă

intelectuală. Un personaj din Brecht spusese aproximativ - citez din memorie : “Dacă poporul nu respectă directivele noastre - să fie interzis poporul !”

Asta era soluțiunea, dragi tovarăși directori de conștiință neoaș-românească : Adameșteanu, Doina Cornea, Blandiana, Rodica Palade, N. Manolescu, Liiceanu, Pruteanu, Patapievici, Paleologu, Pleșu, Nadia Comăneci, Iorgulescu, Doinaș, Mircea Martin, Țiriac, Paler, Marino, Zub, Andrei Cornea, Ilie Năstase, Stelian Tănase, Groșan, Tismăneanu, Gică Hagi și alte monumente ale gândirii românești : să interziceți electoratul! Operațiunea v-ar fi scutit de cea mai mare cretinărie, de cea mai lăbărtată porcărie pe care ați făcut-o în viețile voastre, altfel presărate de măgării-idioții : nu numai de a-l vota, voi!, pe Iliescu dar de a îndemna oamenii să vă urmeze.

Pentru a salva, ce? “Democrația”? Care democrație, analfabeților, amnezicilor, incapabililor de a vă încheia la obiele? Democrația cu/a lui Iliescu? V-a luat Dumnezeu mințile? Dacă v-ar fi venit ideea salvatoare înainte de 26 noiembrie acest an, 2000, ați fi făcut economie de un somn - din el a ieșit Monstrul Dezinformației Securisto-Kaghebiste materializat prin o falsă-problemă, deci prin o soluție falsă - aceasta :

“Votați împotriva dictaturii, împotriva pericolului fascismului și antisemitismului românesc purtând numele: V. C. Tudor!”

Îmi aduc aminte cu neplăcere : după 1977, când am ajuns în exil, am încerca să comunic Monicăi Lovinescu și lui Virgil Ierunca opinia: “pericolul huliganismului purtând numele : Eugen Barbu” - era o grosolană, o vulgară diversiune securistă. A denunța (și ataca) doar pe E. Barbu și ceata-i de vlăjgani ciomăgași (pe atunci puradeii- pionieri erau Ileana Lucaci, V.C. Tudor, Dan Ciachir), considerându-i pe barbiști, dacă nu singurii, atunci principalii vinovați de tiranizarea culturii : o eroare. Pe de o parte Eugen Barbu și ai săi de la Barieră, oricât de obraznici ar fi fost, erau doar instrumente ale Monstrului, limbriți împinși în față de Șarpele Securismului (deasupra lui : Balaurul Comunismului) ; pe de altă parte, a-i ataca de la microfonul Europei libere cu precădere pe derbedeii de la Săptămîna însemna a reduce problema ne-libertății de expresie din sistemul totalitar comunist românesc la conflicte personale cu mardeiașul plagiator. Mai grav: focalizarea acuzațiilor de tiranizare a cuvântului asupra unor trupeți confortate, betona alibiul inacțiunii, al inerției, al lașității scriitorului român, cel care, la closetul restaurantului Casei Scriitorilor, jura pe carnetul roșu

din mâna dreaptă, făcîndu-și cruce cu stînga : «Eu cu drag mi-aș manifesta anticomunismul - dar dacă nu mă lasă porcul de Barbu...» - pe acea vreme încă nu se gîndise să boteze dezertîunea, lașitatea, trădarea aproapelui (și a literaturii) : “rezistență prin cultură”.

Pagubele pricinuite de diversiunea numită : Eugen Barbu în literatură, oricât de însemnate, au fost floare la ureche față de cele din alegerile de la 26 noiembrie-10 decembrie 2000. Atunci (înainte de decembrie 89) scriitorii - cei mai mulți, cei mai buni - știau că E. Barbu este omul securității și îl clasaseră ; acum orătăniile nației, trezite din somn, au cotcodăcit : “Dictatura fascistă ne pîndește!”, “Suntem amenințați de antisemitism!”, “Stop extremismului!”, “Să facem baraj tiraniei !”- și alte gogorițe, consfîțînd diversiunea securistă purtînd numele : V.C. Tudor (astfel acordînd identitate copilului de suflet al Barbului și al Organei, găinarul oligofrenetic).

De ce spun : diversiune ? Ce întrebare ! Urlătorii de profesie zbiară, denunțînd cu nemăsurat curaj virtuala dictatură fascisto-antisemită a lui V.C. Tudor - ca să nu se observe reala dictatură comunistă, pipăibilul bolșevism ale tovarășului Iliescu!

Dar bineînțeles, V.C. Tudor este un ins dezgustător, semianalfabet, neam-prost de-acasă (și de la MAI), ștergătoare de picioare și lingător de cur al Ceaușescului ; a activat din fragedă pionierie pentru Securitate; a atacat în Săptămîna pe cei indicați de Securitate; a apărut, la comanda Securității, pe agenții infiltrați în Occident (Gustav Pordea, “deputatul european” de pe lista lui Le Pen, în 1984, plătit prin securistul Costel Mitran cu o jumătate de milion de dolari) și a devenit vârtos creștin, fiindcă, după exemplul Exemplului de la Răsărit, și pe meleagurile carpatine securiștii persecutori ai credincioșilor au devenit peste noapte mistici-înrașiți, chiar de nu li s-a luat vîzul, ca lui Saul ; și la noi securiștii internaționaliști de ieri au devenit azi vînjoși naționaliști - vezi-l și pe Marele Rus, altfel evreu : Jirinovski.

Nu V.C. Tudor și nu fascismul, nu antisemitismul, nu antițigă-nismul purtînd marca Securității dâmbovițene constituie amenințarea la adresa nefericitei României.

Ci bolșevismul kaghebist re-instaurat de Iliescu.

Prin alegerile din 26 noiembrie 2000 România a înaintat-peculmi, vorba lui Păunescu glorificatorul (în versuri grase, fâlcoase, bucoase) lui Ceaușescu : a “urcat” din lac în puță. Asta înseamnă că “dezastrul” (termen de care sunt pline pînă la sufocare taman gurile

care până la 22 decembrie 89 fix rămăseseră cusute-sudate) nu trebuie articulat (gramatical) ; corect fiind: “unul din dezastrele de după decembrie 1989”.

Soarta țării m-a preocupat (și m-a durut) și pe mine. Și nu imediat după “dezastrul de la 26 noiembrie” [2000]. Ba înainte (și după) dezastrul de la 17 noiembrie 1996 ; și chiar înainte și după dezastrul de la 20 mai 1990 - stau dovadă faptele de scris, textele publicate constant, în săptămânalul newyorkez Lumea Liberă, în Cotidianul de la București - și (în sfârșit!), editate de Nemira, în volumul **Scrisuri**, 1999. În acesta nu au fost incluse două intervenții : cea la Colocviul de la Roma, din 11-13 mai 1991 - și, cu un an mai devreme, “Scrisoare către Gabriela Adameșteanu”, de la 1 aprilie 1990.

Nu mi-am completat (aici) scurta autobiografie din orgoliu de autor frustrat - ci din ciudă : știam că nu sânt singurul care... :

- [înainte de decembrie 1989] ...să se teamă că, dacă vreodată România va fi liberată (am zis bine : va fi, adică de către alții, nu : se va, singură), poate că economic are să iasă din mizeria cumplită în care o ținuse comunismul, dar nu social, nu mental - nu civic ;

- ...să înțeleagă că “revoluția la Români” nu fusese nici revoluție, nici la-Români, ci schimbare-de-secretar-general-al-partidului (dat la spălat-curățat de căcat și de sânge) cu/prin aceleași cadre : activiști-securiști;

- ...să înțeleagă (cu durere) că martirii neamului, oamenii politici democrați, unii și intelectuali de marcă, supraviețuitori ai pușcăriilor comuniste, fuseseră demult prefăcuți în cârpe de care-și ștergea cizmele lumpen-proletariatul securist, după două decenii devenit... aristocrația nației (după expresia, nu a unui curat neo-boer, ci a unui senator, președinte de scriitori, decedatul Ulici); marii-oameni fuseseră neutralizați, nimicți de Securitate, nici vorbă să poată (re)deveni ce fuseseră; erau ceea ce făcuse din ei Piteștiul-Lung: auxiliari obedienți ai Criminalului Organ ; trudeau, nu atât la “culegerea de informații”, ci la ce se cheamă : dezinformație: “răs-pândirea unor informații din sursă sigură”, sursă-sigură fiind, ca și pentru Jela-Humanitas, ca și pentru Manolescu-Pelin, după 89, Securitatea ; astfel au lucrat (de voie, de ne-voie) pentru călăi, împotriva fraților-victime Gyr și Crainic, C.C. Giurescu și Șerban Cioculescu, Carandino și Noica, Stăniloiaie și Ernest Bernea, Paleologu și Quintus, Țuțea și Coposu...;

- ...să înțeleagă (mai corect : să nu uite !) că FSN din decembrie

1989 era o răsuflată, o vulgară diversiune de tipul FND (confectionat la 26 septembrie 1944, tot de rușii ocupanți pentru românii ocupați), prin care cadrele (de stat și de partid) se travesteau în democrați și în patrioți (cum ?, simplu: își coseau epoletii pe dinăuntru!) ; din aceeași mișcare, prin cooptare în vederea mutării de șah următoare, îi compromiteau pe cei încă necompromiși ; trebuia să fii idiot profund ca să nu vezi, să nu înțelegi că Românul a început o viață nouă pe după cap cu tâlhari bolșevici în civil ca Brucan, Bârlădeanu, Verdeț, Iliescu și cu bandiți bolșevici în uniforme : Stănculescu, Militaru, Pleșiță, Caraman, cu toții legați prin carieră și prin interes de comunismul local ca și de cel moscovit ; câte minute de reflecție i-au trebuit Doinei Cornea, Blandianei, Paleologului, Pleșului, Dinescului, lui Caramitru - ca să demisioneze din FSN (vorbesc de cei care au chiar făcut-o...)?;

- ...să înțeleagă că lărgimea de spirit (sic) de care dădea dovadă opoziția (re-sic) în primele săptămâni după “revoluție” era, în fapt, impotență : țărăniștii, liberalii, social-democrații (Coposu, Rațiu, Cîmpeanu, Quintus, Cerveni, Diaconescu, Tepelea, Galbeni - și încă mulți, prea mulți pentru o comunitate care se proclamă anticomunistă și rezistentă) ezitau, evitau să ia puterea - care **ni** se cuvenea !- nu pentru că ar fi fost ei binecrescuți, galantoni cu adversarul politic - ci pentru că nu mișcau în front fără ordinul stăpânului : Securitatea!;

- ...să înțeleagă că norocul-istoric îți cade, pară-mălăiață, -n gură o dată, hai, de două ori, dar nu de fiecare dată când tu, becisnicul, lașul, puturosul, dezertorul ai nevoie ; că “revoluția la români” nu a fost fructul strădaniei românilor, al sacrificiului lor, ci o fericită întâmplare (internațională) de care ar fi trebuit să profite și România pe urma Poloniei, a Cehoslovaciei, a RDG, a Ungariei, a “Moldovei”, a URSS ; cronologic, zavera de la 22 decembrie de la București a fost cea din urmă din Lagărul Sovietic european - și cea mai sângheroasă - iar dacă românii nu contribuiseră cu nimic la răsturnarea comunismului, măcar să fi folosit, cu normală inteligență, prilejul oferit ;

- ...să înțeleagă că partidele democratice (exact cele interzise de comuniști, iar membrii lor arestați, mulți asasinați) nu pot fi alcătuite din asasinii și complicii asasinilor: comuniști, securiști, vânzători-de-frate ca Quintus, Cîmpeanu, Marțian, Ioan Alexandru - și nu pot fi consolidate prin batalioanele de activiști, milițieni, securiști, nici măcar strecurați, ci intrați pe poarta mare ținută deschisă, cu plecă-ciune, de Tatăl Nației, Seniorul Coposu, sluga supusă a securistului purtînd numele conspirativ : Măgureanu ;

- ...să înțeleagă că dacă puterea adevărată, corupe (cu adevărat), corupe cu adevărat și fleacul de putere exersat de un român; și cum să nu fie așa, dacă românul și-a alcătuit Catehismul Moral din negații :

- nu spune românul : “Om bun este cel care nu face rău” ?

- nu spunea - ba chiar urla : “Noi nu gândim!” ?

- nu spun scriitorii : “Noi n-am avut samizdat și nici n-am avut nevoie!”?

- nu spuneau ierarhii bisericii ortodoxe : “Noi n-am rezistat

- noi ne-am rugat...”?

- nu se spunea - din 1964, când s-au golit închisorile : “Eu nu fac politică” - ceea ce se traducea prin : “Să nu mi se ceară să fiu demn, moral, civic - mi-e frică!” ?, însă de cum “s-a dat” ceva, toți tremuricii, toți impotenții, toți imoralii, toate curvele, toți hoții s-au năpustit, au înșfăcat, au furat ce mai rămăsese... ; politicienii români, fie “foști”... comuniști, securiști, legionari ; fie foști democrați : liberali, țărăniști - în fine, foști-oameni - dar și tineri care în 1989 aveau în jur de 20 ani, deci nu avuseseră ocazia să se maculeze (nu-i nimic : s-au înmierdarisit singuri-singurei de mai mare dragul, pri-viți-l pe Patapievici : a avut nevoie de aproape un deceniu de eforturi, dar ce reușită!, ai zice : un adevărat licean’) - nu realizează că a face politică, a fi înalt funcționar la stat ori demnitar înseamnă a te pune în serviciul statului, iar prin el, în serviciul concetățenilor care așteaptă de la tine ceea ce nu au avut de la guvernanții comuniști.

Am amintit două texte neincluse în volumul **Scrisuri** :

- La 1 Aprilie 1990, în Scrisoarea către Gabriela Adameșteanu (publicată în revista 22 pe la mijlocul lunii), după un trimestru de la “revoluție”), am avut insolența să-i acuz pe “marii-scriitori” de lașitate, de inactivitate, de dezertare, înainte de 22 decembrie 89; de zăpăceală, de necinste, de analfabetism, de rapacitate, după ; i-am tratat de nesimțiți moral pe N. Manolescu, Buzura, Doinaș, Blandiana, Dinescu, Pleșu, Eugen Simion, Sorescu... Atunci mi-a sărit în cap toată lumea bună, intelectuală : cum de înjuram ca la ușa cortului niște clasici-în-viață, bașca anticomuniști-fără-prihană ? Desigur : interpelatorii au uitat fulgerător ce-mi reproșaseră când, la foarte scurt timp, și ei au început a-i acuza pe aceiași, în aceiași termeni (ai fi zis că mă plagiază...) - dar doamne-fereste să fi indicat că citează din clasici...;

- Între 10 și 13 mai 1991 a avut loc la Roma un colocviu la care a participat floarea scriitorimii din țară : Doinaș, Blandiana, Ulici,

Mălăncioiu, Adameșteanu, Papahagi, Uricaru... (adevărat: lipsa nelipsibila Geta Dimisianu), precum și câțiva exilați : Balotă, Sorin Alexandrescu, eu. Intervenția mea inchizitorială: "Numai activiștii și securiștii au confiscat revoluția română? - Nu ! Și scriitorii !" a provocat indignarea maselor largi de rezistenți prin cultură. Și consternarea - rănită - mai ales când am formulat acuzația :

De vină pentru victoria lui Iliescu, la 20 mai 1990, nu este electoratul - analfabetizat, terorizat, șantașat de aceiași activiști, de aceiași securiști - ci scriitorii ; voi, înainte de decembrie 89, nu v-ați făcut datoria de a amplifica glasul celor care nu se puteau exprima. În schimb (!), de cum a dat revoluția peste voi (încât au intrat în panică nu doar ticăloși ca Titus Popovici, Păunescu, D.R. Popescu, Săraru, ci și "de-ai noștri": N. Manolescu, Buzura, Țoiu, M.H. Simionescu - speriați că va fi revizuit "clasamentul" literatorilor), cum v-ați repezit la ciolan, ați înșfăcat posturi, ordinatoarele vechi trimise unor instituții, burse, medicamente aduse pentru spitale, directorate de publicații, de fundații, țoale destinate săracilor, ministere - de parcă vi s-ar fi convenit recompensele pentru dârzele și riscantele voastre activități din... ilegalitate... Vă plângeți de electorat ? Culegeți ce... nu ați semănat. Cum fiecare bărbat are nevasta meritată și copilul făcut, voi aveți electoratul pe care vi l-ați modelat (negativ) - prin Opera și prin Viața voastră de scriitori dezertori...

Atacurile mele au primit replica binemeritată : toți participanții (chiar și Balotă și Sorin Alexandrescu care împărtășeau "analiza" mea, înainte de intervenție - în timpul și după au tăcut, grămăjoară) m-au luat la forfecat ca într-o ședință de partid din cele bine preparate - și eu fusesem membru de partid, însă eram un biet pui în fața dialecticii tancului sovietic mânăuită de subtili ca Doinaș, de îndelicate ca Blandiana, Adameșteanu, Mălăncioiu. Firește, toate răspunsurile, toate interpelările lor erau de o perfectă rea-credință, nu țineau seama de adevărul evident, nici măcar de... calendar (dar nu m-a invitat Blandiana, în luna mai 1991, în Piața Universității, la un an după lichidarea ei ?), încât mă întrebam când, cum, de la cine învățaseră ei/ele asemenea tertipuri de avocat de Vânju Mare? La un moment dat am auzit un glas plângăreț, îndurerat de nedreptățile comise de mine - care zicea, în esență :

Este cam adevărat că noi n-am prea rezistat pe față ca Paul Goma, căci noi suntem oameni normali, nu eroi... Dar de ce nu ne permite

Goma, acum, să facem și noi câte ceva, să punem umărul la educarea civică a oamenilor - cum a fost cu Piața Universității, cu GDS...

A fost recunoscut borșul de trandafiri aproximativisto-relativisto-transilvan (“cam”, “nu prea”) oferit de Ana Blandiana. În ea: steiuri de gândirea de piatră a românilor, fie scriitori, fie din contra ; și ciorchini de neadevăruri (tehnica : pentru a nu fi observată prima minciună, o acoperi cu a doua ; pe a doua cu a treia...): nu eram, nu mă considerasem vreodată erou ; nu “interzisesem” nimănui să facă ceva, “după revoluție”- însă mă indignaseră laudele dezertorilor care pretindeau, acum, că înainte de 22 decembrie...- e-he, cum mai rezis-taseră ei...

Într-un text dinainte de alegeri am citit :

“Între holeră și ciumă nimeni nu poate alege”.

Dacă mi-ar arde de glumă, aș replica :

Cum, nu ? Între holeră și ciumă “cineva” poate alege : Românul analfabetizat de comuniști, rău sfătuit de sfătuitoarii nației.

A dovedit-o, când a fost consultat : la 20 mai 1990 (oricâte fraude au comis activiștii-securiștii, Nenea Ion și Badea Gheorghe au votat cu Iliescu, bolșevicul din echipa Ceaușescului, proaspăt vinovat de morții din decembrie 89, de incendierea Bibliotecii Universitare și a Muzeului Național, de tulburările interetnice - adevărat : încă nu și de mineriade); a dovedit-o la 16 noiembrie 1996, când l-a votat pe Constantinescu, ilustru necunoscut ca anticomunist “înainte de revoluție”, ilustru cunoscut “după”, ca cel care, dimpreună cu activista Zoe Petre a creat la Universitatea București o catedră de sociologie reputatului “sociolog” Măgureanu, șeful Securității, stăpânul lor - și al lui C. Coposu.

Iar acum, la sfârșit de an 2000 Badea Ion și Nenea Gheorghe, dimpreună cu nevestele Frăsâna și Vetuța au votat pentru Iliescu. Și vor vota pentru Iliescu și în 2004, la îndemnul strategilor : «Să votăm împotriva dictaturii!», adică tot o opțiune negativă (fiindcă votezi “împotriva” lui Y - ca să câștigi Z...), cea pozitivă fiind : votezi pentru X, scurt!

De acord : în noiembrie-decembrie 2000 a fost stare de urgență:

- însă noi, Românii, ne aflăm în stare-de-urgență - de când, după ‘89?

- de la 16 noiembrie 1996, când a venit la putere, în numele opoziției anticomuniste, Omul Securității, Constantinescu ?;

- de la 20 mai 1990, când a venit la putere, în numele “noii demo-

crații”, Omul KGB-ului, Iliescu ?

- din ianuarie 1990, când Securitatea, băgată în boale timp de două săptămâni, și-a venit în fire și a reluat frânele (și ciomagul), printre propagandiștii ei aflându-se romancierul Buzura, cel cu editorialul intitulat, securește : “Fără violență !”?;

- dar dacă din prima jumătate a lunii decembrie 1989, când în jur trosneau din temelii toate barăcile comunismului, numai în România locuitorii (cei anticomuniști!) se declarau de acord cu Congresul cutare și cu Ceaușescu - precum țărnoistul recent Alex Ștefănescu ?

- dar dacă România se afla în stare de urgență din 1984-86, când au început a fi dărâmate case, palate, biserici și nimeni n-a pus mâna pe un târnăcop să-i dea în cap lui Ceaușescu, măcar securistului-tânăr V.C. Tudor care, în Săptămâna, apăra Ceaușima și îi acuza de “trădare națională” pe acei exilați care îndrăzniseră să protesteze împotriva “sistematizării” ?;

- pentru că tot am pornit spre trecut : nu cumva România se afla în stare-de-urgență încă din 1977, când s-a manifestat pentru întâia oară public - din 1948 - opoziția anticomunistă prin apărarea drepturilor omului (în primăvară)?, apoi în august prin opoziția clasei muncitoare (greva minerilor din Valea Jiului) ? - evenimente care nu au găsit la directoratul de conștiințe românesc nicio încuviințare ; doar batjocură - ce se mai distrau ne-naivii Breban, Ivasiuc, Zaciuc, Manolescu, Dana Dumitriu pe seama naivilor Negoșescu și Goma ?!

La urma urmei, n-ar trebui să ne mirăm-indignăm de ralierea în masă a “intelectualității” românești la cauza bolșevicului Iliescu, cel cu mâinile mângjite de sângele nevinovaților (care crezuseră în revoluție, crezuseră în Piața Universității - dar și mulți trecători) și de cenușa cărților arse cu tot cu Biblioteca Universitară, criminalul care a incitat la război civil prin chemarea adresată “minerilor” de a face ordine-socialistă în România. Este suficient să ne întoarcem doar cu un deceniu și la un eveniment care ne-a marcat : “Revoluția la Români”:

Odată febra revoluționară scăzînd, s-a trecut la “reorganizarea țării”. Nu întreb : cine a răspuns prezent, ci : care dintre marile conștiințe a refuzat să intre în Hora “Reconcilierii” (cu securiștii)? Este adevărat : aproape jumătate de veac de teroare comunistă îi istovise pe supraviețuitori - unii nu mai voiau să-și aducă aminte iar alții pretindeau că nu au ce-și aminti. Oricum, în hârtia de muște numită FSN, au

fost prinși mulți oameni de bine - ca Doina Cornea.

Întrebarea : câți dintre scriitori, deschizând ochii, au părăsit FSN-ul ? Aceeași Doina Cornea, Blandiana... - și mai cine ?

- Mult mai mulți au rămas, nu neapărat în FSN, ci în structura neo-bolșevică : directori-de-ceva, miniștri, secretari de stat, ambasadori, consilieri : Pleșu, Papahagi, Vartic, Paleologu, Dan Petrescu, Mihai Botez, Sin...

- Scriitori marcantți s-au declarat de partea lui Iliescu : Eugen Simion, Buzura, Sorescu, Vulpescu, Valeriu Cristea, Fănuș Neagu, Băieșu - aceștia au luat parte, prin scrisul lor, la campania electorală în vederea alegerilor din 20 mai 1990;

- Scriitori importanți ca Virgil Tănase și Breban au crezut în steaua lui Iliescu de prin 1980, nu s-au înșelat (oare de ce ?), primul i-a devenit hagiograf, al doilea lăudător asiduu (a pretins, la televiziune, că Iliescu ne-a prezervat de războaie civile... - dar devastările sediilor partidelor democratice ?, dar tulburările interetnice ? dar mineriadele ?);

- Scriitori străluciți care, trâmbițând oroarea de politică, de cum le-a venit lor bine, cum s-au fofilat în politica cea mai din subsol, dacă nu direct pro-Iliescu, atunci sigur : justificându-l, legitimându-l pe cel cu mâinile pline de sânge după Prima Mineriadă : Nicolae Manolescu, prin inadmisibilul interviu publicat în România literară din 6 iulie 1990 - în care, adresându-i-se Iliescului, îi zicea : "Om cu o mare".

Cum de îndrăznesc directorii de conștiințe să cheme poporul (în noiembrie 2000 !) să facă baraj împotriva tiraniei, împotriva xenofobiei, împotriva antisemitismului - votînd pentru Iliescu? Dar cine a provocat - prin securiștii diversioniști de profesie - tulburările interconfesionale?; cele interetnice ? Cine a autorizat (în numele libertății democratice!) apariția foii România Mare, condusă de Eugen Barbu și de securiștii de la Săptămîna ? Nu Ion Iliescu, secondat de Petre Roman, ambii sfătuiți de Brucan ?

Cum de îndrăznesc, acum, Evreii (din România, din Occident, din Israel), să strige pe toate drumurile că în România antisemitismul face ravagii... - în ultimii ani, adică doar de la apariția lui V.C. Tudor, acest neica-nime, vorba lui ta-su spiritual E. Barbu? De ce nu s-au plâns - de antisemitism - în 1990, când Iliescu și Petre Roman - repet: sfătuiți de Brucan - au fabricat ei înșiși pretextul de

a lovi în opoziția democratică prin legalizarea acelei aripi a Securității care urma să joace rolul extremiștilor xenofobi, antimaghiari, antisemiți ? A scris vreun rând marele vânător de antisemiți Edgar Reichmann, în *Le Monde*, despre comanditarii provocărilor de la Târgu Mureș? Dar despre autorii (și scopul) aprobării date lui E. Barbu (al cărui agent obedient a fost) de a scoate o foaie antisemită, de a înființa un partid antisemit? Nici vorbă : el a scris, confirmând afirmațiile, la Paris, ale lui Petre Roman, anume că România este o țară antisemită, că Românii sunt antisemiți !

Dar dezinformatorii de la GDS?, pactizatorii cu securistul Măgureanu, consiliați de indivizi ca Brucan, Paul Cornea, Pavel Cîmpeanu și alți vechi-tovarăși ?; dar lupii-tineri preocupați de propria-le nouă-carieră - în frunte cu celebrele anticomuniste din neagra ilegalitate : Adameșteanu, Pralong, Magda Cârnecki, Palade, Mungiu, Ioana Ieronim, Enache, Zoe Petre, Renate Weber și alte plimbăreciene - ele s-au prefăcut că apără “drepturile naționalităților” dar nu au suflat un cuvânt despre diversiunea care a constat în inventarea-antisemitismului-la-români (ca să nu se observe bolșevismul lui Iliescu și al lui Petre Roman), diversiune întreținută de revista 22 ; iar când Zoe Petre și E. Constantinescu au crezut că pentru a intra în NATO obiceiiul casei cere să dai șpagă și s-au grăbit să îngroape înțelegerea Hitler-Stalin, prin încheierea Tratatului cu Ucraina - cine a fost în fruntea dezgustătoarei, analfabetei, criminalei agitații? GDS și 22! În chestiunea campaniei împotriva “antisemiților Manolescu, Liiceanu, Tudoran” aceiași luminători au procedat ca niște repetenți incapabili să închege o explicație, să se angajeze într-o dezbatere normală.

Care este adevărul în “campania” amintită ? În două puncte - pe care le-am dezvoltat în alt text :

1. Liiceanu, Manolescu, Tudoran -“fioroșii antisemiți”- au comis gafe de informație, altfel zis : după obiceiiul carpatin, s-au trezit vorbind despre chestiuni de care habar n-aveau;

2) Bătători de maioneză și falsificatori de citate (Manea, Ornea, Voicu, Ioanid, Ed. Reichmann, Ornea, Oișteanu, Volovici) s-au grăbit să demonstreze Franței și Americii că avuseseră dreptate Roman, Brucan, Pavel Cîmpeanu, rabinul Rosen când susținuseră că în România antisemitismul a devenit o gravă primejdie!

Am cunoscut, cunosc mari intelectuali evrei : de la ei știu că în anume împrejurări (pauze în care nu se vorbește despre ei - mai

grav : se vorbește despre tragediile altora : armeni, cambodgieni, ceceni, tibetani; evenimente jenante, chiar acuzatoare, ca Intifada, necesitând o urgentă abatere a atenției de la propriile fapte-rele) Evreii înșiși provoacă antisemitism prin denunțarea zgomotoasă a unei realități inexistente. În România, ca să nu se vorbească deloc sau cât mai puțin despre orientarea comunistă-teroristă a multor intelectuali evrei și faptele lor abominabile în slujba puterii străine Rusia, s-a organizat campania împotriva unor intelectuali ne-evrei avînd opinii de dreapta. După principiul : *Cine-strigă-mai-tare-acela-are-dreptate!*, cei avînd interesul de a nu se vorbi despre grelele păcate ale dispăruților Răutu, Roller, Vitner, Crohmălniceanu, Moraru, Banuș ; nici să li se ceară socoteală viilor Nina Cassian, Paul Cornea, Sorin Toma, Tertulian, Ianoși - au făcut zarvă în jurul lui Eliade, Cioran - că tot erau ei morți.

E bine că s-a vorbit de faptele rele ale celor de dreapta? Foarte bine. Dar nu a fost bine că, ocupînd terenul (timpul, spațiul tipografic, disponibilitatea) cu "fasciștii" noștri cei decedați s-au oculat faptele și ele rele, cu urmări înfinit mai largi : întreaga populație care a trecut prin școli și a fost silită să înghită, să repete ce dicta un comunist rus, analfabet, veninos, precum Chișinevski ; și mai durabile: o jumătate de veac ne-au chinuit comuniștii - nu legionarii. Cu atît mai lesnicioasă ar fi fost dezbaterea, cu cât unii dintre cei care ne-au otrăvit zilele cu ineptiile și ticăloșiile scrise trăiesc, deci ar fi putut să se apere de acuzații.

În timpul primei domnii a lui Iliescu (1990-1996) diversiunea a avut un scop pur politic : facem zarvă în legătură cu Eliade - de pildă (prin Norman Manea) ; în jurul lui Cioran, prin Marta Petreu - pentru a nu avea timp de Iliescu, de Roman, de Brucan - nici de Edgar Reichmann (în 1956, fidel auxiliar al lui Iliescu în Echipa Morții UTM, apoi agent al securistului Eugen Barbu) ; nici de Radu Florian, nici de Tertulian, nici măcar de Ianoși, devenit peste noapte gulagolog.

Ce se întîmplă cu intelectualii români (fie ei și evrei : tot o apă și-un pămînt) - și nu doar de cînd au dat Rușii peste noi și ne-au impus comunismul ? De ce mințile luminate, oamenii instruiți, unii străluciți, care fac cinste culturilor din alte părți - nu se pot aduna de pe drumuri, nu înalță privirea mai sus de centura celui din față - ca să stea drept ? Să apere și adevărul, nu doar frumosul; nu doar cutare teorie științifică, ori cutare interes de

familie, de grup, de clan ?

Am afirmat în mai multe rânduri : “Noi, Românii, am fost un popor de ciobani - în ultimele decenii am devenit o adunătură de ingineri”. Nu e o insultă la adresa inginerilor, ci o constatare amară pe marginea stilului de gândire, de acțiune al neamului nostru. Prea puțini au ales să iasă din ceată, din grup, din gloată, din celula de partid, din “masele largi de cetățeni conștienți” să stea pe două picioare în fața Puterii, să spună ce cred despre tiran, despre tiranizați. Nu este suficient să fii reputat savant, celebru inventator, pentru a fi și intelectual ; poți avea și premiul Nobel - ei și ?, dacă nu ești sensibil la suferințele semenilor, dacă nu pledezi cauza lor, dacă nu riști, făcând acest lucru - degeaba : rămâi un matematician strălucit, un mare genetician, un uriaș inginerizat pe care îl interesează specialitatea lui, situația lui, familia lui - atât. Nu găsesc exemple la români, trec la blestemații de ruși : Andrei Saharov a fost un mare savant atomist, părintele bombei cu hidrogen. Era el și un intelectual ? Deloc ! A devenit abia atunci când, renunțând la “situație”, la catedră, la vilă, la călătorii, la confort - și la libertate - s-a angajat într-o activitate umanistă - de care kaghebiștii s-au temut, însă nekaghebiștii, ba chiar victime ale KGB și-au bătut joc (un omolog al acestora, românul Alexandru George, scria prin 1992 că Saharov fusese un prost inocent care n-ar fi acționat așa cum a făcut-o, dacă n-ar fi avut “spate gros” și nevastă evreică); violoncelistul Rostropovici : un extraordinar muzician - dar nu și un intelectual, decât după ce, îmbrățișând cauza lui Soljenîțin, a devenit unul dintre purtătorii de cuvânt ai celor fără de... glas (aici ar putea fi lipită semnificația reală, originară a termenului : glasnosti).

Știutorii de carte, autorii de cărți, posesorii de diplome, de titluri, români din România se vor fi gândind că ei, bieții, abia de o generație, hai, două umblă în bocanci - să riște să se întâlnească cu puterea și să redevină desculți ? Să piardă situația cu atâta trudă și atâtea și atât de umiltoare concesii plătite?

Iată o mentalitate ingierească-universitaristă.

În România, cu excepția foarte-tinerilor legionari, țărăniști, liberali, regaliști, fără-de-partid, cei arestați, ținuți în închisori ani, decenii nu fuseseră condamnați de comuniști pentru ceea ce făcuseră - ci pentru ceea ce... fuseseră : miniștri, primari, jandarmi, diplomați, preoți, industriași, magistrați... Doar tinerii “inconștienții” (cum le ziceau bătrânii foști), elevi, studenți, câțiva

de la Academia Militară - doar își riscaseră pielea pentru o abstracțiune : România.

Iată de ce n-are ursul coadă, nici Românul coloană vertebrală. Fiindcă el nu s-a desprins de glie și de momentul prezent. Or, ce viitor poate imagina pentru comunitate cineva care nu-și cunoaște trecutul - de frică ; refuză să-l afle - din interes meschin?

Românul doarme tot timpul pe el, din când în când sare din somn și se năpustește - ba la-revoluție ; ba la bătut-studenți ; ba la semnat tratate cu Ucraina. Acum o lună s-a pomenit zbierînd :

«Mai bine Iliescu decât V. C. Tudor !»

De ce «mai bine »? Și de ce : «decât»?

Mister.

21 iunie

Solstițiul de vară.

Sper să pun pe hârtie suficiente informații despre pământul acela; despre pământul nostru : al Afgan'ului și al meu : Basarabia.

Înainte de a ne afla față-n față.

Până la 22 decembrie 1989, ultima gaură din Istoria Românilor avea "un diametru" de jumătate de secol (din 1938, de la instaurarea dictaturii lui Carol II) și o adâncime încă neevaluată. Din august 1944, mai vârtos din 1948, comuniștii ne-au furat trecutul, interzicîndu-ni-l, în schimb ne-au vîrît pe gât un viitor de aur tot mai... îndepărtat, pe măsură ce ne apropiam de el.

Lucrurile au fost limpezi atîta vreme cât am știut că Răul vine de la Răsărit. După 14 ani de ocupație, Ocupantul rus părăsind solul ocupat (1958), ocupații s-au mirat foarte că Răul nu plecase și el în furgoanele Armatei Roșii - cea care, vorba anecdotei : "Ne liberase de nemți, dar nu și de ruși..." Luminații noștri politicieni (în majoritate aflați în închisori) s-au arătat a fi consecvenți purtători ai unei

gândiri-de-lemn-veritabil și nu au apreciat, normal, pericolul - acesta :

Firește, Rusul ocupant fusese o pacoste a pacostelor, prin *rusismul* cunoscut de veacuri, însă *comunismul* adus de el și lăsat pe mâna localnicilor (**a noastră!**) se arăta a fi adevărata năpastă - fiindcă prinsese rădăcini. Această tragică eroare de apreciere a pericolului a făcut ca Românii să piardă, nu doar lupta-dreaptă, armată ; nu doar demnitatea. Ci și simțul realității.

Un individ, o comunitate poate cunoaște perioade mai lungi, mai scurte de deprimare, descurajare, deznădejde ; însă când un ins, doi, trei, patru scriitori câți am fost noi, “cei cu drepturile omului” din primăvara anului 1977, *am vorbit tare*, iar din cele două mii de scriitori români nu s-au găsit măcar zece care să se solidarizeze - nu cu noi, ci cu ei înșiși; atunci când câteva mii de mineri au declarat grevă în 1-3 august 1977 și l-au interpellat pe Ceaușescu - măcar a zecea parte a comunității trebuia să facă la fel! Măcar a zecea parte a scriitorilor (în proporție de 80% de extracție ruralo-muncitorească) trebuia să *fi vorbit tare*.

Cu condiția ca turma să aibă și un păstor, doi, să nu-și pună speranța doar în berbecii rezistenți... prin cultură. Ca scriitorul-la-român.

Or comunitatea românească nu a avut - după ce ocupantul rus a plecat - păstori ; nu a avut conștiințe ale nației ; nici directori de conștiință, cu un cuvânt : nu a avut intelectuali. Se simt insultați, “înjurați” bravii ingineri ai patriei ? Foarte bine, ar fi prima oară când s-ar simți. Fiindcă adevărul este acesta :

Dacă Românii ar fi avut ceea ce se cheamă: *intelectualitate*, **aceea ar fi dat semne de existență și pe timpul lui Ceaușescu**, prilejurile nelipsindu-i :

1) în 1968 - când s-au făcut simțite mișcări de înnoire, trezire, nu doar la Praga, ci chiar și la București (în 22 august...);

2) în 1971 - “revoluția culturală” în România, transplantată de Ceaușescu după vizita în China și în Coreea de Nord ;

3) în 1977 - în primăvară, față de noua formă de opoziție anti-comunistă : mișcarea pentru drepturile omului ;

4) în vară (tot 1977), la congresul cutare al scriitorilor - când Ceaușescu, după ce a spus : «În țara noastră nu există cenzură, de aceea ne-am hotărât s-o desființăm !», i-a pus pe inginerii sufleticoli să se întrecenzureze - ca la Pitești - iar ei, fără a fi fost înșiși torturați, s-au întrecenzurat ;

5) la sfârșitul verii, greva minerilor din Valea Jiului ;

6) 1979 constituirea Sindicatului Liber - cronologic, înaintea polonezului Solidarnosc ;

7) “sistematizarea” - citește : buldozerizarea țării, 1984 ;

8) revolta muncitorilor de la Brașov, din noiembrie 1987...

Se observă: nu am amintit “cazurile individuale”, efectul lor nedepășind patruzidurile sălilor de ședințe... “de creație curată”, altfel cum ?

Comunitatea românească nu a avut, atunci când nevoia era mai urgentă, intelectualitate. În “Anul Unu al Iepocii Lumină” (am citat din poeziul de curte și de latrine : Adrian Păunescu), 1965, supraviețuitoarii vechii generații erau deja striviți de închisoare, neutralizați de “cultura” partidului unic, cea rezemată pe interdicții (în România stalinismul a continuat, ba s-a “ascuțit”, ca lupta-de-clasă, încă 12 ani după moartea lui Stalin) ; apoi pe încurajarea valorismului, a “iesteticeii” - **cu condiția** (prețul libertății): să nu vorbească de etică, condiționați de morcovul-și-ciomagul comunist ; în fine, descurajați de ne-venirea “Americanilor” (denumire generică a Occidentalilor);

Comunitatea românească nu a avut măcar două-trei exemplare dintre oamenii politici ai “vechiului regim”. Cei de frunte au fost asasinați în închisori în primul deceniu de după intrarea Rușilor în România ; cei de importanță medie fie s-au exilat - și s-au pierdut - fie, după o lungă detenție, s-au trezit a fi **proprietatea Securității** : rezistaseră la anchete, torturi, foame, decenii de închisoare, însă nu *mai* rezistaseră la “libertatea” de a fi purtați în lesă, dar nu cu botniță, ci cu un amplificator montat în gură, prin care vorbea Călăul, nu Victima. N-or să mă contrazică încă viii (?) Diaconescu, Tepelea, Quintus, pentru că morții sunt morți și-ngropați : Noica, Stăniloie, Coposu, Țuțea, Ernest Bernea, Carandino ;

Comunitatea românească a (supra)viețuit fără păstori, fără sfătuitori, fără învățători care să-i arate unde să pună piciorul, să o consoleze, să o încurajeze, asigurând-o că nu mai este mult până la mal:

- nu a avut un **cler** demn de acest nume : preoții ortodocși au fost, cronologic, primii auxiliari ai Securității (și cu alibiul cel mai neinteligent : «Trebuie să salvăm credința strămoșească !» - de parcă, pentru a-ți salva sufletul, trebuie să-i plătești Diavolului, cu... sufletul) ;

- nu a avut **educatori** demni de acest nume (și nu de doar de când ne-au căzut pe cap Rușii, ci măcar din 1884, data reprezentării **Scrisorii pierdute** de Caragiale - acolo se vorbea deja cu îndreptățit dispreț despre “dăscălime”, devenită o castă plăvrăgitoare, demagogică / !/ și

nocivă). Până și ei (și dacă am spune : “începînd, cronologic, cu ei”?), învățătorii, profesorii, “maestrii” au încercat să-și ascundă colaboraționismul dezgustător cu puterea analfabetizatoare a Rusului ocupant îndărătul necesității de a nu-i lăsa pe tineri neinstruiți (s-au văzut rezultatele “învățaturii anticomuniste” în succesivele generații școlite din 1948) ;

- *artiștii* (plastici, muzicieni, dramatici) foloseau alegru uzatul alibi : «Noi facem artă, nu politică !», iar scriitorii...

- Scriitorii-la-români... Fruntea-frunții dezertorilor.

Această demisie națională și-a arătat fructele otrăvite, după “revoluție”: când crema intelectualității adunată sub firma *Grupul pentru Dialog Social*, la inițiativa lui Gabriel Liiceanu (caută și vei găsi răspunsuri la toate întrebările) și-a inaugurat activitatea, în sfârșit, socială, prin un mediatizat **dialog** cu șeful Securității, Măgureanu !; a continuat prin legitimarea ilegitimului Iliescu, (proaspăt autor al Masacrului Mineresc din 13-15 iulie 1990), de către autoritatea culturală și morală de (până) atunci, N. Manolescu, luîndu-i criminalului un interviu în care i se adresa «Omului cu o mare»... Estimp ce făceau politicienii, democrații, martirii închisorilor, cei care ar fi fost îndreptățiți, chiar obligați să ia puterea - precum “seniorul” Coposu ? Ei bine, Tatăl Nației nu numai că nu a acționat, dar a interzis orice act care ar fi amenințat să detroneze comunismul securist : a închis ușa de la stradă a partidului în nasul tinerilor curați, dornici de a face ceva pentru țară, în schimb a deschis larg ușa din spate pentru toți ticăloșii: activiști de partid, milițieni, securiști (bietul Hemuth Kohl, Cancelarul: a ajutat, cu zeci de milioane de mărci, nu un partid “creștin-democrat”, ci Partidul Securității Mascate!), altfel bine sprijinit, elegant justificat, frumos legitimat-încadrat de două cucoane : Ana Blandiana și Doina Cornea, care de care mai toxică.

S-a văzut și mai limpede în 1996, când opoziția a câștigat alegerile, prin Emil Constantinescu. Impresia, terifiantă : comunitatea românească (adică acea mare-parte a ei care divorțase de aparatcicul kaghebist Iliescu) era, în realitate, o turmă de oi căpii : ovinele nu știau nimic, refuzau să afle, nu mai țineau minte nimic-nimic-nimic. Bine-bine, dar ce voiau? Bani. Bani, nimic altceva. «Cine are bani își permite să fie chiar și moral», zicea ea (turma), dracu știe de unde scosese înțelepciunea (milenară). «Ca Cataramă!», își ilustrau gândirea dînd exemplul securistului devenit peste noapte milionar în dolari, ca orice mafiot, ba chiar proprietar de partid (liberal !), cu tot cu

“președintele” : turnătorul notoriu Ionescu-Quintus.

Încă o consecință a absenței unor îndrumători :

Așa cum, în 17 decembrie 1989, Românii, în majoritate, erau convinși că se pot aranja cu Ceaușescu, în stilul românesc-țigănesc al șperțului-cadou-arvună....,

...tot așa au crezut că intră în Europa (aflată la Vest), “acționînd” în Est - dăruindu-le Ucrainenilor ceea ce ei nu ceruseră, nici măcar nu speraseră că vor obține vreodată : câteva milioane de oameni - români - și a pământul a două provincii istorice ! - bașca platoul continental al Mării Negre, cu Insula Șerpilor (căzute în traista lor de bieți Ucraineni etern persecutați de Ruși, desnaționalizați de Ruși și care - doamne-fereste !, nu participaseră vreodată la persecutarea, la desnaționalizarea altora - de pildă a Românilor din Basarabia și din Bucovina).

Cea mai gravă, mai de neiertat faptă : semnînd Tratatul cu Ucraina, **România a renunțat la denunțarea acordului sovieto-german din 23 august 1939**, în virtutea căruia Rușii primeau partea lor de pradă : Țările Baltice, partea orientală a Poloniei, Basarabia și Bucovina de Nord - și Insula Șerpilor!

De la capăt : Așa cum la 22 decembrie fix masele largi de **români ceaușiști** - dacă n-ar fi fost, de ce l-ar fi aclamat pe Tiran ? - au voit (“*Box populi*”!, vorba Clasicului) moartea aceluiași Ceaușescu și nu (re)instaurarea libertății, a democrației (altfel, cum de alegerile din 20 mai 1990 au fost câștigate de *tovarășul* Iliescu?) - tot așa, în 16 noiembrie 1996, Românii din opoziție (în marea lor majoritate) au votat pentru Constantinescu - uitînd, nemaștiind (nemaipăsîndu-le) că țărano-creștinul încheiase o alianță, nu doar violent împotriva naturii (și în poziție de vădită inferioritate) cu nr. 2 al comunismului carpato-danubian, sinistrul, adânc detestabilul Petre Roman - dar și aceea că avea în spate Securitatea - prin Măgureanu.

...Apoi, în decembrie 2000, la îndemnul luminaților și extrem de isteților “intelectuali” ai României contemporane l-au readus în fruntea țării pe agentul NKVD (apoi KGB), bolșevicul Iliescu...

Ce s-a ales de speranțele compatrioților în ai noștri - se vede cu ochii închiși. **Și** deziluzia (de la încherea Tratatului cu Ucraina, devenită catastrofă) are, la origine **dezertarea** - deci : **absența intelectualității din comunitatea românească**.

Firește : în “intelectualitate” nu intră toți cei avînd “la bază” o facultate ; nici chiar artiștii nemăsurat de talentați, frizînd geniul - ca pictorul Horia Bernea, ca jucătorul de tenis Ion Țiriac, ca omul de

teatru Lucian Pintilie - nici chiar ca gimnasta Nadia Comăneci. Deosebirea dintre ei și un (problematic) intelectual român : maisuscitații au o conștiință de sine puternică - celălalt are (ar trebui să aibă) o normală conștiință de... ceilalți.

De aceea nu va fi avînd Românul noroc. Fiindcă norocul e cum și-l face omul - cu condiția ca acela să știe pe ce lume se află; să aibă ținare de minte - altfel pe ce construiește, mental : pe nimic ? Istoria unei comunități amnezice este tot nimic, chiar dacă umblă un zvon : până și nimica mișcă ; o fi mișcînd la alții : unguri, polonezi, bulgari, chiar sârbi...

După decembrie 1989, Românii au trecut și la astuparea găurii numită istorie. Excelentă idee, salutar demers. Numai că istoria cuprinde nu doar fapte și date... istorice ; nu doar evenimente petrecute cândva, demult, în trecutul îndepărtat, până în 1989 tăcute, ori de-a dreptul interzise. Ci și adevărurile noastre cele de toate zilele. Ceea ce facem - cu fapta, cu scrisul - azi, s-ar putea să... intre-în-istorie.

Se spune (eu am auzit de la tata, el știa de la colegii de lagăr din Siberia...) că, de pildă Rusul, oricât de umil, neinstruit, păcătos, bețiv ar fi, atunci când **face** ceva : un sputnik ori un coteț, o groapă pentru latrină, ori o movilă de sfeclă, *este convins că lumea întreagă este cu ochii pe el !* - iar fapta lui, din străfundul Rossiei, are să fie trecută în cartea de istorie ! Nu contează că ceea ce face Rusul nu are nici pe departe calitatea facerii Neamțului, contează că Rusul, barbar, becisnic, mizerabil, are conștiința importanței sale (nici n-ai zice că face parte dintr-o comunitate asiatică, în care demnitatea omului nu contează; dacă te uiți la imensa lor literatură, accepti : contează) ; că el, individ, este o parte din comunitate : nație, popor...

Ceea ce mă îndurerează (și mă mânie), în continuare : lipsa de memorie a Românului - neresimțită de el ca un (grav) cusur, și dacă nu considerată calitate, atunci, sigur : o... cantitate neglijabilă, echivalentă cu lipsa falangei ultime de la degetul mic al mâinii stîngi - negreșit : a vecinului posesor de capră...

Amnezie inacceptabilă în cazul **făcătorilor de istorie**.

Dacă Rușii ocupanți i-au învățat pe slugile lor din România (activiști de partid, securiști) **să falsifice istoria**, după 1989 analfabeții intelectuali români s-au apucat și ei să scrie o **istorie cu voie de la poliție - nu mai puțin mincinoasă decât cea fabricată de înșiși polițaiștii**.

21 iunie... Solstițiul de vară. Joi, 21 iunie 2001.

În 22 iunie 1941 - la noapte ! - atacăm Rusia, zdrobim vrăjmașul de Răsărit și Miazănoapte. Și îi dezrobim pe ai noștri căzuți sub jugul bolșevic.

Abia după explodarea URSS, întredeschizându-se arhivele lor, s-a aflat :

Teza surprinderii URSS în fața atacului Germaniei și aliaților săi de la din 22 iunie, ca și a “nepreparării” bieteii Armatei Roșii - e falsă.

Exista un plan de *retragere strategică* (prezentat lui Stalin și lui Molotov în 18 sept. 1940), dar și unul *ofensiv* înaintat lui Stalin la 15 mai 1941, semnat de Timoșenko și Jukov. *Ofensivul* prevedea atacarea (restului) Poloniei, a Prusiei Orientale - **mai ales a României**. Pentru **6 iulie 1941**.

La 21 iunie 1941 Germanii și aliații aveau 187 divizii - din care României :18 divizii (Ungurii : 3 - dar Finlandezii : 19).

21 iunie 2001... În urmă cu exact 60 ani - la 21 iunie 1941 - Calendarul adevărat era binișor altfel decât scrisesem eu în **Calidor**. Ar fi fost bine să fim liberați de bolșevici “de ziua mea onomastică, 29 iunie” - dar a fost să fie cu două săptămâni mai târziu : dacă orașul Orhei a fost liberat în 15 iulie, Mana, care se află cu 10 km. mai la vest, va fi fost prin 13-14 ; în Camencea, satul în care ne refugiasem, cavaleriștii cu drapelul tricolor au apărut (și au rămas împietriți, îmbronzați - înstatuați) prin 11-12 iulie. Cele mai grele lupte de pe întreg Teritoriul Ocupat s-au dus în Masivul Cornești, aflat la vreo 50 km. în linie dreaptă spre vest de satul nostru, Mana, la jumătatea distanței dintre noi și Ungheni pe Prut.

Pierderile Românilor în luptele pentru liberarea Basarabiei și a Bucovinei de Nord : 4.112 morți, 12.120 răniți și 5.506 dispăruți.

Peste patru mii de oameni tineri - morți ; peste douăsprezece mii de flăcăi schilodiți ; peste cinci mii cinci sute de oameni - și ei tineri - care au zburat la cer, s-au scufundat în pământ, însă nu au ieșit la lumină prin cealaltă parte a globului. Acesta a fost prețul eliberării noastre. A Românilor deveniți printr-o semnătură a lui Stalin “cetățeni ai Uniunii Sovietice” - atunci habar n-aveam de marele poem al mare-lui poet Maiakovski, autor al poeziei cu pașaportul (“Priviți-mă, invidiați-mă !/ Sânt cetățean al Uniunii Sovietice !”), după care și-a tras un glonte în cap (de ce atât de târziu ?), strigând : «Nu trageți, tovarăși !»

A fost mare, a fost nesfârșită suferința noastră între 26 iunie 1940 și 22 iunie 1941, dar oare am meritat noi sacrificiul a peste douăzeci de mii de compatrioți care aveau întreaga viață dinaintea lor ?

Bine, nu așa se pune problema - dar cum altfel se-pune-problema?

Problema se pune altfel-astfel : cel mai bine și mai bine ar fi de nu s-ar pune-problema. Fiindcă chiar dacă cei douăzeci de mii de Ioni Ionescu ar fi pornit la război de buna voie a lor, cântînd în gura mare : “Două mere-ntr-o bășma,/ Eu mă duc la Moscova”, ei plecînd-la-oaste-și-nemaivenind, deci nemaifiind cine vorbi, în numele lor, chiar dacă vorbesc, plîngînd mamele și nevestele și surorile. Iar lor nu ai ce le explica.

După trecerea frontului încolo, spre Răsărit, mama, rămasă văduvă, ca învățătoare-directoare a trebuit să adune, să conducă perechile de flăcăi, cu tărgi improvizate, la adunarea de pe câmpurile din jurul satului a ostașilor morți - sute de ruși, zeci de români - și un neamț. Adunarea, cărarea, îngroparea a durat mai mult de o săptămână - la sfârșitul căreia mama a căzut bolnavă de plîns. Am înțeles din puținele cuvinte rostite că nu îl bocea pe tata, dispărut în Alba Siberie, ci pe flăcăii umflați de căldura lui iulie, de le plesnise pielea gâtului din pricina șnurului cu matricola. Și pe Neamțul mort departe de țara lui și pe Rușii căzuți ca Ocupanți și pe Românii care, pentru noi - doar pentru noi - pieriseră.

...Ca să aduc vorba - sărind de la 21 iunie 2001 la 26-28 iunie 1940, la Cedare (deși în prezentul-istoric sântem în ajun de atac : 22 iunie 1941)... Citez :

...“Membrii partidului comunist și unii minoritari din Basarabia au fost înștiințați, de către agenți sovietici, cu mult timp înainte, despre ultimatum. Sarcină : intensificarea propagandei prosovietice, confecționarea de steaguri roșii, de pancarte cu lozinca «Trăiască armata sovietică și Stalin» - cu care să-i întâmpine pe sovietici, la intrarea în teritorii”. Și cu care să “însoțească” (așa cum au însoțit...) plecarea trupelor române și a coloanelor de refugiați.

...“În mai-iunie 1940 radio Tiraspol : puterea sovietică promite împroprietărirea țăranilor din RSSAM [în Ucraina, pe malul stâng al Nistrului] cu pământ și animale”.

“Pe malul stâng al Nistrului au fost instalate difuzoare puternice care transmiteau muzică populară românească - numai veselă - întretăiată de propagandă”.

...“Ziua de 3 iulie [încheierea retragerii în ce mai rămăsese din România Mare] : Zi de doliu național. Steaguri cernite, în bernă”.

“Din inițiativa lui N. Iorga, un **memoriu-protest** (adresat Parlamentului), semnat de Maniu, C.I. Brătianu, N. Lupu, Al. Lapedatu, Halippa...

“Criticile împotriva guvernului, a regelui, a armatei - cenzurate”.

Generalul Ion Antonescu, în scrisoarea către Carol al II-lea :

“Majestate, Țara se prăbușește. În Basarabia și în Bucovina se petrec scene sfâșietoare. Funcționarii, familiile lor și ale ofițerilor au fost lăsate pradă celei mai groaznice urgii. (...) Poporul și armata au fost dezarmați fără luptă. Demoralizarea lor este fără limite. Lipsa lor de încredere în conducători este totală. Ura lor împotriva vinovaților - a tuturor vinovaților de ieri și de azi crește.

“Consiliul de Coroană v-a hotărât să cedați. Deciziunea a dezlănțuit haosul. Consecința lui, anarhia și anarhizarea sunt numai la începutul lor. Țara care simte, țara care vede, țara care presimte, țara

toată e consternată, în panică - consternată și în panică fiindcă a auzit de repetate ori pe primii miniștri, pe miniștrii ei declarînd că «Sântem înarmați până în dinți», că «Nu vom ceda nici o brazdă», că «Să avem încredere oarbă și fără control în șefi, în priceperea și înțelepciunea regelui»

“Nici o replică n-a fost tolerată. Orice strigăt public, de alarmă a fost înăbușit, adesea sângeros. Țara a mai avut încredere fiindcă generalul pe care Majestatea Voastră l-a acoperit cu cea mai mare încredere a declarat la un banchet că sînteți «cel mai puternic rege din Europa» și în neuitata și recenta declarație de la Chișinău (...) a asigurat-o că a încins-o cu un stăvilar de foc, de fier, de beton peste care nu se va trece.

“Realitatea s-a răzbunat - fiindcă era alta. (...)

“Am prevenit de ani de zile, în scris, verbal, guvernele, pe șefii militari, pe Majestatea Ta că va veni catastrofa de azi. Metodele întrebuintate în selecționare și în conducere trebuiau să ne ducă fatal la aceasta. Am fost însă socotit răzvrătit și lovit ca atare. (...)

“Ascultă-mă cel puțin în acest ceas, Majestate. N-am fost un dușman al Majestații Tale. Am fost un slujitor fanatic al acestui neam. Am fost înlăturat prin intrigi și calomnii de acei care au adus țara unde este și de forțe oculte. Nu mai asculta de aceștia, Majestate.

“Ei te-au adus unde ești și ne-au adus unde ne găsim

“Este ultimul meu strigăt de alarmă, Majestate”.

Nicolae Iorga, într-un articol din *Neamul Românesc* :

“În acele momente de grea cumpănă s-au găsit, la noi, oameni care au avut cruzimea infamă «Să-și rîdă de dureri străine» [durerile noastre, străine lor] : este vorba de comuniștii cărora Internaționala a III-a le trasese sarcina de a intensifica acțiunile antinaționale și antistatale, pe baza mai vechii lozinci a «autodeterminării naționalităților până la despărțirea de statul român» : Directiva Kominternului din 8 mai 1940 dădea indicații : «În fața P.C., a clasei muncitoare și a popoarelor din România /sic/ stă sarcina de a nu admite atragerea României în război. Să nu se admită transformarea României într-un cap de pod al imperialiștilor englezi și francezi împotriva URSS. (...) Rezolvarea pe cale pașnică a chestiunii Basarabiei (...) constituie o condiție necesară pentru apropierea de URSS (...) pentru preîntâmpinarea unui război, pentru pace»”

Din documente :

“Cu o lună înainte începerii operației militare au fost chemați de Komintern [pe teritoriul URSS] M. Skvorțov (Leibovici) și I. Morgenstern, membri ai secretariatului P.C. din România, respectiv în regionala din Basarabia - care au prezentat rapoarte despre «capacitatea de luptă»”.

Dintr-un raport de poliție :

“Propagandiștii comuniști străbat satele basarabene, nu doar cu minorități importante, dar masiv românești, asigurându-i pe țărani să nu se teamă de armata rusească și promițându-le pământ.

“În timp ce ocupantul străin brutaliza, teroriza populația din teritoriile anexate, PCR lansa în restul țării manifeste prin care își exprima «satisfacția și entuziasmul pentru eliberarea de către Armata Roșie a Basarabiei și Bucovinei de sub jugul boerilor români» ; și «Armata Roșie a muncitorilor și țăranilor, armata care ajută proletariatul din toată lumea de a se elibera de sub jugul imperialismului a intrat în acțiune. A pășit în Basarabia și în Bucovina, de unde izgonește ciocoi și moșierii care au supt sângele poporului și va ajuta muncitorii și țăranii să scuture jugul capitalist și să-și croiască o viață fericită instaurând sovietele de muncitori, țărani, soldați»”

Manifest difuzat de Ocupanți în 22 iunie 1940 [cu patru zile înainte de ultimatum] în Basarabia și în Bucovina - atenția la “limba română”, mai cu seamă la topica rusească :

“A venit un mare ceas al eliberării noastre de sub jugul boerilor români, moșierilor, capitaliștilor și Siguranței [poliția secretă română]. URSS, Armata Roșie, conduse de partidul lui Lenin-Stalin iau sub protecția lor puternică Basarabia, furată de la noi în 1918 de boerii și clica militară românească (...) Furat pământul sovietic al Basarabiei, se reîntoarce la a lui Patrie, în constituționarea URSS. Armata Roșie care a eliberat pe ai noștri frați - ucraineni și bieloruși - de asupra boerilor polonezi v-a elibera și pe voi, pentru totdeauna, ai noștri frați și cetățeni ai URSS (...) Poporul muncitor din Basarabia ! Pe tine te așteaptă o fericită și liberă viață în marea familie a popoarelor din URSS. Trăiască Basarabia Sovietică ! Trăiască ai noștri frați moldoveni, ruși, ucraineni, zmulși din româneasca robia. Trăiască marele nostru conducător și învățător, tovarășul Stalin !

“Comandamentul Armatei Roșii.”

“Agresiunea a fost adusă la cunoștința executanților doar în 19 iunie 1940 (ședință specială a Consiliilor Militare ale Armatelor și comandanților Corpurilor de Armată sub comanda generalului Jukov - s-a ținut la Proskurov”.

Până la 26 iunie (1940) ordinul Armatei Române era : rezistența. În luna mai, la Chișinău, Carol II :

“Am încins țara cu un stăvilă de foc, de fier, de beton”...

Din această cauză nu s-a pus la punct un plan de retragere (“ca să nu se creeze panică...”). Primul ministru Gheorghe Tătărescu și regele Carol II nu au aprobat cererea Armatei a 4-a (la 12 iunie) de a evacua familiile ofițerilor, funcționarilor, clerului, averile de stat, materialele din stocuri, depozitele fabricilor din provinciile amenințate.

Mărturii despre retragere - ziarul *Universul* :

“Joi, 28 iunie 1940, la 6 dimineața, mă aflu la Comandamentul Corpului 3 armată. De cu noapte se anunțase : trupele sovietice vor intra în Chișinău la orele 10. La ora 7, s-a anunțat că Sovieticii vor intra la orele 14.

“În grădinile publice și-au făcut apariția bandele teroriste, arborând steaguri roșii. Alți minoritari înarmați opresc autobuzele, trăsurile cu refugiați, zmulg bagajele, poșetele femeilor ; Evreii în civil, extrem de excitați, au ocupat răspântiile și așteaptă convoaiele de refugiați, ca să le atace și să le jefuiască. Așa se și întâmplă : sunt atacate cu pietre, cu oale cu apă clocotită, cu conținutul oalelor de noapte și convoaiele militarilor în retragere. Ofițerilor li se zmulg tresele, unor ostași li se taie nasturii de la pantaloni, apoi li se dă drumul, în hohotele de râs ale «populației locale». Unii militari sunt duși - nu se știe unde, fiindcă în spatele civililor se află militari ruși, ei îi preiau”.

“La Chilia, Reni, Ismail, ucraineni, ruși, bulgari, găgăuzi - printre ei mai mult de jumătate de deținuți de drept comun, liberați - au instalat «comitete sovietice» de teroare, de jaf, de asasinate”.

“La Cernăuți, cu începere din 28 iunie ora 10,30 Evreii și deținuții de drept comun liberați din închisori au atacat mijloacele de transport pentru evacuare. Evreii l-au împușcat pe preotul bisericii catolice, pe câțiva gardieni. Evrei tineri (15-16 ani) au dezarmat soldați, i-au pus să se dezbrace, apoi i-au injunghiat cu propriile baionete. Evreii au rupt și au scuipat drapelele tricolore și, suindu-se pe monumentul Unirii, au

arborat drapelul roșu. Tot ei au doborât crucea de pe catedrală și au înlocuit-o cu steagul roșu și cu portretul lui Stalin. Evreii de pe margine fotografiau scenele de maltratare, mai ales de umilire a militarilor, teologilor și preoților”.

“La Soroca Evreii conduși de avocatul Michael Flexer (Fluchaser?) au ocupat primăria și au asasinat în fața statuii generalului Poetaș pe comisarul Murafa și pe ajutorul său Eustațiu Gabriel.

“La Chișinău au fost împușcați comisarii Pascal, Nicolae, Mateescu, Severin și Stol”.

Bilanț comunicat de Marele Stat Major :

“*Au fost reținuți în timpul retragerii și făcuți prizonieri : 282 ofițeri, dintre care cca 100 erau activi*”.

“În timpul Retragerii («cele 6 zile»): uciși, dispăruți :
356 cadre ;
42.876 soldați și gradați”.

Scrisori : Soldatul Costică Delea din Teleorman scrie acasă :

“Ce-am văzut am să spun și la morți (...) Ni s-au luat caii, căruțele cu bagaje și cu arme. Ofițerii au fost bătuți, li s-au rupt tresele, scuipați, dezbrăcați (...). Soldații ruși nu s-au atins de noi, priveau și râdeau cum civilii evrei ne băteau cu pietre și cu ciomege, ne trăgeau de picioare de pe cai, ne dezbrăcau, ne batjocoreau, mai ales femeile parcă erau turbate (...).

“***Dar o vrea bunul Dumnezeu să ne-ntoarcem - atunci o să fie vai de mama lor, a jidanilor***” (subl. mea, P.G.).

Raport : Armata 4 către Marele Stat Major (2 iulie) :

“Armata și populația evacuată din Basarabia își manifestă revolta împotriva evreilor. Nu sunt excluse manifestațiuni antisemite mai grave chiar din partea armatei” (...) ***Se propune, de urgență, pentru a se evita noi drame, recuperarea ostașilor care rătăcesc răslețiți între Prut și Siret***” (subl. în text).

Grupul de Armate Nr. 1 informează Secția II de la M.S.M :

“În ziua de 1 iulie s-a observat la mulți ostași o stare de spirit foarte agitată, soră cu nebunia, contra evreilor, stare de spirit care a degenerat în bătăi și chiar omoruri. (...) Din discuțiile lor cu civilii

s-a desprins hotărîrea acestora [a militarilor] de a se răzbuna pe evrei din cauza atitudinii conaționalilor lor din Basarabia și din Bucovina”.

Comandamentul Grupului de Armate nr. 1, cu aprobarea Marelui Stat Major, hotărăște măsurile :

- “În toate gările cu nod de cale ferată să se înființeze birouri de informații care să îndrume pe ostașii ce nu-și găsesc unitățile ;

- Gărzile militare din gări să fie întărite și comandate de un ofițer activ din garnizoana respectivă ;

- Fiecare tren de persoane sau accelerat să fie însoțit de o gardă care va face poliție în tren și va preveni actele îndreptate împotriva evreilor”.

“Din păcate resentimentele nu au putut fi, toate zăgăzuite : la 1 iulie [1940], la Iași, au fost distruse case ale unor evrei. Cele mai multe incidente s-au petrecut în gările unde se încrucișau trenuri care duceau Evrei spre Basarabia. Soldații răzleți, furioși, au molestat evreii care, în vagoane, arborau steaguri roșii și pancarte provocatoare.

“Statul român, prin Ministerul Apărării și de Interne a depus eforturi considerabile pentru a nu îngădui actele de răzbunare”.

Scrisoare de răspuns a lui Ion Antonescu (aprilie 1941) la intervenția Federației Uniunii Comunităților Evrești - în favoarea emigrării evreilor din România :

“Ce ați făcut Dvs. anul trecut, când ați auzit cum s-au comportat Evreii din Basarabia și din Bucovina față de trupele românești care se retrăgeau și până atunci apăraseră liniștea și belșugul acelor evrei ? Vă reamintesc eu : înainte chiar de apariția trupelor sovietice Evreii din Basarabia și din Bucovina au scuipat ofițerii noștri, le-au zmulș epoleții, le-au rupt uniformele și când au putut, au omorât cu bâtele soldații. Avem dovezi fotografice. Acești ticăloși au întâmpinat venirea trupelor sovietice cu flori și au sărbătorit-o cu exces de bucurie. Avem fotografii doveditoare (...)”

“Toți cei surprinși în apropierea Prutului după 3 iulie 40 au fost internați în lagăre și supuși la tot felul de vexațiuni”.

“În lunile iulie-octombrie 1940 au trecut în teritoriile cedate 165.089 persoane ; doar 15.000 persoane din cele peste 300.000

reținute în lagăre sau refulate de la granița nouă au putut trece pe malul drept al Prutului”.

“Cei oprți din drum ori refulați - internați ori nu în lagăre - erau jefuiți prin :

- confiscarea banilor, a bijuteriilor, a hainelor de preț ;
- înșelăciune : cei internați erau obligați să predea «pentru păstrare» banii, lucrurile de preț; la ieșire, li se confiscau cele rămase ;
- în situații desperate (internare, refulare) li se propuneau «servicii» - obținerea unor autorizații, contra 100 ruble - s-au înregistrat sute de plângeri contra unuia Raichmann, din Chișinău, dealtfel «lucrător» la NKVD”.

“Multe familii au fost sparte : unii membri au putut trece noua frontieră, alții ba”.

“Aproximativ 25.000 de capi de familie (din Basarabia și din Bucovina) au primit ajutoare de la Comisariatul General pentru Așezarea și Plasarea Refugiaților”.

Din raportul Ministerului de Interne din 30 iunie 1940 :

“Populația evreiască originară din Basarabia continuă să treacă Prutul pe teritoriul basarabean [nu doar, au fost mulți evrei ne-basarabeni care după ultimatum au optat pentru Patria Strugurilor și a pâinii, printre ei Sorin Toma, fiul lui A. Toma din Ploiești, devenit, după ocuparea întregii țări de către Ruși, redactor-șef al oficiosului PCR *Scînteia*, autor al pamfletului-denunț împotriva poetului Tudor Arghezi: “Putrefacția poeziei și poezia putrefacție” - sau invers, tot nu contează - n.m. P.G.]. În cursul zilei de astăzi 7.600 de evrei au trecut prin punctele Ungheni și Cristești, 2.000 de evrei prin Galați-Reni.”

Carol II, **Însemnări zilnice** 1940 (citată de Stelian Neagoe în volumul **Bătălia pentru Bucovina**, Helicon, 1992):

“...excese ale populației minoritare, mai ales evreii care atacă și insultă pe ai noștri, ofițeri batjocoriți...”

“Azi (3 iulie) a fost ultima zi a evacuării și a fost hotărâtă zi de doliu național. Evreii și comuniștii s-au purtat într-un mod oribil. Asasinate și molestări ale ofițerilor și ale celor care voiau să plece. Acestea mă fac să mă tem că vor produce reacții primejdioase”.

22 iunie

Au trecut exact șaiszeci de ani de-atunci.

22 iunie 1941...

Ce țin eu minte “despre 22 iunie 41”? - am sărit prea repede un an întreg, blestematul an cuprins între 28 iunie 1940 și 22 iunie 1941...

Nimic - într-un fel, totul în alt fel, în felul meu, în felul nostru, al Basarabenilor și al Bucovinenilor.

Dacă Francezii tresar (de mândrie-de-carte-de-istorie) auzind cuvântul “Stalingrad”, care, pentru noi, Români semnifică un loc de mai tragică amintire decât pentru aceiași francezi cuvântul “Waterloo” - cum să nu salt, să nu tresalt, nu neapărat de mândrie - fiindcă nici eu nici părinții mei nu contribuiseam cu ceva la evenimentul numit de acea dată calendaristică - ci de recunoștință. Altfel cum să-i spun acelei stări resimțită mijlocit prin femeile și fetele și babele satului vecin cu al nostru, Camencea, unde ne refugiasem din calea frontului : plângând și râzând, chiuind și bocind, femeietul se înghesuia să ajungă până la cavaleriștii români adineaurea intrați în sat, să le sărute cizmele prăfuite, pătate de spuma cailor alergați ?...

Eu nu am pupat nici o cizmă ; nu știam că așa se arată recunoștința față de cei care-i alungaseră pe bolșevici din satul nostru, din satele noastre, de pe pământul nostru : ostașii români din Armata Regală Română, comandați de Generalul Antonescu. Mă fascinau caii cu fornăiturile lor împrășcînd jerbe de spumă, cu mirosul sudorii lor, iute, cu balega lor adiind curat-pipărat - însă mă sugea ca o ventuză și mă ținea priponit o altă imagine : deasupra grupului de femei, cai, călăreți, prin colbul auriu stârmit în soarele aproape de apus, pocnea, crepita, trosnea, pâlăia - deși nu era fir de vânt - drapelul tricolor ținut de un cavalerist.

Ce țin eu minte despre ziua de 22 iunie 1941 ?

Nimic - scena pe care am zugrăvit-o mai sus (și care există povestită-scrisă în românește, în volumul **Din Calidor**, apărută și în franceză și în engleză), nu se petrecuse exact în 22 iunie, ci mai târziu, poate în 29 iunie, de ziua mea onomastică (Sfinții Petru și Pavel); sau și mai târziu, în iulie (vai, abia la mijlocul lui iulie) ;

Nimic - fiindcă am început a avea memorie cursivă “din chiar timpul războiului” ; declanșată de zarva războiului început. Numai că

noi, în satul Mana din județul Orhei nu știam că începuse războiul ; era secret de-stat, nimeni nu-i înștiințase pe oameni de “întâmplare” (mai târziu am înțeles motivul : ca să nu se provoace... panică de bucurie în rândurile populației... sovietice din care făceam parte și noi). Aparat de radio nu mai existau, de la Ocupație : pe al nostru îl confiscaseră komisarii de cum năvăliseră bolșevicii, în iunie 1940; popa Dodon, plecând cu câteva ceasuri înaintea noastră în refugiu, reușise să treacă Prutul cu tot cu aparat de radio; noi ne întorsesem, vorba tatei : «ne-am dus până la Prut, români, ne-am întors, de la Prut, sovietici din moși-strămoși». Stația de radioficare instalată de ruși, după Ocupație, nu mai funcționa. În schimb, undeva pe câmp, spre Orhei, hodorogeau-urtau niște difuzoare, îndemnându-ne pe noi, “maldavenii” să ajutăm cu drag “Roșia Armată”... Cât despre ziare... De unde, ziare ? Chiar dacă ar fi fost, chiar de ar fi publicat ceva despre izbucnirea războiului, nimeni din sat nu știa rusește, nici mama care, dragă doamne, era “ucitelniță” : în zece luni de învățământ sovietic abia învățase “literele comuniste” - așa le ziceau oamenii în șoaptă...

Moș Iacob, vecinul nostru și bunicul meu adoptiv va fi auzit - ori dedus - ceva, însă gura nu a deschis-o decât în seara în care au prins a bubui tunurile, încolo, spre Apus : la Prut(ule)-Râu-Blăstămat. Mi-a spus mama : imediat după primele buhnituri, ieșise pe calidor și-l văzuse pe Moș Iacob (care era și primarele satului), în ograda lui, îmbrăcat de sărbătoare, în redingotă neagră, încheiată până sus, încălțat cu cizmele de gală, cele cu caramb înalt, până peste genunchi, în față - și cu pălăria neagră bine potrivită pe cap... Povestea mama :

«S-a primblat prin curtea lui, s-a primblat...- țeapăn. Simțea că îl vedeam, de la noi, din calidor, dar n-a dat semn că ne bagă în seamă. Din când în când se oprea, întindea gâtul, cu gura căscată - asculta. Și, când s-a auzit din nou tunul, încolo, spre Cornești, Moș Iacob și-a zmulș pălăria de pe cap, a trântit-o la pământ, de a bubuit ca un tun mai mititel, s-a dezbrăcat de redingotă, a azvârlit-o (Mătușa Domnica era la post, a prins-o din zbor), s-a descălțat de cizme și, desculț, a început a juca, a dansa, a dănuți în jurul pălăriei, cum făcea când cercuia poloboace. Dănuția și răcnea, de se va fi auzit până la Curchi, urla, tot felul de... poezile de-ale lui, din cele pe care nu se cade să le audă copiii...»

N-am insistat, mama tot nu mi-ar fi reproduș poezilele pipărate ale lui Moș Iacob, le știam...

Deci - am calculat eu, mult mai târziu, când, scriind **Din calidor**, reconstituam istoria românilor, rezemându-mă pe două-trei cărți, în

rest pe deducții (și, culmea : nu m-am înșelat!) - tunul s-a auzit de la noi, de la Mana, cam a doua, a treia zi după 22 iunie. Și a durat alte două-trei zile (în fine : săptămâni)...

Numai că *atunci* eu nu aveam memorie. Memoria mea a început abia în momentul în care i-am văzut pe ruși adăpostindu-și tunurile antiaeriene sub sălciile de pe imașul nostru - se vedea ca în palmă de la noi, din calidor ; și când s-au arătat primele avioane românești - le chema, le saluta, tot satul, mai ales femeile ; și când au apărut cele rusești (pe care le chizduia tot satul - mai cu foc femeile). *De atunci* a prins a curge memoria mea. Să fi fost declanșată, deschisă, înflorită exploziv de zgomotul luptelor aeriene de deasupra satului? Poate că da, poate că ba. Mai degrabă mi-a pornit-o un stimul vizual : însemnele avioanelor care zburau la rasul acoperișurilor:

- **Steaua Roșie** - semnifica răul : arestarea tatei, astă iarnă, arde-rea *cărților noastre* în curte, plânsul mamei, bodogănitul lui Moș Iacob împotriva "*borșăvicilor*" (cuvânt care pentru mine a semnat înțreaga copilărie, chiar adolescența, în Ardeal : mâncători-de-borș - după ducerea frontului peste Nistru, niște parașutiști ruși capturați, tunși-chilug, hămesiți, speriați, horpăiu cu capul vârât în străchinile de *borș* - mereu umplute de mătușa Domnica - vai de steaua lor...);

- **Rozeta Tricoloră** de pe avioanele românești semnifica binele, însemna întoarcerea tatei...

De aceea voi fi fost tulburat, la Camencea, mai puțin de scena sărutatului cizmelor, cât de... drapel. Îl văzusem pe coada avioanelor românești, deasupra Manei ; și îl văzusem... în ianuarie același an, la arestarea tatei, când komisarii scosese și confiscaseră, dintr-o plapomă, unde mama îl cususe cu grijă, *drapelul tricolor al nostru*.

[Să-ți vezi drapelul și să-ți bată inima-n piept... Ce va fi rău în asta? Ce va fi primitiv, rușinos, ce va fi, în asta, xenofob - ba chiar anti-semit ? Vasăzică eu, cel emoționat până la lacrimi în fața tricolorului românesc sânt, în ochii tăi, nu doar "naționalist", ci și "fascist" ! Eu însă nu am voie să te tratez de "internaționalist", când te constat cuprins de delirium tremens în fața drapelului roșu, bolșevic, nici când te văd plângând la vederea celui cu steaua lui David - fiindcă, dacă aș face-o, aș fi un fioros antisemit. Și dacă ți-aș întoarce-o :

«Ba naționalist ești tu, chiar rasist - fiindcă ești anti-*goi* !» ?

Eu te arătam ca unul care, la București, în noiembrie 1956, în timpul Revoluției Maghiare umblai pe coridoarele Universității,

trăgeai cu urechea și notai ceva într-un carnetel (mi-ai scris și mie numele în carnetelul tău de auxiliar al Securității ? - nu era nevoie : mă cunoșteau cei în uniformă, dealtfel aveau să mă și aresteze) : știu de la studenți supraviețuitori : și după arestarea noastră activaseși cu zel în Echipele Morții, acele haite de UTM-iști conduse de komsomoliștii cu studii la Moscova : Trofin, Burtică, Iliescu... În rezumat : ai denunțat studenți - care au fost arestați ; ai “demascat” în reuniuni organizate de Securitate (adevărate procese publice) studenți - care au fost exmatriculați. Te-am mai acuzat că, după ce te-ai stabilit la Paris, ai lucrat, în continuare, pentru Securitatea de la București, prin intermediul lui Eugen Barbu, scriitorul-jandarm. Te-am mai acuzat, în fine, că scriai - și publicai - recenzii la cărți pe care nu le citiseși : cereai prin telefon să ți se rezume, nu înțelegeai nimic, dar scriai ce nu pricepeai, amestecai totul (i-ai confundat pe Camil cu Cezar Petrescu - e ca și cum i-ai fi confundat pe Albert cu Renaud Camus...). Așadar, eu te-am arătat ca denunțator, ca agent al Securității române în Franța - și ca analfabet profund, iar tu ai zberlat că acuzațiile mele dovedesc... antisemitism. Ești un bou !]

Începînd din 1948 Evreii alcătuiesc un popor ca toate celelalte - și nu unul “ales” (ei însă n-au aflat...). De atunci Evreul-cel-inteligent a putut deveni, fulgerător, Evreul-cel-prost.

Dacă mai are cineva îndoieli în legătură cu afirmația aceasta, să-și aducă aminte de episodul rușinos, dușmănos, anticultural (deci imens idiot), din această vară a acestui an, 2001, din partea unei bune părți a spectatorilor-auditori ai concertului dirijat de Daniel Barenboim în cadrul Festivalului din Israel, precum și din partea majorității membrilor Knesset-ului. Celebrul pianist și strălucitul dirijor, evreu de origine, cetățean și israelian (prin opțiune), a fost invitat la Festivalul Anual să dirijeze, la Ierusalim, Staatskapelle din Berlin. În program figura și primul act din *Walkyria* de Wagner. Încă din faza pregătitoare se înregistraseră proteste, manifestații de stradă, țipete, acuzații (de antisemitism, de nazism, de hitlerism...). În cele din urmă Barenboim a fost silit să înlocuiască Wagner cu Schumann și cu Stravinsky. Totuși, la sfârșitul concertului, s-a adresat publicului :

«Festivalul s-a terminat, deci vă propun un bis - cine nu dorește să asculte Wagner este liber să părăsească sala».

Timp de o jumătate de oră unii spectatori au urlat :

«N-avem nevoie de muzicieni naziști !», alții :

«Suntem în democrație, cine nu vrea să asculte Wagner să părăsească sala !»

Puriștii au părăsit sala, Barenboim a putut dirija bis-ul...

În presa de a doua zi “Vânătorul de naziști” Ephraim Zuroff, cel care organizase campania anti-Barenboim, a calificat “prowagnerismul” dirijorului ca “viol cultural”. Nu a fost singurul apărător al culturii-curate (parcă îmi sună cunoscută sintagma...). Primarul Ierusalimului l-a calificat pe dirijor: “arogant, incivil și grosolan”. Nici parlamentarii nu s-au lăsat mai prejos: Comisia pentru cultură (!) a Knesetului l-a declarat pe Daniel Barenboim “persona non grata în Israel”...

Care să fie oare motivul... curat-culturalismului prea multor evrei analfabeți și afoni pentru o comunitate care se revendică de la Carte - și de la Muzică ? Nu-l suportă pe Wagner - fiindcă :

a) “a fost antisemit (ba chiar hitlerist!)”;

b) “muzica sa era auzită la difuzoarele din lagărele naziste”.

Cei de bun simț - printre care și mulți evrei - explică (ceea ce Barenboim reamintise înainte de concert, dar se vede că în van) :

a) Wagner manifestase antisemitism în unele *texte* ale sale (să fi fost singurul, în epocă ?) - însă *muzica* sa nu are nimic... antisemit ;

b) este adevărat că în lagărele de concentrare naziste se difuza și muzică de Wagner - însă nu doar de Wagner : și muzică de Bach și de Johann Strauss și de Liszt și de Beethoven - acum să fie interzisă și muzica acestor “antisemiți” în Israel - de dorit : nu doar în Israel ?

Printre inchișitori îl regăsim pe inevitabilul Elie Wiessel, cel care povestea la televiziunea franceză că, în 1944, el și ai săi, din Sighet, fuseseră arestați și trimiși la Auschwitz... de către jandarmii români. El nu s-a încurcat în cronologie, l-a tratat pe Wagner de... hitlerist (compozitorul murise cu șase ani înainte de a se naște dictatorul - iată la ce mai slujește... cronologia : îi ajută pe membrii unei comunități foste extrem de inteligente să nu spună/scrie extreme imbecilități).

Și dacă li s-ar răspune Evreilor cu aceleași “argumente”, de pildă:

- Să fie interzis - total, ca bolșevic, deci ca **antiumanist**, compozitorul evreu german Hanns Eisler (nu a compus el o cantată după **Mama** lui Gorki?, nu a scris el zeci de cântece proletare, care de care mai troglodit, mai realist-socialist, mai dușmănos la adresa omului, ba chiar și imnul de stat al RDG?);

- Să fie interzis total - ca bolșevic, deci ca **antiumanist** - compozitorul evreu român Anatol Vieru (ca și germanul Eisler a compus tot felul de porcării, după ce în 1944-45, ca adjunct al lui Matei Socor,

komisar-șef al Sectorului Muzică, a luat în primire Radiodifuziunea Română în cel mai revoluționar mod cu putință : strivind sub tălpi, distrugând tezaurul de înregistrări adunate timp de decenii : cilindri de ceară, plăci de bachelită...).

Extinzînd sfera - ce ar fi dacă am propune :

- Să fie interzis total - ca bolșevic, deci **antiumanist** - fostul komisar al poporului în URSS, pictorul evreu rus Marc Chagall ?;

- Să fie interziși cu totul - ca bolșevici și comisari culturali - scriitorii **antiumaniști** evrei ruși Ehrenburg și Grossman ?;

- Să fie interzis - ca bolșevic, **antiumanist** - poetul evreu român (între 1944 și 1946 a scris în românește versuri “sovietice”) Paul Ancel, devenit poet de limbă germană, semnînd : Paul Celan ?

Și unde am ajunge ?

Ei, unde ! Acolo unde **nu** trebuie să ajungem : la *Ochi pentru Ochi și Dinte pentru Dinte* !

Iată, eu, ca basarabean (și nu doar eu - și nu doar basarabenii), ca român, îi port o tandră recunoștință lăutarului evreu Lemeș “Barbu Lăutaru al cesteilalte Moldove” (cum îl numea Constantin Stere), cel care, în secolul al XIX-lea, în Basarabia rusificată, prin interpretarea, prin colportarea muzicii populare a oamenilor locului, a întreținut flacăra identității românești. Ba, dacă aș avea puterea și mijloacele, i-aș înălța o statuie și aș da numele său unui Institut de folclor...

...Și din aceeași mișcare i-aș interzice lui David Krakauer și celorlalți recentți klezmerieni clarinetiști din America și din Israel de a interpreta (și de a vinde) *muzică populară românească - cu precădere din Basarabia* - sub eticheta : “muzică tradițională evreiască din Europa Centrală și Răsăriteană” - contrazicîndu-i, trădîndu-i pe adevărații pionieri ai klezmerului, care **indicau originea muzicii colportate de ei**: “Basarabia”, “România”, “Bulgaria” etc!]

Sigur-sigur : nu țineam minte scena arestării tatei - “eram prea mic”... Însă pentru mine timpul, timpurile, timpii sunt relativi/e : De aceea îmi aduc aminte, nu doar fapte, persoane, stări pe care, în realitate, nu le puteam înregistra (fiind “prea mic”), dar și stări, fapte, persoane pe care nu aveam - în realitate - cum să le întîlnesc, fiindcă acelea existaseră, se petrecuseră înainte de nașterea mea.

Și totuși le țin minte. Nu din cărți, nu din povestitele altora, ci le știu de la mine, le scot din capul meu, din inima mea cea țititoare minte.

22 iunie 1941...

Adolescent, adult, am aflat că este o dată istorică. Da, însă dată-istorică este și 23 august 1944. Deosebirea dintre cele două - esențială:

Prima este albă - atunci am fost liberați de robia Rușilor;

A doua este neagră - atunci am căzut toți Românii, nu doar Basarabeni și Bucovinenii - în robia Rușilor.

Ce s-a întâmplat, după... Ce să se întâmple ! Vorba ceea : am murit și am văzut... Iar cine a supraviețuit povestește prin ce a trecut - dacă mai poate, dacă mai are inima să povestească.

Fiindcă, iată : cu voie de la poliție, s-au trezit din somnul mioritic tot felul de adormiți analfabeți care-și zic istorici ;

Și care scriu istoria *invers* decât o scriseseră comuniștii.

Adică tot mincinos. Însă : mult mai dureros.

Am suferit *de Basarabia* din clipa în care am aflat - și am ținut minte - ce e durerea (umblînd desculț, mi-am “dezbârnat” într-un colț de piatră, o unghie). Pentru că întâmplarea cu unghia s-a produs după liberarea noastră de bolșevici - prin iulie 1941 - am ținut-o minte. Vorbesc de durere : atât de cumplită, încât mă făcea să râd ; și să plâng.

Așa a început să-mi fie, a continuat de-atunci, durerea (specială) *de Basarabia*. Cu un ochi rîzînd, cu celălalt plîngînd.

Oamenii au dureri de cap, de spate, de burtă, de inimă. Eu - printre alții - am durere *de Basarabie*.

Dacă atunci când am căpătat memorie cursivă (în iunie 1941, la vârsta de cinci ani și opt luni) m-ar fi întrebat cineva ce anume simt, cum simt ce simt, n-aș fi putut răspunde. Aveam nevoie de cuvinte. Or cuvintele - rostite, scrise - vin unul după altul, pe rînd, în șir, nu buluc. Chiar dacă de-acum aveam memorie curgătoare, imaginile îmi erau fixe : una aici, alta dincoace, încă alta : dincolo...

Durerea *de Basarabia* îmi era oarecum astfel :

Aici era bucuria - că scăpasem de Ruși ;

Dincoace era ne-bucuria - că tata nu scăpase de Ruși.

Amîndouă : în față, dar cum spune la Scriptură : una era și mai în față - citește : drept dinaintea privirii și simțirii mele.

În legătură cu pământurile românești căzute sub cizmă rusească, “polemica” este veche - de la întâiul rapt : mai 1812.

Însă *de cealaltă parte* se află nu doar Rușii, care-și apără Imperiul. Ci și auxiliarii rușilor (și victime ale lor !), propagandiștii, militanții - cu gura-mare, cu condeiul-alert, cu pistolul-rapid-scos-din-toc (de preferință marca Nagan, ca al komisarului narodnic Meyerhold...) în favoarea comunismului întins ca râia, ca ciuma, ca sifilisul, ca sida - în lumea întreagă.

Aceștia sunt... descronologizatorii.

23 iunie

Victor mi-a sugerat să scriu O Zi din Viața unui Afgan.

Nu. Altfel : când Victor mi-a...

Nici așa : Așa :

Când Victor a rostit un nume și m-a întrebat dacă îmi spune ceva, am răspuns că nu.

A doua zi după începerea războiului - în urmă cu șase decenii...
- a cărui istorie unii o scriu viceversa, de la dreapta la stânga...

Când se vorbește despre un dispărut dintre cei vii, oricât de scârbavnică, de criminală îi fusese viața, se spune, grăbit: “Despre morți - numai bine”;

Când se compară două tragedii, două masacre, unii spun :

«**Și** noi am fost victime» - ceilalți :

«**Numai noi** am fost victime. A existat **un singur** Holocaust - cel al cărui victime inocente am fost **numai** noi”

Iar dialogul nu mai este posibil.

... “Descronologizatorii”...

Nu am găsit alt termen care să-i desemneze pe manipulatorii de istorie răsturnători de cronologie. Celor ce încep istoria umanității cu propria istorie un prieten le-a spus : **autocroniști** - poate va găsi și pentru strâmbătorii cronologiei, deci : ai adevărului, un nume.

Mulți confundă propoziția cu riposta, avantgarda cu ariergarda - cauza cu efectul, primul-în-timp cu următorul. Atâta vreme cât un asemenea ghiveci mental rămâne oral, nu lasă urme, însă dacă manipulările sunt consemnate negru pe alb...

Publicarea unui volum precum **Cartea neagră a comunismului**, (cel din 1997, sub direcția lui Stéphane Courtois, editat de Laffont) a provocat în Franța un cor de proteste, de reacții violente din partea unor socialiști, a comuniștilor și a evreilor. Contestatarii au negat, atât numărul victimelor comunismului (în zeci de milioane...), cât și caracterul programatic al lichidării, nevoind să țină seama de adevărul că Lenin însuși recomandase, ordonase : «Teroare ! Teroare ! Teroare!» - ca să nu mai vorbim de Trotski, criminalul sanghinar (dacă i-au fost uitate victimele : “dușmani de clasă”, de ce i-au fost uitați marinarii de

la Kronstadt ?) devenit îngeraş neprihănit și erou și model - după ce a fost alungat de la putere și asasinat de ai săi, bandiții bolșevici. Firește, Evreii au respins cu indignare-orifiată **informația** privind importanța numerică a Evreilor care făcuseră parte “la cel mai înalt nivel” din aparatul politico-polițienesc al Rusiei bolșevizate, apoi al țărilor căzute sub ocupația sovietică. Pe comunistă/biciclista Régine, în timpul liber admiratoare-fără-frontiere a lui Castro (pe Mao îl ratase...) a văzut-o, auzit-o întreaga Franță tratînd-o pe Hélène Carrère d’Encausse de mincinoasă. De ce ? Îi contrazisese Abecedarul Roșu, potrivit căruia în Lagărul Socialist (cel plin de struguri și de pâine...) nu existaseră Lagăre de concentrare (cu atât mai puțin de exterminare), “doar centre de reeducare cetățenească prin muncă” - lagăre de exterminare organizaseră numai naziștii, nu și comuniștii; numai pentru Evrei, nu și pentru ne-evrei...

E greu, după ce ai traversat două milenii în cultul, în cultura victimei, să admiți că tu, evreu, ești un om ca tot omul (nu un sub-, dar în nici un caz : supra-) ; că și Evreii au fost, în țările ocupate de URSS și sunt în prezent, în Israel (unii, foarte în vârstă : aceiași) - călăi. Va fi necesar ca și Evreii să învețe să dialogheze cu sine întâi, apoi cu *goi*-ii. Așa cum a început a o face, pornind de la masacrul de la Jedwabne un, și evreu, și dintr-o familie de comuniști polonezi : Adam Michnik.

În 1996, am participat la un colocviu-festival organizat de municipalitatea orașului Die (Drôme) avînd ca temă : “La Moldavie” - s-a înțeles, era vorba de Basarabia, devenită “republică moldovenească”. Profitînd de inocența Francezilor, Antoine Spire, jurnalist la France Culture - după ce 20 ani fusese la organul comunist *L’Humanité* (și unde continuă să lucreze fratele său), a produs, în intervențiile sale, date false privitoare la istoria “Moldovei”, citînd ca document irefutabil **Cartea neagră** (din 1945) - catalog al persecuțiilor suferite de evrei în timpul celui de al doilea război mondial din partea statelor care luaseră parte la “războiul antisovietic” : Ungaria, Croația, Slovacia și desigur, România. Nu erau scutite de acuzația de masacrare a Evreilor nici statele-țările care în acel moment nu mai existau, fiind ocupate de Germani : Cehia, iar la Polonia nu se menționa soarta jumătății orientale ocupată de ruși, “administrată” cu colaborarea activă a evreilor comuniști timp de peste un an și jumătate (17 septembrie 1939 - 22 iunie 1941). Cât despre Țările Baltice ele erau acuzate în bloc de masacrare a evreilor pe teritoriile lor, fără a pomeni - ca și în cazul Poloniei de Est - de *ocupația sovietică ce precedase ocupația ger-*

mană; și ca și în cazul Poloniei, al Basarabiei, al Bucovinei, nici un cuvânt despre arestările masive, torturile, deportările, execuțiile colective, făptuite și de prea mulții NKVD-iști evrei - **înainte** de a fi, unii dintre ei, masacrați.

Cartea neagră expusă la Die fusese alcătuită în 1945 de un comitet al Evreilor sovietici, în frunte aflându-se Ilia Ehrenburg și Vasili Grossman, viitorul “disident” post-mortem. Pentru distribuitorii volumului, ca și pentru cei care-l citau ca pe Evanghelie nu conta că în peste 50 ani câți trecuseră apăruseră noi documente, fuseseră descoperite noi fapte - ei pe cele “clasice” prin parțialitate contau. Când mi-am exprimat mirarea-indignarea față de Antoine Spire, indicând cutare informație falsă, halucinantele răsturnări de cronologie (care prefăceau cauzele în efect - și viceversa), el mi-a răspuns, zâmbind, bătându-mă pe umăr, că nu contează acest “detaliu”, a trecut atâta timp de-atunci, nimeni nu-și mai aduce aminte - și, oricum, Francezii nu știu istorie! În cele trei zile am stat de vorbă cu organizatorii, cu autorii hărților, ai cronologiilor - despre “La Moldavie”... Cu toții s-au arătat extrem de amabili, deschiși, au acceptat că ar fi putut greși, dar... vorba lui A. Spire : cine își mai aduce aminte?; ce importanță mai avea, acum, faptul că informația cutare era inexactă? ; că două evenimente fuseseră intervertite...?

Ce importanță ? Una esențială : ***adevărul era falsificat !***

Cu informațiile false eram, din păcate, obișnuit : le corectam iar auditorii, civilizați, binecrescuți, acceptau că și eu aș putea avea partea mea de dreptate... Aici însă era vorba despre “Moldova”, prezentată nu doar eronat, dar dezinformant :

“Istoricii” vorbeau de “Moldova sovietică”, fără nici o referire la ***statul feudal românesc Moldova*** din care Rușii zmulseră partea răsăriteană, botezând-o abuziv : *Bessarabia* ; în continuare pretindeau că în 1812 “Rusia cucerise de la Turci un teritoriu de totdeauna slav : *Bessarabia*” - afirmație rezemată pe “argumentul” năuc : “*fiindcă locuitorii vorbesc o limbă slavă : limba moldovenească*”! Apoi : Unirea, în 1918, a trei provincii românești, Basarabia, Bucovina, Transilvania cu Patria Mamă devenea, sub condeii confectionatorilor de istorie de la Ministerul Adevărului : “răpire de teritorii străine” ; alipirea la România a Basarabiei se prefăcea în : “cădere sub jugul moșierilor regaliști români” etc, etc...

Mi-a fost nesfârșit de greu (și dacă aș spune : imposibil ?) să restabilesc, eu, cronologia : Francezii, având ei înșiși multe de uitat,

ridicau din umeri, în sensul că, după atâta amar de timp, nu mai contează detaliul, cum atât de just observase tovarășul Spire (după ce observase că sânt “subiectiv” - adevărat, încă nu și antisemit...).

Autorii **Cărții negre** din 1945, vorbind pe larg despre masacrarea Evreilor de pe teritoriile Basarabiei, Bucovinei de Nord “invadate de armata fascistă română după 22 iunie 1941”, se păzeau ca de foc de a produce probe și de a furniza date - așa că nici nu pomeneau **interludiul sângeros de un an încheiat - deci anterior** - dintre 28 iunie 1940 (invazia sovietică) și 22 iunie 1941, când armata română liberase Provinciile Ocupate. După ei, motivul actelor de barbarie împotriva Evreilor fusese... anti-comunismul visceral și antisemitismul constitutiv al Românilor (nu cumva, ca și Polonezii, Românii “supseseră antisemitismul odată cu laptele matern”?) - afirmație sprijinită de altă probă mincinoasă : *Pogromul de la Chișinău* !

Or, în timpul *Pogromului de la Chișinău* (1905) Basarabia era rusească, Chișinăul oraș ruso-evreiesc, masacrul fusese început-continuat-terminat de Cazaci, jandarmii țariști - autohtonii (Românii basarabeni), în majoritate, nici nu călcaseră în Chișinău...

De câte ori am avut prilejul am afirmat că, dacă România dorește să intre în rândul națiunilor civilizate, europene, este imperativ necesar să recunoască (pe lângă persecutarea etniei germane, după 23 august 44 ; pe lângă abandonarea, persecutarea, trădarea, **vinderea** Românilor refugiați din Bucovina de Nord și din Basarabia, începând din iunie 1940) - tentativele de lichidare a două comunități etnice : Țiganii și Evreii, în timpul războiului în Est.

Numai că nici dialogul româno-român nu este posibil : ai noștri invocă, pe lângă argumente cronologice (adevărate), altele ca : “dreptul solului”, “ingratitudea evreilor”, “răstignirea lui Isus”, “exagerarea numărului victimelor”, “rolul nefast al lor, ca auxiliari ai ocupantului rus”, etc., nerezonabile - deși nu într-un tot false.

Nu-mi imaginez că voi stabili eu adevărul-adevărat, însă încerc să rezum conflictul de după revoluția bolșevică :

- în 1917 România se afla într-o situație dramatică - militară, economică, psihologică - înghesuită, încolțită în Moldova, avându-i “aliați” pe Rușii care, după ce părăsiseră pozițiile, lăsându-ne descoperiți pe sute de kilometri de linie a frontului, se dedaseră la jafuri, violuri, crime ; în această vreme de cumpănă majoritatea Evreilor din România a fost cu inima alături de Ruși, furnizând Revoluției Bolșe-

vice un mare - foarte, prea mare - număr de agitatori, comisari politici, “cadre superioare” politice, polițienești, militare, de spionaj ;

- în 1918, când Basarabia s-a declarat autonomă, apoi independentă, apoi doritoare să se alipească la Patria Mamă, Evreii din România, din Basarabia, din Rusia Sovietică au intrat în conflict acut cu statul român, cu Basarabienii din Sfatul Țării - cu ideea *națională* opusă celei *internaționale* pronată de comuniști ;

- după 29 decembrie 1919, când Parlamentul României a consfințit unirea cu Patria Mamă a Transilvaniei, a Bucovinei și a Basarabiei, Evreii din România ca și cei din Rusia Sovietică s-au declarat în dezacord violent cu acest act și, uitându-și internaționalismul comunist, au pledat pentru o Basarabie făcând parte integrantă, nu doar din națiunea și din... geografia, dar chiar din istoria rusă ! ;

- deasemeni s-au agitat, cerînd o Transilvanie inclusă în “Republica Sovietică Maghiară a tovarășului Béla Kun” (1919);

- constituirea Partidului Comunist Român, în 1921 a reprezentat oficializarea ofensivei rusești împotriva României - în cadrul acestei campanii (și) militare, Evreii de pe ambele maluri ale Nistrului au jucat un rol considerabil - și nefast.

Din 1938, guvernele românești au luat măsuri discriminatorii împotriva evreilor, iar de la venirea la putere a Statului Legionar (14 septembrie 1940), antisemite. Ceea ce a fost o rușine, o nedreptate - un păcat.

Numai că unei nedreptăți nu i se răspunde cu eludarea unui adevăr, cu negarea lui, cu minciuni diversioniste, răsturnătoare de cronologie : vor, nu vor Ilia Ehrenburg și Vasili Grossman, autori morali ai **Cărții negre** :

- **data de 28 iunie 1940** (când URSS a ocupat Basarabia și Bucovina de Nord) **a fost anterioară datei instaurării statului național-legionar (am mai spus, dar repet-repet-repet : la 14 septembrie același an, 1940), când au început persecuțiile carac-terizate împotriva evreilor din România - Basarabia și Bucovina fiind ocupate de Sovietici) ;**

- cu voia lor, **data de 28 iunie 1940** a fost **anterioară și datei de 22 iunie 1941** (când a izbucnit războiului în Est) : **după acea dată** foarte mulți Evreii din Basarabia și din Bucovina de Nord au fost arestați, deportați în Transnistria, asasinați.

Am făcut această elementară precizare (reașezarea cronologică a evenimentelor), fiindcă Ehrenburg și Grossman pretind că “severita-

tea” (?) cu care i-au tratat sovieticii pe “călăii din Jandarmerie și din Siguranță”, în Basarabia (**după 28 iunie 1940**), ar fi reprezentat o... “pedeapsă de avertisment” (?) - ca urmare (???) a crimelor comise de aceștia “după invadarea teritoriului sovietic” (**după 22 iunie 1941**)!

... M-am întors la **22 iunie 1941**...

De ce atunci? Fiindcă abia **după liberarea Basarabiei și a Bucovinei de Nord au apărut probele materiale, indeniabile, ale atrocitățile comise de bolșevici în teritoriile ocupate, între iunie 1940 și iunie 1941.**

[Nu se observă o macabră coincidență cronologică între cumplitele evenimente din Basarabia-Bucovina și cele din Polonia (și încă n-am aflat amănunte despre Țările Baltice)? Atunci - **după 22 iunie 1941** - s-au descoperit probele bestialităților bolșevice.]

Repet pentru adepții adevărului inversat, ai cronologiei răsturnate, ai istoriei dezistorizate :

Nu ne aflăm în curtea școlii unde ne-am încăierat, apoi încercăm să stabilim...

...**Cine a început**...

Fiecare pretinde că “celălalt” a început - una dintre metode fiind... autocronia : pornirea istoriei de acolo de unde îi convine cronicarului.

[Cine se mai îndoiește să citească replica dată de Leon Wieseltier în *The New Republic* din 4 iunie 2001 lui Adam Michnik - care se exprimase în *New York Times* din 17 martie 2001, în legătură cu cartea lui Jan T. Gross, **Vecinii** - citez din Leon Wieseltier :

“Evreii de la Jedwabne din vara lui 1941 nu au făcut altceva decât să moară. Nu sunt de loc de acord că evenimentele de la Jedwabne cheamă la vreo autoexaminare din partea Evreilor”.

Teribil “răspuns” - și totodată nesurprinzător. Pentru el (pentru Leon Wieseltier) Istoria începe “**din vara lui 1941**” - când 1.600 evrei din târgul polonez Jedwabne au fost asasinați de concetățenii lor polonezi (sub privirile aprobatoare ale Nemților) ; în nici un caz aceeași Istorie (cu majusculă) nu include evenimentul *anterior, cel de la 17 septembrie 1939*, când Sovieticii, ocupînd partea de est a Poloniei, și-au impus legea bolșevică, ajutați mai cu seamă de Evrei. Deci, masacrul din “vara lui 1941” a pornit din... “antisemitismul supt odată cu laptele mamei poloneze”...

Primatul Poloniei, Glemp, după ce a exprimat regretele și căința

Bisericii pentru pogromul de la Jedwabne, a spus :

“...și Evreii trebuie să se întrebe dacă nu sunt vinovați de colaborare cu ocupantul bolșevic pentru arestările, maltratările, deportările Polonezilor, începînd din 17 septembrie 1939”.

Rabinul Varșoviei Michael Schudrich, a declarat :

“Încerc o adîncă rușine pentru bolșevicii de origine evreiască” - dar a sfîrșit fraza astfel :

“...deși aceia nu au acționat în numele națiunii evreiești”.

Ca și cum criminalii polonezi care i-au ucis pe evrei în iunie 1941 ar fi acționat “în numele națiunii poloneze...”

Tragedia este - de o parte și de alta - atît de cumplită (a nu se uita că au fost 3 milioane de Polonezi lichidați doar de naziști - dar de bolșevici - cîte altele ?), încât ar fi o blasfemie să ne întrebăm : “**Cine** a început primul? Pentru că rana sîngerează încă, vom formula astfel :

“**Care** a fost *cronologia* faptelor ?”

Ca și în Polonia (ca și în Țările Baltice), *întâi, în timp*, au fost faptele de bestialitate ale bolșevicilor ocupanți ai Basarabiei, Bucovinei și Herței - **în iunie 1940** (una mie nouă sute patruzeci);

Apoi - din iulie 1941 (una mie nouă sute patruzeci și unu), Armata română, liberînd ținuturile ocupate, a putut fi măsurat dezastul material și mai ales uman pricinuit în doar 12 luni de sovietism.

Constatare : ceea ce promiteau simpatizanții români ai bolșevismului începînd din 1917 nu erau vorbe în vînt ale unor indivizi exaltați, nereprezentativi pentru societatea românească, spioni ai Sovieticilor ; de cum li s-a oferit prilejul “aplicării doctrinei comuniste” - au aplicat-o, instaurînd teroarea în teritoriile Ocupate - recapituliez :

În marea lor majoritate Evreii fuseseră ostili României Mari, de la început - din 1918 ;

Apoi de la înființarea Partidului Comunist Român, în 1921, comuniștii - în majoritate evrei (o parte locuind în alte țări, avînd o altă cetățenie decît româna : maghiară, poloneză, bulgară - și o “supracetățenie” : sovietică) au contestat justețea alipirii provinciilor istorice românești la România, pledînd pentru “restituirea Basarabiei către URSS” ; au pledat și pentru “restituirea Transilvaniei către... Republica Sovietică Maghiară” (1919) ;

Răpirea Basarabiei și a Bucovinei de Nord din iunie 1940 a fost primită de Evreii din România întregă cu entuziasm, mulți dintre cei aflați în afara Teritoriilor Cedate, s-au grăbit să se mute în Țara Strugurilor și a Pâinii (URSS, firește), vorba unui notoriu poet-agent

de influență NKVD, altfel francez;

În fine, pentru că Evreii din Basarabia și cei aflați înainte de Cedare în URSS veniseră în Teritoriile Cedate și se dedaseră la acțiuni, nu de reparație socială, cum ar fi fost de așteptat de la niște comuniști, ci la ***acte de barbarie pe criterii confesionale, național-rasiale***.

Când o mică parte dintre probe s-a aflat în fața ochilor, în gropile comune descoperite - **atunci, abia atunci (*adică : după 22 iunie 1941*) Români au început a se răzbuna pe evrei**.

În jocurile de copii se spune : “Răzbunarea-i arma prostului”. Așa o fi, așa este. Ceea ce nu a abolit-o, nu a eliminat-o din “rezolvarea” conflictelor dintre indivizi, dintre comunități.

Românul raționează, întrebându-se astfel - în legătură cu cele întâmplare în Basarabia, în Bucovina, în Transnistria, începând din 26 iunie 1940 :

«De ce s-au năpustit Evreii asupra Românilor, în timpul retragerii din Basarabia (în *Săptămâna Roșie* : 28 iunie-4 sau/și 5 iulie 1940)?; de ce s-au încrâncenat asupra unor bieți soldați în termen care primiseră ordin să se retragă fără a răspunde la provocări?; de ce, dintre “narodnicii truiditori sovietici” (cum se prezentau, în limba română cea care nu există, agitatorii sosiți peste noapte cu camioanele de peste Nistru), mai ales Evreii i-au huiduit, injuriat, tratat de “regaliști”, de “capitaliști-fasciști”, de “moșieri-antisemiți”, i-au scuipat, i-au bătut cu pietre, i-au stropit cu fecale, pe mulți i-au zmulș din coloană și după ce i-au ciomăgit, călcat în picioare, zgâriat (nu doar femeile se dedaseră la această practică isterică), unora le-au tăiat nasturii de la pantaloni și i-au lăsat să plece în această postură umilitoare, pe alții i-au reținut și i-au prefăcut în *primii prizonieri de război dintr-un război care nu exista* ? Și încă : de ce, intrând în masă în organismele administrative, politice, polițienești ale sovieticilor ocupanți, Evreii s-au purtat cu Români basarabeni, bucovineni, herțeni, de parcă aceștia ar fi fost - în ordine : babiloneni, egipteni, romani, spanioli, ruși, ucraineni - *adică acele seminții care îi diasporizaseră, îi persecutaseră, îi masacraseră - potrivit termenilor inventați de... Români : Inchiziție și pogrom...?*

La această întrebare - îndurerată, de bun simț - “răspundeau”, peste ani, securiștii anchetatori evrei-unguri (ehe ! ce Mari-Maghiari, Evreii unguri!), când îi rupeau în bătai pe țăranii români din Oltenia, din Dobrogea, din Muntenia - care nu voiau să intre în colhoz :

«**Voi** ne-ați trimis la Auschwitz !» - **voi** fiind noi, Români...

Logică de cristal, ilustrată de ultramediatizatul Elie Wiesel, cel

care prin 1980, declara la televiziunea franceză că el și ai săi din Sighet fusese(ră) arestați și trimiși la Auschwitz - în aprilie 1944 (**aprilie una mie nouă sute patruzeci și patru**) - de către... jandarmii români ! - am mai spus-o ? - am s-o mai spun.

Eugène Ionesco atrăsese atenția prietenului său asupra neadevărului : Transilvania de Nord - deci și Sighetul - fusese, între 30 septembrie 1940 și primăvara anului 1945 sub ocupație maghiară, deci jandarmii erau unguri, nu români... Wiesel îi răspunsese că nu contează “amănuntul”, oricum, Francezii nu cunosc istorie și puțin le pasă de asta...]

Eu, nefiind francez, cunosc istorie și îmi pasă de *asta*.

Fiindcă ei, Evreii, au tot vorbit în ultima jumătate de veac despre *asta* a lor ; și tot vorbind, au monopolizat Cuvântul, au monopolizat suferința : pentru ei nu există, în Istorie, decât un singur genocid, cel al căror victime au fost ei și nu acceptă că în lagărele naziste au fost exterminați și Țigani și Slavi, în general (**Polonezi : începând din septembrie 1939**, Ucrainenii, Ruși: după iulie 1941) și catolici și nobili și homosexuali și handicapați ; că, *înainte de Holocaust*, Turcia, aliata strategică a Israelului (care și ea apără - cu iataganul - după cum știe lumea întregă, “democrația occidentală în Orient”), se dedase, cu avânt, în 1915, “unei mici operații de purificare”(!) : masacrarea Armenilor ; că *după Holocaust* s-au semnalat massacre cu caracter de genocid în lumea comunistă : Cambodgia, China, Coreea de Nord - recent în Cecenia. Din nefericire, tragedia Evreilor din timpul ultimului război mondial nu a fost prima, nici ultima... Același Antoine Spire, la o dezbatere televizată a (mai) afirmat că... nu poate fi considerată genocid masacrarea membrilor etniei tutsi de către cei din etnia hutu, pentru că... (cei care se așteptau la o comparație cantitativă s-au înșelat : A. Spire a adus una calitativă) : numai poporul evreu a suferit așa ceva, deci el are dreptul la o mai mare considerație, cultura lui fiind incomparabil mai semnificativă decât a “africanilor”...

Și nimeni de pe platou nu l-a tratat de rasist (evident, și de ignorant) pe Evreul Antoine Spire, comunist, reputat falsificator de citate.

24 iunie

Mai am șase zile până la întâlnire. Probabil că Victor nici nu s-a gândit că atunci va fi onomastica mea, iar Afgan'ul nu știe cum mă cheamă - cu atât mai puțin ce sânt și ce fac. Victor mi-a împrumutat un magnetofon cu care să-i înregistrez spusele.

Să nu-l uit pe bunicu-meu, Chiril, în vânzoleala pregătirii.

Nici pe fiu-său : tată-meu.

Nici pe frate-său mai mare, unchiu-meu Ion, luat prizonier de Ruși, la 1 septembrie 1944, în gura Văii Prahovei (deci la o săptămână **după 23 august** când devenisem, dragă-doamne, aliați...), mort de foame și de sete într-un lagăr-de-pedeapsă-a-trădătorilor-de-patrie din Basarabia, redevenită RSS Moldovenească : în lagărul de la Fălești ?, după spusele fiicei lui și verișoarei mele Nina ; în cel de lângă Chișinău, improvizat în curtea Azilului de alienați (unde fusese director tatăl poetei Magda Isanos) ?, cum îmi transmisese o nepoată ; de frig, pe drum ?- cum crede o altă verișoară. Asta și atât a mai rămas de pe urma lui Ion Goma, unchiul meu : incertitudinea privind locul morții, dar siguranța în privința modului în care Rușii i-au exterminat **și** pe Basarabeni **și** pe Bucovinenii care păcătuiseră luptând în armata națională a lor, românească - și nu în armata sovietică, dușmană : prin foame și prin sete - și abia apoi prin frig.

Și nici pe mama, să n-o uit. Deși ea nu a fost nici soldat la țari ca socru-său, nici zek la komisari ca bărbatu-său, nici prizonier la Afgani, ca băietu ista.

De mine - etern "caz" - nu mai pomenesc : chiar când mă uit cu totul, nu mă pierd nici o clipă din vedere.

Despre prizonierii-la-Ruși :

Începând din 28 iunie 1940, în timpul retragerii armatei române din Basarabia, prin "truditorii muncitorești" (cum masacrau limba română muncitorii truditorești aduși de peste Nistru), Rușii au zmulș din coloane ostași, i-au reținut, i-au considerat prizonieri de război(ul)-care-nu-fusese-declarat (tata a întâlnit în Siberia doi : un țăran din Oltenia și un învățător din Banat);

În 23 august 1944 România a schimbat alianțele și a declarat încetarea stării de beligeranță cu URSS. URSS a făcut aceeași declarație - ceea ce nu a împiedecat-o defel să-i dezarmeze, în continuare

(până la 12 septembrie : 21 de zile ; trei săptămâni) și să-i facă prizonieri pe militarii români... deveniți aliați. În jur de 200.000 ostași și ofițeri au fost luați prizonieri de război *după 23 august 44* și au fost duși în Rusia, pe urmele celor capturați în lupte, înainte de această dată - alți cca 200.000). 80% dintre prizonierii din ambele categorii au dispărut fără urmă.

[Putea să facă biata Rusie, eterna victimă a agresiunilor-încercuirilor altfel decât a făcut ? Ilia Ehrenburg scria că nu și apela la o comparație extrem de subtilă : un individ încearcă să oprească o locomotivă care aleargă cu 120 km/oră - pentru a cere mecanicului să-i dea un foc (la țigară)...

Cine nu a auzit de Ilia Ehrenburg ? Mulți, dar puțini știu că scriitorul (și nu era rău, ticălosul !) fusese, în timpul războiului, nu doar un jurnalist de front, acolo, ci... explicator-șef, îndemnător-absolvitor al bestialităților pe care *trebuiau* să le facă ostașii Armatei Roșii, cu... femeia dușmanului. Ar trebui adunate într-o Antologie a Abjecției și depuse la Nürnberg II articolele **scriitorului** Ilia Ehrenburg despre "Nemțoaică" și despre ce *trebuia* (fiind o "datorie de onoare") să-i facă un adevărat ostaș sovietic, comunist. Bietul soldat care citea ziarul Armatei Roșii : nu știa geografie, habar n-avea de istorie, nu știa nimic-nimic-nimic din ce se întâmplă, nu doar în lume, ci în propria-i țară - deci nu avea nevoie de îndemnul-prin-gazetă de a-i jefui pe Nemți («*Davai cias !*») a rămas în oasele auzului ne-rușilor ca și : «Vin Tătarii !», prizonierii de la Stalingrad au mărturisit că aceasta era întâia cerință a învingătorilor : să dea *ciasul* !), de a maltrata populația civilă întâlnită ; și nu avea nevoie de un curs de alfabetizare, ca să afle ce să facă el cu *femeia* de la vârsta de cinci ani la o sută - cum ce ? S-o pună jos și s-o violeze, până la moarte (și, vai, dincolo de ea...), el și întregul său regiment! Însă, iată : afla pentru întâia oară (dar el nu știa că e prima-oară) : superiorii nu numai că nu-i pedepseau pe inferiorii care "se mai și dedau..." , ci îi îndemnau să facă ; tot repetând-repetând obligația ostașului sovietic (ceea ce el, oricum, făcea, prin tradiție rusească - unii răuvoitori spun : a Slavilor, arătând spre Sârbi), îi dădea de înțeles că, de nu face așa, abia atunci va fi pedepsit. Și nu știa, viteazul Krasnoarmeieț (care mășăluia vitejește spre Apus, imaginându-și Berlinul ca Raiul Rusesc : o poiană cu flori, unde printre munți de cârnați șerpuiesc pâraie de votcă), dacă femeile pe care le viola și, uneori, le mai și ucidea erau, cu adevărat, nemțoaice - și dacă da : naziste ori ba ; pro, ori antihitleriste ?; și nu-i păsa dacă "Nemțoaica"

era, în fapt, o victimă a Neamțului : Poloneză, Rusoaică, Ucraineancă, Româncă - Evreică...- oricum, el nu știa care-cum e - și nici nu era obligat să știe : el era krasnoarmeieț !

Și nici lui Ilia Ehrenburg nu-i păsa - el își făcuse datoria lui de “umanist-bolșevic” : strecurase otrava în urechea Rusului - de-acum Rusul să se descurce singur! Fiindcă Ehrenburg știa ce știa : nu e necesar să-i și explici omului simplu de ce trebuie să facă răul - doar să-i spui că are voie să-l facă ; și că e bine să facă rău.

Și eu știu ce știu : dacă Ilia Ehrenburg ar fi, printr-o minune, în viață, acum ar avea 111 ani și, în loc să fie judecat pentru incitare la crimă, ar fi director de onoare al Muzeului Holocaustului din Israel și consilier psihologic-pedagogic al criminalului de război Ariel Sharon - alături de Nathan Șaranski...]

Dintre “prizonierii” luați de Ruși după 23 august 44 (deci : aliați!) o soartă și mai cumplită îi așepta pe ostașii români originari din Teritoriile Cedate : Basarabia, Bucovina de Nord, Ținutul Herța. Aceștia erau considerați de Ruși cetățeni sovietici (doar prin faptul că locul în care se născuseră fusese anexat de Marea (și Lata - însă nu destul) Uniune Sovietică... “cu inventarul viu și mort”! Iar pentru că “luptaseră împotriva Patriei lor, URSS” (care, “Patrie a lor, URSS”? - patria lor era România !), au fost considerați *trădători*. Nu au fost condamnați la moarte prin sentință judecătorească, fie aceea și expeditivă. Nici trimiși în Siberia, ca prizonierii de război recuperați din lagărele nemțești. Ci lichidați pe loc, în Basarabia, prin foame și prin sete : fie în simple țarcuri în care erau ținuti fără hrană, fără apă, păziți, dar ne-izolați (familiile erau invitate să vină să-și vadă soțul, părintele, fiul...) - probabil tot Ehrenburg a fost autorul acestei pedagogice lecții de patriotism sovietic ; fie în trenuri-fără-destinație : morții din vagoane erau aruncați în haltele de noapte...

A fost destinul și al lui Ion Goma, unchiul meu, fratele mai mare al tatei. În 1939, mobilizat (ca și tata), însă el, în iunie 1940, la Cedarea Basarabiei, s-a aflat în garnizoană la Ploiești, nu la Chișinău, ca tata. Ion nu și-a revăzut familia și copiii - un băiat și o fată - decât într-o scurtă permisie, după 22 iunie 1941, când Rușii fuseseră alungați din țară. Atunci a aflat că frate-său mijlociu (tata) fusese deportat de ruși în ianuarie același an. El, Ion Goma a făcut frontul de Est până în Cuban, a fost rănit de câteva ori, în 1943 a fost trimis în țară, la partea sedentară. Cu acest statut l-au prins evenimentele de la 23

august 1944. Nu este deloc sigur că, dacă nu ar fi luptat pe Frontul de Est, Rușii l-ar fi cruțat. Nu pentru vreo *faptă* (ca ostaș, trăsesse cu pușca în dușman - adică în rus...) a fost el pedepsit, ci pentru *stare* : se născuse pe un teritoriu care, **ulterior**, fusese ocupat de Ruși ! Deși el nu fusese măcar o secundă cetățean sovietic ; în ochii Rușilor nu asta conta. În anii de groază care au urmat aveam să constatăm că gustul pentru represiune al Rușilor era mai puțin stârnit de *fapta*, de *starea* dușmanului (sau de altă invenție rusească: *potențialitatea* de a deveni periculos), ori de *bănuiala* că ar fi dușman - ci de... **cantitatea, de numărul oamenilor - de arestat, de deportat, de împușcat.**

Eterna concepție divizionometrică stalinistă.

Am fost coleg de închisoare cu câțiva nefericiți care, aflați în gări, așteptându-și trenul, fuseseră înhățați și urcați în “Expresul de Vladivostok” garat pe altă linie - probabil un tren de deportați, din care fugiseră câțiva “prizonieri de război”, ca unchiul meu, Ion Goma ; sau refugiați “recuperați și repatriați - în Siberia” - cum am fi fost și noi, dacă nu am fi confecționat acte false în Lagărul de la Sighișoara unde fusesem internați după capturare; sau Germani din România, rechiziționați și trimiși în Rusia, la reconstrucție. Sau, cine știe : ciolovecul de pază era un bou, nu știa să numere și, ca să nu fie el pedepsit pentru... lipsuri la apel, își făcea rezerve înșfăcînd la întâmplare pe cine se nimerea, prefăcîndu-l în deportat. Aceștia, deveniți, în România, colegi de celulă cu mine, în Rusia își clamaseră inocența ani de zile până când să fie liberați... Un fel de a spune : ajunși în țară, Românii se dovediseră mai catolici decât papa : ca să-și arate lealitatea față de Marea Uniune Sovietică, i-au băgat în închisoare, condamnându-i pentru... trecere ilegală de frontieră pe cei care, în Rusia, avuseseră doar statut de deplasat.

[Am povestit în altă carte (**În Cerc**, Gallimard, 1977) soarta-unui-legionar (din Legiunea Străină, nu din Legiunea Română) : un adolescent român dornic de aventuri, a ajuns în Franța, s-a angajat în Legiunea Străină și a luptat în Vietnam. A fost luat prizonier de Nordiști ; reeducat, a devenit instructor militar al viet-ului. După ce Francezii au fost înfrânți la Diên Biên Phu în 1954 și au părăsit Indochina, “instructorii benevoli” au fost liberați și decorați. Apoi, cu fanfară, cu flori, au fost urcați în trei vagoane împodobite - pe dinafară - cu portretele lui Ho-Și-Min, Mao, Stalin (și ce dacă murise cu un an în urmă ? - era veșnic viu, porcul !). Trenul a străbătut China, de la sud

la nord, în gările importante avînd loc mitinguri de solidaritate cu bravul popor vietnamez și de mulțumire pentru ajutorul dezinteresat dat de “voluntarii Brigăzii Internaționale”... După vreo lună au trecut în Rusia ; de acolo, pe Transsiberian, încă vreo lună... “Brigadiștii” (români, unguri, cehi, polonezi, nemți) ajunseseră să creadă că ei chiar fuseseră voluntari la Vietnamezii de Nord și că acasă vor fi unși măcar primari, dacă nu miniștri. Evident, și în URSS au fost întâmpinați ca niște eroi. Pe undeva pe la Kiev au fost despărțiți : Români singuri au pornit cu un vagon spre patrie. Și la Chișinău au fost primiți cu fanfară, pâine, sare... Când au ajuns la Ungheni, pe noua frontieră de pe Prut, au fost invitați să coboare, fiindcă de acolo-ncolo începea, totuși, Europa, calea ferată avea alt ecartament. Ei au coborît, mirați că pe malul drept al Prutului nu se vedea nici fanfară, nici pâine-și-sare... Au început a se trezi când au fost urcați cu forța într-un vagon-dubă, însă de-a binelea s-au trezit abia când, depuși la închisoarea Gherla, au fost băgați în celulele frontieriștilor - de ce ? Simplu : fuseseră condamnați la câte 5 ani pentru trecere ilegală de frontieră - nu aceeași: cea spre Occident...]

Acest text va părea rebarbativ, din două motive, ambele descali-ficante : mai întâi că autorul de mine nu intră direct în acțiune. Cei care au formație de jurnalist, de reporter de-teren, de-război, se dedau la digresiuni abia după ce au marcat terenul acțiunii - nu ca mine, care în primele trei capitole din cele cinci ale unei cărți mă ocup de căutarea formulei de început, găsirea gurii, a găurii, a crăpăturii, a orificei prin care să mă întru ;

Al doilea grav defect al prozei mele scrisă în exil (adică în două treimi din timpul scrisului profesionist : am început a scrie regulat din octombrie 1965, când m-am întors în libertate, am dus-o până în noiembrie 1977, ceea ce dă 12 ani ; în exil, din 1977, au trecut 24 ani): bag în proza mea prea multă istorie, ceea ce o face didactică.

Accept că sînt ezitant, așteptător, târcolitor, cu un cuvânt : plicticos prin nehotărîrea de a-i da cititorului (sau unui personaj), în sfârșit, cu halba-n cap, vorba schiței lui Caragiale ; sînt de acord : mi-am poluat ficțiunile cu istorie ; pe lângă faptul că, structural, ca prozator sînt plicticos, am devenit și mai greu de suportat prin interminabilele, insuportabilele paranteze istorice.

Îmi asum toate aceste grave păcate împotriva artei-scriitorului-la-român... Nu mă voi justifica, explicînd că trebuia ca cineva să le dea

ne-Românilor câteva noțiuni de Istorie a Românilor ba chiar și Românilor noștri dragi ceva elemente din Istoria, cică a lor ; și nici nu voi afirma că ne-Românii ard de nerăbdare să afle - din Istoria Românilor - și altceva decât Dracula-Comănești-Ceaușescu-Hagi.

Spun : e prea târziu ca să mă cumințesc, să scriu curat.

Drept care îmi continuu monologul - cu-istorie :

Și cei mai lucizi, mai sobri consemnatori de istorie față cu câte un eveniment, se opresc, trag aer în piept, se lasă pe spătarul scaunului:

«Și dacă...?»

Nimic mai firesc, mai omenesc : să vrei altfel, să corectezi aceasta, să propui cealaltă, mai-bună - prin : **și dacă...**?

Nu sânt istoric, nici lucid, nici sobru (de obiectiv, să nu mai vorbim), deci îmi iau voie de la mine însumi să lucrez trecutul cu viitorul **dacă**. Firește nu folosesc această cheie decât pentru a descuia porțița probabilului favorabil mie și comunității mele - în nici un caz contrariul. Înarmat cu **dacă**, atac hotărât un eveniment care, pe lângă faptul că a schimbat viața (în rău, firește), a mai bine de o cincime din populația de atunci a României, a atras atenția asupra unei carențe constitutive a Românului :

Momentul 26 iunie 1940 (ultimatumul sovietic dat României, imediat după dezastrul puterilor garante : Franța și Marea Britanie).

Am suferit *de Basarabia* din clipa în care am aflat - și am ținut minte - ce e durerea (umblînd desculț, mi-am “dezbârnat” într-un colț de piatră, o unghie). Pentru că întâmplarea cu unghia s-a produs după liberarea noastră de bolșevici - prin iulie 1941 - am ținut-o minte. Vorbesc de durere : atât de cumplită, încât mă făcea să râd ; și să plâng.

Așa a început să-mi fie, a continuat de-atunci, durerea (specială) *de Basarabia* ; cum se spune : Cu un ochi rîzînd, cu celălalt plîngînd.

Oamenii au dureri de cap, de spate, de burtă, de inimă. Eu - printre alții - am durere *de Basarabie*.

Dacă atunci când am căpătat memorie cursivă (în iunie 1941, la vârsta de cinci ani și opt luni) m-ar fi întrebat cineva ce anume simt, cum anume simt ceea simt, n-aș fi putut răspunde. Nu aveam cuvinte. Cuvintele - rostite, scrise - vin unul după altul, pe rînd, în șir, nu grămadă. Chiar dacă de-acum aveam memorie curgătoare, imaginile îmi erau fixe : una aici, alta dincoace, încă alta : dincolo...

Durerea *de* Basarabia îmi era oarecum astfel :
Aici era bucuria - că scăpasem de Ruși ;
Dincoace era ne-bucuria - că tata nu scăpase de Ruși.
Amândouă : în față, dar cum spune la Scriptură : una era și mai în față - citește : drept dinaintea privirii și simțirii mele.
Cea cu ne-bucuria.

Tot 24 iunie

Victor mi-a sugerat să scriu O Zi din Viața unui Afgan’.

Nu. Altfel : când Victor mi-a sugerat să scriu...

Este “abia 24 iunie”, eu mă grăbesc să transcriu informații din timpul Ocupației - de după 28 iunie 1940 :

Prima perioadă de teroare : retragerea - 28 iunie-3 iulie 1940 :

“La Chișinău era exercitată [teroarea] de către «patrulele de autoapărare» cu sediul pe strada Armenească și dirijată de faimoasa “Rosenberg cea Roșcată”, de Bubiș, de Clinicikov și de Melnic. Avocatul Sternberg a acționat independent o vreme, apoi a fost cooptat de patrule”.

A doua perioadă : de la 3 iulie la sfârșitul lunii august.

“- Preluarea administrației de către funcționari aduși din Rusia;

“- Înlocuirea «patrulelor de revoluționari locali (sic)» cu «truditori NKVD profesioniști» ;

“- Arestarea tuturor persoanelor suspecte, în primul rând a oame- nilor politici, mai ales cei din Sfatul Țării care votaseră unirea Basarabiei cu România din 1917 : 5 foști deputați în Sfatul Țării (printre care : Ion Codreanu, Leancă, Secară, Catelli), 1 fost senator - acuzati de... trădare de patrie (sovietică, se înțelege) !;

“- foști ofițeri în Armata Albă ;

“- funcționari civili și militari - toți aceștia au fost transferați pentru mai multă siguranță (!) la Tiraspol, pe malul stâng al Nistrului, pretextând că nu mai era loc la Chișinău...”

“Sărbătorirea liberării Basarabiei de sub jugul boerilor români - la Chișinău - la 3 iulie 1940 :

“Statuia regelui Ferdinand - pe care evreeii scriseseră lozinci profanatoare și antiromânești - a fost învelită în pânză roșie și împo- dobită cu portretul lui Stalin ; pe coloanele Clopotniței Catedralei (învelite în roșu) : portretele lui Stalin și Molotov;

“În tribuna oficială : N.S. Hrușcirov, comisarul Mehlis, mareșalul Timoșenko (el condusese «operațiile militare»).

“Reprezentanți ai truditorimii localnice” : fratele lui Timoșenko,

țaran analfabet din Furmanovka, Cetatea Albă ; Crîlov, primarul Chișinăului, Sviridov, responsabilul Komsomolului.

“Cordoanele Gărzii de Onoare (comandată de generalul NKVD Bodin) erau alcătuite din : **trupe NKVD și trupe S.S.** (un batalion de S.S.-iști se afla în Basarabia, pentru a-i conduce în Germania pe coloniștii germani din Sud)”.

“În această perioadă au fost confiscate aparatele de radio și introdusă radioficarea.

“Se înființează organizații de partid în toate localitățile.

“La 2 august a fost adoptată legea de «Alcătuire al Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești Unionale».

“Tot atunci se declară «reunirea RSSMU cu RSSAM» (!)

“Noul președinte al guvernului, tovarășul Konstantinov anunță că județul Hotin și Sudul nu mai fac parte din Basarabia, ci din Ucraina”.

Organizare :

“RSSM(U) condusă de o «comisie guvernamentală creată de către Sovietul Comisarilor Poporului» în care au intrat :

“- tov. Ilinski, locțiitor al președintelui (Konstantinov);

“- tov. Sazîkin - ministru de Interne

“- tov Orlov, șeful Cărmuirii Republicane (?),

“- tov. Soracian, - gospodăria comunală

“- tov. Melnic, preș. al sovietului orășenesc Chișinău”.

După cum se vede : nici un aborigen....

“Colectivizarea s-a făcut fără opoziție - țăranii erau deja terorizați, traumatizați de brutalitatea ocupației - și au «consimțit»”.

Cărțile :

“S-au ridicat din biblioteci, de la particulari toate cărțile tipărite cu litere «burgheze» (latine)”.

“Școli de rang secundar, la Chișinău : 25 rusești, 17 «moldovenești», 5 evreiești”.

“Facultăți la Chișinău și Cernăuți - de filologie-pedagogie - însă **numai în ucraineană și în rusă**. Facultăți tehnice : numai în afara «republicii», cu precădere în Ucraina ; aceeași politică și cu școlile de mese-

rii : adolescenții care doreau să învețe o meserie, după un examen de limbă rusă, erau trimiși la școli-internat (FUZ) în Ucraina”.

“La 1 ianuarie 1941 s-a anunțat : *alfabetul latin a fost înlocuit cu cel chirilic*”.

Fabricarea “*limbii moldovenești*” - din arhaisme, din rusisme, din “adaptarea” rusismelor și *eliminarea tuturor neologismelor franceze - dar nu și germane !*

“**Biserica** - a fost interzisă abia în faza a doua (1 ianuarie 1941). Lăcașurile au fost prefăcute în cluburi, magazii, grajduri. În «campania contra ateismului» majoritatea zdrobitoare a comisarilor : evrei”.

“**Închisoarea** : până la 15 februarie 1941 : arestate 48.000 persoane”.

“**Deportarea** : fără judecată - «pe bază de listă»;

“a) capi de familie

“b) familii întregi

“Pe vagoane scria : «Tren cuprinzând muncitori români care au fugit din România de sub jugul boerilor, ca să vină în raiul sovietic. Ieșiți-le în cale cu flori !»

Numărul deportaților nu se cunoaște cu precizie. Se crede că cel puțin 300.000 persoane.

În locul lor au fost aduși cca 200.000 de “nemoldoveni”.

Planul de deportări fusese pus la punct mult timp înainte de ocuparea Basarabiei și a Bucovinei.

Scopul : **desnaționalizarea**.

“În toamna anului 1941, a fost descoperit, lângă Odessa, un tren de marfă ; în fiecare vagon (din cele 22) câte 40-60 persoane împușcate prin pereții de lemn. Adulți, femei, copiii - fuseseră arestați și trimiși în Siberia cu câteva zile înainte de izbucnirea războiului.

“«Rezolvarea șomajului» (deportarea mascată) prin «deplasare benevolă» :

“- până în septembrie 1940 «trimiși în URSS [din Teritoriile

Ocupate]” : 135.000 muncitori ;

“- în octombrie-noiembrie : 19.200

“- în decembrie : 27.000

“Aceștia erau «trimiși liberi»”.

“**Asasinatul** individual, colectiv :

“- arestații mai puțin periculoși erau deportați ;

“- periculoșii erau asasinați pe loc, după ce, sub tortură, li se zmulgeau scrisori care trebuiau să pară expediate din... Siberia.

“- la Chișinău, execuțiile : în beciul sediului NKVD din str. Viilor nr. 97. În sept 41 [trei luni după liberare] au fost descoperite 87 cadavre, dintre care 15 într-o groapă comună - mâini, picioare legate;

“- la Ismail : sediul NKVD, subsolul imobilului din str. G-l Văitoianu - 6 cadavre (5 bărbați, o femeie), mâini legate la spate);

“- la Cetatea Albă : 19 aprilie 1942 s-au descoperit 19 cadavre ;

“- la Cernăuți : înainte de 22 iunie 1941 au arestat «prea mulți, nu-i mai puteau transporta» ; i-au legat, i-au așezat cu fața în jos - au trecut cu tancurile peste ei ;

“Orchestra simfonică a Basarabiei fusese surprinsă de cedare într-un turneu de concerte prin țară. S-a întors în 3 iulie (1940). În gara Chișinău toți muzicienii au fost suiți în camioane, duși la Orhei (!) și împușcați, în Valea Morii ;

“După izbucnirea războiului : la Sorotov, au fost executați 15.000 ostatici și prizonieri români ca represalii pentru împușcarea unor evrei la Odessa.”

După o statistică sumară făcută de români, au *fost asasinate sau moarte sub tortură, între 28 iunie 1940-22 iunie 1941 cca 30.000 de persoane.*

“În ajunul Paștelor 1941, un grup de 40 elevi de la Institutul Pedagogic nr. 2 din orașul Orhei au redactat manifeste antisovietice - redactate de profesoara de filosofie Maria Manjaru și elevul Dumitru Avramoglu :

“«Ne-am săturat de regimul și de pâinea sovietică ! Vrem pâine românească ! Jos Bolșevicii ! Jos NKVD ! Jos Stalin !”

“Trădați de o colegă evreică, au fost arestați. În frunte cu profesoara, majorii (Anatolie Guma, Grigore Mișu, Vichentie Eprov, Victor Bradetchi, Anatolie Cotun, Onisie Cozma) au fost executați ca “spioni și trădători de țară” ; minorii au fost condamnați la câte 25 ani.

“Pe ocupanți îi impresionaseră magazinele alimentare (...) Cumpărau cantități enorme de alimente. Mâncau pe loc, până li se făcea rău. Trimiteau colete uriașe la ei, în Rusia [Exact așa făceau și diplomații de rang inferior ai Reich-ului german acreditați în România - ca să nu mai vorbim de militarii germani...].

“Spre uimirea localnicilor, Rușii cumpărau mari cantități de vase de bucătărie, mosorele de ață, zeci de metri de panglică, ace de cusut, ace pentru mașini de cusut, nasturi - mai cu seamă nasturi. În magazinele de îmbrăcăminte erau uluiți de ce se putea găsi - dar nu se atingeau de pălării, cravate (considerate «burgheze»). Era frecvent ca rusoaicele să iasă în oraș îmbrăcate în cămăși de noapte, crezând că sunt rochii de stradă. Au fost văzute purtând sutien peste rochii, peste bluze [parașutista”de la Mana, căreia mama îi dăduse haine].

“În noaptea de 13 spre 14 iunie 1941 (joi spre vineri) a început deportarea masivă a Basarabenilor și Bucovinenilor. Circa 200.000 (unii contestă cifra astfel : «Numai 100.000!») oameni au fost deportați în Siberia”.

“«Într-un sfert de oră să fiți gata !»

“De acasă erau urcați în camioane militare. La gară, în tren, câte 60-70 persoane în fiecare vagon (de marfă).

“Pe vagoane scria : «Emigranți voluntari»”.

“Au fost deportați și evrei - dintre cei foarte bogați”.

“În județele din Sudul Basarabiei, trecute la Ucraina, nu au fost despărțite familiile ; în RSSM : bărbații duși separat în lagăre de muncă forțată, familiile în Siberia”.

“La Comrat, denunțator-șef : Rimanov. Spre deosebire de alți ticăloși, el nu s-a retras cu Armata Roșie după 22 iunie 41. Localnicii l-au linșat”.

“Pe drum (era iunie, vara), oamenii cereau apă. NKVD-ișii le aruncau prin ferestrele zăbrelite pește sărat spunându-le : «Na, apă sovietică pentru bandiți de români !»”.

“Supraviețuitorii, când primeau *Adeverința de reabilitare* (!), constatau că data condamnării era cu cel puțin un an... ulterioară celei a arestării. Deci fuseseră deportați fără decizie juridică.”

“Direct-responsabili de teroarea din Basarabia - între 28 iunie 1940-22 iunie 1941 :

“Serov - înalt comisar NKVD al... RSS Ucrainene ;

“Dmitrenko - înalt comisar NKVD al RSS Moldovenești ;

“Gog(o)lidze - reprezentantul NKVD al lui Stalin [a fost executat odată cu Beria - ce târziu, ce târziu !] ;

“Nasedkin - șeful Gulag-ului pe întreaga Uniune Sovietică [în luna mai 1941 Nasedkin definitivase planul de deportări masive din Estonia, Letonia, Lituania, Basarabia și Bucovina de Nord];

“Borodin - prim-secretar al PCM...”

Bilanțul unui (mai puțin de) un an de “putere sovietică” în Basarabia :

- arestarea, deportarea, asasinarea a peste 300.000 români, reprezentând 12,23% din populație - după revenirea sovieticilor, în 1944, procentul victimelor avea să urce la ***peste o treime din total***.

- Foametea organizată între 1946-1947 a pricinuit moartea a cca 200.000 persoane.

- Arestările în vederea deportării din 1949 : peste 11.000 familii.

25 iunie

Victor mi-a sugerat să scriu O Zi din Viața unui Afgan’.
Nu. Altfel : când Victor mi-a sugerat să scriu...

(Din **Cartea foametei** de Larissa Valeriu Turea, Chișinău, 1991)

Sofia Rotaru - Parcova, Edineț

“Foametea ceea m-a prins taman când îmi era lumea mai dragă : eram tânără și în putere, mi se bucura inima cătînd la copilașul ce-l aveam și iaca se abate peste noi năpasta... Tot am dat și am dat la postaucă pînă ne-am pomenit la fundul sacului. N-aveai ce pune în oală, stăteai cu dinții la stele - nu mai aveam ce vinde, am dat totul din casă și de pe noi - dar ne puteam ține zilele cu bruma de zestre când un kil de păpușoi era 60, unul de grâu 70 ruble ?

(...) “Bărbatul a pornit să caute în Ucraina de Apus, doar să ne scape de ghearele celei cu coasa. Schimba lăicerele din zestre pe un fel de borhot de sfeclă, uscat și fără gust - îl spălam, îi puneam o țără de lapte, fierbeam ca un fel de tăieței și băiețelul meu, sărmanul, că abia începea a pricepe lumea, mă tot întreba dacă n-avem și alt fel de tocmagi...

(...) “Alteori făceam rost de un fel de borfot de cartofi, în două cu viermi - îi alegeam, clăteam și coceam un fel de lichieși.

“Ne măcinam de la o zi la alta, mereu te sugea la linguriță, nici somnul nu te prindea, ațipeai ca într-un leșin și dacă te trezeai, iar ți se făcea foame. Ne rugam Domnului să treacă toamna, iarna să ne vedem în primăvară...

...“Când ne-a pălit altă nenorocire : soțul, dus în căutare de mâncare în Ucraina de Apus, a ajuns, cu un tovarăș, într-un sat ursuz, cu toate porțile zăvorîte. Au bătut la porți - nu le-au deschis. Dar după ce s-a întunecat, Ucrainenii au tăbărit pe ei, i-au stins în bățai, le-au luat lucrurile și banii... Pe al meu, că era mai chipeș, mai bine făcut, chiar dacă era slăbit de foame, au năvălit vreo cinci inși, l-au învălit într-o pătură, ca să-l puie jos. L-au acoperit cu o scîndură și au dat în ea, pînă i-au dezbătut măruntaiele. Când l-am văzut, la poartă, negru la față, mai să nu-l cunosc... S-a spălat, s-a priment și mi-a zis să chem băiețelul. L-a luat în brațe și i-a cântat cum a putut :

“Cântă-mi, cucule, numai mie,
 Că la vară nu nu se știe
 De mai sânt, de nu mai sânt,
 Ori mă fac negru pământ...
 “Într-o săptămână s-a și dus...” (...).

Anatolie Costișanu, Codru, Telenești

“Eu m-am născut în anul 1936, când s-a decretat foamea, aveam 10 anișori. Țin minte re-Ocupația din ‘44 : mare teamă s-a vârit în anii ceia de prăpăd în inimile noastre - nimica nu se uită...

(...) “În 1946 tata a strâns oleacă de pâine - însă activul ne-a luat grâul, păpușoi, fasolea, tot, până la un bob. Ne-a rămas la suflet vaca și calul. Noi, copiii, sora Nina, frații Ion și Vasile tăiam lemne cu beschia, mama amesteca rumegușul cu ce putea sclipui, îl fierbea și așa mâncam toți șapte. Dar cât puteai să te ții numai cu inimă de copac ? Neavînd încotro, tata s-a apucat și a tăiat calul ; vreo două săptămâni am dus-o.

(...) “Într-o zi tata zice : «Anică, îmi iau doi băieți și mă duc spre Polonia. Dacă găsesc ceva de mâncare, mă întorc să-i iau și pe iștia-lalți». A luat tata două lăicere mari și frumoase, hainele mamei de nuntă - și, cu mine și Ion, am pornit tustrei la drum tare lung și greu. ceilalți frați au rămas acasă, cu mama și cu vaca.

“Am ajuns la Bălți, la gară, acolo ne-am suit pe un vagon, găvozdindu-ne lîngă o țevă mare din care ieșea fum - degeaba : era iarnă, așa că am înghețat bocnă.

“Când am ajuns în Cernăuți, tata m-a lăsat pe mine să vînd lăicerele, el cu Ion s-au dus prin piață. Nu știu nici azi cum s-a întîmplat, dar niște blestemați mi-au furat lăicerele și am rămas cu nimic.

(...) “Am îmblat așa din sat în sat, din oraș în oraș până am ajuns la Strji. Intram în magazine și cerșeam : «Deadea, dai hleb, dai tri rubea». Vânzătorilor li se făcea milă de mine, îmi dădeau, care pâine, care bani, fiecare ce putea, că pe-acolo n-au tras foame așa strașnică. (...) Ne aciuisem într-o casă părăsită. Fiind mai mititel, nu mai puteam de picioare, tata și Ion erau prea slăbiți ca să mă târâie prin bălți, omăt, apă, la cerșit. S-au gândit să mă lepede la vreun spital ori casă de copii. Când am bătut la ușa spitalului din Stanislav, eram orb de păduchi, picioarele umflate, pline cu apă pe sub piele. Doctorii ceia m-au

îmbăiat, m-au culcat... Parcă-l văd și acum pe tata cum a deschis ușa și mi-a spus : «Tolică, noi ne ducem mai departe...»

“Am rămas acolo trei luni, după care m-au dus la o casă de copii.

“Tata s-a întors acasă, cu demâncare, dar fratele Vasile, mai mic ca mine, era înmormântat deacuma. N-au avut din ce-i face sicriu, l-au dus la groapă pe o scară de suit în pod...

(...) “În 1948 am scris acasă unde mă aflu, tata a venit să mă ia. Era mai bineșor de trăit, lumea ieșise din grozăviile foamei.

(...) “Să nu tragă nici puiul cel de șarpe ce am tras noi, Basarabeni sub ruși! Le povestesc copiilor mei, cu lacrimi în ochi cum oamenii nu mai aveau nici măcar lobodă, știr, frunze de salcâm, ceapa-ciorii. Se umflau bieții oameni, de nici nu mai vedeau cu ochii, atât de umflați și la față erau și mureau, câte 10-15 suflete pe zi. Dacă nu se stingeau atâția atunci, mulți dintre ei ajungeau oameni mari, învățați, își puneau la cale dreaptă copiii, rămași fără mamă, fără tată. Eu îi învăț pe copiii mei și pe toți care mă ascultă să strângă orice bob de jos, să sărute fiecare bucățică de pâine, să nu deie cu piciorul în ea - că tare-i greu și tare-i rău când n-o ai în casă. Pâinea-i tot așa de scumpă ca părinții, ca frații, ca surorile, ca Patria. Tare mă scârbesc când văd pierzându-se bobul de grâu, bucățica de pâine tăvălindu-se pe jos, că tare, tare mai este scumpă pentru toți cei ce trăiesc pe fața pământului”.

Ion Bețivu - Sângerei

(...) “În 1946 a fost și secetă, c-adica n-a plouat, dar pe oameni i-au ucis impozitele, postavka. Fiecare avea câte un braț de chitanțe. Ce folos, toată ziua intrau pe poartă oamenii activului și-ți cereau să plătești din nou... Lumea era supusă, cu mare frică de putere. Când îți spunea de NKVD, dădeai și cămașa de pe tine.

“Ne-au scăpat cu viață vaca și cele 15 oi. Mă duceam să le pasc, furam de la mama o boaghe de păsat - îl ținea sub cheie, ne hrănea cu porția. Mulgeam oleacă de lapte într-o cutie de conserve, îl fierbeam, îl amestecam cu păsatul. Când nu mai puteam de foame, prindeam o oaie și încercam să mi-o mulg în gură - oile se speriau, mă călcau pe obraz, pe piept, mereu umblam cu vânătăi, ca bătut.

(...)“Frata-meu venise de la armată gras, rumen. Într-o săptămână s-a învinețit, s-a umflat. Zicea : «Am venit de la o moarte, dau de alta».

(...)“Adunam și fierbeam buruieni. Făceam din ele un fel de lipii - cam amare, dar mergea. Vecinul Calistru umbla pe dealuri cu un cântâr de apă și prindea țistari. Îi coceau, îi mâncau. Timofte Săcăreanu avea vacă, dar nu s-a îndurat s-o taie, s-o mănânce - și a murit. S-au prăpădit atunci Palade, Bostan, Rusu...

(...) “Rușii l-au pus prisidate pe unul Gusaric. Era puturosul satului, se dădea la lucru ca piatra la deal. Sărac și rău. Când venea la el o biată femeie, să-i ceară căruța satului - rămăsese singura căruță, când înainte fiecare familie avea măcar una - să-și ducă bărbatul ori copilul mort de foame la țintirim, zicea : «Așteaptă până mâne, să mai moară vreo 5, să facem economie». Câine era, nu om. După ce s-a văzut șef, și-a îmbrăcat casa cu covoare, ar fi fost în stare să și-o învălească și pe dinafară - haine fel de fel, zestre de-a oamenilor pe care tot el i-a pus pe listă de-au înfundat Siberia. Umbla din casă în casă cu pistolul și cu vreo cinci hândrălai ca și el, îți bortileau hornul, podeaua, grădina, cu o țepușă de fier, să caute ascunzători de pâne. Dacă găsea, nu-ți lăsa nimic-nimicuță. Seara trântea beții cu muzicanții lui Gavrilă Țiganu. Mai avea un obicei : trimitea vorbă la câte unul : «Să taie un cârlan, că deseară venim cu petrecerea la el». Nevastă-sa se îmbăta și chiuia : «Dac-o fi și-o fi să fie, / Numai pe-a noastră să fie !»

(...) “Unii se duceau peste Nistru, în Ucraina, după borhot - la ei îi zicea : jom. Gropile erau adânci de vreo douăzeci de metri. Ai noștri scoteau gunoiul acela, îl puneau pe bucăți de tablă și-l coceau. Unii mâncau așa, crud, până le plesnea stomacul. Alții cădeau în groapă și se înecau în umblătoarea aceea.

(...) “Tata a luat un sac de lăicere și s-a pornit în lume, să le schimbe pe mâncare (...) După vreo două săptămâni am văzut un om negru prăvălit lângă gardul nostru. Mama îl alunga, spunându-i că n-avem nimic de dat. Numai eu l-am simțit : «Lasă-l, mamă, că-i tătuța». Când miliția, când hoții - îi luaseră lăicerele, îl bătuseră...

(...) “Tare se înrăise lumea. Unul Chirică și-a mâncat copilul. I-au găsit mânuțele în cenușă. L-au judecat. Dar pe aceia de la Moscova care au făcut foametea ? Lor nu le-a cerut nimeni seama.

(...) “Erau mulți păduchi, ne-am bolnăvit de tif. Eu am zăcut o lună, am mâncat mere acre și am scăpat. Când a venit rândul tatei, s-a dus la spital, la Glingeni. Nu le dădea nici o doftorie, doctorul Bujorski intra în fiecare dimineață în salon și răcnea : «Toți, cu curu-n sus !» Cel care se întorcea însemna că-i încă viu - cine nu, nu, era gata.

(...) “A doua vară sovietul sătesc ne-a dat grâu de semănat și un om de pază, să nu mâncăm sămânța. A fost an bun, s-a făcut grâu... Dar la treierat ne-a luat tot, tot, tot. Atunci, pentru 5 kile din grâul tău, ascuns, te judecau și-ți dădeau pâină la 5 ani.

“Cum a trecut foamea, în ‘47, cum au început a ne da cu sila la colhoz și a ridica iar oamenii pe lumea amară din Siberia. De la noi vreo douăzeci de familii, le-au dus «în etap». Dar asta-i altă poveste...”

Ion Stici, Vărătic, Râșcani

“Când s-a abătut asupra noastră pârjolul foametei, aveam nouă ani. Tata murise pe front, mama rămăsese cu doi copii și fiindcă avea 5 hectare, trebuia să deie foarte multă pâine la stat. Îmi aduc aminte cum veneau tot felul de comisii de la sovietul sătesc, să ne ieie pâinea, să ne sechestreze lucrurile. Tovarășii cu pistoale urcau vitejește în pod și măturau totul, până la ultimul grăunte. Presidatele nu se oprea la asta: când intra în ogradă și vedea o pasăre, o împușca și porunca mamei să o gătească - numai pentru el și-ai lui. Asta a fost înainte de secetă și foamete. În anul foametei, eram goi-goluți, podul, cămara, beciul erau pline de vânt. Ne luaseră totul, totul.

(...) “Pe măsură ce oamenii mureau de foame, deveneau tot mai răi, chiar și femeile - doar văduvele altfel se purtau, nu știu de ce : văduvele - și erau multe, trei sferturi dintre femeile măritate - se întrajutorau, săracele, ajutau și pe câte un bătrân, pe copiii rămași singuri. Se uneau, se duceau în Ucraina, vindeau lăicere și aducea ceva secară, soia, borhot...

(...) “În al doilea an de foamete, ne-a organizat statul, la școală, cantină. După aceea s-au lăudau cu marele-ajutor-sovietic : primeam o strachină cu zeamă albastră, nu știu ce puneau în ea. Fiindcă eram doi frați, aveam dreptul numai la o strachină. Apă chioară. Și albastră... Acum scriu în cărțile de istorie cum ne-a ajutat statul sovietic... Dar nimic nu scriu despre faptul că statul, conducerea de la Moscova, ei au provocat foametea la noi, luînd la cotă tot-tot-tot - cică să scoată naționalismul românesc din noi...”

(...)“Numai ce ieșisem din foamete și pe băietanii care mai rămăseseră vii i-au adunat și i-a trimis la FZU. Nu știu ce înseamnă, dar era vorba de ceva meserii. Nici o școală de meserii nu mai era la

noi, în Moldova - numai la ei, în Ucraina. Cine voia să învețe meserie trebuia să plece dincolo de Nistru, la străini. Nu de bună voie, te lua cu de-a sila, te ducea în Ucraina și te puneă să înveți numai meseria de miner.

(...) “Învățătorul meu, Chetraru, Dumnezeu să-l ierte : în fiecare zi venea la lecții cu un pumn-doi de cucoșei de păpușoi. Cum suna clopoțelul de recreație, el lăsa geanta deschisă pe catedră și ieșea pe-afară - noi ne repezeam la cucoșei...”

(...) “Presidatele nostru era nu numai sărac, dar rău, leneș, ciudos. Îi plăcea să vadă cum tremurăm toți de frica lui. El zicea că dă oamenilor două căi : na prava - în Siberia, na leva - la țintirim. Satul nostru e mic, dar el a dat pe listă, de deportat în Siberia, întâi în ‘40, la prima Ocupație, cam 25 familii ; în ‘46, 16 familii, dar în ‘49 peste 30 de familii, de rămăsese satul pustiu...”

Gheorghe Tătaru, Pojăreni, Ialoveni

“...În ‘46, prin iunie erau păpușoii până la piept, nanți, verzi, negri de verzi - și-atunci n-a mai plouat. S-a pus seceta pe doi ani. A scăpat doar grâul, dar puțin. Și a venit ordine de la tătucu Stalin să se ia toată pâinea la stat. Eu, invalid, fără vază, fără mâna dreaptă, m-am dus la raion să mă scutească. Și m-au scutit ! Am fost singurul scutit din sat”.

[În jefuirea agricultorilor, prin cote de cereale (*postavka*) s-au ilustrat toți activiștii de partid, toți milițienii, toți NKVD-iștii (în multe cazuri, nevestele lor, ca bestia din Costești, Lăpușna : el, un oarecare Popov, fiind tot timpul beat-mort, de “apărarea statului” se ocupa nevastă-sa, “tovarășa Olga” : ea pornea prin sat, la confiscarea ultimului bob de grâu, ea îi bătea, pe loc, pe recalitrânți, ea îi ducea la sediul NKVD, ea îi “ancheta”...). Printre cei-mari : F. Butor, D. Ivanov, A. Sîci, Salagovski, Rudi, Covali - și alți... români.]

“În 1946, în timp ce oamenii mureau de foame și se dedau la canibalism, Industria Alimentară din RSSM depășise planurile de producție : la unt, cu 33,2% ; la carne, cu 32,5% ; la ulei comestibil, cu 39,5%, la conserve : cu 101% ! Firește, totul se transporta la ruși, cei care organizaseră foametea în Basarabia.”

26 iunie

Victor mi-a sugerat să scriu O Zi din Viața unui Afgan'.
Nu. Altfel : când Victor mi-a sugerat să scriu...

La 26 iunie 1940 Rușii ne-au somat prin **diktat** să dansăm cum ne fluierau ei. Deliberat am folosit **diktat** : atunci (de la 23 august 1939 și până la 22 iunie 1941) Stalin era prieten - ca porcul - cu Hitler.

[Oare de ce Francezii se prefac a fi uitat o adevărată, o monstruoasă crimă de trădare a patriei : între 4 septembrie 1939, când Franța a declarat război Germaniei și 22 iunie 1941 - adică 20 luni, aproape doi ani, comuniștii francezi, apărînd interesele URSS, apărau și interesele aliatului URSS : ale dușmanului Franței, Germania ?]

Șaizeci și unu de ani de-atunci.

Eu am șaizeci și șase.

Momentul 26 iunie 1940 (diktatul-ultimatumul sovietic dat României, imediat după dezastrul puterilor garante : Franța și Marea Britanie).

N-au decît să argumenteze-demonstreze demonstrator-argumentatorii :

- n-am fi fost capabili să rezistăm colosului rusesc, disproporția militară fiind copleșitoare ;

- în momentul ultimatumului nu mai beneficiam de protecție internațională : garantele noastre erau, fie învinse și ocupate de Germania, ca Franța, fie în derută militară și psihologică (Marea Britanie) - acesta a fost momentul așteptat de Stalin;

- singurul nostru aliat ar fi fost Germania, or ea, istoricește ne fusese totdeauna dușmană, iar acum era aliata dușmanului nostru (istoric) : Rusia.

Concluzie : nu aveam altă cale decît supunerea, acceptarea grelelor condiții rusești - pentru a evita un "adevărat" dezastru ...

M-am mai rostit despre această **Cedare** (care nu a fost doar teritorială și doar a Basarabiei și a Bucovinei de Nord), într-un text inclus în **Jurnal pe sărite** (I, 1978).

Nu poate fi negat adevărul argumentelor în favoarea cedării. Însă istoria nu este știință-exactă, **adevărurile** ei nu sunt totdeauna și **adevărul**, fiindcă există un supraadevăr : **demnitatea unei comunități**.

De acord : nu eram nici măcar corect pregătiți din punct de vede-

re militar (cum a explicat în Consiliul de Coroană generalul Țenescu). Dar dacă acesta era un **adevăr**, am dreptul de a pune o întrebare **adevărată** : **De ce ?**

De ce armata română era nedotată, nepreparată ? Când ultimul dintre români știa la ce ne puteam aștepta de la vecinul oriental (Rusia), încă din 1917 ; de la cel occidental (Ungaria) din 1919, iar semnele nu lipsiseră în cele două decenii de pace ? **De ce** armata țării nu era corect pregătită și dotată?

Răspuns : **din pricina tembelismului guvernanților succesivi și a hoțiilor administratorilor bugetului armatei ;**

Tragic de adevărat : Franța și Anglia nu mai erau în măsură să ne garanteze hotarele (las' că le garantaseră pe ale Cehoslovaciei, în '38!). Dar marii strategii români ce făcuseră ? Nu introduseseră în calcul și această ipoteză de lucru ? Nu le trecuse prin cap că Stalin va încerca să tragă maximum de foloase cu minim efort ? Dar trebuiau să fie în alertă măcar de la 1 septembrie 1939, când izbucnise războiul. Cu ce se ocupau diriguitorii de atunci : își făceau cruci, rugându-se :

«Du-i, Doamne, la Ploiești !» ?

Să nu fi știut guvernanții noștri de pactul Stalin-Hitler din 23 august 1939? Să admitem că nu cunoșteau amănuntele prevederilor - dar liniile mari? Și chiar de nu ar fi aflat nimic despre conținutul Pactului, era așa de greu de dedus, de ne-înțeles că atunci când doi ticăloși încheie pace, o fac pe spinarea celor din jur sau aflați între ei?

Constatînd tembelismul actualilor conducători ai nefericitei României, amestecat cu o funciară necinste, cu o naturală înclinație spre compromisul imediat și de tipul : arvună (de a te grăbi să dai tu, înainte ca celălalt să fi cerut sau măcar avut de gând să ceară - același Tratat cu Ucraina), înțelegem blestemul de a fi români conduși, nu, Doamne-fereste, de unguri ori de bulgari ori de ovrei, nu!, ci de guvernanți d-ai noștri, daco-romani, capabil să-ți dea ție, frate, cu bâta-n cap (ori cu-un pietroi, în timp ce dormi), să-ți fure potcoavele de la opinci - apoi să răză !, ca un tâmpit !, ca un miner din 13-15 iunie 1990, perfect capabil, din plictiseală, să-ți crape capul, altfel neînstare să păzească o găscă !

Normal - se mai spune : la mintea Românului (?) - ar fi fost ca în acel 26 iunie 1940, față cu ultimatumul sovietic, majoritatea (dacă nu totalitatea) membrilor Consiliului de Coroană să se fi declarat pentru respingerea diktatului și pentru rezistență.

Da de unde ! Din 26 prezenți doar 6 : Iorga, Ciobanu, Iamandi, Dragomir, Traian Pop, Urdăreanu au fost pentru păstrarea demnității ! Ne-românul, neamțul Hohenzollern, a fost silit să se încline “majorității” indigene, capitularde ! Catastrofalul Carol al II-lea, cel care ne adusese numai bebele, de când urcase, hoțește, pe tron - cu concursul decisiv al lui Maniu, fie spus în treacăt - se declarase pentru rezistență, ticălosul, mizerabilul ; ca și murdarul (M)Urdăreanu ! - în timp ce verticalii, curații (sic) și român-curații (re-sic) din moși-strămoși : Argetoianu, Mironescu, Angelescu, Gigurtu, Benteoiu, Tătărăscu, Giurescu, Ralea, Petre Andrei, generalul Florea Țenescu - s-au pronunțat pentru cedare.

Că tot nu mai este nimic de făcut, să lucrăm cu **dacă** :

Dacă în Consiliul acela n-ar fi fost majoritari lichele, oameni fără coloană vertebrală, indivizi imorali și fricoși ca Giurescu, Ralea, Tătărăscu, Argetoianu, iar balanța votului s-ar fi inclinat în favoarea rezistenței - ce s-ar fi întâmplat ? - iată ce:

A - Rusia ne-ar fi zdrobit în trei zile, nu s-ar fi mulțumit doar cu Basarabia și cu Bucovina de Nord, ci și cu... «Moldova până la Seret !», cum cereau prietenii noștri de veacuri, Evreii din Popăuți-Orhei, ba ne-ar fi înghițit întreaga țară ;

B - Rusia ar fi pătruns în Basarabia - chiar și până la Siret - dar, în fața Românilor care rezistau invaziei..., s-ar fi oprit ; s-ar fi retras - **dacă**...

Pe ce mă rezem în acest **dacă** ?

Pe un argument la îndemâna oricui : **petrolul**. Pe un argument ne-folositor de cei care aveau în grijă integritatea (și bunăstarea) României: oamenii politici ; cei care ar fi trebuit, nu doar să guverneze, dar măcar din când în când, să gândească normal. Să fi fost un efort peste puterile lor de giurești, argetoieni, gigurți, tătărăști - și țenești ?

În acel prim semestru al anului 1940, oricât de importante fuseseră victoriile Germaniei, se știa : “spațiul vital” căutat nu era de găsit în vest, nici în nord - ci în Est ; conflictul cu URSS era ineluctabil. Or în Lunga (măcar în spațiu...) Campanie de Est, mașina de război germană avea nevoie de **petrol** - iar în acel moment (și până să ajungă la Caspica) cele mai însemnate exploatări și rezerve de petrol se aflau în România, în exteriorul arcului carpatic dintre cei doi **B** : **Bacău-Băicoi** (cu Ploieștiul în centru).

Despre aceste “terenuri” vor fi aflat și tătărăștii ; despre planul englez (pus la punct, în stare de funcționare) de a sabota puțurile în caz

de conflict armat, vor fi știut chiar și țeneștii.

Întrebare : ***de ce, față cu ultimatumul sovietic din 26 iunie 1940, România nu a avertizat Germania - astfel :***

«În cazul unei invazii sovietice, petrolul românesc va lua foc»- se știa : un puț betonat avea nevoie de câteva luni bune până să fie repus în funcție.

Aceasta a fost o întrebare. La ea Românul tembel răspunde:

«Nu m-am gândit...»

Concluzie : nu se gândiseră nici la incompatibilitatea negânditorilor cu funcția de guvernant.

Azi-mâine, o să-i auzim pe alde Severin, Petre Roman, Zoe Petre, Babiuc, Ciaușu, Pleșu, Adameșteanca, Liiceanu, Pleșu, Constantinescu - și întreaga echipă de gânditori-cu-picioarele de la revista 22 explicând, în legătură cu Tratatul cu Ucraina :

«Nu ne-am gândit...»

Dacă se așterneau pe gândit, i-ar fi durut capul - și le-ar fi căzut.

Măcar de s-ar fi gândit - dacă nu la milioanele de români abandonați Rusului (fie acel rus și ucrainean) - tot la... petrol, cel din platforma continentală a Mării Negre și din jurul Insulei Șerpilor.

Auzi ! Să mai și gândească !

Nu-i destul că asudă, conducând trebile României eterne ?

Am suferit *de* Basarabia din clipa în care am aflat - și am ținut minte - ce e durerea (umblînd desculț, mi-am “dezbârnat” într-un colț de piatră, o unghie). Pentru că întâmplarea cu unghia s-a produs după liberarea noastră de bolșevici - prin iulie 1941 - am ținut-o minte. Vorbesc de durere : atât de cumplită, încât mă făcea să râd ; și să plâng.

Așa a început să-mi fie, a continuat de-atunci, durerea (specială) *de* Basarabia ; cum se spune : Cu un ochi rîzînd, cu celălalt plîngînd.

Oamenii au dureri de cap, de spate, de burtă, de inimă. Eu - printre alții - am durere *de* Basarabie.

Dacă atunci când am căpătat memorie cursivă (în iunie 1941, la vârsta de cinci ani și opt luni) m-ar fi întrebat cineva ce anume simt, cum simt ce simt, n-aș fi putut răspunde. Aveam nevoie de cuvinte. Or cuvintele - rostite, scrise - vin unul după altul, pe rând, în șir, nu buluc. Chiar dacă de-acum aveam memorie curgătoare, imaginile îmi erau fixe : una aici, alta dincoace, încă alta : dincolo...

Durerea *de* Basarabia îmi era oarecum astfel :
Aici era bucuria - că scăpasem de Ruși ;
Dincoace era ne-bucuria - că tata nu scăpase de Ruși.
Amândouă : în față, dar cum spune la Scriptură : una era și mai în
față - citește : drept dinaintea privirii și simțirii mele.
Cea cu ne-bucuria.

27 iunie

Șaizeci și unu de ani de la năvălirea TătaRușilor în Basarabia și în Bucovina în vara anului 1940.

Ultimatumului din 26 iunie i se răspunsese (favorabil...), cedarea teritoriilor cerute ar fi urmat să înceapă în 28 iunie, dar... Vorba tatei:

«Ce nevoie aveau Rușii de încuviințarea Românilor ? Dar ce, tâlharul, înainte de a te tâlhări, îți cere voie ? Rusul ar fi putut foarte bine să ocupe Basarabia și Bucovina fără nici un avertisment...»

Existau însă în Teritoriile amenințate de ocupație rusească și cetățeni români care militau pentru “cetățenia sovietică”. Nu, nu este vorba de cetățenii români de origine rusească ; nici ucraineană ; nici bulgară - cu atât mai puțin poloneză. Toți acești “frați slavi” ori fugiseră cândva de la sânul Maicii Slave Rossia, ori știau foarte bine cei îi așteaptă dacă Rusia pune mâna și pe ei.

Singurii cetățeni români din România care nu mai voiau să fie români - ba, în 20 de ani câți trecuseră de la revoluția bolșevică din 1917, ajunseseră să urască de moarte România - fiindcă nu voia să “între în componența Marii Uniuni Sovietice” - erau Evreii. O parte - o mare, o prea mare parte dintre ei. Aceștia nu au așteptat să se liniștească apele, să se reglementeze noile frontiere, să se facă “predarea” - ci s-au năpustit asupra *goi*-lor localnici, încă înainte de data oficială a Cedării (bineînțeleș, cu permisiunea Kremlinului).

Câteva din faptele și numele unor evrei care și-au arătat “iubirea” față de băștinașii români, **după 26 iunie 1940** - am mai spus-o ?, - foarte bine am făcut !, am s-o repet, până va intra bine în capul și în inima celor care resping-resping-resping acest adevăr istoric :

La **Chișinău** : din ziua de 28 iunie 1940 : Etea (Petia?) Beiner, doctorul Derevici, avocatul Steinberg (Sternberg) - locuitori ai orașului au pornit în “patrulele de autoapărare”, conduse de Tovarășa cu Părul Roșu, Rosenberg, de pe strada Armenească, sediul NKVD... Ei au fost primii care și-au manifestat, pe străzi, bucuria de a fi fost “liberați de sub jugul moșierilor Români”, agitând listele negre (alcătuite de cine știe când...) și urlând amenințarea :

«Ne-a venit nouă rândul să vă ardem noi pe rugul Inchiziției!» - dacă i-ai fi întrebat cine-când “îi arsese pe rugul Inchiziției” (Basarabeni ? care nici nu știau ce-i aceea?), ar fi pretins că însăși

întrebare ta este... antisemită ;

- tot ei s-au aflat atât în fruntea bandelor care i-au atacat pe refugiații ce încercau să iasă din oraș pentru a se îndrepta spre Prut - coloane alcătuite din funcționari, profesori, elevi, studenți ;

- la îndemnul și prin exemplul celor trei (dirijați de la sediu de Tovarășa-Roșie, Rosenberg), “populația pașnică indignată” - alcătuită din Evrei locali, aduși de peste Nistru (dar și dintre cei veniți din timp de peste Prut - nici o greutate : atunci nimeni din România moșierilor și burjuilor nu avea nevoie de pașaport ca să treacă Prutul) - țineau deja pregătite : pietre, bâte, vase cu uncrop, oale de noapte, pline. Refugiații români au fost bătuți cu pietre, opăriți, ciomăgiți, dezbrăcați, scuipați, stropiți cu fecale (pe teologii și preoții căzuți la pământ, femeile doar mimau sau chiar urinau cu adevărat) - apoi târâți și închiși în subsolurile clădirilor Facultății de Teologie, unde NKVD-ul amenajase fulgerător una dintre închisori, “specializată” în, mai cu seamă, ***anchetarea ostașilor răpiți în timpul retragerii*** ;

Și ce dacă am mai spus ? - re-spun :

- aceiași (Beiner, Derevici, Steinberg) s-au aflat în fruntea haitelor de enkavediști care, în următoarele zile au operat mii (*doar în orașul Chișinău*) de arestări - după listele lor negre.

La **Tighina** : în 28 iunie 1940 avocatul Glinsberg a împușcat demonstrativ, în stradă, doi funcționari ai prefecturii ;

- același împreună cu alți evrei i-au tăiat limba și urechile, în plină stradă, preotului Motescu, apoi l-au dus în altar și au dat foc bisericii - în foc a sfârșit și preot și biserică ;

La **Soroca** : avocații Fluchser (Flexer ? Flukhaser ?) și Pikraevski (și ei autori de liste negre) au împușcat în stradă, la 28 iunie 1940, mai mulți funcționari superiori, avocați, ofițeri români ;

La **Cetatea Albă** : autorii de liste-negre Burman și Zuckermann i-au împușcat în stradă pe preoții Eusebie Popovici și Nicador Maleski ;

La **Orhei** și în satele învecinate : **Popăuți, Olișcani, Isacova** bande de evrei purtând steaguri roșii și portretul lui Stalin au terorizat localitățile numite, au ucis preoți, strigând :

«Vrem Moldova până la Seret !»

(Nu este momentul, dar nu mă pot stăpâni : de ce nu strigau - că tot împușcau ei popi : «Vrem Moldova până la... Atlantic !», deși nici «până la Pacific» n-ar fi stricat - să nu fi fost încă momentul ?)

La **Cernăuți** - încă din 27 iunie 1940 (ce precocitate !) Evreii au alcătuit un “comitet popular” condus de Sallo (Solo?) Brunn (Braun ?),

autonumit primar ; împreună cu adjunctul Glaubach (numit de către autonumitul Brunn/Braun) au pornit în fruntea cetelor de Evrei căutători mai cu seamă de preoți, de studenți la Teologie, de profesori, de înalți funcționari - ca să-i ucidă (ceea ce au și făcut).

Încă o dată - nu, nu e inutilă repetarea : aceste acte de barbarie au avut loc începând din 27 iunie 1940, în Teritoriile revendicate de Sovietici - dar încă necedate oficial - perpetrate mai cu seamă de Evrei asupra Românilor localnici.

La o eventuală obiecție, Elie Wiessel ar răspunde că *asta* nu este decât un amănunt - oricum, Francezii nu știu istorie... - iar A. Spire ar justifica injustificabilul, așa cum a mai făcut-o pe platoul canalului de televiziune *Paris Première* prin... dreptul la considerație a culturii Evreilor ce au acționat banditește în Basarabia, Bucovina, Herța imediat după 26 iunie 1940 - mult mai mare decât dreptul la viață și la dreptate a africanilor de români ; în plus : necomuniști, nesovietici - și, păcat de moarte : *goi*...

În iulie 1941, după liberarea Chișinăului de bolșevici, în curtea consulatului italian, unde NKVD-ul își stabilise unul din sedii, au fost dezgropate 80 cadavre, în majoritate rămase neidentificate, într-atât fuseseră mutilate (membre, capete tăiate), batjocorite (organe sexuale în gură), arse la flacără în timpul "anchetei", iar după moartea anchetatului cu var viu și cu acizi. După resturile de îmbrăcăminte, s-a dedus că martirizații fuseseră preoți, studenți, elevi, ceferiști (după chipie) ;

S-a constatat, după liberare că în subsolurile Palatului Mitropolitan fuseseră amenajate celule individuale destinate "naționaliștilor români";

Pentru a nu lungi pomelnicul macabru, câteva cifre :

- La data de 7 septembrie 1941, la Chișinău au avut loc funeraliile naționale ale celor 450 persoane găsite în gropile din curțile consulatului italian, Palatului Mitropolitan, Facultății de Teologie - multe rămase neidentificate din pricina mutilărilor - și câte altele ne-găsite ;

- În mai puțin de un an de ocupație bolșevică (27 iunie 1940-22 iunie 1941), s-au înregistrat (în afară de... lipsa celor cca 300.000 refugiați în ce mai rămăsese din România) în jur de 30.000 arestați, din care unii au fost împușcați pe loc, alții au fost deportați, au murit în detenție - au dispărut... ;

- În Basarabia, pe lângă secerișul roșu al oamenilor - re-repet : doar într-un singur an: 1940-1941 au fost dinamitate, incendiate de autoritățile sovietice : 42 biserici, 28 școli, 32 localuri ale unor

instituții publice, 79 ale autorităților.

La aceste crime împotriva Românilor din Basarabia și din Bucovina de Nord au participat cu zel (și cumplit de eficiente) foarte, prea mulți evrei, unii numiți de noua autoritate directori de școli, de instituții, de colhozuri, de sovhozuri, etc., însă cei mai mulți voluntari în aparatul politico-represiv : partid, komsomol, sindicat, miliție, NKVD.

După retragerea sovieticilor din Basarabia și din Bucovina de Nord, în iulie 1941, criminali ca Rozenberga, Beiner, Pikraevski, Brunn, Steinberg, Derevici, Fluchaser, Glinsberg, Zuckermann, Burman, Glaubach - și alții și alții (chiar și Marii Ruși de la Popăuți care, în timp ce ucideau popi, declarau că ei vor «Moldova până la Sereț !!») au șters-o în furgoanele Armatei Roșii, nu au rămas, să dea seama de faptele lor - iar oalele sparte le-au plătit coreligionarii, nevinovați, ba unii (medici, profesori, muzicieni, negustori, bancheri, sioniști), victime ale bolșevicilor...

Dar chiar dacă cei ce scriu istoria o vor consemna potrivit **adevărului istoric**, fără a manipula cronologia - ce-ar fi ?

Ar fi pedepsiți **și** marii-vinovați-comuniști, criminalii aflați de ani buni la adăpost în Lumea Capitalistă ? : în USA (unde nu sunt tolerați naștii-fasciștii, însă bolșevicii, da - cu precădere “lucrătorii” din polițiile politice comuniste - dacă sunt evrei), în Germania (ca despăgubiți), în Franța ca pensionari ai Rezistenței - deși după război fuseseră expulzați cu sutele, ca spioni ai URSS - și, după decenii de “activitate” în aparatele represive ale “democrațiilor populare”, unde făcuseră tot răul imaginabil, au căutat adăpost la capitaliști, plângându-se - tot ei ! - că în Ungaria, în Cehoslovacia, în Polonia, în România, în Bulgaria ei fuseseră cumplit persecutați, în calitatea lor... de comuniști și de evrei !? Și în “prelungirea în Orient a democrației occidentale”: Israel unde pensionarii NKVD, KGB, komisarii de tot felul își petrec ultimele momente de viața lor activo-zbuciumată în pace capitalistă și în “rugăciune mistică” - nu era un eufemism în gura lor atunci când îi vâneau pe nefericiții creștini din Țara Comunismului Biruitor...

Din păcate, nu.

Ceea ce nu înseamnă că cei care pot da glas indignării - să tacă. Vorba mea : «Dacă tac, mă doare și mai tare».

În ultimele două secole Rușii s-au tot plâns că Evreii le strică țara, obiceiurile, viața, drept care i-au masacrat periodic prin realitatea numită rusește : *pogrom* (=furtună cu tunete, trăsnete). Ceea ce nu i-a împiedecat, după 1917 să se folosească de ei ca vârfuri de lance în teroarea bolșevică exercitată, atât împotriva propriului popor, cât și, după septembrie 1939, când au ocupat alte țări și alte popoare - apoi, odată treaba făcută, să-i persecute, chiar să-i lichideze.

Fiindcă nu chiar toți bolșevicii erau evrei. Mai erau și ruși-ruși printre ei. Ba chiar și ucrainenii-ucraineni - și deloc puțini : Hrușciiov, Brejnev, Cernenko... Aceste bestii care și-au făcut “practica terorii” ca secretari-generalii ai RSS Moldovenești.

Victor mi-a sugerat să scriu O Zi din Viața unui Afgan din Basarabia.

Nu. Altfel : când Victor mi-a sugerat să scriu...

Nici așa : Așa :

Când Victor a rostit un nume și m-a întrebat dacă îmi spune ceva, am răspuns că nu.

28 iunie

Victor mi-a sugerat să scriu O Zi din Viața unui Afgan basara-bean.

Nu. Altfel : când Victor mi-a...

Nici așa : Așa :

Când Victor a rostit un nume și m-a întrebat dacă îmi spune ceva, am răspuns că nu.

“Omor și utilizarea cadavrului în alimentație”...

A trecut peste o jumătate de secol de la una dintre marile tragedii pe care le-au traversat Basarabeni cazuți sub ruși. I-aș putea spune: *genocid* și ar fi adevărat, pentru că a fost vorba de *intenția unei comunități (rusească) de lichidare a unei comunități - românească*.

Dar mai poate cineva folosi termenul *genocid*, de când Evreii au decretat că, în secolul XX a fost organizată, desăvârșit o singură crimă împotriva omului : *holocaustul* pus la cale de naziștii germani (și numai ei) împotriva Evreilor? Iar când istoricul evreu Esther Benbassa - încearcă să atragă atenția asupra existenței altor masacre cu caracter de genocid este huiduită, tratată de... antisemită, boicotată, declarată persona non grata în Israel și... în Turcia...

Din nefericire, secolul numit a cunoscut și alte tentative de suprimare a membrilor unor comunități, anterioare celei a cărei victimă au fost Evreii și tot pe “motive” etnice, cu alt cuvânt : *rasiale* - ca masacrarea Armenilor de către Turci, în 1915 ; și din motive *politice* - ca foametea din Ucraina, dintre 1932-1934, provocată de bolșevici pentru a-i pedepsi pe țărani care nu acceptau colectivizarea agriculturii. Iar după Holocaust, în Lagărul Comunist s-a practicat genocidul ca mijloc de terorizare-dominare a propriei populații: în URSS, în “RSS Moldovenească”, în China, unde Marele Salt Înainte (al lui Mao) a pricinuit moartea a zeci de milioane de oameni, prin înfometare ; în Cambodgia, unde nebunia comunistă a provocat un autogenocid - și încă nu cunoaștem suficient ce s-a petrecut - și se petrece - în Coreea de Nord. În fine, cea mai recentă tragedie a avut loc în Africa - și tot din motive-pretexte *rasiale* : etnia hutu a exterminat o mare parte din etnia tutsi...

Mă întorc acolo de unde nu am plecat niciodată : la Basarabia.

Și ce dacă am să repet ceea ce am mai spus ? - o să re-repet ce am re-spus, o să re-re-re-repet! :

În virtutea Pactului Hitler-Stalin din 23 august 1939, Basarabia și Bucovina de Nord au fost ocupate (oficial) începând din 28 iunie 1940. Funcționari de stat, preoți, militari, țărani, politicieni, industriași, comercianți, intelectuali, proprietari, teologi au fost arestați imediat și, dacă nu au fost executați fără judecată în pivnițele, apoi îngropați de-a valma, în curțile numeroaselor imobile transformate în sedii ale NKVD, atunci au fost “ridicați” și duși în Siberia, de unde prea puțini s-au mai întors.

După întâiul val de arestări și execuții, au urmat deportările : pe categorii sociale, politice, profesionale ; culacii, burjuii, membrii partidelor democratice, și, sistematic, intelectualii : preoți, învățători, profesori - au luat și ei calea Nordului Îndepărtat și a Kazahstanului. În ajunul războiului, în mai-iunie 1941, Rușii au deportat cât au putut, au executat ce n-au putut transporta, au incendiat, au dinamitat tot ce era piatră pe piatră.

Începând din martie-aprilie 1944 frontul a dat înapoi, pe pământurile românești ale Basarabiei și ale Bucovinei de Nord. Războiul avea să mai dureze încă un an și ceva, însă pe Rușii ocupanți altceva îi preocupa : “pedepsirea cetățenilor sovietici care colaboraseră cu «ocupantul român»”.

Așadar, pe lângă cunoscutele metode de terorizare a “trădătorilor moldoveni” : arestări, execuții, deportări, dislocări (forma “dulce” a deportărilor, în vederea des-românizării ținuturilor românești ocupate) - care nu aveau să înceteze nici după moartea lui Stalin din 1953, Basarabienii au îndurat, pe loc și **înfometarea programată**. Avea experiență, Tatăl Popoarelor : tot el provocase Foametea din Ucraina (1932-34) care pricinuisese pieirea a milioane de suflete...

În 1944 și în 1945, în Teritoriile Românești Ocupate, sub pretextul “Totul pentru front, totul pentru victorie”, Rușii au confiscat cvasi-totalitatea produselor agricole, cu precădere cerealele. Li s-a lăsat, totuși, țăranilor cantitatea socotită necesară însămânțărilor din anul următor. Numai că, pe de o parte, sămânța a fost folosită pentru propria alimentație (de nevoie, nu din intenție de sabotare a comunismului biruitor), pe de altă parte, anul 1946 a fost extrem de secetos : câmpurile n-au produs aproape nimic. Au fost câteva “plângeri” din

partea organelor locale (alcătuite, în totalitate, din ruși), cerînd Moscovei să diminueze ori să suprimе cotele de cereale impuse “Republicii Moldovenești”, dată fiind starea de calamitate naturală și subalimentarea populației. Hotărîrea a venit: nici o reducere, ba chiar suplimentarea cotelor!

Nu este necesar să li se explice Românilor [însă Francezilor, da : cu desene] ce înseamnă să-ți între în gospodărie, în casă, în pod, în pivniță oamenii partidului, cu revolvere, milițieni cu pistoale-mitralieră, să ia “la cotă” tot ce găsesc - dar să nu fie de-ajuns, omul să fie obligat să împrumute (de unde ? de la cine ?), să cumpere (cu ce bani?), ca să împlinească acea cotă. Iar de nu, vai de capul-familiei : arestat, bătut, umilit, condamnat “administrativ” - o lună, un an, trei ani... - iar dacă a supraviețuit, a și povestit prin ce-a trecut... Toate acestea le sunt cunoscute Românilor din Muntenia, Oltenia, Ardeal, Dobrogea. Mai lipsesc două elemente (existente în Basarabia)- primul: nu numai tovarășii din “puterea centrală”, dar toți activiștii de partid, toți funcționarii, începînd de la șeful cătunului până la al raionului, toți milițienii, toți directorii de școli erau ne-români, nu vorbeau “moldovenește”, chiar dacă știau, potrivit principiului : ocupatul trebuia să învețe limba ocupantului (cântînd, plîngînd, nu conta) ; al doilea element “original”: seceta - și prefacerea ei în pedeapsă prin foame.

Am sub ochi un volum, cuprinzînd documente ale aceluia timp. Răzbate din ele, fără tăgadă, voința Moscovei de a ***a-i pedepsi pe «trădătorii moldoveni» până la lichidarea fizică.***

Oricât de acute ar fi fost nevoile alimentare ale URSS după război, nu se putea să nu se țină seama de o lege eternă : vita de povară și robul trebuie hrăniți, pentru a putea lucra... Or, așa cum Ceka-NKVD-KGB îi tortura pe cei căzuți în labele-i, nu pentru a-i obliga să spună adevăruri ascunse (în legătură cu “intențiile agresive ale dușmanului”), ci ca să inventeze, ei, nevinovații, “motive de vinovăție” - pentru care urmau a fi condamnați, conform planului de reprimare - tot astfel procedau Rușii cu indivizii din comunitățile, în principiu, libere (în sensul că nu se aflau între garduri de sîrmă, nici între patru ziduri): erau “pedepsiți” pentru că își afirmaseră *identitatea, alta decît rusească (ascunsă sub pseudonimul : “sovietică”)*; pentru că negaseră înglobarea în “familia popoarelor sovietice”. Așa erau pedepsiți Tătarii, Cecenii, Balticii, “Rumânii” (Românii din Bucovina de Nord și din Basarabia de Sud), “Moldovenii” : Românii din Basarabia.

[O altă invenție rusească : membrii aceleiași familii, din pricină

că satul le fusese tăiat de creionul lui Stalin, căpătau naționalitate diferită : cei din “RSS Moldovenească” erau înregistrați ca “moldoveni”, iar verii, frații, bunicii de peste drum, însă care acum făceau parte din RSS Ucraineană - aceia erau... “rumâni” - ce să mai vorbim de localitățile tăiate de trăsătura de creion prin care erau despărțite pământurile rămase ale Republicii Populare Române de cele “devenite” ale URSS!]

Deci : cotele impuse de Moscova nu țineau seama de capacitatea de producție, nici de condițiile climatice : peste puterile celor impuși.

Erau însă alte cazuri : cutare agricultor (în fapt : văduvă cu șase copii), achitase toate cantitățile, ba i se luase mai mult - însă... nu i se dăduseră bonuri - or, fără bonuri, n-ai dat cota ! O altă văduvă avea bonuri - dar, în absența ei, a venit tovarășul Boris Mamișov, președintele selsovietului, a cerut copiilor bonurile, a “recalculat”, a anunțat că familia mai are de dat, a spart lacătele, a intrat cu forța, a luat tot ce a găsit - și a plecat. Văduva a făcut reclamație - s-a adresat lui Stalin !, dar nu s-a găsit vreo urmă de pedepsire a... abuzului. O altă văduvă (ori erau foarte multe văduve în Basarabia “dezrobită” de Armata Roșie, ori femeile erau mai curajoase decât bărbații) s-a plâns, pentru a treia oară, că “tovarășul Canaev, secretar de partid” i-a dublat (pe hârtie) suprafața agricolă, deci și cotele, fiindcă “el a vrut să mă batjocorească și eu n-am vrut și el a zis că mă trimite în Siberia dacă nu mă las lui”.

Cotele, așa cum le voiau Rușii, au provocat, întâi, **foamete**. Apoi, consecință : actele de violență ale celor care nu avea nimic de mâncare împotriva celor care mai aveau ceva... Puterea comunistă rusească le-a numit : “**banditism**” (calificativ avînd conotație politică). Câteva condamnări penale - extrase din cercetarea cererilor de grațiere :

- B.T., din Drochia, Bălți, țăran sărac, analfabet, fără partid, “**conform articolului d al Codului Penal al RSS Ucrainene, (!) condamnat la un an închisoare pentru furtul a 5 kg. de grâu din avutul de stat**”;

- P.E., țărană din jud Bălți, analfabetă, fără partid, fără antecedente penale, “**condamnată la 3 ani închisoare și interdicție de drepturi de alți 3 ani, conform Codului Penal al RSS Ucraina - pentru agitația de a nu preda cotele**”;

- C.S. muncitor din orașul Bălți, “**condamnat la 1 an pentru furtul a 40 kg. de șroturi**” (deșeuri cerealiere) ;

- M.A., țăran chiabur, din raionul Căușeni, **“condamnat la 8 ani pentru sustragere criminală de la achitarea cotelor obligatorii către stat”**.

În fine, două cazuri ce ar părea ieșite de sub dubla pană a lui Ilf și a lui Petrov dacă nu ar fi crâncen de tragice - citez, în continuare, din procesele verbale de judecare a cererilor de grațiere :

- “Cârlan Teodor, n. 1921, **condamnat** de judecătoria narodnică a sectorului Stalin din or. Chișinău, **la 1 an detenție pentru furtul unei pâini**” (parcă am citit ceva-unde-unde-despre-așa-ceva în literatura franceză din secolul al XIX-lea...);

- “Ciolpan Nicolae, n. 1903, muncitor, 6 copii în întreținere. **Condamnat** la 18. 2. 1946 de judecătoria narodnică a sect. 3, Lenin, or. Chișinău **la 1 an închisoare pentru furtul unei pâini**”.

Nota : aceștia au fost grațiați - după executarea pedepsei...

S-a observat un amănunt (dar cât de semnificativ !) : în 1947, Basarabeni (locuitorii R.S.S. Moldovenească) erau judecați și condamnați după Codul Penal al... RSS Ucrainene !

De acolo să li se tragă lui Constantinescu, Zoei Petre, lui Severin, lui Ciaușu, lui Pleșu, lui Gabriel Andreescu, și a altor “români” dezgustătoarea-le ucrainofilie ?

Din vara anului 1947, în documentele găsite, traduse, reproduse, apare un element nou - chiar din titlu :

“Informația viceministrului ocrotirii sănătății al RSS Moldovenești N.N. Ejev către Președintele consiliului de miniștri al RSSM G.I. Rudi și secretarul CC. al PC(b) M., N.G. Covali despre spitalizarea bolnavilor de distrofie și asigurarea întreținerii lor” (s. m. P.G.).

**“În scopul spitalizării bolnavilor de distrofie, conform directive-
lor consiliului Miniștrilor al RSSM, în luna iulie (1947) în republică
funcționau 10.000 locuri provizorii. Locurile (...) au fost asigurate cu
produse alimentare și asigurații numai până la 1 august (informația
poartă data : 27 iunie 1947 - n.m. P.G.). Ținând cont de numărul mare
al bolnavilor de distrofie precum și de existența multor copii ai
nimănu (1.800 persoane), a bătrânilor internați actualmente pe aceste
paturi, se crează imposibilitatea aprovizionării lor, începând cu 1
august”** (...).

Am ajuns și la **asta**. **Asta**, cronologic, începuse mai demult, însă abia acum autoritățile rusești îi spun pe nume. Citez din informația șefului secției județene Bender (Tighina), A.D. Mocialov către secretarul CR al PC(b) M. D.K. Bîcikov despre “situația” din satul Sălcuța raionul Căinari :

“Am fost informați că locuitoarea C.I., n. 1903, din țărani chiaburi, analfabetă, folosește în alimentație carne de om. Controlul faptelor a stabilit : C.I., la data de 18 martie 1947, în timpul odihnei soțului său, C. V., l-a lovit cu toporul în cap, l-a decapitat, carnea a fript-o și a mâncat-o. Sub arest, la interogatoriu, C.I. a recunoscut că și-a omorât soțul cu scopul de a-l mânca. Pe lângă aceasta, a recunoscut că în ianuarie 1947 a născut doi copii, dintre care unul mort. Împreună cu soțul l-au mâncat pe nou-născutul mort, apoi l-au tăiat și pe cel de-al doilea, folosindu-l în alimentație. În aceeași lună au dezgropat, în cimitir, mormintele a 2 copii, de 3 și 5 ani și au mâncat cadavrele. După un timp, C.V. (soțul - n.m. P.G.) a invitat la ei în casă o fetiță de 6 ani, orfană, din satul Zaim, r. Căușeni, pe numele F., a omorât-o și împreună cu soția au mâncat-o”.

Această informare - politico-polițienească - poartă data de 5 aprilie 1947. Însă și mai devreme (7 martie) medicii V. Averbuch și B. Morozov, membri ai comisiei de expertiză medico-judiciară și psihologică adresează ministerului ocrotirii sănătății a RSSM o notă cuprinzând rezultatul studiului în raionul Cangaz, județul Cahul. Citez:

“(...) Până la 28 februarie 1947, în raionul Cangaz au fost înregistrate 12 cazuri de necrofagie și canibalism, cu participarea a 20 persoane, dintre care au fost arestate 13. Dintre cei depistați până la 28 februarie 1947, 4 au murit. (...) Cercetării medico-legale și psihiatrice au fost supuse 9 persoane”.

“Concluzii : (...) În timpul cercetării a ieșit la iveală faptul că nu toate cazurile de necrofagie și canibalism au fost luate în evidență la timp de către organele MAI și cazurile înregistrate nu reflectă starea reală de lucruri, adică proporțiile mari ale necrofagiei și canibalismului în acest raion la ora actuală (s.m. P.G.)”.

În sfârșit !, ne-am spus. Chiar mai târziu (pentru mulți prea târziu - însă **pentru a-i salva pe cei încă în viață, se vor lua măsuri adecvate - adică se va suprima cauza : foamea provocată de ruși.**

Ne-am înșelat. Fiindcă iată ce scriu acești doi - totuși, medici - în continuare :

“Primele cazuri de necrofagie și canibalism n-au implicat luarea de măsuri urgente și nici penalizarea criminalilor și, în virtutea acestui fapt, elementele de acest tip și-au format o impresie eronată că asemenea fapte ar rămâne nepedepsite (s.m. P.G.)”

Vasăzică victimele, acei nefericiți oameni, țărani, unii analfabeți, spoliați, înfometăți de Puterea Centrală de la Moscova - erau “elemente” - care abuzaseră de Puterea Sovietică - cum ? Simplu : “formându-și impresia eronată că asemenea fapte ar rămâne nepedepsite”! Care fapte : cumva înfometarea, animalizarea oamenilor - acțiune politică, deliberată a Rușilor asupra ne-rușilor și a ne-sovieticilor? Da de unde! “Fapta” este, sub pana doctorilor Averbuch și Morozov *canibalismul* - la care au fost împinși, constrânși, obligați bietii oameni.

Altă invenție rusească : pentru a... combate canibalismul, necrofagia, e suficient să-i “lămurești” pe oameni că nu-i frumos să se mănânce între ei, iar pe cei care nu țin seama de avertisment să-i pedepsești cu severitate !

Există în raport o explicare (medicală) a faptelor :

“Marea majoritate a cazurilor cercetate au fost precedate de o flămânzire îndelungată (15-20 zile) și prezintă o distrofie moderată (majoritatea suferă de distrofie gradul I), o retardare intelectuală evidentă, primitivism psihic și diminuare a tonusului emoțional (caracteristică distrofiei) până la gradul de apatie. Explicarea comportamentului acestor persoane prin prezența unor psihoze clar conturate la momentul săvârșirii crimelor pare a fi imposibilă”.

Iată ce “consideră” medicii Averbuch și Morozov :

“În baza expertizării efectuate considerăm că persoanele culpabile nu intră sub incidența art. 10 al Codului penal al RSS Ucrainene (iar Codul ucrainean, pe solul moldovean ! - probabil de acea dată articolul prevedea o derogare, însă pe care raportorii nu au acceptat-o - n.m. P.G.) și trebuie să fie recunoscute responsabile”.

Am ajuns la capitolul *Propuneri* - ei, ce propun cei doi medici, în vederea “eradicării” ? - iată cele 8 puncte :

“1. Toate persoanele vinovate de săvârșirea unui asemenea gen de crime necesitând tratament antidistrofic, trebuie să fie internate sub pază, în regim de izolare ;

“2. Persoanele vinovate de asemenea crime care nu necesită tratament medical să fie supuse unui interogatoriu accelerat și să fie trase la răspundere, în regim de arestare ;

“3. Organele puterii locale să divulge la timp cazurile de necrofagie și să ia măsuri eficiente de supraveghere a populației, precum și să amplifice activitatea de informare a organelor MAI în scopul prevenirii lor ;

“4. Organele Ministerului Securității, în cazul analizării acestui gen de fapte să-și focalizeze atenția asupra posibilei agitații provocatoare din partea elementelor dușmănoase care-i împing pe indivizii instabili din punct de vedere moral și psihic la săvârșirea crimelor, **în special ținându-se cont de zona de frontieră a acestui raion** (Cahul - nota și sublinierea mea, P. G) ;

“5. Procuratura și MAI să explice la fața locului gravitatea acestor crime;

“6. Să fie asigurate îngroparea la timp, corespunzător exigențelor stabilite a cadavrelor și paza cimitirelor ;

“7. Reieșind din situația materială grea a populației, în special a familiilor cu copii, considerăm oportună spitalizarea obligatorie a tuturor copiilor distrofici de toate gradele și organizarea unor puncte alimentare pentru toți ceilalți copii ;

“8. Să se amplifice activitatea de lămurire a populației despre caracterul criminal al infracțiunilor și despre tragerea la răspundere pe care o implică.

Comisia medico-legală și psihiatrică de expertiză, Morozov, Averbuch”.

La 16 iunie 1947, era transmisă informația :

“La 31 mai 1947 în satul Pitușca raionul Călărași, N.O. în vârstă de 8 ani l-a înjunghiat pe fratele său M. de 9 luni, o parte a lui a fiert-o în oală și, împreună cu sora sa de 3 ani, au folosit-o în alimentație. (...) Când mama O.N. și fratele B.N. s-au dus la câmp, N. l-a luat din pat pe fratele său M., l-a dus în odaia nelocuită, i-a tăiat capul cu cuțitul, apoi l-a dezmembrat și l-a fiert în oală, apoi împreună cu surioara de 3 ani au folosit în alimentație această carne, lăsând o porție și pentru unchiul B., însă în absența lui N. surioara a mâncat-o și pe aceasta”.

Să nu se creadă că **toți** Români din Basarabia mâncau carne de om, ci și alte “alimente” specifice societății sovietice - cunoscută ca cea mai bună, cea mai dreaptă, cea mai prosperă societate din lume - raportul din 5 iunie 1947 întocmit de viceministrul ocrotirii sănătății al RSS Moldovenești, Hechtmann, al șefului direcției Chișinău,

Discalenko și al medicului neuropatolog Beidburd zice :

”Între 1 mai și 4 iunie a.C. au fost înregistrate 140 cazuri de intoxicație cu plante otrăvitoare (troscot, lobodă sălbatică, ridichioară). (...) Toate cazurile prezintă edeme faciale, ale membrelor inferioare, paliditate pronunțată a epidermei mâinilor. Fenomenul ischemiei progresează până la necroză. Durata bolii : 3-5 zile.

“Tratamentul a constat în administrarea salolului cu urotropină, cafeină și lapte dulce.

Cu populația s-au dus convorbiri despre pericolul utilizării în alimentație a plantelor otrăvitoare”.

Or fi spus supraviețuitorii : «Slava Bogu !» că n-au fost arestați și condamnați, ca cei care foloseau în alimentație propriii copii.

Iată și o statistică : “Estimarea populației rurale a RSS Moldovenești la data de 1 ianuarie 1948”.

“La 1. ian. 1948 populația rurală număra 1.737.000 persoane ; 780.500 populație masculină, 965.500 feminină. Față de începutul anului 1947 populația s-a micșorat cu 193.900 oameni (dar față de anul 1944, când a început re-Ocupația Sovietică ?, dar față de 1940 - înainte de Ocupația Sovietică din 28 iunie, când Basarabia număra peste 2.500.000 de locuitori - adevărat, inclusiv cetățenii ? - întrebarea mea, retorică - P.G.). Descreșterea populației reprezintă 10 % față de anul precedent, respectiv 12,7 sex masculin, 7,7 la feminin. Cea mai mare mortalitate : grupa de vârstă de 2 ani : 52 %. (...) Dacă în întreg anul 1946 sporul natural constituia minus 477 persoane, pentru anul 1947 el este de minus 100.300 persoane.”

Raport al Ministerului Afacerilor Interne din Moldova, Tutușkin către superiorul său de la Moscova, Kruglov, la 19 decembrie 1946 :

“Ca rezultat al ocupației române și a secetei anilor 1945-46 [n-ar fi fost mai just-bolșevicește să nu pomenească nimic de “secetă”, doar de “moștenirea ocupației române”?- n.m. P.G.], situația alimentară a Republicii Moldovenești este extrem de grea - mai ales la țăranii din raioanele Chișinău, Bender, Cahul, și parțial Orhei și Bălți. (...) La 10 decembrie curent printre locuitorii satelor se numărau 30.043 distrofici, din care 18.570 copii. Situația pe raioane: Chișinău : 13.717, Bender : 9.301, Cahul: 6.755, Orhei : 920, Bălți : 50. (...) în sate multe familii zac umflate din pricina malnutriției, fără să dispună de un kilogram de pâine.

“În satele Baimaclia și Sălcuța, raionul Bender, familii întregi - câte 3-5 persoane - suferă de edeme provocate de lipsa de albumină,

gradul II și III. (...) În raionul Leova subnutriția și inaniția au doborât un mare număr de copii de vârstă preșcolară. În urma unui examen medical din 19 localități, din totalul copii : 2.101 suferă de subnutriție 1.113. Aceste cauze au sporit brusc mortalitatea populației: oamenii mor în sate, pe drumuri, în orașe. În octombrie 1945 au decedat 3.993 persoane, în octombrie 1946 : 5.714, iar în comparație cu septembrie, în octombrie s-au semnalat cu 1.110 mai multe. (...) În ultimul timp organele de miliție din Chișinău ridică zilnic de pe străzi 8-12 cadavre. În raionul Comrat numai în luna octombrie curent au murit de subnutriție 269 persoane, inclusiv 115 copii.

“(...) Cresc proporțiile vagabondajului. Copiii orfani din sate pornesc la orașe, în căutarea unei bucăți de pâine. (...) Numai prin instituțiile specializate ale MAI au trecut, în 11 luni, din 1946, 3.411 copii vagabonzi. (...)

“Din cauza dificultăților de ordin alimentar s-a intensificat spiritul emigraționist. În 11 luni au fost arestate în tentativă de trecere în România 189 de persoane, 20 reușind să treacă granița - în total 209. (...) în republică au fost luate în evidență peste 100 persoane care intenționează să fugă în România. Din numărul lor fac parte mulți țărani săraci și mijlocași”.

Imaginația teroristă a Aparatului Represiv Rusesc : nelimitată. “Vinovații” puteau fi foarte bine (și cumplit) pedepsiți pe loc, în satele și în orașele lor, fără a mai fi nevoie de arestare, de anchetare, de transportare, de alimentare - chiar și în lagărele din Siberia deținuții primeau o porție de ceva... - printr-un ordin de la Moscova, executabil în două faze:

- a) confiscarea totalității cerealelor de la țărani :
- b) interdicția de a circula în alte localități, regiuni, republici, în căutare de hrană.

Rezultatul nu a întârziat să se arate - doar fusese verificat în Ucraina, în 1933-34 ; mijloace : minime. Operația : curată, ieftină, eficace : au dispărut câteva sute de mii de dușmani-ai-poporului ! (sau milioane, ce contează la un comunism atât de numeros demografic !).

Supraviețuitorii unui astfel de “tratament”, cei care priveau de 50 ani peste Prut, cu speranță, au, fost, după “Revoluția Română” din decembrie 89 respinși, refuțați peste graniță (și ce graniță !: cea de pe Prut, dintre “Republica Populară Română” și provinciile românești Basarabia și Bucovina răpitate și prefăcute în “teritorii sovietice” era mai păzită, mai impenetrabilă decât cea dintre URSS și China, în timpul

războiului de pe Amur, comparabilă doar cu Zidul Berlinului - dar fără... zid din beton) nu doar de tovarășii Iliescu, Petre Roman, Brucan, Măgurean, Caraman și alți sovietici-în-civil, ci de - cine ar fi crezut : de Tatăl Nației, Seniorul C. Coposu și de securiștii ardeleni.

Iar acum, urmînd “Linia Națională a Țărănismului Ardelean”, au fost oferiiți, dăruiiți (nici măcar vînduți !) de acești, nu imbecili, ca să aibă circumstanțe atenuante - ci nemernici, în ordinea cronologică a ticăloșiiilor lor - îi înșir din nou, ca să nu-și închipuie că i-am uitat : Iliescu, Roman, Brucan, Voican, Caraman, Constantinescu (fost activist activist de partid, purtat în zgardă de Securitate), Zoe Petre - fostă-prezentă-viitoare activistă de partid - aceștia doi nu au nici măcar scuza (!) că lucrează pentru KGB, (ca fostul ambasador la Paris, cu nume predestinat : Ciaușu), precum și inconmensurabilul intelectual Andrei Pleșu, și el un cățel - altfel cult! - dus în lesă de Organ...

Și iată - pentru a cîta oară ? - confirmat, în latura lui adevărată, criminală : mioritismul cu care se tot laudă Românii analfabeți. Acela care constă în, simplu : vinderea de frate.

Și în uciderea de frate.

Încă o dată : 28 iunie

Măine mă întâlnesc cu Agfanul basarabeț.

A trecut timp, au trecut paginile și n-am apucat să scriu mai mult despre Basarabia și deloc despre Afganistan : deloc despre Palestina ; deloc despre Cecenia.

Mai ales la Cecenia ar fi trebuit să mă opresc măcar preț de zece pagini (și jumătate). Să spun că această nefericită comunitate - trecută la Islam din pricina ocupației rusești a Caucazului, la începutul secolului al XIX-lea, deși nu a beneficiat de pauza de respirație dintre 1918 și 1940, ca Basarabia, începînd de la al doilea război mondial a cunoscut cam aceeași soartă ca și noi (ca și Tătarii). Să amintesc : re-tragedia lor a început în 1992, în același moment ca și a noastră, prin Războiul de pe Nistru - și din aceleași motive : refuzul Imperiului Rus de a accepta ne-“centralismul democratic” (chiar dacă motivația, la ei, este alta : petrolul din Caspica dirijat spre Marea Neagră...).

Promit : în cartea următoare măcar un capitol are să fie consacrat Cecenilor.

Acum, că mă alungă din urmă timpul, sar peste... timp, la 1992.

Nu : ca să se înțeleagă o iau cu 4-5-6 ani mai în urmă.

- La **27 ianuarie 1987**, în URSS Gorbaciov a rostit cuvintele care vor face carieră, atât în interior, cât, mai ales în Occident, sub forma lor gata-fals-tradusă : *perestroika* și *glasnosti*.

Ceea ce se înțelegea prin “restructurare”, viza și relațiile inegale din principiu între “surorile” care compuneau Uniunea Sovietică și Maica Rossia. Una dintre cele mai persecutate (pe motive naționale) republici era cea numită Moldovenească. De la ocupația din iunie 1940, cu o scurtă pauză în timpul războiului, în provincia românească Basarabia, Moscova aplicase, cu ferocitate, nu o politică de clasă, ci o politică de rasă, scopul fiind : desnaționalizarea românilor băștinași : arestări, asasinate pe loc, în masă, deportări, “emigrație voluntară”, foamete organizată, inventarea unei limbi cu adevărat sovietice : “limba moldovenească”, impusă a fi scrisă cu caractere chirilice, învățământ, nu doar sovietic, ci rusesc, amplasarea industriei în afara “republicii” - și, vechea și verificată metodă țaristă : aducerea și stabilirea de ne-români din restul Rusiei, pentru ca “echilibrul demografic” să fie... dezechilibrat.

Se poate vorbi de o politică de rusificare a Basarabiei ocupate. De pildă raportul români-ruși : Rușii erau, în Basarabia, în 1940, 188.000 persoane - în 1979 : 505.000 ; Ucrainenii, de la 220.000 urcaseră la 600.000. Nu se adună merele cu cartoafele, dar făcînd o comparație a duratei de viață, reiese că în “RSS Moldovenească” între 1985-86 ea era cea mai scăzută din URSS : 66,4 ani - în comparație cu Federația Rusă : 69,2 ani, Ucraina : 70,5 ani, Bielorusia 71,4 ani. Doar în intervalul 1966-70, calculat la 100 locuitori, au venit și s-au instalat în Basarabia 21 persoane - în Ucraina : 9, în Rusia : 2 persoane. Politica Kremlinului a făcut ca în Basarabia să se stabilească peste 700.000 de militari ruși, activiști de partid, NKVD/KGB-iși trecuți în rezervă precum și foști muncitori (ruși) din zonele polare. Acest “aport” demografic a prefăcut țara într-un azil pentru pensionarii (și ce pensionari !) unionali - în timp ce băștinașii au fost siliți să-și caute pâinea-neagră în Siberia, în Extremul Orient, în Sahalin. “Pensionarii” - cu prioritate absolută la “vânzarea de locuințe”, din care plătiseră doar 20% din preț - care nu au nici o legătură cu pământul românesc al Basarabiei (decît prin faptul că destui dintre ei îi terorizaseră pe indigeni, pentru “naționalism românesc” - sunt plătiți de peste un deceniu din bugetul și așa famelic al Republicii Moldova și constituie o terifiantă forță de presiune, atît electorală, cât și psihologică : ei alcătuiesc grosul “rusofonilor” mafioți, ei mențin imperialismul rusesc în Basarabia.

Recapitulare geografică : Basarabia (partea orientală a Țării Moldovei, răpită de ruși în 1812), are forma unei... banane, de două ori mai groasă la bază (în sud) - la nord încovoiată spre stînga și delimitată, la est, de fluviul Nistru, la vest, de râul Prut. După 1918, când Basarabia s-a desprins de Imperiul Țarist și s-a unit cu Vechiul Regat - urmată de celelalte provincii înstrăinate : Bucovina și Transilvania - Rușii deveniți “sovietici” nu au renunțat la intenția de recuperare a prăzii, drept care au inventat - în Ucraina, o “Republică Autonomă Moldovenească”, în 1924. Suprafața ei și “capitala” erau în permanentă modificare-schimbare, potrivit umorilor lui Stalin. După ce au reocupat-o Basarabia (1944), Rușii au redocupat-o, neținînd seama de granițele ei naturale :

- Județul Hotin, din Nord, a fost desprins de Basarabia istorică și, împreună cu Bucovina de Nord, a fost dat RSS Ucraineană - regiunii Cernăuți ;

- Județele din Sud : Ismail și Cetatea Albă - deschiderea Moldovei la Dunăre și la Marea Neagră - au fost date tot Ucrainei, regiunii

Odessa ;

- “În schimb...” noii RSS Moldovenești i s-a dăruit o parte din inițiala RAM (de pe malul stâng al Nistrului) - desigur, populată **și** de români - ei au fost primii sedentari ai Sudului Rusiei actuale - însă niciodată revendicată de România.

Vicioasa redesenare a hărții a fost dublată de o permanent ticăloasă politică economică : 80-90% din industria “RSSM” a fost implantată în “raioanele transnistriene” pe malul stâng al Nistrului, în realitate în Ucraina, în centrele Tiraspol, Râbnița, Dubăsari, Grigoriopol, Slobozia.

Profitînd de politica lui Gorbaciov, **Moldovenii (din URSS !) au fost, dintre toți Români, primii cronologic și cei mai curajoși combatanți ai comunismului, ai imperialismului rusesc, pentru libertate, pentru afirmarea identității naționale.** Degeaba se bat în piept cei de la București, majusculînd “Revoluția” lor - dovedită a fi un vulgar putsch comunist și o Minciună numită “Timișoara”. Dublu-triplu- cvintuplu nefericiții români de sub ruși, supraviețuitorii Masacrului permanent de jumătate de veac, Basarabeni, Români de la Chișinău au pornit - și au desăvârșit - o adevărată revoluție socială, națională, spirituală. A pornit așa cum **nu** a pornit cea de la București-Timișoara-Cluj-Sibiu - de la un *text*, semnat de V. Mîndicanu, publicat în revista *Nistru* nr. 4 din 1988, intitulat : “Ecologia spiritului”. Despre ce vorbea acel text - cu adevărat revoluționar ? Despre **limba română**, despre **alfabetul latin**. Prin asta, Români din Basarabia pot să se așeze fără complexe alături de Polonezi (care, în 1956, s-au răscolat împotriva comunismului, pornind de la piesa “Strămoșii” de Mickiewicz); alături de Unguri, încurajați de poezia “Ridică-te, Maghiare” de Petöfi; alături de Cehi și de Slovaci, înălțați pe două picioare, în 1968, tot de *texte*.

“Parizienii” de la București (vorbesc de scriitorii care pretind a fi rezistat... prin cultură) nu au fost capabili să producă ori să actualizeze *texte*, iar momentul decembrie 89 i-a surprins, i-a dezorientat - dar s-au... orientat în curînd, când a fost vorba de împărțit prada și de re-scris istoria... Și de batjocorit curajul și sacrificiul Basarabenilor și al Bucovinenilor, considerate “neseriozitatea de a te bate pentru... alfabet !”

Textul amintit a federat aspirațiile de libertate, demnitate, identitate ale Românilor din “RSSM”, conducîndu-i la alcătuirea, în august 1988, a “Mișcării democratice pentru susținerea restructurării”, prefăcută în septembrie același an în “Frontul Popular din Moldova”. La

adunările cenaclului literar “A. Mateevici” (preot-poet basarabeu mort pe front, în 1917, autor al celebrei poezii “Limba noastră”, stindard al identității românești), adevărate meetinguri “ilegale”, ținute în afara orașului, la Valea Morilor. Acolo au participat zeci de mii de persoane, au învățat libertatea și democrația - inexistente în Imperiul Rusesc. Conducerea (comunistă, rusească) a RSSM a fost silită să adopte un decret prin care “formațiile obștești” se puteau înregistra. S-au declarat înregistrat 20 formații politice, culturale, profesionale.

La cererile insistente ale Frontului Popular, “Prezidiul Sovietului Suprem al RSSM” a creat, **în iunie 1988 Comisia pentru decretarea limbii de stat** - alcătuită din scriitori, lingviști, istorici, artiști.

- **28 decembrie 1988, 25 ianuarie 1989, 19 mai, în fine, 31 august 1989** : trepte care au dus la Legea statutului limbii de stat a RSS Moldovenești - **limba română, cu grafie latină** ;

- concomitent, au avut loc reforme politice - printre care primele alegeri libere (**martie 1989**) ;

- la **27 aprilie 1990** Parlamentul adoptă Legea cu privire la Drapelul de stat (tricolorul românesc : roșu, galben, albastru), iar în **3 noiembrie** Stema : acvila și capul de bour ;

- la **23 iunie 1990** Parlamentul a adoptat “Declarația de suveranitate al RSS Moldovenești - stat unitar, indivizibil, cu frontiere nemodificabile”;

- tot atunci a fost instituită ziua de **31 august drept Sărbătoare Națională, numită “Limba Noastră” - anulând-o pe cea de 28 iunie** (dragă Rușilor, fiindcă atunci - în 1940 - re-răpiseră Basarabia) ;

- și tot atunci **pactul Ribbentrop-Molotov (“Hitler-Stalin”) a fost declarat nul și neavenit.**

[România, nu numai că nu a denunțat Pactul amintit, dar încheind în 1997 Tratatul cu Ucraina (președinte fiind, nu bolșevicul și KGB-istul Iliescu, ci... țărănistul-creștin Constantinescu), în același cont... a renunțat la a-i mai face opoziție !]

- la **23 mai 1991** RSS Moldovenească a devenit : “Republica Moldova”.

Suveranitate, tricolor românesc, limbă română, grafie latină - era prea mult pentru Imperiul Rus, cel monolitic.

- **19 august 1991** : Putschul de la Moscova. Komisarul Kolesov, numit de Moscova comandant militar al Chișinăului (dar neconfirmat) cere Moldovei anularea interzicerii de a patrula pe teritoriul Moldovei

a Armatei 14 și a poliției rusești. În acea situație dramatică președintele Snegur a condamnat în termeni duri încercarea de răsturnare a lui Gorbaciov, iar Ion Hadârcă din partea Parlamentului, într-o alocuțiune radiodifuzată a chemat populația la calm și la... rezistență.

Urmare : zeci de mii de oameni din toată republica s-au organizat spontan în grupuri de pază a unor obiective strategice și de apărare - pericolul venind de la unitățile militare rusești de pe teritoriu și de la rusofoni - cu toții de partea puciștilor extrem de activi în Transnistria.

- **la 23 august 1991** Prezidiul Parlamentului a dat Decretul privitor la *“interzicerea Partidului Comunist din Moldova”*.

- **la 27 august** a fost convocată Marea Adunare Națională. *S-a votat Declarația de Independență a Republicii Moldova*. Încă o dată a fost declarat pactul Hitler-Stalin din 23 august 1939 - pe a cărui bază fusese ocupată Basarabia un an mai târziu - *nul ab initio* și a cerut să fie lichidate consecințele lui și în privința Bucovinei.

Tot atunci Republica Moldova a cerut tuturor statelor lumii să recunoască independența, s-a declarat gata să adere la Actul final de la Helsinki, la Carta de la Paris și a solicitat admiterea la Conferința pentru Securitate și Cooperare în Europa.

Deasemeni a cerut URSS începerea negocierilor privind încetarea stării ilegale de ocupație a Moldovei și retragerea trupelor sovietice de pe teritoriul său.

- la câteva ore de la declarația de independență, Bucureștiul a recunoscut Republica Moldova ca stat independent. Recunoaștere care-i aranja pe putschiștii dâmbovițeni din decembrie 89 : făcea să se uite - în ochii celor care, oricum, nu înregistraseră mare lucru - refuzul de a accepta re-unirea cu Patria Mamă a provinciilor românești răpite de ruși în 1940 - nu doar de către puterea în exercițiu (Iliescu, Roman, Brucan și alți bolșevici - cu toții pro-, filsovietici), dar și de șeful Opoziției Democratice, Corneliu Coposu, cel care intrase în panică (comandată de Securitate) și rostise infamia :

«România nu are nevoie de încă patru milioane de minoritari» - “minoritari” fiind în ochii lui victimele-prime ai bolșevismului și nu, doamne ferește, securiștii care-l înconjurau și ghidau (ca Măgureanu).

- **la 8 decembrie** URSS a fost... desființată ; la 21 decembrie, la Alma-Ata s-a constituit Comunitatea Statelor Independente - Republica Moldova fiind una din cele 11 semnatare ;

- **la 30 ianuarie 1992** Moldova a devenit membru al CSCE, și al ONU.

Între timp Rusia Eternă acționase în subteran, presimțind dezmembrarea sa, pierderea supremației - nu doar pe plan internațional. A pus la cale - mijloace, oameni "calificați", experiență avea ! - formații, nuclee, grupuri diversioniste programate a interveni (și în republicile Baltice și în cele din Caucaz). La suprafață, în Moldova, Rușii au acționat (încă din 1988, la primele semne amenințând "unitatea" Imperiului), prin formațiile politice conduse de bătrâne gloabe ca Ruțkoi și Jirinovski, în subteran : jefuind Moldova de ceea ce îi mai rămăsese nefurat "oficial", prin clanurile mafioate controlate de KGB ; totodată prin organizarea secesiunilor - la plural, fiindcă un rol deloc minor l-au jucat *găgăuzii*, în Sud - cel de prim plan aparținând *rușilor* înfiți în Transnistria, în jurul Armatei a 14-a (să nu fie uitat generalul Lebed, alt criminal-de-război, "erou" în Afganistan). Sub stindardul "Mișcării pentru apărarea drepturilor rusofonilor din Moldova" - organizație, nu doar "unionistă", dar de-a dreptul teroristă, alcătuită din KGB-iști implicați în confunțările de la Baku, Tbilisi, Riga, Vilnius ; din "cazaci", membri ai detașamentului special "Alfa" și ai grupului "Delfin". Cu ajutorul acestora - și cu ajutorul - "neprecupețit", cum altfel ?- al presei rusești, campioană a dezinformării interne dar mai ales externe, Marea Rusie a început un veritabil război împotriva Micii Moldove. Pe care a învins-o (pricinuind moartea a cca 800 de combatanți și de civili) și i-a zmulș, atât Transnistria, cât și enclava Tighina (Bender) de pe malul drept al Nistrului.

Dacă Rusia Totalitară a făcut ceea ce face de câteva secole : atentează la pământul, la libertatea, la identitatea altor comunități, presa rusească, în sfârșit, liberă, s-a acoperit de rușine : a dezinformat sistematic, prezentând Moldova ca agresoare, drepturile ei legitime ca abuzuri grosolane. Doar acum (în 2001), în ultima parte a războiului din Cecenia câțiva gazetari ruși au început a-și face meseria - oarecum europeană. Însă în războiul de pe Nistru (1 martie-29 iulie 1992) s-au comportat ca niște demni urmași ai propagandistului de front-și-de-partid Ilia Ehrenburg.

Rușine să le fie!

[Cartierul în care locuiesc de mulți ani, Belleville, a rămas, în ciuda prefacerilor edilitare, a ulterioarelor valuri de emigranți : maghrebini, negri africani, vietnamezi, pakistanezi, srilankezi - tradiționalul cartier parizian al evreilor săraci.

Așadar, întâlnesc cu privirea, pe stradă, evrei în vârstă, din cei care ar putea fi dublu supraviețuitori : ai Auschwitz-ului și ai jumătății de secol trecut de atunci. Se vede, se simte : dacă le-ar slăbi atenția o clipă, li s-ar rupe ața ; s-ar prelinge pe asfalt ; s-ar stinge ; ar muri. Cam de două ori mai multe femei decât bărbați - totdeauna, la toate comunitățile, femeia a fost cea mai îndurătoare, cea mai bravă - vorbesc numai de Evreii ashkenazi, proveniți din Europa de Răsărit, care, deduc - nu se prea simt în apele lor lângă coreligionarii sefarazi, mult mai numeroși, mai activi, mai bine hrăniți, mai gălăgioși, dacă n-ar purta kipa și perciuni, i-ai lua drept tunisieni, marocani - când ei sunt mai degrabă algerieni (ca Enrico Massias, ca Roger Hanin...).

Mă uit, pe stradă, la bătrâneii modest îmbrăcați, cei mai mulți sprijinindu-se în bastoane ; judecându-i după cumpărăturile din pungile de plastic, au un “buget” doar cu puțin mai important decât al nostru (însă noi suntem o excepție...). Nu e nevoie să întorc privirea după ei : i-am “fotografiat”. Îi știu, îi simt, văd prin ei și prin pardesiile ponosite, prin părul rărit până la plâns al femeilor, prin plasticul portofelului famelic, prin pânza sacoșelor dezumflate...

Și mă simt de-al lor. Și-mi sun în auz vorbele tatei :

«Noi, Basarabeni și Bucovinenii suntem ovreii zilelor noastre !»

Suntem. Nu atât prin sărăcia lucie, prin “averea” purtată de ici-colo în două valize și trei legături. Nici măcar pentru că nu mai avem o țară, o acasă a noastră, un loc unde să punem-jos bagajele. Ci mai degrabă din cauză că cei de pe margini se uită la noi din pragurile porților cu neîncrederea, cu teama, cu ostilitatea țaranului la vederea trecerii pe ulița lor a unei șatre de țigani (sau de jidani ; sau de refugiați basarabeni). Fiindcă nici noi nu suntem de-ai lor, ai privitorilor, sedentariilor, băștinașilor, stăpâni de case, deci de porți la stradă - de unde poți privi de sus, pieziș, la neliniștitorii pribegi, trecând ; și noi le suntem străini (deci, potențial, amenințatori : le-am putea fura găina, s-o mâncăm ; copilul, să-l ritual sacrificăm - sau, și mai grav : i-am cere fata pentru fiul nostru - de “minoritari”, vorba lui Coposu...).

Cum să nu mă simt de-al lor - de-al minoritarilor? De-al celor ne-acceptați, ținuți la distanță, temuți (nu ca lupii, ci ca niște câini

atingi de turbare, inofensivi, dar cum sunt bolnavi, pot fi și îmbolnăvitori : nefericirea a fost, de totdeauna, molipsitoare...) ; apoi de-a dreptul hăituiți, prinși, închiși, înfometati, chinuiți și - de ce nu ? - uciși.

Mă simt de-al lor - vreau să spun : mă străduiesc, știind (cu capul) că și eu sânt un Ovreu al Zilelor Noastre.

Nu reușesc întru totul. Pentru un motiv atât de simplu și atât de atroce : nu poate exista solidaritate între două grupuri de flămânzi, de pribegi, de fără adăpost, de fără țară, de amenințați cu lichidarea - sau cu "repatrierea în Siberia". Dacă ar mai putea fi vorba de oarecare solidaritate în interiorul unui grup (și încă...), însă între două, fie ele alăturate, aflate în aceeași oală - nu se mai poate. Există cazuri, dar acestea nu fac decât să întărească excepționalitatea individuală, nu regula comunală. Omul nefericit, flămânzit, îmbolnăvit, amenințat în însăși existența sa, mai ales dacă este în vârstă, deci în prag de moarte - nu are resurse de compasiune pentru altul (și consecința ei : solidaritatea); altul, în ochii lui și în carnea lui reprezintă, nu un semen, nu un frate de suferință, ci un concurent la mâncare, la odihnă, la cantitatea de aer, la rând-la-tinetă : un dușman. Pe care, fiindcă nu mai ai puterea să-l elimini, îl urăști din toate puterile străfundului suflet chinuit al tău.

Știu astea de la mine : din celulă, din dubă, din carceră. Or atunci eram tânăr, sănătos, moartea nu-mi dădea târcoale, nici nu știam ce culoare au ochii ei. Nu am cedat ne-solidarizării (ba chiar am ieșit în față, i-am provocat pe gardieni, pe politrucii, pe directori), însă o făceam doar ca să-mi dovedesc mie că sunt *altfel*. Bineînțeles, păcătuiam. În primul rând prin ignoranță : nu știam "cum este atunci când ești bătrân, bolnav - după 10-15 ani de închisoare"; în al doilea - legat de primul : nu-mi dădeam seama că, înălțându-mă, eu, îi coboram, îi umileam pe ceilalți - sigur, mai merituoși ca mine.

Iar dacă nu mă pot (re)lipi de foștii mei colegi de închisoare, cum aș putea să mă alătur, fie și mental, unor probabili caralii - mai grav : unor posibili anchetatori - adică aceia care te umilesc, te chinuie, te torturează, te condamnă la ani de închisoare (ei fiind și judecători și călăi)? Fiindcă nu se poate, nu se poate ca printre evreii bătrâni și bolnavi și săraci care-și sfârșesc zilele în cartierul Belleville din Paris să nu fie și securiști activi - măcar până în 1956 - în România, în Bulgaria, în Ungaria, în Cehoslovacia, în Polonia, în URSS. Nu se poate, nu se poate. Știu : cei de grad mare (de la colonel în sus) au "optat" pentru Israel, pentru USA. Aceia au descoperit fulgerător - și

oportun - nu doar misticismul pe care-l combăteau de zor când erau ei uniformați și împistolați ca NKVD-iști, ci chiar și naționalismul - evreiesc, se înțelege, în virtutea căruia au intrat în masă, disciplinați, în partida și în partidul rusesc, terorist, feroce xenofob, anti*goi* : antiarab, anticreștin al lui Ariel Sharon. Dumnezeu știe câți vor fi “ales” Germania dintre NKVD-știi de expresie prusacă trudind în RDG. Oricum, eu știu vreo zece “români” (nu sunt *din* România, ci securiști în România, originari din Rusia, din Ungaria, din Polonia, din Bulgaria, din Franța), “repatriați” în Franța și primind pensii de “rezistenți” [ca odiosul întru toate, “Holban”, pe care Philippe Robrieux îl grafiază : “Olban”, pe adevăratul său nume : Buchalter, agent sovietic, nu patriot francez - cel care, împreună cu Duclos a provocat, printre altele, arestarea celor din “Afîșul Roșu”, grupul Manouchian]. Aceștia Francezii le acordă statutul de refugiat-politic mai lesne decât unei victime a comunismului, pentru că au avut insolența de a se plânge - și în presă - că acolo unde ei persecutaseră, chinuiseră, ucisuseră în numele comunismului - și trăiseră bine din meseria de călău - fuseseră... persecutați ca evrei și comuniști (în țările comuniste!).

Nefericirea comunităților noastre mă împinge spre ei.

Mă opresc de ceastălaltă parte a gardului de sârmă ghimpată :

Eu, *goi*, aș fi putut (după august 1941) participa activ - sau măcar prin consimțământ vinovat - la deportarea, în Transnistria, în timpul războiului, a Țiganilor și a Evreilor, la uciderea lor - prin foame, prin frig, prin ciomag, prin glonte. În *asta* nu poate fi luată în seamă opțiunea mea ca individ care pretind că nu aș fi făcut *asta*, chiar de mi s-ar fi ordonat ; care pretind că aș fi refuzat, chiar de aș fi fost amenințat că voi fi eu judecat și condamnat și împușcat pentru neexecutare de ordin pe timp de război. Au fost multe cazuri, nu doar de neexecutare-întocmai a ordinului, ci de-a dreptul de pactizare cu “inamicul”. Și chiar dacă, la proces, Evreul supraviețuitor a depus mărturie în favoarea soldatului ori ofițerului ori funcționarului Cutare: cinste aceluia, dar, în continuare : rușine Comunității Românești, care a ajuns să se laude cu astfel de excepții de la regulă ! ;

El, evreu, ar fi putut participa activ, la batjocorirea, molestarea, răpirea ostașilor români în retragerea din Basarabia și Bucovina de Nord din Săptămâna Roșie, 28 iunie-3 iulie 1940 ; ar fi putut foarte bine participa activ la asasinarea în public a preoților ; la arestarea și “anchetarea ca la NKVD” a suspectilor - și, de ce nu : la uciderea lor, acolo, doar ei, Evreii din Basarabia ocupată de bolșevici aveau, în

sfârșit, ocazia să se răzbune pe *goi*-ii care-i persecutaseră două mii de ani - la deportarea lor, cu zecile de mii (acum vorbesc numai de Prima Ocupație : 1940-1941, pentru că despre a Doua, din 1944 nu mi-ar ajunge nici o sută de volume);

El, Evreul din Belleville, ar fi putut să fie consăteanul nostru, din Mana-Orhei, elevul părinților mei, fugit peste Nistru prin '38, întors în '40 komisar NKVD, care - printre alții - îl arestase pe tata la 13 ianuarie 1941 și îl trimisese în Siberia ; ar fi putut să fie cel care măcar a executat ordinul de a fi ucis și unchiul meu Ion Goma, prizonier de război după 23 august - și, oroare : “trădător al Patriei Sovietice” ! - prin foame și prin sete, în septembrie-octombrie 1944 ;

Ar putea fi “Anchetatorul Tăcut” al meu, din 1956, insul urât, cu ochelari urâți, îmbrăcat urât, în civil (dar îl simțeam : superior în grad locotenenților și căpitanilor uniformați), cel care intra în birourile de anchetă fără un cuvânt, se ducea la un dulap de fier, îl deschidea, răsfoia dosare - dar trăgea cu urechea la “întrebările” subalternilor lui, la “răspunsurile” mele - și de care mi-a fost totdeauna o frică paralizantă, mai cumplită decât frica de Căpitanul Enoiu, Măcelarul de la Interne, cel care, cu un singur pumn îmi rupsese trei coaste...

Și chiar dacă Evreul din Belleville nu va fi fost NKVD-ist cu misiune de terorizare a “dușmanului” în România - n-ar fi putut fi NKVD-ist cu aceeași misiune în Ungaria ?, în Polonia ?, în Zona de Ocupație Sovietică, apoi RDG ? Este adevărat, în România Evreii și Ungurii din Securitate au fost dezactivați după 1956. Ceea ce nu înseamnă că nu au fost folosiți la nivel înalt-internațional și după acea dată : în “tratatul de la Budapesta”, din 1956, dintre Sovietici și Maghiari, întru înșelarea, în vederea capturării guvernului Imre Naghi - cine se afla, ca emisar sovietic? Tovarășul Walter Roman (Neulander, tatăl... nestalinist al iubitorului de democrație occidentală Petre Roman), asistat de nu mai puțin tovarășul Ardeleanu (Adler) - persoane care aveau multe în comun : erau evrei unguri, ofițeri NKVD, trimiși de Sovietici să activeze în România (care era lipsită de comuniști).

Adevărat : nu toți Evreii au fost comuniști, securiști - există foarte mulți *goi* care admit acest adevăr.

Evreii însă nu admit că nu chiar toți *goi*-ii sunt feroci antisemiți. Nu, nu mă pot apropia de semenii mei, întâlnești în Belleville.

Unii dintre ei au fost victime. Da, dar unii dintre unii au fost, după aceea și călăi.

Nu ne putem lipi, chiar dacă sunt de-al lor :

Memoria mea. Și amnezia lor. Apoi : nu sunt suficient de creștin, ca să iert.

Bine : n-aș ierta - dar ce aș vrea eu (să fac, să mă fac), cel mai mult și mai mult și mai mult, în viața câtă mi-a rămas ?

Aș vrea să mă fac... Nu pompier, nici pilot de vânătoare - nici măcar astronaut ; ci (să mă fac) pacifist în Israel.

Să fiu ce am fost o viață întreagă : păgubosul de serviciu, idiotul satului, ridicolul clasei...

M-aș simți întinerit pe dată dacă împreună cu cei vreo șase sute (cred că se laudă, ca să-și dea curaj : n-au mai rămas decât binișor sub șaizeci...) de alți "trădători", aș manifesta pe-loc în fața locuinței lui Sharon, cerînd **Pace - Acum**.

N-aș mai avea putere să mă duc în Fundul Iudeei, ca să-i ajut pe Palestinienii cărora Țahalul le-a distrus casele - și **Măslinii** - cu buldozerele, făcîndu-le una cu pămîntul rezervele de grîne și astupîndu-le izvorul - pentru că taman acolo vrea Nathan Șaranski și cu Ariel Sharon să implanteze o altă colonie evreiască - pe care s-o înconjoare cu sârmă ghimpată și s-o apere zi și noapte cu cinci tancuri și cu două elicoptere. Dar aș "picheta" cu drag trotuarul din fața domiciliului primului-ministru al Israelului, cel care, deși declarat criminal de război, întrunește peste trei-sferturi (cel puțin !) din sufragiile evreilor care pretind, în continuare, la statutul de victimă.

Și aș răbda, stoic, batjocura "trecătorilor", insultele, fructele putrede, pietrele aruncate de foștii KGB-iști și de odraslele lor (descoperitori, alaltăieri, ai Bibliei) înspre noi, "trădătorii"- care, culmea : cerem drepturi, pe pămîntul Palestinei, pentru Palestinieni !

Dar nu aș răbda monologul furios-isteric-cretin al filosofului Alain Finkielkraut, care ar explica ceea ce mai explicase la televiziunea franceză în legătură cu cartea lui Finkelstein, anume : s-ar produce o "catastrofa demografică" dacă Palestinienii care supraviețuiesc de o jumătate de secol în **lagăre**, alungați fiind de pe pămîntul lor de către Evreii veniți din Polonia, din Ungaria, din România, din URSS, de la Paris, de la New York - s-ar întoarce pe pămîntul natal...

Nu i-aș spune nimic lui Finkielkraut, doar i-aș pune în față o oglindă : să se vadă pe sine, cel prostit de nedreptățile, de neadevărurile rostite.

Pentru șapte secunde și-ar întrerupe discursul].

29 iunie

Azi. Azi la prânz mă întâlnesc cu Afgan'ul. Și cu Victor.

Nu mă simt curat față de ei : promisesem că o să fac ceva dar, iată, sunt pe punctul de a încheia altceva. Vorbesc de cartea-cu-Afgan'ul.

Mâine la prânz te prezinți la un examen - proba scrisă... Ai lucrat din greu la pregătirea lui, dar te duci cu sentimentul că ai să-l ratezi. Pe acesta. Însă nu ți-e frică să te prezinți ; și nu vei regreta că nu l-ai luat.

Examenul de bacalaureat... În primele clase de liceu fusesem un bun elev la matematici - vreau să spun : la geometrie și la algebră ; însă când am început a face trigonometrie, voi fi avut alte preocupări, fiindcă am ratat "intrarea" în ea și pe-dinafară am rămas ; mai târziu, descurajat, n-am făcut nici un efort de recuperare. Îmi era frică de examenul scris la matematici - singurul, însă neluat, m-ar fi făcut să pierd bacalaureatul. Când au fost scrise pe tablă datele problemei, am înțeles că voi pica - deci m-am liniștit. Pentru că eram într-o bună dispoziție (să fie căutată eterna găină) și ca să nu dau foaia albă, am începu a umbla pe hârtie cu compasul, cu rigla (cu ochiometrul...). Bine-înțeles, construirea unei figuri geometrice trebuia să fie rezultatul demersului algebro-trigonometric, însă, după un prost obicei, eu începeam cu sfârșitul. Rezultatul ? Toți cei care știau matematici - au greșit: s-a întâmplat ca profesorul, scriind pe tablă datele problemei, să se înșele cu o singură cifră, dar suficient pentru ca rezultatul (grafic) să fie falsificat ; s-a întâmplat ca ceea ce desenasem eu să fie... mult mai aproape de realitate, chiar dacă pe hârtia predată nu existau, scrise, decât datele problemei, desenul și mențiunea : "Rezolvat prin construcție".

Greșeala profesorului : salvarea mea. Ca să se înăbușe scandalul, Consiliul profesoral a hotărât să le dea celorlalți elevi media notelor din cursul anului, iar mie... notă de trecere... Colegii însă bănuiau că aș fi cunoscut biletul - altfel de unde aveam eu "rezultatul" : acel triunghi (era un triunghi !) "aproape exact" ? - când lor le ieșise... orice altceva ? Altfel ?

De ce am povestit asta ?

Știu eu foarte bine de ce. Oricum, de atunci (a trecut aproape o jumătate de veac...) am avut alte prilejuri de a rezolva prin construcție problemele de care mă ciocneam...

Vreau să spun : mă consolez, acum, că le-am rezolvat...

Am suferit *de Basarabia* din clipa în care am aflat - și am ținut minte - ce e durerea (umblînd desculț, mi-am "dezbârnat" într-un colț de piatră, o unghie). Pentru că întîmplarea cu unghia s-a produs după liberarea noastră de bolșevici - prin iulie 1941 - am ținut-o minte. Vorbesc de durere : atât de cumplită, încât mă făcea să rîd ; și să plîng.

Așa a început să-mi fie, a continuat de-atunci, durerea (specială) *de Basarabia*. Cu un ochi rîzînd, cu celălalt plîngînd.

Oamenii au dureri de cap, de spate, de burtă, de inimă. Eu - printre alții - am durere *de Basarabie*.

Dacă atunci când am căpătat memorie cursivă (în iunie 1941, la vârsta de cinci ani și opt luni) m-ar fi întrebat cineva ce anume simt, cum simt ce simt, n-aș fi putut răspunde. Aveam nevoie de cuvinte. Or cuvintele - rostite, scrise - vin unul după altul, pe rînd, în șir, nu buluc, grămadă. Chiar dacă de-acum aveam memorie curgătoare, imaginile îmi erau fixe : una aici, alta dincoace, încă alta : dincolo...

Durerea *de Basarabia* îmi era oarecum astfel :

Aici era bucuria - că scăpasem de Ruși ;

Dincoace era ne-bucuria - că tata nu scăpase de Ruși.

Amîndouă : în față, dar cum se spune la Scriptură : una era și mai în față - citește : drept dinaintea privirii și simțirii mele.

Cea cu ne-bucuria.

Ziceam că merg la întîlnire cu un dublu sentiment : de vinovăție - că i-am trădat pe amîndoi, nescriind - în fine, nemaiavînd de gînd să scriu cartea așa cum promiseseam ; și cu oarecare, puțină, oleacă de mîndrie - că am și scris-o !

Un fel de a zice. Cartea asta nu va fi niciodată scrisă. Corectez : Nu va fi fi încheiată vreodată.

Am introdus atât amintiri, comentarii, texte deja-scrise, deja-publicate în romane, în mărturii, în jurnale, în volumele de publicistică.

În asta chiar că nu încerc vreun simțămînt de jenă ; dar niciunul : m-am repetat - pe mine m-am repetat ; m-am furat - pe mine ; pe mine însumi m-am "plagiat". Cui nu-i plac repetările, revenirile, reluările

mele să nu citească această carte. Mai ales că nu aduce noutăți : Românii, analfabeți din tată-n fiu, vor pretinde, pe loc : ei “știau” de multă vreme (și muuult mai “dezvoltat”); Francezii nu știu nimic din “Istoria Românilor” - și nu suferă din pricina asta.

Românilor care și-au făcut viața pe reproșuri la adresa altora, cu precădere a Occidentalilor : că nu ne-au scăpat de Ruși, ei ; că nu ne-au liberat, ei, mai devreme de Ceaușescu, iar după 89, că nu ne “bagă” în Europa și în NATO - în fine : că nu cunosc - ei, Francezii, de pildă - nimic despre istoria și cultura românească în afară de Dracula, Nadia Comăneci, Ilie Năstase - le-o întorc, cu o întrebare vicioasă (o puneam cu mult înainte de conflictul din Kosovo) :

«Dar noi, Românii, ce știm - de pildă - despre istoria și cultura Albanezilor ?»

În timpul războiului din Kosovo s-a dovedit (printre altele): nu doar Românul de rând, cel avînd abia șapte clase, habar n-avea de istoria elementară a populațiilor din imediata noastră vecinătate : Peninsula Balcanică, dar intelectuali de vază, străluciți directori de conștiință (ca aristocratul “ambasador al golanilor” la Paris, Paleologu (în fapt, ambasador al lui Iliescu, nu al lui... Titulescu) ; ca tovarășul Octavian Paler, aparatcik, membru al C.C., gazetar-în-Occident (la Roma !) pe timpul lui Gheorghiu-Dej, apoi șef al Televiziunii sub Ceaușescu, devenit încrunțat moralizator al nației, ca orice ardelean, bașca filorus până la greață - aceștia au scris enormități, prostii, anal-fabetisme, atât despre Albanezi, cât și despre Sârbi. Ei - printre alții - au confundat indignarea-reprobarea bombardamentelor NATO cu... adevărul. Fiindcă, vai, fapta (condamnabilă) a “Americanilor” de a-i fi bombardat pe Sârbi nu a conferit în niciun fel Sârbilor și statutul de victimă nevinovată.

Dacă deștepții aceia mi-ar fi cerut părerea (și mai ce : nu cumva și cheia de la cassa cu bani?, vorba lui Ostap Bender), nu le-aș fi oferit soluții miraculoase, ci un curs-scurt de... memorie :

- dar așa, chiar așa făcuseră Anglo-Americanii în timpul celui de al doilea război mondial cu Germania : o bombardaseră, o bombardaseră, o bombardaseră, nu doar în scopul de a distruge uzine și căi de comunicație - ci și în acela de a teroriza populația, până la o determina să se ridice, ea, împotriva criminalului dictator, Hitler ! (deși Englezii ar fi putut să se uite în oglindă : bombardarea sălbatică a

Londrei de către Germani a împins oare populația să-l ia pe Churchill de papillon și să-l dea jos de pe tronul de prim-ministru ?) ;

- dar așa au făcut Anglo-Americanii în 1944, și cu noi, Românii: au bombardat, au bombardat, nu doar “obiective strategice” (petrolul, în zona Ploiești) ci și civile. Ca Bucureștiul - și încă într-o duminică (4 aprilie), Duminica Paștelui, cea mai mare sărbătoare ortodoxă. Atunci printre victime (câte : cinci ? șapte ? zece mii ?) a fost și fratele mai mic al tatei, unchiul Ignat Goma. În ce scop, bombardamentul ? Dar se vedea cu ochiul liber, de la Foggia - ba chiar de la Washington : în nobilul scop de a teroriza populația și a o încuraja (!) să-l răstoarne pe bestialul dictator Antonescu !;

- așa au făcut Anglo-Franco-Americanii în 1990, cu Irakienii : i-au bombardat, i-au bombardat, nu doar ca... pedeapsă pentru că Ceaușescu al lor invadase Kuweitul și nu numai pentru că avea (sau era pe punctul de a avea) arma atomică - ci, potrivit luminoasei strategii occidentale : de a aduce populația la exasperare și a o determina să-l alunge - ea, cu mâinile ei - pe dictatorul fioros Saddam !;

- așa au făcut “Americani” în Iugoslavia : tot în scopul (nobil! - că ei nu se amestecă în treburile interne ale altora !) : de a-i împinge pe Sârbi să-și ia soarta în mâini și să-l răstoarne pe nemernicul dictator Miloșevici, au distrus o țară deja ruinată de criză, de (ne)ieșire dintr-un comunism... și el, naționalist ;

- în fine, așa face în momentul de față, “prelungirea Americanilor în Orientul Mijlociu : Israelul, generalul Sharon” : bombardează cu elicopterele și cu avioanele de vânătoare (altfel, americane !) și distruge cu tancurile bărcile și corturile și livezile Palestinienilor, pentru ca aceștia să-l repudieze (cel puțin !) pe dictatorul-terroristul-hitleristul-antisemitul Arafat (altfel laureat al Premiului Nobel pentru Pace în tandem cu Shimon Perez, ministru de externe al lui Sharon) !

Încă o dată : agresiunile suferite nu conferă automat agresatului mantia imaculată a nevinovăției :

- Germanii erau, totuși, vinovați, pentru că îl urmaseră - disciplinați - pe Hitler în “opera” lui de distrugere (și de autodistrugere) ;

- Românii erau, totuși, vinovați că îl urmaseră - nedisciplinați, dar îl urmaseră - pe Antonescu în trecerea Nistrului, în tentativa de lichidare a Evreilor și a Țiganilor ;

- Irakienii erau și ei vinovați că participaseră la “pacificarea” Kurzilor și la invadarea Kuweitului ;

- Sârbii sunt vinovați pentru faptul că l-au urmat pe Miloșevici în “cruciada” lui bolșevică împotriva Croaților, a Bosniacilor, a Kosovarilor ;

- Israelienii sunt vinovați că îl urmează pe Sharon în “politica” lui criminală (și sinucigașă, pentru că din 1948, când și-au căpătat o țară, Evreii nu mai alcătuiesc “poporul ales” - ci unul ca celelalte) de incendiere a Orientului Mijlociu, prin alungarea de pe pământul lor - iar acum de tentativa de lichidare - a Palestinienilor rămași.

- Palestinienii *încă* nu sunt vinovați. Se află în aceeași «stare» ca și Evreii înainte de 1948 - de victime. Însă, de cum vor avea și ei un stat al lor, cum vor deveni, fulgerător : nedrepti, intoleranți (deci, persecutori feroci ai *altora*) - și mai ales orbitor de neintelenți - ca Evreii deveniți, după 1948, Israelieni”.

Iată că nu doar Români mei sunt amnezici... Și iată că nu numai Români gândesc de-a-n curulea.

Ce ființe cretine au populat Pământul !

Întorcându-mă la iubiții mei compatrioți, chiar foști prieteni, ca Paleologu : am fost uimit, îndurerat, revoltat de ignoranța lor în materie de istorie elementară. În timpul războiului din Kosovo, în România a izbucnit și un “război” ideologico-religios-etnic. Nici nu-i mai amintesc pe gazetari - în fine : pe cei care, în virtutea faptului că scriseseră, până în 1989, la gazetele de perete, fie declarat comuniste, fie “pur-culturale”, se credeau îndreptățiți să-și etaleze profunda și agresiva ignoranță - ci mă gândesc la acei scriitori care, în timpul liber, “se exprimau despre trebile cetății”.

Și, vai, emiteau numai prostisme.

De pildă : “[Sârbii] au încercat să-i creștineze pe Albanezi, dar aceștia au refuzat, au rămas musulmani...”

- când, se știe : Illyrii (strămoșii Albanezilor) erau creștini din secolul IV iar Slavii, revărsați și peste ei în secolul VI, aveau să mai aștepte alte trei (secole) până când să se creștineze - prin decret ; cât despre islamizarea unor populații din balcani, cine oare (cronologic) s-au turcit întâi : Albanezii ori Slavii - ba chiar Sârbii - numiți azi : Bosniaci ?;

De pildă : “Albanezii au fost de totdeauna auxiliari ai Turcilor - Sârbii niciodată...”

- când ar fi trebuit să se știe : cel care a luptat împotriva Turcilor la Kossovopolje II (1448), numitul Skanderbeg a fost albanez, nu sârb; comandantul armatei creștinilor (printre participanți : Vladislav al II-lea, domnul Țării Românești, împreună cu 4.000 arcași, iar Țara Moldovei trimisese 3.000 călăreți), numitul Iancu de Hunedoara, guvernator al Ungariei, era român - nu sârb ; în schimb, sârb-curat era despotul Gheorghe Brancovici, cel care, după ce s-a prefăcut că luptă împotriva “păgânilor”, profitând de înfrângerea suferită de creștini, l-a (re)ținut închis pe Iancu de Hunedoara în cetatea Semendria, pe Dunăre, până i s-a plătit răscumpărarea ;

- mult mai devreme (după dezastrul de la Kossovopolje I, în 1389 și după moartea kneazului Lazăr - **aliat cu Bosniecii și cu Macedonenii**), în 1394, Turcii conduși de sultanul Baiazid Ildîrîm au trecut Dunărea în Țara Românească. Mircea cel Bătrân i-a bătut, la Rovine, pe Turci (cca 40.000) dar și pe cei 8.000 sârbi aliați ai Turcilor, conduși de ne-Turcii Ștefan Lazarevici, de Marko Kraljevici, de Konstantin Dragășevici...

De pildă : “Frăția de arme sârbo-română...”

- au existat înrudiri frecvente între familiile domnitoare ; au existat numeroși refugiați sârbi în țările române, mai cu seamă călugări (nu au fost singurii fugiți de urgia turcească ; au venit și Greci și Bulgari și Albanezi), dar nu se poate vorbi de o “frăție civilă” sârbo-română ;

- cât despre “frățietatea întru ortodoxie...”. Ardeleanul Octavian Paler să nu știe nimic despre comportamentul episcopilor sârbi care îi “păstoreau” pe ortodocșii din Imperiul Austro-Ungar ? : analfabeți, bețivi, curvari, arghirofili - care s-au purtat ca niște porci cu credincioșii români din Transilvania?

“Frăția sârbo-română...”

Să fie întrebați Românii care încercau să fugă de comunism, după 1944 și credeau că vecinii noștri ne sunt, dacă nu de-a dreptul favorabili, măcar neutri : privesc în altă parte... Iar Sârbii - sătenii, țărani porneau la vânătoare de *vlahi*, ca să primească de la UDBA, Securitatea lor, comunistă, preț pe cap de prins ; iar autoritățile, dacă nu-i dădeau înapoi grănicerilor români (contra un vagon-cisternă de petrol, de persoană ; un vagon de sare - de persoană), îi internau în lagăre de muncă infernale, mai cu seamă în ucigașele mine de cărbune.

Puțini au supraviețuit, evadând, ajungând în Italia ;

Să fie întrebați despre “frăția sârbo-română” sutele de mii - unii vorbesc de peste un milion - de români din Iugoslavia, care nu sunt recunoscuți ca minoritate - și, după modelul rusesc, sunt înregistrați, diferențiat - fie ca “vlahi”, fie ca “români”, fie ca “aromâni”...

Și încă și încă...

Ar mai fi trebuit să scriu - ah, de ce nu pot “scrie” o hartă !- în legătură cu traseul frontierei “R.S.S. Moldovenești”, atât de ticălos desenat, încât bănuiesc pe un stră-stră-nepot al ducelui de Richelieu de a fi umblat cu creionul pe-acolo.

Azi e ziua. Și Onomastica mea și întâlnirea cu Afgan’ul.

M-am uitat în calendar : ieri, 28 au fost pomeniți “Chir și Ioan, doctorii fără arginți”. Eu știam de doctorii-fără-arginți Cosma și Damian, de altfel, o carte începută prin 1978, abandonată destul de repede - era, în intenția mea, una veselă, o “operă” comică... - avea titlul **Cosma și Damian**...

Câte cărți neterminate pot număra ? Multe, domnule : **Durerile facerii** - cea pentru care am fost arestat în 1956; romanul **7-1**; apoi eseul fără titlu - ambele confiscate de Securitate în 1977 ; apoi în exil: “**Utopia**” - cartea în care mă jucam, eu, cu creionul pe hartă și făceam, din nimica, *Nistria* ; **Cosma și Damian**, amintita, precum și o altă pereche de nume : **Petru și Pavel**... Să tot fie cinci ficții și un eseu.

“Oprirea” unora (ca **Durerile facerii**) prin arestarea din 1956 mi-a provocat mai degrabă satisfacție (când mă gândeam la ea), cu toate că, chiar în celulă fiind, știam că e proastă. Îmi ziceam : «Proastă, cartea - dar bun : scrisul...» și mă simțeam readus la suprafață, unde mă bălăcăream o zi-două... Niciodată nu am sonorizat gândul (însă l-am purtat în gând, ca pe un medalion la gât - acesta: «Cei mai mulți dintre colegii de închisoare se află aici pentru :

a) *ce au fost* (miniștri, legionari, ofițeri, țărăniști, chiaburi, polițiști, călugări, etc...);

b) [pentru] *ce au făcut* : acte de rezistență, fie de-a dreptul armate, fie prin manifeste răspândite, fie prin cuvinte rostite - împotriva comuniștilor, împotriva Rușilor... Eu eram singurul (dintre cei cunoscuți direct, în închisoare ori din auzite) care... se manifestase printr-o carte (fie aceea și neterminată ; fie și proastă) ; carte din care citise, în public.

Bineînțeles, eram un mucos ca deținut și un nimica-toată ca scriitor - dacă nu publicasem nimic... Erau mulți scriitori în închisoare, însă nu pentru vreun text recent - cu atât mai puțin unul făcut public. Când l-am cunoscut pe I. D. Sîrbu (în celula 12 din Jilava, în iarna 1957-58), am aflat că fusese condamnat pentru “omisiune de denunț”, însă, el bănuia că și pentru o piesă de teatru, **Sovromcărbune**, pe care o dăduse unor prieteni “să citească, dar să nu mai spună cuiva...”. O dăduse la citit, nu o citise el însuși - nu era vreo diferență de tratament... penal, dar eu măcar aveam satisfacția (mută) de a-mi fi sonorizat ceea ce scrisesem...

Cu atâta rămăsesem.

M-am uitat la ceas : în cel mult zece minute trebuie să plec la întâlnire. Mă întâlnesc cu... Cu cine mă întâlnesc ?

Văd eu, acolo... Mă descurc eu, “rezolv prin construcție”.

Cartea rămâne așa, neterminată.

Nu e prima - e ultima.

Paris, 29 iunie 2001